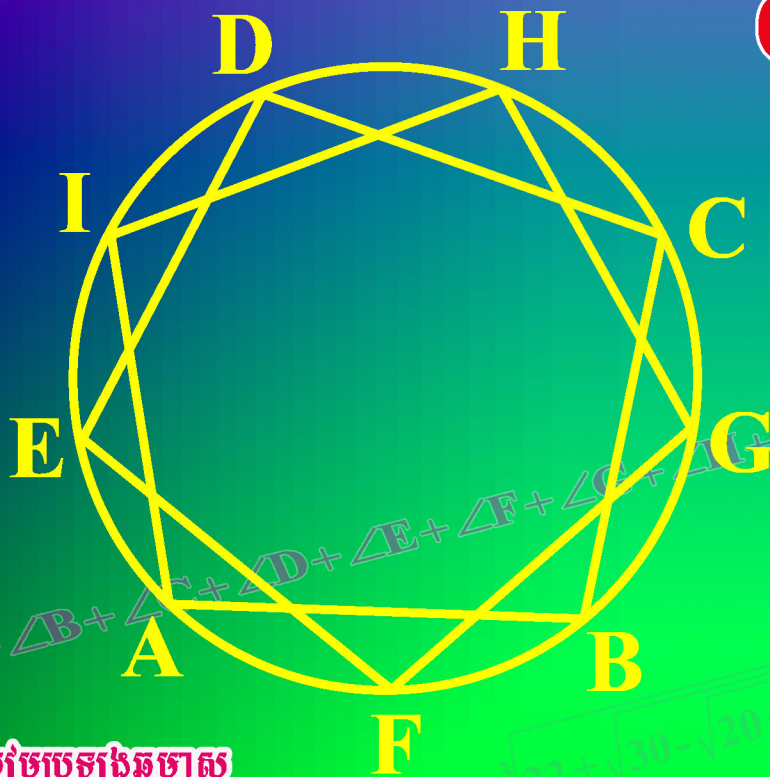

វិញ្ញាសា

គណិតវិទ្យា

☞ ត្រូវប្រឡងឆមាស

☞ ត្រូវប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមក្រុម

☞ ត្រូវប្រឡងសិស្សពូកែ

រៀបរៀងដោយ សុខ ពិសិដ្ឋ

ស្របតាមកម្មវិធីសិក្សា

វិទ្យាសិក្សា

ការអនុវត្ត

សួស្តី! លោកគ្រូអ្នកគ្រូ ប្អូនៗសិស្សនុសិស្ស និងប្រិយមិត្តអ្នកអាន ទាំងអស់ជាទីរាប់អាន ។

សៀវភៅវិញ្ញាសាគណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី៩ ដែលលោកគ្រូអ្នកគ្រូ ប្អូនៗ សិស្សនុសិស្ស និងប្រិយមិត្តកំពុងកាន់អាននេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីជា ជំនួយក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្នែកគណិតវិទ្យា ជាពិសេសសម្រាប់ប្អូនៗ សិស្សនុសិស្ស ដែលកំពុងត្រៀមប្រឡងសញ្ញាប័ត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ និង ត្រៀមប្រឡងសិស្សពូកែ ។

ក្នុងសៀវភៅនេះរួមមាន៖

- ១) វិញ្ញាសាត្រៀមប្រឡងសញ្ញាប័ត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ
- ២) វិញ្ញាសាប្រឡងសញ្ញាប័ត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ
- ៣) វិញ្ញាសាប្រឡងគ្រូបឋមសិក្សា ៩+២
- ៤) វិញ្ញាសាប្រឡងសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេស
- ៥) លំហាត់ជ្រើសរើសសម្រាប់សិស្សពូកែ

ខ្ញុំសូមអភ័យទោសនូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលកើតមានឡើងដោយអ-
ចេតនាក្តី ដោយកំហុសផ្នែក Computerក្តី ដោយការពិនិត្យមិនបានសព្វ
ជ្រុងជ្រោយក្តី។ ខ្ញុំរង់ចាំទទួលមតិវិវត្តន៍បែបស្ថាបនា ពីសំណាក់លោកគ្រូ
អ្នកគ្រូ ប្អូនៗ និង អ្នកសិក្សាទាំងអស់ដោយក្តីសោមនស្សរីករាយ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣

អ្នករៀបរៀង

សុខ ពិសិដ្ឋ

Tel: 016 510 532

មាតិកា

រង្វាស់៖

ទំព័រ

១. វិញ្ញាសាទី១ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	១-១២
២. វិញ្ញាសាទី២ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	១៣-២១
៣. វិញ្ញាសាទី៣ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	២២-៣២
៤. វិញ្ញាសាទី៤ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	៣៣-៤៥
៥. វិញ្ញាសាទី៥ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	៤៦-៥៦
៦. វិញ្ញាសាទី៦ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	៥៧-៦៧
៧. វិញ្ញាសាទី៧ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	៦៨-៧៦
៨. វិញ្ញាសាទី៨ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	៧៧-៨៩
៩. វិញ្ញាសាទី៩ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	៩០-១០១
១០. វិញ្ញាសាទី១០ ត្រៀមប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	១០២-១១២
១១. វិញ្ញាសាទី១១ ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិឆ្នាំ២០០៨ ...	១១៣-១២១
១២. វិញ្ញាសាទី១២ ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិឆ្នាំ២០១១ ...	១២២-១៣០
១៣. វិញ្ញាសាទី១៣ ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិឆ្នាំ២០១២ ..	១៣១-១៣៨
១៤. វិញ្ញាសាទី១៤ ប្រឡងគ្រូបឋមសិក្សា និង មតេយ្យសិក្សា៩+២(២០០៦)	១៣៩-១៤៥
១៥. វិញ្ញាសាទី១៥ ប្រឡងគ្រូបឋមសិក្សា និង មតេយ្យសិក្សា៩+២(២០១០)	១៤៦-១៥៤
១៦. វិញ្ញាសាទី១៦ ប្រឡងសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេសឆ្នាំ២០១១(ទី១)	១៥៥-១៦៣
១៧. វិញ្ញាសាទី១៧ ប្រឡងសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេសឆ្នាំ២០១១(ទី២) ...	១៦៤-១៧៣
១៨. វិញ្ញាសាទី១៨ ប្រឡងសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេសឆ្នាំ២០១២(ទី១)	១៧៤-១៨២
១៩. វិញ្ញាសាទី១៩ ប្រឡងសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេសឆ្នាំ២០១២(ទី២)	១៨៣-១៩៣
២០. វិញ្ញាសាទី២០ ប្រឡងសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេសឆ្នាំ២០១៣(ទី១) ...	១៩៤-២០២
២១. វិញ្ញាសាទី២១ ប្រឡងសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេសឆ្នាំ២០១៣(ទី២) ...	២០៣-២១៨
២២. លំហាត់ជ្រើសរើសសម្រាប់សិស្សពូកែ	១១៩-២៣៤

វិញ្ញាសាទី១

ត្រៀមប្រឡងឆមាស និង សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ

សុខ ពិសិដ្ឋ

I. គណនា $A = \sqrt[3]{22 + \sqrt{30 - \sqrt{20 + \sqrt{23 + \sqrt[3]{8}}}}}$

$$B = \frac{\sqrt{2} + \sqrt{5}}{\sqrt{8} - \sqrt{20}} + \frac{\sqrt{8} - \sqrt{20}}{\sqrt{2} + \sqrt{5}}$$

$$C = (a+b) - \frac{a\sqrt{a} + b\sqrt{b}}{\sqrt{a} + \sqrt{b}}$$

II. គេឲ្យកន្សោមពីជគណិត $A = [(x-1) - (3x-2)]^2 - [(x-1)^2 + (3x-2)^2]$

និង $B = 2x^2 - 2$ ។

១. ដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណកត្តាដ៏ក្រៃទី 1 នៃ x ។

២. សម្រួលប្រភាគ $F = \frac{A}{B}$

III. ១. គណនាតម្លៃ x កាលណា $F = \sqrt{3}$ ។

III. ១. ដោះស្រាយវិសមីការ រួចបកស្រាយចម្លើយតាមក្រាហ្វិច:

$$\frac{3x-4}{2} - \frac{2x-5}{3} > \frac{x+8}{4}$$

២. ដោះស្រាយសមីការ $x + \frac{30(20-x)}{5} = 18$ ។

IV. ក្នុងសាលារៀនមួយគេរៀបចំការប្រឡង។ បើគេដាក់សិស្ស 25 នាក់

ក្នុងមួយបន្ទប់នោះនៅសល់សិស្ស 9 នាក់។ គេរៀបចំឡើងវិញ

ដោយដាក់សិស្ស 26 នាក់ក្នុងមួយបន្ទប់វិញ ពេលនោះអស់សិស្សល្មម។

តើសិស្សមានចំនួនប៉ុន្មាននាក់ ? ហើយ បន្ទប់ មានចំនួនប៉ុន្មាន ?

V. ក្នុងប្រអប់មួយមានបីចង្កៀវ 10 ដើម និងបីចក្រហម 6 ដើម។ គេចាប់យកបីច 2 ដើមចេញពីប្រអប់ដោយចៃដន្យ។

១. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបីចង្កៀវទាំងពីរដើម ។

២. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបីចក្រហមយ៉ាងតិចមួយដើម ។

VI. ក្នុងតម្រុយអត្តណរមេ (xOy) គេមានបីចំណុច $A(3,4)$, $B(-3,4)$ និង $C(3,0)$ ។

១. ដៅចំណុច A , B , C រួចសរសេរសមីការបន្ទាត់ AB ។

២. សរសេរសមីការបន្ទាត់ BC ។

៣. បន្ទាត់ L កាត់តាមចំណុច C ហើយកែងនឹងបន្ទាត់ BC ។
កំណត់សមីការនៃបន្ទាត់ L ។

៤. កំណត់កូអរដោនេនៃចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ L និងបន្ទាត់ AB ។

VII. លើរង្វង់មួយមានផ្ចិត O និងកាំ R ។ គេឲ្យធ្នូបីតត្នា

$$\widehat{AB} = \widehat{BC} = \widehat{CD} = 60^\circ$$

១. ប្រាប់ប្រភេទចតុកោណ $ABCD$ ។

២. បន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ផ្ចិត O ត្រង់ B កាត់បន្ទាត់ AD ត្រង់ P ។

បង្ហាញថាត្រីកោណ PAB ជាត្រីកោណសមបាត ។

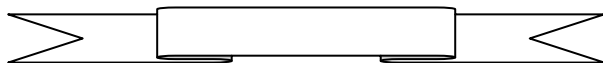
៣. គណនា PO និង PB ជាអនុគមន៍នៃ R ។

៤. M ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ OA ហើយ E ជាចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ PB និង CD ។ គណនា EM ជាអនុគមន៍នៃ R ។

៥. H ជាចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ EM និង BO ។

គណនាផលធៀប $\frac{MH}{ME}$ ។ បង្ហាញថាបន្ទាត់ PH កាត់អង្កត់

ED ត្រង់ចំណុចកណ្តាល I ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី១

I. គណនា :

$$\begin{aligned}
 A &= \sqrt[3]{22 + \sqrt{30 - \sqrt{20 + \sqrt{23 + \sqrt[3]{8}}}}} \\
 &= \sqrt[3]{22 + \sqrt{30 - \sqrt{20 + \sqrt{23 + 2}}}} \\
 &= \sqrt[3]{22 + \sqrt{30 - \sqrt{20 + 5}}} \\
 &= \sqrt[3]{22 + \sqrt{30 - 5}} \\
 &= \sqrt[3]{22 + 5} \\
 &= \sqrt[3]{27} = 3
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A=3$

$$\begin{aligned}
 B &= \frac{\sqrt{2} + \sqrt{5}}{\sqrt{8} - \sqrt{20}} + \frac{\sqrt{8} - \sqrt{20}}{\sqrt{2} + \sqrt{5}} \\
 &= \frac{(\sqrt{2} + \sqrt{5})^2 + (\sqrt{8} - \sqrt{20})^2}{2(\sqrt{2} - \sqrt{5})(\sqrt{2} + \sqrt{5})} \\
 &= \frac{\sqrt{2}^2 + 2\sqrt{10} + \sqrt{5}^2 + \sqrt{8}^2 - 2\sqrt{160} + \sqrt{20}^2}{2(2-5)} \\
 &= \frac{2 + 2\sqrt{10} + 5 + 8 - 8\sqrt{10} + 20}{-6} \\
 &= \frac{35 - 6\sqrt{10}}{-6} = \frac{-35 + 6\sqrt{10}}{6}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $B = \frac{-35 + 6\sqrt{10}}{6}$

$$C = (a+b) - \frac{a\sqrt{a} + b\sqrt{b}}{\sqrt{a} + \sqrt{b}}$$

$$\begin{aligned}
&= (a+b) - \frac{\sqrt{a^3} + \sqrt{b^3}}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} \\
&= (a+b) - \frac{(\sqrt{a} + \sqrt{b})(\sqrt{a^2} - \sqrt{a}\sqrt{b} + \sqrt{b^2})}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} \\
&= (a+b) - (a - \sqrt{ab} + b) \\
&= \sqrt{ab}
\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $C = \sqrt{ab}$

II. ១. ដាក់កន្សាម A និង B ជាផលគុណកត្តាដ៏ក្រៃទី 1 នៃ x ។

$$\begin{aligned}
A &= [(x-1) - (3x-2)]^2 - [(x-1)^2 + (3x-2)^2] \\
&= (x-1)^2 - 2(x-1)(3x-2) + (3x-2)^2 - (x-1)^2 - (3x-2)^2 \\
&= -2(x-1)(3x-2)
\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = -2(x-1)(3x-2)$

$$\begin{aligned}
B &= 2x^2 - 2 \\
&= 2(x^2 - 1) \\
&= 2(x-1)(x+1)
\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $B = 2(x-1)(x+1)$

២. សម្រួលប្រភាគ $F = \frac{A}{B}$

ដោយ $A = -2(x-1)(3x-2)$ និង $B = 2(x-1)(x+1)$ គេបាន

$$\begin{aligned}
F &= \frac{-2(x-1)(3x-2)}{2(x-1)(x+1)} \\
&= -\frac{3x-2}{x+1} = \frac{2-3x}{x+1} \quad (x \neq 1)
\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $F = \frac{2-3x}{x+1}$

៣. គណនាតម្លៃ x កាលណា $F = \sqrt{3}$

គេមាន $F = \frac{2-3x}{x+1}$ តែ $F = \sqrt{3}$ គេបាន :

$$\frac{2-3x}{x+1} = \sqrt{3}$$

$$2-3x = x\sqrt{3} + \sqrt{3}$$

$$2-\sqrt{3} = x\sqrt{3} + 3x$$

$$(3+\sqrt{3})x = 2-\sqrt{3}$$

$$x = \frac{2-\sqrt{3}}{3+\sqrt{3}}$$

$$= \frac{(2-\sqrt{3})(3-\sqrt{3})}{(3+\sqrt{3})(3-\sqrt{3})}$$

$$= \frac{6-2\sqrt{3}-3\sqrt{3}+3}{9-3} = \frac{9-5\sqrt{3}}{6}$$

ដូចនេះ

$$x = \frac{9-5\sqrt{3}}{6}$$

III. ១. ដោះស្រាយវិសមីការ រួចបកស្រាយចម្លើយតាមក្រាហ្វិច:

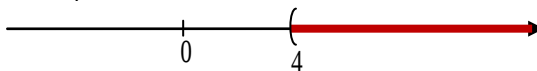
$$\frac{3x-4}{2} - \frac{2x-5}{3} > \frac{x+8}{4}$$

$$\frac{6(3x-4)-4(2x-5)}{12} > \frac{3(x+8)}{12}$$

$$18x-24-8x+20 > 3x+24$$

$$7x > 28$$

$$x > \frac{28}{7} = 4$$

ដូចនេះ វិសមីការមានចម្លើយ $x > 4$

២. ដោះស្រាយសមីការ $x + \frac{30(20-x)}{5} = 18$

$$x + \frac{30(20-x)}{5} = 18$$

$$5x + 30(20-x) = 5 \times 18$$

$$5x + 600 - 30x = 90$$

$$-25x = -510$$

$$x = \frac{-510}{-25} = \frac{102}{5}$$

ដូចនេះ សមីការមានឫស $x = \frac{102}{5}$

IV. រកចំនួនសិស្ស និង ចំនួនបន្ទប់

តាង x ជាចំនួនបន្ទប់ និង y ជាចំនួនសិស្ស ($y > x > 0$)

$$\text{តាមបម្រាប់គេបាន } \begin{cases} y = 25x + 9 & (1) \\ y = 26x & (2) \end{cases}$$

ផ្អែម (1) និង (2) គេបាន $25x + 9 = 26x \Rightarrow x = 9$

តាម (2) $\Rightarrow y = 26 \times 9 = 234$

ដូចនេះ: សិស្សមានចំនួន 234 នាក់ ហើយបន្ទប់មាន 9 បន្ទប់

V. ក. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិចខៀវទាំងពីរដើម

គេមានបិចខៀវ 10 ដើម និង បិចក្រហម 6 ដើម សរុប 16 ដើម

$$\text{គេបាន } P(22) = \frac{10}{16} \times \frac{9}{15} = \frac{3}{8} = 0.6$$

ដូចនេះ: $P(22) = \frac{3}{8} = 0.6$

ខ. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិចក្រហមយ៉ាងតិចមួយដើម

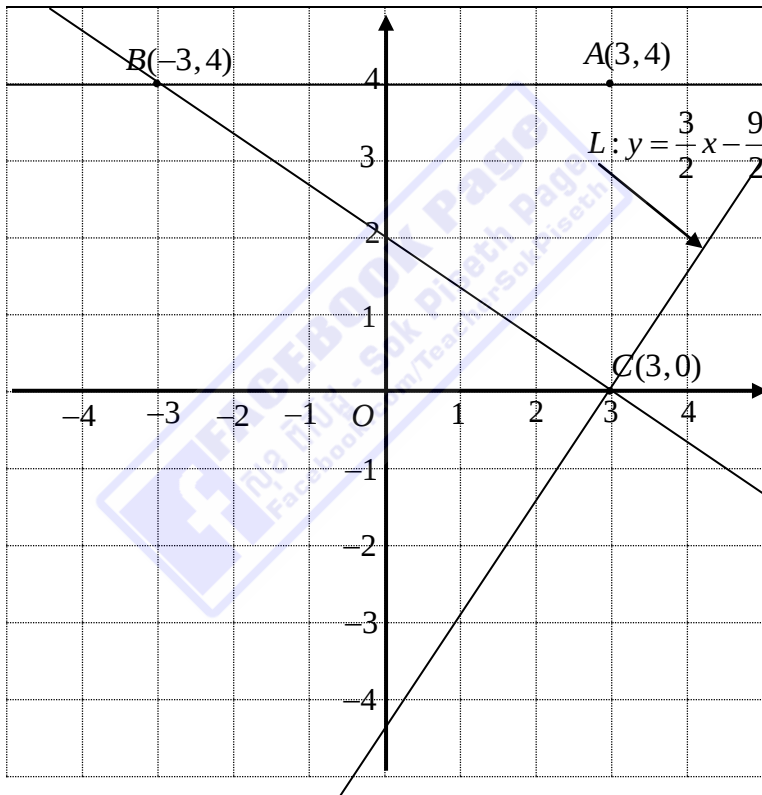
តាង P' ជាប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិចក្រហមយ៉ាងតិចមួយដើម

តាមប្រូបាបក្នុងវិញ្ញាសាតែមួយ គេបាន $P' = 1 - P(22) = 1 - \frac{3}{8} = \frac{5}{8}$

ដូចនេះ: $P' = \frac{5}{8} = 0.625$

VI. ក. ដៅចំណុច A, B, C

$A(3, 4)$, $B(-3, 4)$ និង $C(3, 0)$

សរសេរសមីការបន្ទាត់ AB

តាង $y = ax + b$ ជាសមីការបន្ទាត់ AB ដែលត្រូវរក

ដោយបន្ទាត់ AB កាត់តាមចំណុច $A(3, 4)$ និង $B(-3, 4)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} 4 = 3a + b \\ 4 = -3a + b \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} 3a + b = 4 \quad (1) \\ -3a + b = 4 \quad (2) \end{cases}$$

$$(1) + (2) \text{ គេបាន } 2b = 8 \Rightarrow b = 4$$

$$\text{តាម (1) គេបាន } 3a + 4 = 4 \Rightarrow a = 0$$

$$\text{ដូចនេះ: សមីការបន្ទាត់ } AB \text{ គឺ } \boxed{AB: y = 4}$$

ខ. សរសេរសមីការបន្ទាត់ BC

តាង $y = a'x + b'$ ជាសមីការបន្ទាត់ BC ដែលត្រូវរក

ដោយបន្ទាត់ BC កាត់តាមចំណុច $B(-3, 4)$ និង $C(3, 0)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} 4 = -3a + b \\ 0 = 3a + b \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} -3a + b = 4 \quad (1) \\ 3a + b = 0 \quad (2) \end{cases}$$

$$(1) + (2) \text{ គេបាន } 2b = 4 \Rightarrow b = 2$$

$$\text{តាម (2)} \Rightarrow a = -\frac{b}{3} = -\frac{2}{3}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{BC: y = -\frac{2}{3}x + 2}$$

គ. កំណត់សមីការនៃបន្ទាត់ L

តាង $y = mx + n$ ជាសមីការបន្ទាត់ L ដែលត្រូវរក

ដោយបន្ទាត់ L កាត់តាមចំណុច $C(3, 0)$ គេបាន $3m + n = 0 \quad (1)$

ម្យ៉ាងទៀត បន្ទាត់ L កែងនឹងបន្ទាត់ $BC: y = -\frac{2}{3}x + 2$

$$\text{គេបាន } m \cdot \left(-\frac{2}{3}\right) = -1 \Rightarrow m = \frac{3}{2}$$

$$\text{តាម (1)} \Rightarrow n = -3m = -3\left(\frac{3}{2}\right) = -\frac{9}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{L: y = \frac{3}{2}x - \frac{9}{2}}$$

➢ ក្នុង $\triangle OAB$ មាន $OA = OB$ (កាំរង្វង់) និង $\widehat{AB} = 60^\circ$ នោះ $\angle AOB = 60^\circ$
នោះ $\triangle OAB$ ជាត្រីកោណសម័ង្ស

វិបាក $OA = OB = AB = R$ និង $\angle AOB = \angle OAB = \angle OBA = 60^\circ$ (1)

➢ ក្នុង $\triangle OBC$ មាន $OB = OC$ (កាំរង្វង់)
និង $\widehat{BC} = 60^\circ$ នោះ $\angle BOC = 60^\circ$

នោះ $\triangle OBC$ ជាត្រីកោណសម័ង្ស

វិបាក $OB = OC = BC = R$ និង $\angle BOC = \angle OBC = \angle OCB = 60^\circ$ (2)

➢ ក្នុង $\triangle OCD$ មាន $OC = OD$ (កាំរង្វង់)
និង $\widehat{CD} = 60^\circ$ នោះ $\angle COD = 60^\circ$

នោះ $\triangle OCD$ ជាត្រីកោណសម័ង្ស

វិបាក $OC = OD = CD = R$ និង $\angle COD = \angle OCD = \angle ODC = 60^\circ$ (3)

តាម (1), (2) និង (3) គេបាន $AB = DC$ និង $\angle OAB = \angle ODC = 60^\circ$
ឬ $\angle DAB = \angle ADC$

នោះ ក្នុងចតុកោណ $ABCD$ មាន

$AB = DC$ (សម្រាយខាងលើ)

$\angle DAB = \angle ADC$ (សម្រាយខាងលើ)

ដូចនេះ ចតុកោណ $ABCD$ ជាតុកោណញ្ជាយសមបាត

២. បង្ហាញថាត្រីកោណ PAB ជាត្រីកោណសមបាត

គេមាន $\angle ABP = \frac{\widehat{AB}}{2} = \frac{60^\circ}{2} = 30^\circ$ (មុំពិសេស) (*)

ហើយ $\angle APB = \frac{1}{2}(\widehat{BD} - \widehat{AB})$ (មុំក្រៅរង្វង់)

$$= \frac{1}{2}((60^\circ + 60^\circ) - 60^\circ) = 30^\circ \quad (**)$$

តាម (*) និង (**) គេបាន $\angle ABP = \angle APB = 30^\circ$

ត្រីកោណ PAB មាន $\angle ABP = \angle APB = 30^\circ$ (សម្រាយខាងលើ)

ដូចនេះ ត្រីកោណ PAB ជាត្រីកោណសមបាត

៣. គណនា PO និង PB ជាអនុគមន៍នៃ R

តាមសម្រាយខាងលើ គេមាន $\triangle PAB$ ជាត្រីកោណសមបាត

នោះ $PA = AB = R$

គេបាន $PO = PA + AO = R + R = 2R$

ម្យ៉ាងទៀត បន្ទាត់ PB ជាបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ផ្ចិត O ត្រង់ B នោះ $PB \perp OB$

តាមទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ គេបាន $PO^2 = PB^2 + OB^2$

$$(2R)^2 = PB^2 + R^2$$

$$PB^2 = 4R^2 - R^2 = 3R^2$$

$$\Rightarrow PB = \sqrt{3R^2} = R\sqrt{3}$$

ដូចនេះ: $PO = 2R$, $PB = R\sqrt{3}$

៤. គណនា EM ជាអនុគមន៍នៃ R

គេមាន $\angle APB = 60^\circ$ និង $\angle ODC = 60^\circ$

ក្នុងត្រីកោណ PDE មាន $\angle P + \angle D + \angle E = 180^\circ$

(ផលបូកមុំក្នុងត្រីកោណ)

នោះ $\angle E = 180^\circ - \angle P - \angle D = 180^\circ - 30^\circ - 60^\circ = 90^\circ$

នោះ ត្រីកោណ PDE ជាត្រីកោណកែង

ដោយ M ជាចំណុចកណ្តាលនៃជ្រុង OA ហើយ $AP = OD = R$

នាំឱ្យ M ជាចំណុចកណ្តាលនៃជ្រុង PD

នោះ EM ជាមេដ្យាននៃត្រីកោណ EPD ត្រូវនឹងអ៊ីប៉ូតេនុស PD

$$\text{គេបាន } EM = \frac{PD}{2} = \frac{2R + R}{2} = \frac{3R}{2}$$

ដូចនេះ $EM = \frac{3R}{2}$

៥. គណនាផលធៀប $\frac{MH}{ME}$

$\triangle OMH$ មាន $\angle O = 60^\circ$ ហើយ $\angle M = \angle COD = 60^\circ$ (មុំត្រូវគ្នា)

$$\Rightarrow \triangle OMH \text{ ជាត្រីកោណសម័ង្ស} \Rightarrow MH = MO = \frac{R}{2}$$

$$\text{គេបាន } \frac{MH}{ME} = \frac{\frac{R}{2}}{\frac{3R}{2}} = \frac{1}{3}$$

ដូចនេះ $\frac{MH}{ME} = \frac{1}{3}$

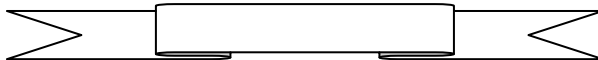
បង្ហាញថាបន្ទាត់ PH កាត់អង្កត់ ED ត្រង់ចំណុចកណ្តាល I
 គេមាន EM ជាមេដ្យាននៃត្រីកោណ EPD ត្រូវនឹងអ៊ីប៉ូតេនុស PD

$$\text{ហើយម្យ៉ាងទៀត } \frac{MH}{ME} = \frac{1}{3}$$

នោះ H ជាទីប្រជុំទម្ងន់នៃត្រីកោណ PDE

$$\Rightarrow PI \text{ ជាមេដ្យាននៃត្រីកោណ } PDE \text{ ត្រូវនឹងជ្រុង } ED \Rightarrow ID = IE$$

ដូចនេះ បន្ទាត់ PH កាត់អង្កត់ ED ត្រង់ចំណុចកណ្តាល I

វិញ្ញាសាទី២

គ្រឿងប្រឡូងឆមាស និង សញ្ញាមត្រមឱ្យសិក្សាបឋមភូមិ

សុខ ពិសិដ្ឋ

I. ១. គណនា $A = \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5} + \sqrt{2}} + \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{5} - \sqrt{2}}$

$$B = \sqrt[4]{2}(\sqrt[4]{5} - \sqrt[4]{3}) - \sqrt[4]{10}(1 - \sqrt[4]{1000}) + \sqrt[4]{2} \sqrt[4]{3}$$

២. ចូរសម្រួលប្រភាគ $F = \frac{3\sqrt{18} - 2\sqrt{27} + \sqrt{45}}{3\sqrt{8} - 2\sqrt{12} + \sqrt{20}}$

II. ដោះស្រាយសមីការខាងក្រោម

ក. $(\sqrt{28} + 1)x + \sqrt{12} = x + \sqrt{2} + \sqrt{3}$

ខ. $\frac{2\sqrt{x} - 3}{5} = \frac{\sqrt{x} + 1}{2}$

III. ពូសុខផ្ទេរលុយ 2000 000 រៀលនៅធនាគារ A បានអត្រាការប្រាក់ 5% ក្នុង 1 ឆ្នាំ និងផ្ទេរលុយ 3000 000 រៀលនៅធនាគារ B បានអត្រាការប្រាក់ 6% ក្នុង 1 ឆ្នាំ ។ តើពូសុខទទួលបានការប្រាក់សរុបប៉ុន្មានក្នុង 1 ឆ្នាំ ពីធនាគារទាំងពីរនេះ ?

IV. តារាងខាងក្រោមនេះបង្ហាញពីចំនួនសិស្សនៃអនុវិទ្យាល័យមួយដែលបានទទួលជ័យលាភីសិស្សពូកែប្រចាំឆ្នាំ។

ថ្នាក់នៃអាយុ(ឆ្នាំ)	10 – 12	12 – 14	14 – 16	16 – 18
ចំនួនសិស្សបានជ័យលាភី	3	4	6	3

១. សង់តារាងប្រេកង់កើននៃទិន្នន័យខាងលើ ។

២. គណនាម៉ូត និង រកថ្នាក់មេដ្យាននៃទិន្នន័យខាងលើ ។

V. ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេ (xOy) មួយគេឲ្យបន្ទាត់ L_1 មានសមីការ

$y = -\frac{1}{2}x + 1$ និង បន្ទាត់ L_2 កាត់តាមចំណុច $A(2, 1)$ ហើយស្របនឹងបន្ទាត់ L_1 ។

១. រកសមីការបន្ទាត់ L_2 ។

២. បន្ទាត់ L_3 មួយទៀតកាត់តាមចំណុច $B(-1, 0)$ ហើយកែងនឹងបន្ទាត់ L_2 ។ ចូរកំណត់សមីការបន្ទាត់ L_3 ។

៣. សង់បន្ទាត់ L_1, L_2 និង L_3 ក្នុងតម្រុយតែមួយ ។

VI. នៅក្នុងគ្រួសារមួយឪពុកមានអាយុច្រើនជាងកូនច្បង 25ឆ្នាំ ហើយកូនច្បងមានអាយុច្រើនជាងកូនប្អូន 5ឆ្នាំ ។

ចូររកអាយុម្នាក់ៗ ដោយដឹងថាផលបូកអាយុអ្នកទាំងបីស្មើ 65ឆ្នាំ ។

VI. រង្វង់ O មួយមានអង្កត់ផ្ចិត $AB = 5cm$ ។ បន្ទាត់ L មួយប៉ះរង្វង់នេះត្រង់ C ហើយដែល $AC = 4cm$ ។ បន្ទាត់ AD ជួបរង្វង់ម្តងទៀតត្រង់ D ហើយកែងនឹងបន្ទាត់ L ត្រង់ E ។ M ជាចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ AC និង BD ។ N ជាចំណុចកណ្តាលនៃជ្រុង AD ។

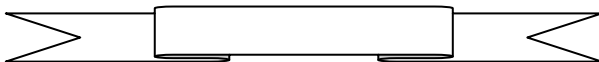
១. កំណត់ប្រភេទនៃ $\triangle ABC$ និង $\triangle ABD$ ។

គណនាបរិមាត្រនៃ $\triangle ABC$ ។

២. បង្ហាញចតុកោណ $CENO$ ជាចតុកោណកែង ។

៣. ប្រៀបធៀបត្រីកោណ MAB និង MDC ។

ទាញបញ្ជាក់ថា $MA \times MC = MB \times MD$

បង្កើយវិញ្ញាសាទី២

I. ១. គណនា

$$\begin{aligned}
 A &= \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{5} + \sqrt{2}} + \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{5} - \sqrt{2}} \\
 &= \frac{\sqrt{5}(\sqrt{5} - \sqrt{2}) + \sqrt{2}(\sqrt{5} + \sqrt{2})}{(\sqrt{5} + \sqrt{2})(\sqrt{5} - \sqrt{2})} \\
 &= \frac{\sqrt{5}^2 - \sqrt{10} + \sqrt{10} + \sqrt{2}^2}{\sqrt{5}^2 - \sqrt{2}^2} \\
 &= \frac{5 + 2}{5 - 2} = \frac{7}{3}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$A = \frac{7}{3}$$

$$\begin{aligned}
 B &= \sqrt[4]{2}(\sqrt[4]{5} - \sqrt[3]{3}) - \sqrt[4]{10}(1 - \sqrt[4]{1000}) + \sqrt[4]{2}\sqrt[3]{3} \\
 &= \sqrt[4]{10} - \sqrt[4]{2}\sqrt[3]{3} - \sqrt[4]{10} + \sqrt[4]{10000} + \sqrt[4]{2}\sqrt[3]{3} \\
 &= \sqrt[4]{10000} \\
 &= 10
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$B = 10$$

២. សម្រួលប្រភាគ F

$$\begin{aligned}
 F &= \frac{3\sqrt{18} - 2\sqrt{27} + \sqrt{45}}{3\sqrt{8} - 2\sqrt{12} + \sqrt{20}} \\
 &= \frac{3\sqrt{3^2 \times 2} - 2\sqrt{3^2 \times 3} + \sqrt{3^2 \times 5}}{3\sqrt{2^2 \times 2} - 2\sqrt{2^2 \times 3} + \sqrt{2^2 \times 5}} \\
 &= \frac{3 \cdot 3\sqrt{2} - 2 \cdot 3\sqrt{3} + 3\sqrt{5}}{3 \cdot 2\sqrt{2} - 2 \cdot 2\sqrt{3} + 2\sqrt{5}}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{3(3\sqrt{2} - 2\sqrt{3} + \sqrt{5})}{2(3\sqrt{2} - 2\sqrt{2} + \sqrt{5})} \\
 &= \frac{3}{2}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$F = \frac{3}{2}$$

II. ដោះស្រាយសមីការ

$$\begin{aligned}
 \text{ក. } &(\sqrt{28} + 1)x + \sqrt{12} = x + \sqrt{2} + \sqrt{3} \\
 \Leftrightarrow &(\sqrt{2^2 \times 7} + 1)x + \sqrt{2^2 \times 3} = x + \sqrt{2} + \sqrt{3} \\
 \Leftrightarrow &2\sqrt{7}x + x + 2\sqrt{3} = x + \sqrt{2} + \sqrt{3} \\
 \Leftrightarrow &2\sqrt{7}x = \sqrt{2} - \sqrt{3} \\
 \Rightarrow &x = \frac{\sqrt{2} - \sqrt{3}}{2\sqrt{7}} \\
 &= \frac{\sqrt{7}(\sqrt{2} - \sqrt{3})}{2\sqrt{7} \cdot \sqrt{7}} \\
 &= \frac{\sqrt{14} - \sqrt{21}}{2 \cdot 7} \\
 &= \frac{\sqrt{14} - \sqrt{21}}{14}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: សមីការមានឫស
$$x = \frac{\sqrt{14} - \sqrt{21}}{14}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ខ. } &\frac{2\sqrt{x} - 3}{5} = \frac{\sqrt{x} + 1}{2} \\
 \Leftrightarrow &4\sqrt{x} - 6 = 5\sqrt{x} + 5 \\
 \Leftrightarrow &4\sqrt{x} - 5\sqrt{x} = 5 + 6
 \end{aligned}$$

$$\Leftrightarrow -\sqrt{x} = 11$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{x} = -11$$

ដោយ $\sqrt{x} > 0$ គ្រប់ចំនួនពិត $x > 0$

ដូចនេះ សមីការគ្មានឫស(ក្នុងសំណុំចំនួនពិត)

បញ្ជាក់៖ សម្រាប់ថ្នាក់ទី៩ យើងមិនបានសិក្សាដល់ចំនួន
កុំផ្លិចទេ

ដូច្នេះ ចំពោះចម្លើយនេះយើងមិនចាំបាច់ដាក់ថាក្នុងសំណុំ
ចំនួនពិតក៏បានដែរ

III. រកអត្រាការប្រាក់សរុបដែលពូសុខ ទទួលបានក្នុងមួយឆ្នាំ ពីធនាគារ
ទាំងពីរ

- រកការប្រាក់ពីធនាគារ A

$$M_A = 2\,000\,000 \times 5\% = 2\,000\,000 \times \frac{5}{100} = 100\,000 \text{ ៛}$$

- រកការប្រាក់ពីធនាគារ B

$$M_B = 3\,000\,000 \times 6\% = 3\,000\,000 \times \frac{6}{100} = 180\,000 \text{ ៛}$$

ការប្រាក់សរុបពីធនាគារទាំងពីរ

$$M = M_A + M_B = 100\,000 + 180\,000 = 280\,000 \text{ ៛}$$

ដូចនេះ ការប្រាក់សរុបពីធនាគារទាំងពីរ A និង B គឺ $M = 280\,000 \text{ ៛}$

IV. ១. សង់តារាងប្រេកង់កើននៃទិន្នន័យខាងលើ

ថ្នាក់អាយុ(ឆ្នាំ)	ប្រេកង់	ប្រេកង់កើន
10 – 12	3	3
12 – 14	4	7
14 – 16	6	13
16 – 18	3	16
សរុប	16	

២. រកម៉ូត និង ថ្នាក់មេដ្យាន

+ ម៉ូត ៖ ដោយថ្នាក់ 14 – 16 មានប្រេកង់ 6 ដែលជាប្រេកង់ធំជាងគេ
នោះ ម៉ូត ត្រូវនៅក្នុងថ្នាក់ 14 – 16

$$\text{គេបាន } M_o = \frac{14+16}{2} = 15$$

ដូចនេះ ម៉ូតគឺ $M_o = 15$

+ មេដ្យាន ៖ មេដ្យានមានទីតាំងនៅ $\frac{n+1}{2} = \frac{16+1}{2} = 8.5$

តាមតារាងប្រេកង់ ក្នុងជួរប្រេកង់កើន ឃើញថា $7 < 8.5 < 13$

នោះ មេដ្យាន ត្រូវនៅក្នុងថ្នាក់ 14 – 16

ដូចនេះ ថ្នាក់មេដ្យានគឺ 14–16

V.ក. រកសមីការបន្ទាត់ L_2

តាង $y = ax + b$ ជាសមីការបន្ទាត់ L_2 ដែលត្រូវរក

ដោយ បន្ទាត់ L_2 កាត់តាមចំណុច $A(2,1)$ គេបាន $1 = a \cdot 2 + b$

$$\text{ឬ } 2a + b = 1 \quad (1)$$

ម្យ៉ាងទៀត បន្ទាត់ L_2 ស្របនឹងបន្ទាត់ L_1 ដែលមានសមីការ $y = -\frac{1}{2}x + 1$

$$\text{នោះ គេបាន } a = -\frac{1}{2}$$

$$\text{តាម (1) គេបាន } b = 1 - 2a = 1 - 2 \cdot \left(-\frac{1}{2}\right) = 2$$

$$\text{ដូចនេះ } \boxed{L_2 : y = -\frac{1}{2}x + 2}$$

ខ. កំណត់សមីការបន្ទាត់ L_3

តាង $y = a'x + b'$ ជាសមីការបន្ទាត់ L_3 ដែលត្រូវរក

ដោយ បន្ទាត់ L_3 កាត់តាមចំណុច $B(-1, 0)$ គេបាន $0 = a' \cdot (-1) + b'$

$$\text{ឬ } -a' + b' = 0 \quad (1)$$

ម្យ៉ាងទៀតបន្ទាត់ L_3 កែងនឹងបន្ទាត់ L_2 ដែលមានសមីការ $L_2: y = -\frac{1}{2}x + 2$

នោះ $a' \times \left(-\frac{1}{2}\right) = -1 \Rightarrow a' = 2$

តាម (1) $\Rightarrow b = a = 2$

ដូចនេះ $L_3: y = 2x + 2$

គ. សង់បន្ទាត់ L_1, L_2 និង L_3 ក្នុងតម្រុយតែមួយ

$L_1: y = -\frac{1}{2}x + 1$

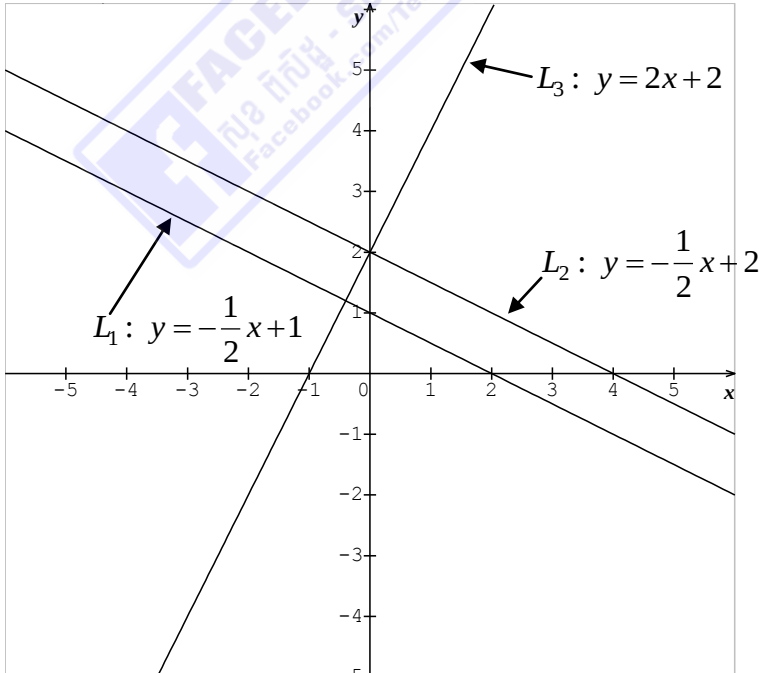
x	0	2
y	1	0

$L_2: y = -\frac{1}{2}x + 2$

x	0	4
y	2	0

$L_3: y = 2x + 2$

x	0	-1
y	2	0

ដូចនេះ បរិមាត្រនៃ $\triangle ABC$ គឺ $P = 12 \text{ cm}$

ខ. បង្ហាញថាចតុកោណ $CENO$ ជាចតុកោណកែង

ចតុកោណ $CENO$ មាន ៖

$$\bullet CE \perp NE \text{ (សមតិកម្ម)} \quad (1)$$

$$\bullet OC \perp EC \text{ (បន្ទាត់ } L \text{ ប៉ះរង្វង់ត្រង់ } C) \quad (2)$$

ម្យ៉ាងទៀត N ជាចំណុចកណ្តាលនៃជ្រុង AD នោះ $ON \perp NE$ (3)

តាម (1), (2) និង (3) គេបាន $CENO$ ជាចតុកោណកែង

ដូចនេះ ចតុកោណ $CENO$ ជាចតុកោណកែង

គ. ប្រៀបធៀបត្រីកោណ MAB និង $\triangle MDC$

ត្រីកោណ MAB និង $\triangle MDC$ មាន ៖

$$\bullet \angle AMB = \angle CMD \text{ (មុំទល់កំពូល)}$$

$$\bullet \angle ABM = \angle DCM \text{ (មុំបារីកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ } AD \text{ រួម)}$$

ដូចនេះ $\triangle MAB \sim \triangle MDC$ តាមករណី ម.ម

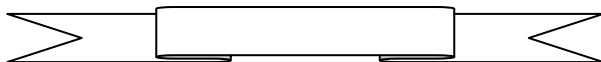
ទាញបញ្ជាក់ថា $MA \times MC = MB \times MD$

គេមាន $\triangle MAB \sim \triangle MDC$

$$\left. \begin{array}{l} MAB \\ \sim \\ MDC \end{array} \right| \Rightarrow \frac{MA}{MD} = \frac{MB}{MC}$$

$$\Rightarrow MA \times MC = MB \times MD$$

ដូចនេះ $MA \times MC = MB \times MD$

វិញ្ញាសាទី៣

ត្រៀមប្រឡងឆមាស និង សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាមជ្ឈមណ្ឌល

I. ចូរគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ខាងមុខចម្លើយត្រឹមត្រូវដែលមានតែមួយគត់ :

១. ត្រីកោណកែង ABC កែងត្រង់ A និងមាន AI ជាកម្ពស់

ហើយដែល $IB = 3cm$ និង $IC = 4cm$ ។ ជ្រុង AI មានប្រវែង:

☐ ក. $AI = 2\sqrt{2} cm$

☐ ខ. $AI = 12cm$

☐ គ. $AI = 2\sqrt{3} cm$

☐ ឃ. $AI = 3\sqrt{2} cm$

២. វិសមីការ $4(x - \frac{1}{4}) + 2013 \geq 2012 + 2x$ មានចម្លើយ :

☐ ក. $x \geq 0$

☐ ខ. $x \leq 0$

☐ គ. $x \leq 2013$

☐ ឃ. $x \geq 2013$

II. ១. គណនា៖

$$A = \frac{5}{\sqrt{5}-\sqrt{3}} + \frac{3}{\sqrt{3}+\sqrt{5}} \quad \text{និង} \quad B = \frac{1}{11+3\sqrt{11}} + \frac{1}{11-3\sqrt{11}}$$

២. សម្រួលរ៉ាឌីកាល់ $C = \frac{\sqrt{a-b} + \frac{1}{\sqrt{a+b}}}{1 + \frac{1}{\sqrt{a^2-b^2}}}$

III. គេឲ្យកន្សោមពីជគណិត :

$$A = x^2 - 4x + 4 + (x+3)(6-3x) + 5(x^2-4) \quad \text{និង}$$

$$B = 3x(4-x) + (x-4) \quad \text{។}$$

១. ដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណកត្តាដ៏ក្រៃទី១ ។

២. សម្រួលប្រភាគ $F = \frac{A}{B}$ រួចគណនាប្រភាគ F ចំពោះ $x=3$ ។

៣. ដោះស្រាយសមីការ $F=10$ ។

IV. ក្នុងតម្រុយអត្តណរមេ (xOy) មួយគេមានចំណុច $A(1, -3)$ និង $B(3, -1)$ ។

១. កំណត់សមីការបន្ទាត់ AB ។

២. I ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ AB ។ ចូរកំណត់កូអរដោនេនៃចំណុច I ។

៣. កំណត់សមីការនៃបន្ទាត់ Δ ដែលជាមេដ្យាទ័រនៃអង្កត់ AB ។

៤. សង់បន្ទាត់ AB និង Δ ក្នុងតម្រុយអត្តណរមេតែមួយ ។

V. តារាងខាងក្រោមនេះបង្ហាញពីពិន្ទុគណិតវិទ្យារបស់សិស្សថ្នាក់ទី៩ នៃអនុវិទ្យាល័យមួយ:

ពិន្ទុ	40 – 50	50 – 60	60 – 70	70 – 80	80 – 90	90 – 100
ចំនួនសិស្ស	8	20	18	30	17	7

១. សង់តារាងបង្ហាញពី ប្រេកង់ f ប្រេកង់កើន $f^{\uparrow}$ ប្រេកង់ថយ $f_{\downarrow}$ ផ្ចិតនៃថ្នាក់ x និង $f \cdot x$ ។

២. គណនាម៉ូត មធ្យម និង រេកថ្នាក់នៃពិន្ទុដែលជាមេដ្យាននៃទិន្នន័យខាងលើ ។

VI. ក្នុងចង្កំមួយមានឃ្លីចំនួន 10 គ្រាប់ ដែលក្នុងនោះមានតែឃ្លីពណ៌ស និងឃ្លីពណ៌ក្រហម ។ គេដឹងថា ប្រូបាបដែលចង់បានឃ្លីពណ៌ស មួយគ្រាប់គឺ 60% ។

១. រកចំនួនឃ្លីពណ៌ស និង ចំនួនឃ្លីក្រហម ។

២. គេចាប់យកឃ្លីចេញពីចង្កំបីគ្រាប់តែម្តង ។

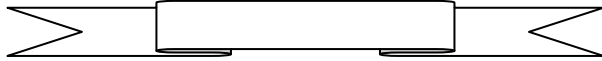
រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ស យ៉ាងតិចមួយគ្រាប់។

VII. គេឲ្យរង្វង់ផ្ចិត O មានអង្កត់ផ្ចិត AB ដែល $AB = 8cm$ ។ H ជាចំណុចមួយនៅលើ OA ដែល $OH = 2.5cm$ ។ តាម H គេគូសបន្ទាត់កែងនឹងអង្កត់ AB ហើយកាត់រង្វង់ត្រង់ C និង D ។

១. ប្រាប់ប្រភេទត្រីកោណ ABC ។

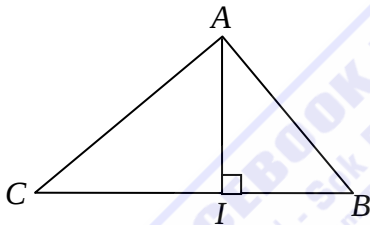
២. គណនា AH និង BC ។

៣. គេគូសអង្កត់ធ្នូ CP កែងនឹងជ្រុង AB ត្រង់ P ។ បង្ហាញថា
 D, O, P រត់ត្រង់ជួរគ្នា ។

បង្កើនវិញ្ញាសាទី៣

I. ១. គណនាប្រវែងជ្រុង AI

តាមទំនាក់ទំនងមាត្រក្នុងត្រីកោណកែង

$$\text{គេបាន } AI^2 = IB \times IC = 3 \times 4 = 12$$

$$\Rightarrow AI = \sqrt{12} = 2\sqrt{3} \text{ cm}$$

$$\text{ដូចនេះ គ. } \boxed{AI = 2\sqrt{3} \text{ cm}}$$

$$2. \text{ ដោះស្រាយវិសមីការ } 4\left(x - \frac{1}{4}\right) + 2013 \geq 2012 + 2x$$

$$4x - 1 + 2013 \geq 2012 + 2x$$

$$4x - 2x \geq 2012 + 1 - 2013$$

$$2x \geq 0$$

$$\Rightarrow x \geq 0$$

$$\text{ដូចនេះ ក. } \boxed{x \geq 0}$$

$$\begin{aligned}
 \text{II. ១. គណនា } A &= \frac{5}{\sqrt{5}-\sqrt{3}} + \frac{3}{\sqrt{3}+\sqrt{5}} \\
 &= \frac{5(\sqrt{3}+\sqrt{5})+3(\sqrt{5}-\sqrt{3})}{(\sqrt{5}-\sqrt{3})(\sqrt{5}+\sqrt{3})} \\
 &= \frac{5\sqrt{3}+5\sqrt{5}+3\sqrt{5}-3\sqrt{3}}{\sqrt{5}^2-\sqrt{3}^2} \\
 &= \frac{2\sqrt{3}+8\sqrt{5}}{5-3} \\
 &= \frac{2(\sqrt{3}+4\sqrt{5})}{2} \\
 &= \sqrt{3}+4\sqrt{5}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = \sqrt{3}+4\sqrt{5}$

$$\begin{aligned}
 B &= \frac{1}{11+3\sqrt{11}} + \frac{1}{11-3\sqrt{11}} \\
 &= \frac{11-3\sqrt{11}+11+3\sqrt{11}}{(11+3\sqrt{11})(11-3\sqrt{11})} \\
 &= \frac{22}{11^2-(3\sqrt{11})^2} \\
 &= \frac{22}{121-99} = \frac{22}{22} = 1
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $B = 1$

$$\text{២. សម្រួលរ៉ាឌីកាល់ } C = \frac{\sqrt{a-b} + \frac{1}{\sqrt{a+b}}}{1 + \frac{1}{\sqrt{a^2-b^2}}}$$

$$\begin{aligned}
 C &= \frac{\sqrt{a-b} + \frac{1}{\sqrt{a+b}}}{1 + \frac{1}{\sqrt{a^2-b^2}}} \\
 &= \frac{\frac{\sqrt{(a-b)(a+b)} + 1}{\sqrt{a+b}}}{\frac{\sqrt{a^2-b^2} + 1}{\sqrt{(a-b)(a+b)}}} \\
 &= \frac{\sqrt{a^2-b^2} + 1}{\sqrt{a+b}} \times \frac{\sqrt{(a-b)(a+b)}}{\sqrt{a^2-b^2} + 1} \\
 &= \sqrt{a-b}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $C = \sqrt{a-b}$

III.១. ដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណកត្តាដ៏ក្រៃទី១

$$\begin{aligned}
 A &= x^2 - 4x + 4 + (x+3)(6-3x) + 5(x^2-4) \\
 &= (x-2)^2 - 3(x-2)(x+3) + 5(x-2)(x+2) \\
 &= (x-2)[(x-2) - 3(x+3) + 5(x+2)] \\
 &= (x-2)(x-2-3x-9+5x+10) \\
 &= (x-2)(3x-1)
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = (x-2)(3x-1)$

$$\begin{aligned}
 B &= 3x(4-x) + (x-4) \\
 &= 3x(4-x) - (4-x) \\
 &= (4-x)(3x-1)
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $B = (4-x)(3x-1)$

២. សម្រួលប្រភាគ $F = \frac{A}{B}$

ដោយ $A = (x-2)(3x-1)$ និង $B = (4-x)(3x-1)$

គេបាន $F = \frac{(x-2)(3x-1)}{(4-x)(3x-1)} = \frac{x-2}{4-x}$, $(x \neq \frac{1}{3})$

ដូចនេះ: $F = \frac{x-2}{4-x}$

គណនាប្រភាគ F ចំពោះ $x=3$

គេមាន $F = \frac{x-2}{4-x}$

ចំពោះ $x=3$ គេបាន $F = \frac{3-2}{4-3} = 1$

ដូចនេះ ចំពោះ $x=3$ គេបាន $F = 1$

៣. ដោះស្រាយសមីការ $F=10$

$$F=10 \Leftrightarrow \frac{x-2}{4-x} = 10$$

$$\Leftrightarrow x-2 = 10(4-x)$$

$$\Leftrightarrow x-2 = 40-10x$$

$$\Leftrightarrow 11x = 42$$

$$\Rightarrow x = \frac{42}{11}$$

ដូចនេះ សមីការមានឫស $x = \frac{42}{11}$

IV. ១. កំណត់សមីការបន្ទាត់ AB

តាង $y = ax + b$ ជាសមីការបន្ទាត់ AB ដែលត្រូវរក

ដោយបន្ទាត់ AB កាត់តាមចំណុច $A(1, -3)$, $B(3, -1)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} -3 = a \cdot 1 + b \\ -1 = a \cdot 3 + b \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} a + b = -3 \quad (1) \\ 3a + b = -1 \quad (2) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1) - (2) \text{ គេបាន } -2a = -2 \Rightarrow a = 1$$

$$\text{តាម } (1) \Rightarrow b = -3 - 1 = -4$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{AB: y = x - 4}$$

២. កំណត់កូអរដោនេនៃចំណុច I

$I(x_I, y_I)$ ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ AB

$$\text{គេបាន } x_I = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1 + 3}{2} = 2$$

$$y_I = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{-3 - 1}{2} = -2$$

$$\text{ដូចនេះ: កូអរដោនេនៃចំណុច } I \text{ គឺ } \boxed{I(2, -2)}$$

៣. កំណត់សមីការនៃបន្ទាត់ Δ

បន្ទាត់ Δ ជាមេដ្យាទ័រនៃអង្កត់ AB នោះ បន្ទាត់ Δ កែងនឹងអង្កត់ AB ត្រង់ចំណុចកណ្តាល I

តាង $y = a'x + b'$ ជាសមីការបន្ទាត់ Δ ដែលត្រូវរក

$$\text{ដោយ } \Delta \perp AB: y = x - 4 \text{ នោះ } a' \cdot 1 = -1 \Rightarrow a' = -1$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត បន្ទាត់ } \Delta \text{ កាត់តាមចំណុច } I(2, -2) \text{ គេបាន } -2 = a' \cdot 2 + b$$

$$\text{ឬ } -2 = -1 \cdot 2 + b \Rightarrow b = 0$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\Delta: y = -x}$$

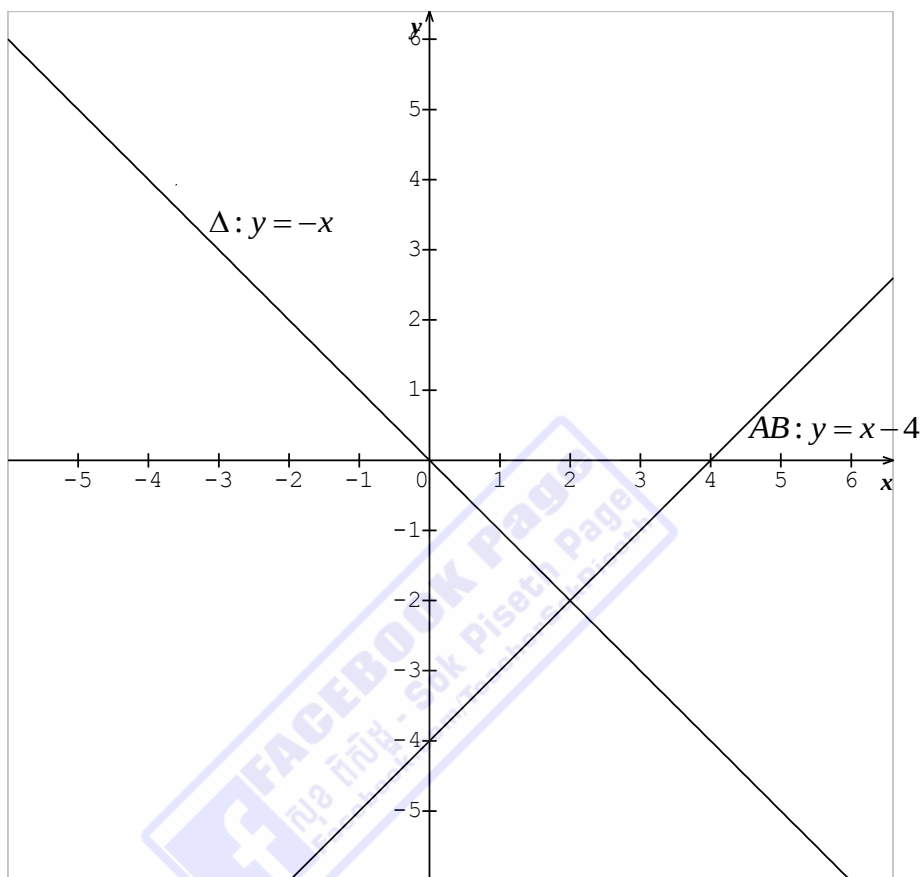
៤. សង់បន្ទាត់ AB និង Δ ក្នុងតម្រុតយតែមួយ

$$AB: y = x - 4$$

x	0	4
y	-4	0

$$\Delta: y = -x$$

x	0	4
y	-4	0

V. ១. សង់តារាងបង្ហាញពីប្រេកង់ f ប្រេកង់កើន $f^{\uparrow}$ ប្រេកង់ថយ $f_{\downarrow}$ ផ្ចិតនៃថ្នាក់ x និង $f \cdot x$

ពិន្ទុ	ប្រេកង់ f	$f^{\uparrow}$	$f_{\downarrow}$	ផ្ចិតនៃថ្នាក់ x	$f \cdot x$
40 – 50	8	8	100	45	360
50 – 60	20	28	92	55	1100
60 – 70	18	46	72	65	1170
70 – 80	30	76	54	75	2250
80 – 90	17	93	24	85	1445
90 – 100	7	100	7	95	665
សរុប	100				6990

២. គណនាម៉ូត មធ្យម និង រកថ្នាក់ពិន្ទុដែលជាមេដ្យាន

+ ម៉ូត

តាមតារាងខាងលើឃើញថា ថ្នាក់ 70 – 80 មានប្រេកង់ស្មើនឹង 30 ដែលជាប្រេកង់ធំជាងគេ

នោះ ម៉ូតត្រូវនៅក្នុងថ្នាក់ 70 – 80

$$\text{គេបាន } Mo = \frac{70+80}{2} = 75$$

ដូចនេះ ម៉ូតគឺ $Mo = 75$

+ មធ្យម $\bar{x} = \frac{\sum f \cdot x}{\sum f} = \frac{6990}{100} = 69.90$

ដូចនេះ មធ្យមគឺ $\bar{x} = 69.90$

+ ថ្នាក់មេដ្យាន

$$\text{មេដ្យានមានទីតាំងនៅ } \frac{n+1}{2} = \frac{100+1}{2} = 50.50$$

តាមតារាង ក្នុងជួរប្រេកង់កើនឃើញថា $46 < 50.50 < 76$

នោះ មេដ្យានត្រូវនៅក្នុងថ្នាក់ 70 – 80

ដូចនេះ ថ្នាក់ 70 – 80 ជាថ្នាក់មេដ្យាន

VI. ១. រកចំនួនឃ្លីពណ៌ស និង ចំនួនឃ្លីពណ៌ក្រហម

$$\text{តាង } n \text{ ជាចំនួនឃ្លីពណ៌ស នោះ } P (\text{ស}) = \frac{n}{10}$$

$$\text{តែ } P (\text{ស}) = 60\% = \frac{60}{100} = \frac{6}{10}$$

$$\text{គេបាន } \frac{n}{10} = \frac{6}{10} \Rightarrow n = 6$$

គេបាន ចំនួនឃ្លីពណ៌ស មាន 6 គ្រាប់ នោះ ចំនួនឃ្លីពណ៌ក្រហមមាន $10 - 6 = 4$ គ្រាប់

ដូចនេះ ចំនួនឃ្លីពណ៌ស មាន 6 គ្រាប់
ចំនួនឃ្លីពណ៌ក្រហមមាន 4 គ្រាប់

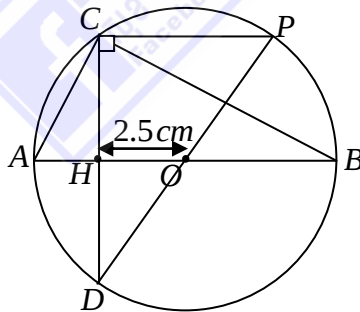
២. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ស យ៉ាងតិចមួយគ្រាប់
តាង P' ជាប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ស យ៉ាងតិចមួយគ្រាប់
គេបាន $P' = 1 - P$ (កកក)

$$\begin{aligned} &= 1 - \frac{4}{10} \times \frac{3}{9} \times \frac{2}{8} \\ &= 1 - \frac{1}{30} \\ &= \frac{29}{30} \end{aligned}$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ស យ៉ាងតិចមួយគ្រាប់គឺ

$$P' = \frac{29}{30} 0.9667$$

VII.

១. ប្រាប់ប្រភេទត្រីកោណ ABC

ត្រីកោណ ABC មាន $\angle ACB = 90^\circ$ (មុំបារីកកន្លះរង្វង់)

នោះ $AC \perp BC$

ដូចនេះ ត្រីកោណ ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់ C

២. គណនា AH និង BC

$$\text{គេមាន } OA = \frac{AB}{2} = \frac{8}{2} = 4 \text{ cm (កាំរង្វង់)}$$

$$\text{នោះ } AH = OA - OH = 4 - 2.5 = 1.5 \text{ cm}$$

ដូចនេះ: $AH = 1.5 \text{ cm}$

ក្នុងត្រីកោណកែង ABC តាមទំនាក់ទំនងមាត្រក្នុងត្រីកោណកែងគេបាន

$$BC^2 = AB \times HB$$

$$\text{ដោយ } AB = 8 \text{ cm និង } HB = 2.5 + 4 = 6.5 \text{ cm}$$

$$\text{គេបាន } BC^2 = 8 \times 6.5 = 52$$

$$\Rightarrow BC = \sqrt{52} = 2\sqrt{13} \text{ cm}$$

ដូចនេះ: $BC = 2\sqrt{13} \text{ cm}$

៣. បង្ហាញថា D, O, P រត់ត្រង់ជួរគ្នា

គេមាន C និង D ជាចំណុចនៅលើរង្វង់ផ្ចិត O (ឬ CD ជាអង្កត់ឆ្លមនៃរង្វង់)

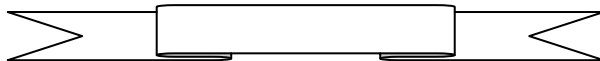
ហើយ CP ជាអង្កត់ឆ្លមនៃរង្វង់ផ្ចិត O

ដោយ $CP \perp CD$ នោះ $\angle DCP = 90^\circ$

$\Rightarrow \angle DCP$ ជាមុំចារឹកកន្លះរង្វង់មានផ្ចិត O

នោះ DP ជាអង្កត់ផ្ចិតនៃរង្វង់ផ្ចិត O

ដូចនេះ: D, O, P រត់ត្រង់ជួរគ្នា

វិញ្ញាសាទី៤

ត្រៀមប្រឡងឆមាស និង សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ

សុខ ពិសិដ្ឋ

I. គណនា

$$A = \frac{\sqrt{2012}}{\sqrt{2012} - \sqrt{2013}} + \frac{\sqrt{2013}}{\sqrt{2013} - \sqrt{2012}}$$

$$B = \frac{2+2\sqrt{2}}{\sqrt{3}-1} + \frac{1-\sqrt{8}}{\sqrt{12}-\sqrt{3}-1} + \frac{3\sqrt{3}}{1-\sqrt{3}}$$

$$C = \sqrt{2}(\sqrt{3}-\sqrt{5}) + \sqrt{3}(\sqrt{5}-\sqrt{2}) + \sqrt{5}(\sqrt{2}-\sqrt{3})$$

II. ១. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ :

ក.
$$\begin{cases} \frac{x+1}{2} = \frac{y+1}{3} = \frac{z+1}{4} \\ 2x+y-z=1 \end{cases}$$

ខ.
$$\begin{cases} \frac{2}{x-2009} + \frac{3}{y-2011} = 4 \\ \frac{6}{x-2009} - \frac{2}{y-2011} = 1 \end{cases}$$

២. ដោះស្រាយវិសមីការ $2(x-1)+3(x-2) \geq 4(x-3)+5(x-4)$
រួចបកស្រាយចម្លើយលើអ័ក្សចំនួន។

III. ក្នុងប្រអប់មួយមានបិច្ចេកទេសខៀវ និងបិច្ចេកទេសក្រហមសរុបចំនួន ២០ដើម។

១. រកចំនួនបិច្ចេកទេសខៀវ និង ចំនួនបិច្ចេកទេសក្រហម បើប្រូបាបនៃ
បិច្ចេកទេសស្មើ $\frac{3}{5}$ ។

២. គេចាប់យកបិច្ចេកទេសចេញពីប្រអប់តែម្តងដោយចៃដន្យ។

ក. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិច្ចពណ៌ខៀវទាំងបីដើម។

ខ. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិច្ចពណ៌ខៀវពីរដើម និង ក្រហមមួយដើម។

គ. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិច្ចពណ៌ក្រហមយ៉ាងតិចមួយដើម។

IV. ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេ (xOy) គេឲ្យចំណុច $A(1,3)$ និង $B(-1,1)$ ។

១. រកសមីការបន្ទាត់ AB រួចរកកូអរដោនេនៃចំណុច M កណ្តាល អង្កត់ AB ។

២. រកសមីការបន្ទាត់ d ដែលកែងនឹងបន្ទាត់ AB ហើយកាត់តាម ចំណុច $C(1,-3)$ ។

៣. រកសមីការបន្ទាត់ Δ ដែលកាត់តាមចំណុច M ហើយស្របនឹង បន្ទាត់ d ។

៤. សង់បន្ទាត់ AB , d និង Δ ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេតែមួយ ។

V. ១. រក m និង n ដោយដឹងថាសមីការ $x^2 - mx + n = 0$ មានឫស $x_1 = 2$ និង $x_2 = 5$

២. កំណត់តម្លៃ a និង b ដើម្បីឲ្យប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} ax + 6y = 10 \\ 2x - by = 5 \end{cases}$ មានចម្លើយច្រើនរាប់មិនអស់ ។

VI. ពិន្ទុធ្វើតែសលើសិស្សមួយក្រុម បានលទ្ធផលដូចតារាងខាងក្រោម :

ពិន្ទុ	0	1	2	3	4
ចំនួនសិស្ស	1	2	5	1	x

១. រកតម្លៃ x បើមេដ្យានគឺពិន្ទុ 3 ។

២. សង់តារាងប្រេកង់កើននៃទិន្នន័យខាងលើរួច រកចំនួនសិស្សបាន ធ្វើតែស ។ រកចំនួនសិស្សដែលបានពិន្ទុតិចជាង ឬ ស្មើ 3 ។

៣. គណនាម៉ូត និង មធ្យមនៃទិន្នន័យខាងលើ ។

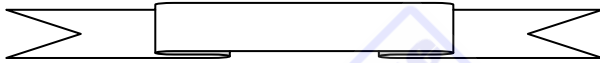
VII. គេឲ្យត្រីកោណ ABC មួយកែងត្រង់ A និង មានកម្ពស់ AH ។
 គេគូសរង្វង់អង្កត់ផ្ចិត AH កាត់ជ្រុង AB និង AC រៀងគ្នា ត្រង់ D
 និង E ។

១. ប្រាប់ប្រភេទចតុកោណ $AEHD$ ។

២. ប្រដូច $\triangle ABC$ និង $\triangle ADE$ ។ ទាញបញ្ជាក់ថា

$$AB \times AD = AC \times AE$$

៣. ស្រាយបញ្ជាក់ថា $BDEC$ ជាចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី៤

I. គណនា ៖

$$\begin{aligned} A &= \frac{\sqrt{2012}}{\sqrt{2012} - \sqrt{2013}} + \frac{\sqrt{2013}}{\sqrt{2013} - \sqrt{2012}} \\ &= \frac{\sqrt{2012}}{\sqrt{2012} - \sqrt{2013}} - \frac{\sqrt{2013}}{\sqrt{2012} - \sqrt{2013}} \\ &= \frac{\sqrt{2012} - \sqrt{2013}}{\sqrt{2012} - \sqrt{2013}} \\ &= 1 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = 1$

$$\begin{aligned} B &= \sqrt{2}(\sqrt{3} - \sqrt{5}) + \sqrt{3}(\sqrt{5} - \sqrt{2}) + \sqrt{5}(\sqrt{2} - \sqrt{3}) \\ &= \sqrt{6} - \sqrt{10} + \sqrt{15} - \sqrt{6} + \sqrt{10} - \sqrt{15} \\ &= 0 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $B = 0$

$$C = \frac{2+2\sqrt{2}}{\sqrt{3}-1} + \frac{1-\sqrt{8}}{\sqrt{12}-\sqrt{3}-1} + \frac{3\sqrt{3}}{1-\sqrt{3}}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{2+2\sqrt{2}}{\sqrt{3}-1} + \frac{1-2\sqrt{2}}{2\sqrt{3}-\sqrt{3}-1} - \frac{3\sqrt{3}}{\sqrt{3}-1} \\
 &= \frac{2+2\sqrt{2}}{\sqrt{3}-1} + \frac{1-2\sqrt{2}}{\sqrt{3}-1} - \frac{3\sqrt{3}}{\sqrt{3}-1} \\
 &= \frac{2+2\sqrt{2}+1-2\sqrt{2}-3\sqrt{3}}{\sqrt{3}-1} \\
 &= \frac{-3\sqrt{3}+3}{\sqrt{3}-1} \\
 &= \frac{-3(\sqrt{3}-1)}{\sqrt{3}-1} = -3
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $C = -3$

II. ១. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ៖

$$\begin{cases} \frac{x+1}{2} = \frac{y+1}{3} = \frac{z+1}{4} & (1) \\ 2x+y-z=1 & (2) \end{cases}$$

$$\text{តាម (1) តាង } \frac{x+1}{2} = \frac{y+1}{3} = \frac{z+1}{4} = t \text{ នោះ: } \begin{cases} x = 2t-1 \\ y = 3t-1 \\ z = 4t-1 \end{cases} \quad (3)$$

យក x, y, z នៃ (3) ទៅជំនួសក្នុង (2)

$$\text{គេបាន } 2(2t-1) + (3t-1) - (4t-1) = 1$$

$$4t - 2 + 3t - 1 - 4t + 1 = 1$$

$$3t = 3 \Rightarrow t = 1$$

$$\text{នោះ (3) គេបាន } \begin{cases} x = 2-1=1 \\ y = 3-1=2 \\ z = 4-1=3 \end{cases}$$

ដូចនេះ: ប្រព័ន្ធសមីការមានចម្លើយ ($x=1, y=2, z=3$)

$$2. \begin{cases} \frac{2}{x-2010} + \frac{3}{y-2012} = 4 \\ \frac{6}{x-2010} - \frac{2}{y-2012} = 1 \end{cases}$$

តាង $X = \frac{1}{x-2010}, Y = \frac{1}{y-2012}, (X \neq 0, Y \neq 0)$

គេបានសមីការទៅជា $\begin{cases} 2X + 3Y = 4 \\ 6X - 2Y = 1 \end{cases}$

$$D = \begin{vmatrix} 2 & 3 \\ 6 & -2 \end{vmatrix} = -4 - 18 = -22$$

$$D_X = \begin{vmatrix} 4 & 3 \\ 1 & -2 \end{vmatrix} = -8 - 3 = -11$$

$$D_Y = \begin{vmatrix} 2 & 4 \\ 6 & 1 \end{vmatrix} = 2 - 24 = -22$$

គេបាន $X = \frac{D_X}{D} = \frac{-11}{-22} = \frac{1}{2}$

$$Y = \frac{D_Y}{D} = \frac{-22}{-22} = 1$$

តែ $X = \frac{1}{x-2010}, Y = \frac{1}{y-2012}$ គេបាន ៖

$$\bullet \quad x = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \frac{1}{x-2010}$$

$$\Leftrightarrow x - 2010 = 2$$

$$\Rightarrow x = 2 + 2010 = 2012$$

$$\bullet \quad Y = 1 \Leftrightarrow 1 = \frac{1}{y-2012}$$

$$\Leftrightarrow y - 2012 = 1$$

$$\Rightarrow y = 1 + 2012 = 2013$$

ដូចនេះ ប្រព័ន្ធសមីការមានគូបឡើយ ($x = 2012, y = 2013$)

២. ដោះស្រាយវិសមីការ រួចបកស្រាយចម្លើយលើអ័ក្សចំនួន៖

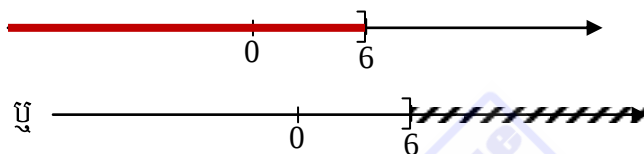
$$2(x-1)+3(x-2) \geq 4(x-3)+5(x-4)$$

$$2x-2+3x-6 \geq 4x-12+5x-20$$

$$2x+3x-4x-5x \geq -12-20+2+6$$

$$-4x \geq -24$$

$$\Rightarrow x \leq \frac{-24}{-4} = 6$$

ដូចនេះ វិសមីការមានចម្លើយ $x \leq 6$

III. ១. រកចំនួនបិទពណ៌ខៀវ និង ចំនួនបិទពណ៌ក្រហម

គេមាន បិទពណ៌ខៀវ និង ក្រហម សរុបចំនួន 20 ដើម

តាង n ជាចំនួនបិទពណ៌ក្រហម

$$\text{នោះ } P(\text{ក}) = \frac{n}{20}$$

$$\text{តែ } P(\text{ក}) = \frac{3}{5}$$

$$\text{គេបាន } \frac{n}{20} = \frac{3}{5} \Rightarrow n = \frac{3 \times 20}{5} = 12$$

គេបាន ចំនួនបិទពណ៌ក្រហមស្មើនឹង 12 ដើម នោះ

ចំនួនបិទពណ៌ខៀវស្មើនឹង $20 - 12 = 8$ ដើម

ដូចនេះ ចំនួនបិទពណ៌ខៀវមានចំនួន 8 ដើម

ចំនួនបិទពណ៌ក្រហមមានចំនួន 12 ដើម

២. ក. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិចពណ៌ខៀវទាំងបីដើម

$$P(222) = P(2) \times P(2/2) \times P(2/22) \\ = \frac{8}{20} \times \frac{7}{19} \times \frac{6}{18} = \frac{14}{285} = 0.0491$$

ដូចនេះ: $P(222) = \frac{14}{285} = 0.0491$

ខ. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិចខៀវពីរដើម និង បិចក្រហមមួយដើម
បិចខៀវពីរដើម និង បិចក្រហមមួយដើមគឺ (ខខក) ឬ (ខកខ) ឬ
(កខខ)

$$\text{គេបាន } P = P(ខខក) + P(ខកខ) + P(កខខ) \\ = 3P(ខខក) = 3 \times \frac{8}{20} \times \frac{7}{19} \times \frac{12}{18} = \frac{28}{95} = 0.2947$$

ដូចនេះ: ប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិចខៀវពីរដើម និង បិចក្រហមមួយដើម

គឺ $P = \frac{28}{95} = 0.2947$

គ. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិចពណ៌ក្រហមយ៉ាងតិចមួយដើម
តាង P' ជាប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិចពណ៌ក្រហមយ៉ាងតិចមួយដើម
គេបាន $P' = 1 - P(222)$

$$= 1 - \frac{14}{285} \\ = \frac{271}{285} = 0.9509$$

ដូចនេះ: ប្រូបាបដែលគេចាប់បានបិចពណ៌ក្រហមយ៉ាងតិចមួយដើមគឺ

$P' = \frac{271}{285} = 0.9509$

IV.9. សរសេរសមីការបន្ទាត់ AB

តាង $y = ax + b$ ជាសមីការបន្ទាត់ AB

ដោយ បន្ទាត់ AB កាត់តាមចំណុច $A(1, 3)$ និង $B(-1, 1)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} 3 = a + b \\ 1 = -a + b \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} a + b = 3 & (1) \\ -a + b = 1 & (2) \end{cases}$$

$$(1) - (2) \text{ គេបាន } 2a = 2 \Rightarrow a = 1$$

$$\text{តាម } (1) \Rightarrow b = 3 - 1 = 2$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{AB: y = x + 2}$$

រកកូអរដោនេនៃចំណុចកណ្តាល M

$M(x_M, y_M)$ ជាចំណុចនៃ AB

$$\text{គេបាន } x_M = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1 - 1}{2} = 0$$

$$y_M = \frac{3 + 1}{2} = 2$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{M(0, 2)}$$

២. រកសមីការបន្ទាត់ d

តាង $y = a'x + b'$ ជាសមីការបន្ទាត់ d ដែលត្រូវរក

ដោយបន្ទាត់ d កែងនឹងបន្ទាត់ $AB: y = x + 2$

$$\text{គេបាន } a' \times 1 = -1 \Rightarrow a' = -1$$

ម្យ៉ាងទៀត បន្ទាត់ d កាត់តាមចំណុច $C(1, -3)$ គេបាន $-3 = a' \cdot 1 + b'$

$$\Rightarrow b' = -3 - 1 \cdot (-1) = -2$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{d: y = -x - 2}$$

៣. រកសមីការបន្ទាត់ Δ ដែលកាត់តាមចំណុច M ហើយស្របនឹងបន្ទាត់ d

តាង $y = a''x + b''$ ជាសមីការបន្ទាត់ Δ ដែលត្រូវរក

ដោយបន្ទាត់ Δ កាត់តាមចំណុច $M(0, 2)$ គេបាន $2 = a'' \cdot 0 + b''$

$$\Rightarrow b'' = 2$$

ម្យ៉ាងទៀត បន្ទាត់ Δ ស្របនឹងបន្ទាត់ d ដែលមានសមីការ $y = -x - 2$

នោះគេបាន $a'' = -1$

ដូចនេះ $\Delta: y = -x + 2$

៤. សង់បន្ទាត់ AB, d និង Δ ក្នុងតម្រុយតែមួយ

$$AB: y = x + 2$$

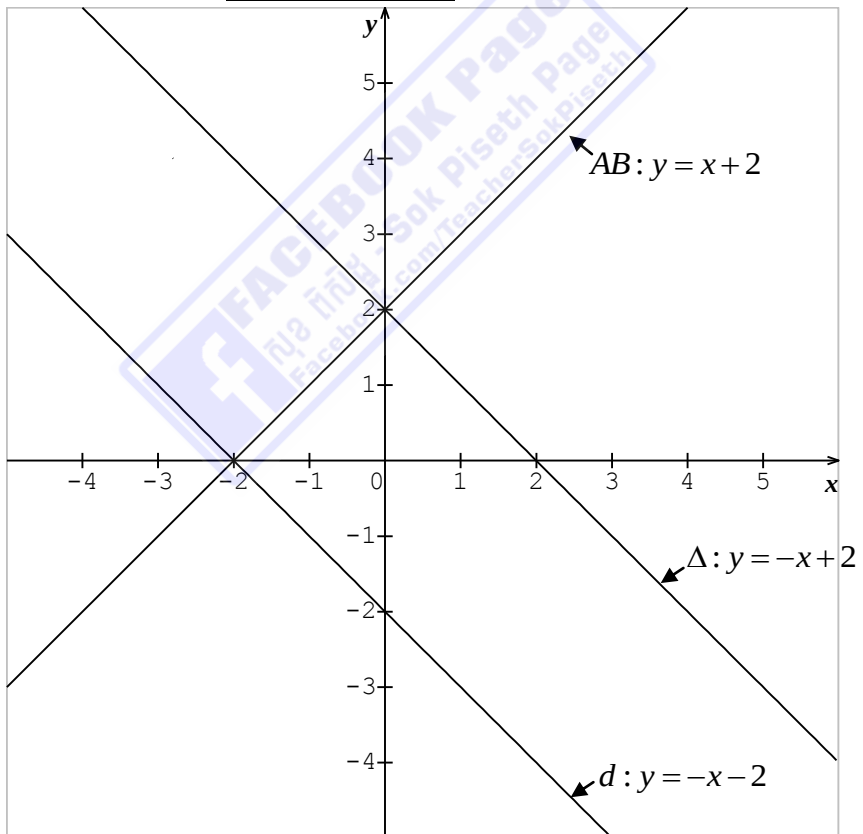
x	0	-2
y	2	0

$$d: y = -x - 2$$

x	0	-2
y	-2	0

$$\Delta: y = -x + 2$$

x	0	2
y	2	0

V.១. រក m និង n

គេមាន សមីការ $x^2 - mx + n = 0$ មានឫស $x_1 = 2$ និង $x_2 = 5$ គេបាន ៖

$$\begin{cases} 2^2 - m \cdot 2 + n = 0 \\ 5^2 - m \cdot 5 + n = 0 \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} -2m + n = -4 \quad (1) \\ -5m + n = -25 \quad (2) \end{cases}$$

យក (1) - (2) គេបាន $3m = 21 \Rightarrow m = 7$

តាម (1) $\Rightarrow n = -4 + 2m = -4 + 2 \cdot 7 = 10$

ដូចនេះ: $m = 7, n = 10$

២. កំណត់តម្លៃ a និង b

គេមានប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} ax + 6y = 10 \\ 2x - by = 5 \end{cases}$

ប្រព័ន្ធសមីការនេះ មានចម្លើយច្រើនរាប់មិនអស់កាលណា $\frac{a}{2} = \frac{6}{-b} = \frac{10}{5}$

គេបាន

- $\frac{a}{2} = \frac{10}{5} \Rightarrow a = \frac{2 \times 10}{5} = 4$
- $\frac{6}{-b} = \frac{10}{5} \Rightarrow b = \frac{6 \times 5}{-10} = -3$

ដូចនេះ: $a = 4, b = -3$

VI. ១. រកតម្លៃ x

គេមានតារាងទិន្នន័យ

ពិន្ទុ	0	1	2	3	4
ចំនួនសិស្ស	1	2	5	1	x

តាមតារាងខាងលើ ពិន្ទុ 3 ជាមេដ្យាន កាលណា $1 + 2 + 5 = x \Rightarrow x = 8$

ដូចនេះ: $x = 8$

របៀបប្រៀបធៀប

ប្រេកង់សរុបគឺ $n=1+2+5+1+x=x+9$

មេដ្យានត្រូវនឹងតួទី $\frac{n+1}{2} = \frac{(x+9)+1}{2} = \frac{x+10}{2}$

ដោយ ពិន្ទុ 3 មានប្រេកង់ 1 ហើយវានៅតួទី $1+2+5+1=9$

នោះគេបាន ពិន្ទុ 3 ជាមេដ្យានកាលណា

$$\frac{x+10}{2} = 9 \Leftrightarrow x+10=18 \Rightarrow x=8$$

ដូចនេះ $x=8$

២. សង់តារាងប្រេកង់កើននៃទិន្នន័យខាងលើ

ពិន្ទុ	ប្រេកង់ (f)	ប្រេកង់កើន ($f^{\uparrow}$)
0	1	1
1	2	3
2	5	8
3	1	9
4	8	17
សរុប	17	

រកចំនួនសិស្សដែលបានធ្វើតេស្ត

តាមតារាងខាងលើ ចំនួនសិស្សដែលបានធ្វើតេស្តគឺ $1+2+5+1+8=17$

រកចំនួនសិស្សដែលបានពិន្ទុតិចជាង ឬ ស្មើ 3

តាមតារាងខាងលើ ចំនួនសិស្សដែលបានពិន្ទុតិចជាង ឬ ស្មើ 3 មាន $1+2+5+1=9$ នាក់

៣. គណនាម៉ូត និង មធ្យម

+ ម៉ូត ៖

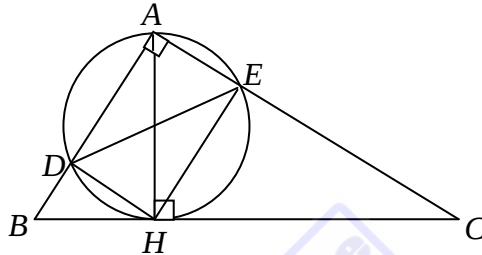
ដោយពិន្ទុ 4 មានប្រេកង់ស្មើនឹង 4 ដែលជាប្រេកង់ធំជាងគេ

ដូចនេះ ម៉ូតគឺ $Mo = 4$

$$+ \text{មធ្យម } \bar{x} = \frac{(0 \times 1) + (1 \times 2) + (2 \times 5) + (3 \times 1) + (4 \times 8)}{1 + 2 + 5 + 1 + 8} = \frac{47}{17} = 2.76$$

ដូចនេះ មធ្យមគឺ $\bar{x} = 2.76$

VII.

១. ប្រាប់ប្រភេទចតុកោណ $AEHD$

គេមាន $\angle BAC = 90^\circ$ ($\triangle ABC$ ជាត្រីកោណកែងត្រង់ A)

នោះ $\angle DAE = 90^\circ$ (មុំរួម) ឬ $AD \perp AE$ (1)

ម្យ៉ាងទៀត គេមាន D និង E ជាចំណុចនៅលើរង្វង់ អង្កត់ផ្ចិត AH

នោះ $\angle ADH = \angle AEH = 90^\circ$ (មុំបារីកកន្លះរង្វង់)

ឬ $AD \perp DH$ និង $AE \perp EH$ (2)

តាម (1) និង (2) គេបាន $AEHD$ ជាចតុកោណកែង

ដូចនេះ $AEHD$ ជាចតុកោណកែង

២. ប្រជុំ $\triangle ABC$ និង $\triangle ADE$

គេមាន $\angle ACB = \angle DAH$ (មុំមានជ្រុងត្រូវគ្នា កែងរៀងគ្នា) (i)

$\angle AHE = \angle ADE$ (មុំបារីកក្នុងរង្វង់ស្កាត់ធ្នូ AE រួម) (ii)

ហើយម្យ៉ាងទៀត $\angle DAH = \angle AHE$ (មុំឆ្លាស់ក្នុង) (iii)

តាម (i), (ii) និង (iii) គេបាន $\angle ACB = \angle ADE$

$\triangle ABC$ និង $\triangle ADE$ មាន៖

$$\angle BAC = \angle DAE \quad (\angle A \text{ ជាមុំរួម})$$

$$\angle ACB = \angle ADE \quad (\text{សម្រាយខាងលើ})$$

ដូចនេះ $\triangle ABC \sim \triangle ADE$ តាមករណីដំណូចទី១ ម.ម

ទាញបញ្ជាក់ថា $AB \times AD = AC \times AE$

តែមាន $\triangle ABC \sim \triangle ADE$

$$\begin{array}{c} \triangle ABC \\ \text{វិបាក} \sim \\ \triangle AED \end{array} \Rightarrow \frac{AB}{AE} = \frac{AC}{AD}$$

$$\Rightarrow AB \times AD = AC \times AE$$

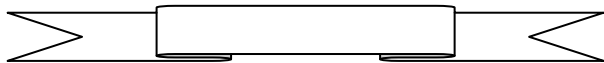
ដូចនេះ $AB \times AD = AC \times AE$

ស្រាយបញ្ជាក់ថា $BDEC$ ជាចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់

តាមសម្រាយ (២) តែមាន $\angle ACB = \angle ADE$ នោះ $\angle ECB = \angle ADE$

តើបាន $\angle BDE + \angle ECB = \angle BDE + \angle ADE = \angle BDA = 180^\circ$ (មុំរាប)

ដូចនេះ $BDEC$ ជាចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់

វិញ្ញាសាទី៥

ត្រៀមប្រឡងឆមាស និង សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ

សុខ ពិសិដ្ឋ

I. ១. គណនា $A = 10\sqrt{48} - 6\sqrt{108} + 4\sqrt{12}$

$$B = \sqrt[3]{3}(\sqrt[3]{9} - \sqrt[3]{2}) + \sqrt[3]{2}(\sqrt[3]{3} - \sqrt[3]{8}) - (\sqrt{196} - \sqrt{169})$$

$$C = \frac{\sqrt{(-2)^2} + \sqrt{8}}{\sqrt{3} - 1} - (\sqrt{6} + 1)$$

II. ១. ដោះស្រាយសមីការ

$$2x + (3x + 3)(x + 2) - 4x(x + 1) = (x + 1)(1 - x)$$

២. ដោះស្រាយវិសមីការរួចបកស្រាយចម្លើយតាមក្រាតិច :

$$\frac{5x + 4}{5} - 6x + 2 \geq 4 - \frac{x - 5}{3}$$

III. ដាក់កន្សោម $A = ab(x^2 + y^2) - xy(a^2 + b^2)$ ជាផលគុណកត្តា។

IV. គេយកសៀវភៅ 200 ក្បាលចែកឲ្យសិស្សក្នុងថ្នាក់មួយ ។ បើគេចែកសិស្សម្នាក់ 4 ក្បាលដូចគ្នា នោះនៅសល់ សៀវភៅ 20 ក្បាល ។ បើគេចែកសិស្សប្រុសម្នាក់ 4 ក្បាល និង សិស្សស្រីម្នាក់ 5 ក្បាល នោះខ្វះសៀវភៅ 5 ក្បាល ។ រកចំនួនសិស្សប្រុស និង ចំនួនសិស្សស្រីក្នុងថ្នាក់នោះ ។

IV. ក្រូចត្នង 20 ផ្លែដែលដាក់លក់មាន 16 ផ្លែមានរសជាតិផ្អែម និង 4 ផ្លែទៀតមានរសជាតិជ្វរ។ អ្នកទិញម្នាក់ជ្រើសរើសក្រូច 3 ផ្លែដោយចៃដន្យ ។

១. រកប្រូបាបដែលគាត់ជ្រើសរើសបានក្រូចទាំង 3 ផ្លែសុទ្ធតែជ្វរ ។

២. រកប្រូបាបដែលគាត់ជ្រើសរើសបានក្រូចទាំង 3 ផ្លែសុទ្ធតែផ្អែម ។

៣. រកប្រូបាបដែលគាត់ជ្រើសរើសបាន យ៉ាងតិចក្រូច 1

មានរសជាតិផ្អែម ។

V. ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេ (xOy) គេមានចំណុច $A(-1,1)$, $B(5,-1)$ និង $C(2,4)$ ។

១. សង់ត្រីកោណ ABC ។ រកសមីការនៃជ្រុង AB ។

២. រកកូអរដោនេនៃចំណុច M កណ្តាលអង្កត់ AB ។

រកសមីការនៃមេដ្យាន CM ។

៣. CH ជាកម្ពស់នៃត្រីកោណ ABC ។ រកសមីការនៃកម្ពស់ CH ។

VI. តារាងខាងក្រោមជាអាយុរបស់សិស្សក្នុងថ្នាក់រៀនមួយ ។

អាយុសិស្ស(ឆ្នាំ)	12	13	14	15
ចំនួនសិស្ស	2	8	25	5

១. រកមធ្យម ម៉ូត និង មេដ្យាននៃអាយុសិស្សក្នុងថ្នាក់រៀននោះ ។

២. សង់ក្រាបសសរតាងទិន្នន័យនេះ ។

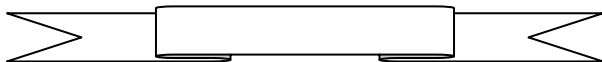
VII. គេឲ្យត្រីកោណសម័ង្ស ABC មួយ ។ D ជាចំណុចមួយនៅលើបន្ទាយនៃអង្កត់ AB ខាង A ។ រង្វង់ផ្ចិត A កាត់ AD កាត់ជ្រុង AB ត្រង់ G និងកាត់ជ្រុង AC ត្រង់ E ។ បន្ទាត់ DE និង បន្ទាត់ BC កាត់គ្នាត្រង់ F ។

១. គណនារង្វាស់មុំ $\angle GED$ ។

២. ប្រាប់ប្រភេទនៃត្រីកោណ FBD ។

៣. ប្រដូច $\triangle BDF$ និង $\triangle GDE$ រួចទាញបញ្ជាក់ថា

$$BD \cdot GE = GD \cdot BF \quad \text{។}$$

បង្កើយវិញ្ញាសាទី៥

$$\begin{aligned}
 \text{I. គណនា } A &= 10\sqrt{48} - 6\sqrt{108} + 4\sqrt{12} \\
 &= 10\sqrt{4^2 \times 3} - 6\sqrt{6^2 \times 3} + 4\sqrt{2^2 \times 3} \\
 &= 40\sqrt{3} - 36\sqrt{3} + 8\sqrt{3} \\
 &= 12\sqrt{3}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$A = 12\sqrt{3}$$

$$\begin{aligned}
 B &= \sqrt[3]{3}(\sqrt[3]{9} - \sqrt[3]{2}) + \sqrt[4]{2}(\sqrt[3]{3} - \sqrt[4]{8}) - (\sqrt{196} - \sqrt{169}) \\
 &= \sqrt[3]{27} - \sqrt[3]{3}\sqrt[4]{2} + \sqrt[3]{3}\sqrt[4]{2} - \sqrt[4]{16} - (14 - 13) \\
 &= 3 - 2 - 1 \\
 &= 0
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$B = 0$$

$$\begin{aligned}
 C &= \frac{\sqrt{(-2)^2} + \sqrt{8}}{\sqrt{3} - 1} - (\sqrt{6} + 1) \\
 &= \frac{2 + 2\sqrt{2}}{\sqrt{3} - 1} - (\sqrt{6} - 1) \\
 &= \frac{(2 + 2\sqrt{2})(\sqrt{3} + 1)}{(\sqrt{3} - 1)(\sqrt{3} + 1)} - (\sqrt{6} + 1) \\
 &= \frac{2\sqrt{3} + 2 + 2\sqrt{6} + 2\sqrt{2}}{3 - 1} - \sqrt{6} - 1 \\
 &= \frac{2(\sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{2})}{2} - \sqrt{6} - 1 \\
 &= \sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{2} - \sqrt{6} - 1 \\
 &= \sqrt{3} + \sqrt{2} - 1
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$C = \sqrt{3} + \sqrt{2} - 1$$

II. ១. ដោះស្រាយសមីការ ៖

$$2x + (3x + 3)(x + 2) - 4x(x + 1) = (x + 1)(1 - x)$$

$$2x + (3x^2 + 6x + 3x + 6) - 4x^2 - 4x = 1 - x^2$$

$$2x + 3x^2 + 9x + 6 - 4x^2 - 4x = 1 - x^2$$

$$7x = -5$$

$$\Rightarrow x = -\frac{5}{7}$$

ដូចនេះ សមីការមានឫស

$$x = -\frac{5}{7}$$

២. ដោះស្រាយវិសមីការ

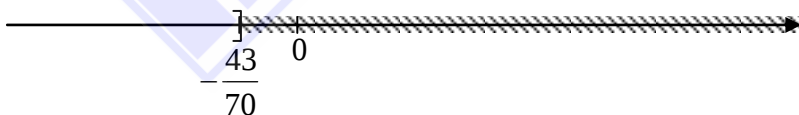
$$\frac{5x + 4}{5} - 6x + 2 \geq 4 - \frac{x - 5}{3}$$

$$\frac{3(5x + 4) - 15 \cdot 6x + 30}{15} \geq \frac{4 \cdot 15 - 5(x - 5)}{15}$$

$$15x + 12 - 90x + 30 \geq 60 - 5x + 25$$

$$-70x \geq 43$$

$$\Rightarrow x \leq -\frac{43}{70}$$

ដូចនេះ វិសមីការមានចម្លើយ $x \leq -\frac{43}{70}$

III. ដាក់កន្សោម A ជាផលគុណកត្តា

$$A = ab(x^2 + y^2) - xy(a^2 + b^2)$$

$$= abx^2 + aby^2 - xya^2 - xyb^2$$

$$= (abx^2 - xya^2) - (xyb^2 - aby^2)$$

$$= ax(bx - ay) + by(bx - ay)$$

$$= (bx - ay)(ax + by)$$

ដូចនេះ: $A = (ax + by)(bx - ay)$

III. រកចំនួនសិស្សប្រុស និង ចំនួនសិស្សស្រី

តាង x ជាចំនួនសិស្សប្រុស និង y ជាចំនួនសិស្សស្រី

តាមបម្រាប់គេបាន $\begin{cases} 4x + 4y + 20 = 200 \\ 4x + 5y - 5 = 200 \end{cases}$ ឬ $\begin{cases} 4x + 4y = 180 & (1) \\ 4x + 5y = 205 & (2) \end{cases}$

យក (1) - (2) គេបាន $-y = -25 \Rightarrow y = 25$

តាម (1) គេបាន $4x + 4 \cdot 25 = 180$

$$4x = 180 - 100$$

$$\Rightarrow x = \frac{100}{4} = 25$$

ដូចនេះ: សិស្សប្រុសមានចំនួន 20 នាក់

សិស្សស្រីមានចំនួន 25 នាក់

IV.១. រកប្រូបាបដែលគាត់ជ្រើសរើសបានក្រូចទាំង 3 ផ្លែសុទ្ធតែជូរ
គេមាន ក្រូចសរុប 20 ផ្លែ ហើយក្នុងនោះ 16 ផ្លែមានរស់ជាតិផ្អែម
និង 4 ផ្លែមានរស់ជាតិជូរ

គេបាន $P(\text{ជជជ}) = \frac{4}{20} \times \frac{3}{19} \times \frac{2}{18} = \frac{1}{285} = 0.0035$

ដូចនេះ: $P(\text{ជជជ}) = \frac{1}{285} = 0.0035$

២. រកប្រូបាបដែលគាត់ជ្រើសរើសបានក្រូចទាំងបីសុទ្ធតែផ្អែម

គេបាន $P(\text{ផផផ}) = \frac{16}{20} \times \frac{15}{19} \times \frac{14}{18} = \frac{28}{57} = 0.4912$

ដូចនេះ: $P(\text{ផផផ}) = \frac{28}{57} = 0.4912$

៣. រកប្រូបាបដែលគេជ្រើសរើសបានយ៉ាងតិចក្រូចមួយមានរស់ជាតិផ្អែម

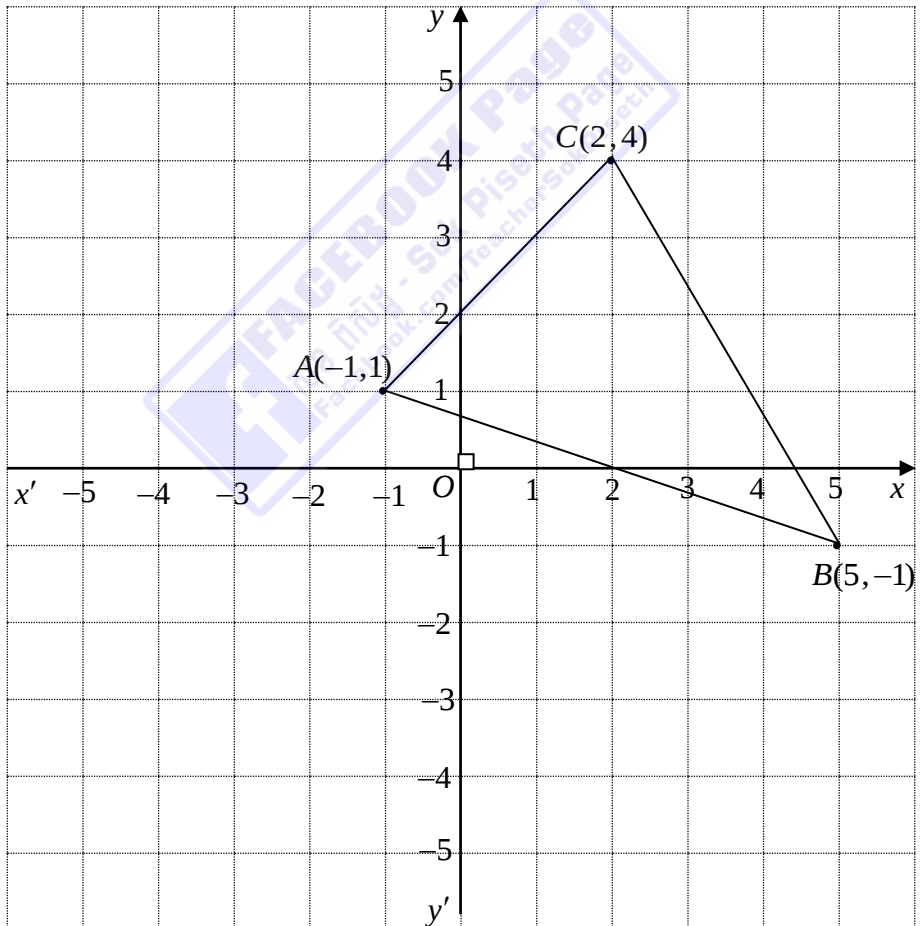
តាង P' ជាប្រូបាបដែលគាត់ជ្រើសរើសបានយ៉ាងតិចក្រូច 1 ផ្អែម
មានរស់ជាតិផ្អែម

$$\text{គេបាន } P' = 1 - P(\text{ជំងឺ}) = 1 - \frac{1}{285} = \frac{284}{285} = 0.9964$$

ដូចនេះ

$$P' = \frac{284}{285} = 0.9964$$

V. សង់ត្រីកោណ ABC

រកសមីការនៃជ្រុង AB

បន្ទាត់ AB មានសមីការ $y = ax + b$

ដោយបន្ទាត់ AB កាត់តាមចំណុច $A(-1, 1)$ និង $B(5, -1)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} 1 = a(-1) + b \\ -1 = a \cdot 5 + b \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} -a + b = 1 & (1) \\ 5a + b = -1 & (2) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1) - (2) \text{ គេបាន } -6a = 2 \Rightarrow a = -\frac{1}{3}$$

$$\text{តាម } (1) \Rightarrow b = 1 + a = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{AB: y = -\frac{1}{3}x + \frac{2}{3}}$$

២. រកកូអរដោនេនៃចំណុច M កណ្តាល AB

$M(x_M, y_M)$ ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ AB

$$\text{គេបាន } x_M = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{-1 + 5}{2} = 2,$$

$$y_M = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{1 - 1}{2} = 0$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{M(2, 0)}$$

រកសមីការនៃមេដ្យាន CM

គេមាន $C(2, 4)$ និង $M(2, 0)$

ដោយ $x_C = x_M = 2$ និង $y_C \neq y_M$

ដូចនេះ: សមីការនៃមេដ្យាន CM គឺ $x = 2$

របៀបម្យ៉ាងទៀត

គេមាន $C(2, 4)$ និង $M(2, 0)$

$$\begin{aligned}
 \text{គេបានសមីការ } \frac{y-y_M}{y_C-y_M} &= \frac{x-x_M}{x_C-x_M} \\
 \Leftrightarrow (y-y_M)(x_C-x_M) &= (y_C-y_M)(x-x_M) \\
 \Leftrightarrow (y-0)(2-2) &= (4-0)(x-2) \\
 \Leftrightarrow 0 &= 4(x-2) \\
 \Leftrightarrow x-2 &= 0 \\
 \Rightarrow x &= 2
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ សមីការនៃមេដ្យាន CM គឺ $x=2$

៣. រកសមីការនៃកម្ពស់ CH

តាង $y=mx+n$ ជាសមីការនៃកម្ពស់ CH

ដោយ CH កាត់តាមចំណុច $C(2, 4)$ គេបាន $2m+n=4$ (i)

ម្យ៉ាងទៀត CH ជាកម្ពស់នៃ $\triangle ABC$

$$\text{នោះ } CH \perp AB: y = -\frac{1}{3}x + \frac{2}{3}$$

$$\text{គេបាន } m \cdot \left(-\frac{1}{3}\right) = -1 \Rightarrow m = 3$$

$$\text{តាម (i) គេបាន } 2 \times 3 + n = 4 \Rightarrow n = 4 - 6 = -2$$

ដូចនេះ: $CH: y = 3x - 2$

VI.១. រកមធ្យម ម៉ុត និង មេដ្យាននៃអាយុសិស្ស

គេមានតារាងទិន្នន័យ ៖

អាយុសិស្ស(ឆ្នាំ)	12	13	14	15
ចំនួនសិស្ស	2	8	25	5

គេបាន៖

$$\text{មធ្យម ៖ } \bar{x} = \frac{(12 \times 2) + (13 \times 8) + (14 \times 25) + (15 \times 5)}{2 + 8 + 25 + 5} = \frac{553}{40} = 13.825$$

ដូចនេះ: $\bar{x} = 13.825$

ម៉ូត ៖

ដោយអាយុ 14 មានប្រកង់ 25 ដែលជាប្រកង់ធំជាងគេ

ដូចនេះ: $Mo = 14$

មេដ្យាន ៖

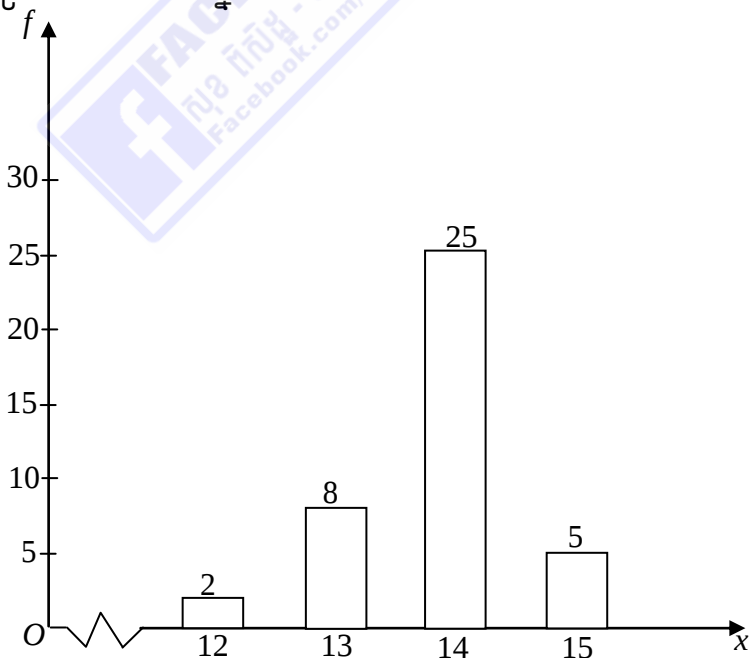
ប្រេកង់សរុបគឺ $n = 2 + 8 + 25 + 5 = 40$

មេដ្យានមានទីតាំងនៅក្នុងទី $\frac{40+1}{2} = 20.5$

គេបាន $Me = \frac{14+14}{2} = 14$

ដូចនេះ: $Me = 14$

២. សង់ក្រាបសសរតាងទិន្នន័យខាងលើ

៣. ប្រជួប $\triangle BDF$ និង $\triangle GDE$

$\triangle BDF$ និង $\triangle GDE$ មាន ៖

$$\angle BDE = \angle BDF \quad (\angle D \text{ ជាមុំរួម})$$

$$\angle GED = \angle BFD = 90^\circ \quad (\text{មុំកែង})$$

ដូចនេះ $\triangle BDF \sim \triangle GDE$ តាមករណីជំនុំទី១ (ម.ម)

ទាញបញ្ជាក់ថា $BD \cdot GE = GD \cdot BF$

គេមាន $\triangle BDF \sim \triangle GDE$

$$\left. \begin{array}{l} \triangle BDF \\ \sim \\ \triangle GDE \end{array} \right| \Rightarrow \frac{BD}{GD} = \frac{BF}{GE}$$

$$\Rightarrow BD \cdot GE = GD \cdot BF$$

ដូចនេះ $BD \cdot GE = GD \cdot BF$

វិញ្ញាសាទី៦

ត្រៀមប្រឡងឆមាស និង សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ

I. ត្រីកោណ ABC មួយមានជ្រុង $AB=4$, $AC=x+1$ និង $BC=x+3$ ។

រកតម្លៃ x ដើម្បីឲ្យត្រីកោណ ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់កំពូល A ។

II. ១. គណនា៖ $A=2\sqrt{98}+2\sqrt[3]{54}-\sqrt{200}-3\sqrt[3]{16}-\sqrt{32}$

$$B=\left(\frac{2-\sqrt{5}}{1-2\sqrt{5}}\right)\left(\frac{1+\sqrt{5}}{1+2\sqrt{5}}\right)$$

២. បើ $A=1+\frac{1}{2}+\frac{1}{4}+\frac{1}{8}+\frac{1}{16}$ និង $B=1+\frac{1}{2}A$ ។

តើ B លើស A ប៉ុន្មាន ?

III. សួនច្បារមួយរាងចតុកោណកែងដែលមានបរិមាត្រស្មើនឹង $28m$ ។

គេដឹងថា បីដងនៃទទឹងស្មើនឹងពាក់កណ្តាលនៃបណ្តោយ ។

១. រកប្រវែងបណ្តោយ និង ទទឹងនៃសួន ។

២. រកចំនួនដើមផ្កាក្នុងសួន ដោយដឹងថាផ្ទៃដី $1m^2$ មានដើមផ្កា 4 ដើម។

IV. ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេ (xoy) គេមានចំណុច $A(-1,1), B(3,2)$ និង

$C(0,4)$ ។

១. ដៅចំណុច A, B, C ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេតែមួយ រួចរកសមីការបន្ទាត់ AB ។

២. គេគូសមេដ្យាន CM នៃត្រីកោណ ABC ។ រកកូអរដោនេនៃចំណុច M ។

៣. គេគូសកម្ពស់ CH នៃត្រីកោណ ABC ។ រកសមីការបន្ទាត់ CH ។

៤. រកកូអរដោនេនៃចំណុច H

V. ក្នុងថង់មួយមានឃ្លីពណ៌លឿង 6 គ្រាប់ និង ឃ្លីពណ៌ខៀវ 5 គ្រាប់ ។
គេលូកចាប់យកឃ្លី 3 គ្រាប់តែម្តង ។

១. រកប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ចាប់បានឃ្លីពណ៌លឿងទាំង 3 គ្រាប់ ។
២. រកប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ចាប់បានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយយ៉ាងតិច ។
៣. រកប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ចាប់បានឃ្លីលឿង 2 គ្រាប់ និង ឃ្លីខៀវ 1 គ្រាប់ ។

VI. គេឲ្យកន្សោមពីជគណិត $A = (x^2 + 2x - 6)^2 - (x^2 - 2x - 2)^2$ និង $B = x^2 - 4$ ។

១. ដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណកត្តា ។
២. គេឲ្យប្រភាគ $F = \frac{A}{B}$ ។ ចូរកំណត់តម្លៃ x ដើម្បីឲ្យប្រភាគ F មានន័យ ។
៣. ដោះស្រាយសមីការ $F = 8$ ។

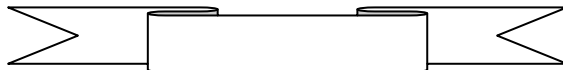
VII. ១. ដោះស្រាយវិសមីការ $\frac{x-2}{2010} + \frac{x-1}{2011} + \frac{x}{2012} + \frac{x+1}{2013} \geq 4$

២. ដោះស្រាយសមីការ $\frac{29-x}{1984} + \frac{25-x}{1988} + \frac{21-x}{1992} + \frac{17-x}{1996} = -4$

VIII. រង្វង់ផ្ចិត O មានអង្កត់ផ្ចិត BC ដែល $BC = 4cm$ ។ A ជាចំណុចមួយនៅលើ រង្វង់ផ្ចិត O នេះ ដែល $\angle ABC = 30^\circ$ ។ បន្ទាត់ AE ជួបជ្រុង BC ត្រង់ D ហើយ ជួបរង្វង់ផ្ចិត O ម្តងទៀតត្រង់ E ។

១. កំណត់ប្រភេទនៃ $\triangle ABC$ និង $\triangle AOC$ ។
២. គណនាប្រវែងជ្រុង AB , AC និង រង្វាស់មុំ $\angle AEB$ ។
៣. ប្រៀបធៀប $\triangle ACD$ និង $\triangle BED$ ។ ទាញបញ្ជាក់ថា

$$DA \times DE = DB \times DC$$

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី៦

I. កេតម្លៃ x គេមាន $AB=4$, $AC=x+1$ និង $BC=x+3$ ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់កំពូល A កាលណា $BC^2 = AB^2 + AC^2$

$$(x+3)^2 = (x+1)^2 + 4^2$$

$$x^2 + 6x + 9 = x^2 + 2x + 1 + 16$$

$$4x = 8$$

$$\Rightarrow x = 2$$

ដូចនេះ: $x = 2$

II. ១ គណនា ៖

$$\begin{aligned} A &= 2\sqrt{98} + 2\sqrt[3]{54} - \sqrt{200} - 3\sqrt[3]{16} - \sqrt{32} \\ &= 2\sqrt{7^2 \times 2} + 2\sqrt[3]{3^3 \times 2} - \sqrt{10^2 \times 2} - 3\sqrt[3]{2^3 \times 2} - \sqrt{4^2 \times 2} \\ &= 14\sqrt{2} + 6\sqrt[3]{2} - 10\sqrt{2} - 6\sqrt[3]{2} - 4\sqrt{2} \\ &= 0 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = 0$

$$\begin{aligned} B &= \left(\frac{2-\sqrt{5}}{1-2\sqrt{5}} \right) \left(\frac{1+\sqrt{5}}{1+2\sqrt{5}} \right) \\ &= \frac{2+2\sqrt{5}-\sqrt{5}-\sqrt{5}^2}{1^2-(2\sqrt{5})^2} \\ &= \frac{2+\sqrt{5}-5}{1-20} \\ &= \frac{-3+\sqrt{5}}{-19} \\ &= \frac{3-\sqrt{5}}{19} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $B = \frac{3-\sqrt{5}}{19}$

២. រកចំនួនដែល B លើស A

$$\text{គេមាន } A = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} \text{ ហើយ } B = 1 + \frac{1}{2}A$$

$$\text{គេបាន } B = 1 + \frac{1}{2} \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} \right)$$

$$= 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} + \frac{1}{32}$$

$$= A + \frac{1}{32}$$

$$\text{ឬ } B - A = \frac{1}{32}$$

ដូចនេះ B លើស A $\frac{1}{32}$

III. ១. រកប្រវែងបណ្តោយ និង ទទឹងនៃស្នូន

តាង x ជាប្រវែងបណ្តោយ និង y ជាប្រវែងទទឹង (x, y គិតជា m)

$$\text{តាមបម្រាប់ គេបាន } \begin{cases} 2(x+y) = 28 \\ 3y = \frac{x}{2} \end{cases} \quad \text{ឬ } \begin{cases} x+y=14 & (1) \\ x=6y & (2) \end{cases}$$

យកតម្លៃ x នៃ (2) ទៅជំនួសក្នុង (1) គេបាន $6y+y=17$

$$\Leftrightarrow 7y=14 \Rightarrow y=2$$

$$\text{តាម (2)} \Rightarrow x=6 \times 2=12$$

ដូចនេះ បណ្តោយនៃស្នូនមានប្រវែង $12m$

ទទឹងនៃស្នូនមានប្រវែង $2m$

២. រកចំនួនដើមផ្កាក្នុងស្នូន

រកផ្ទៃក្រឡាស្នូនច្បាស់

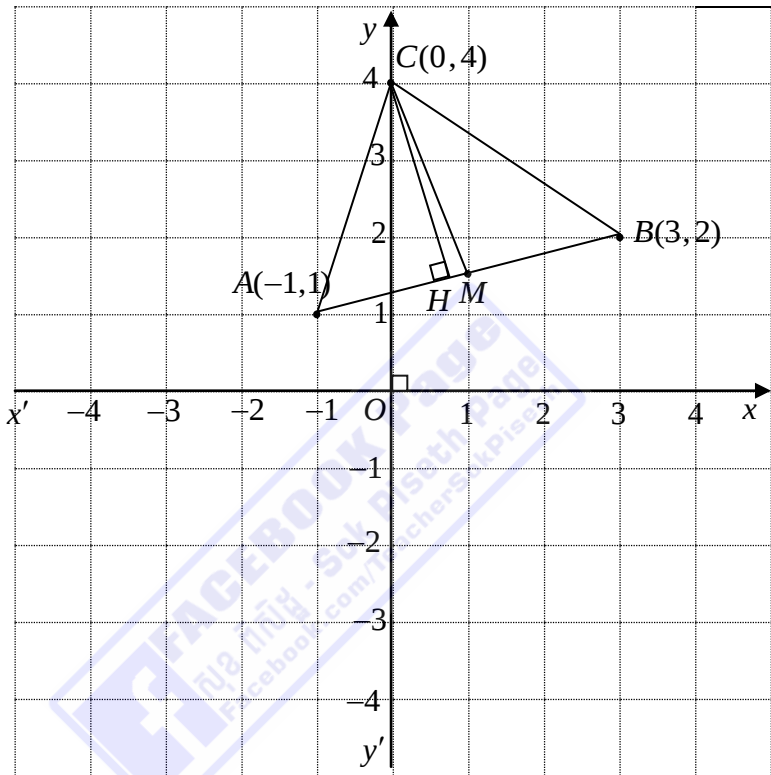
$$S = \text{បណ្តោយ} \times \text{ទទឹង} = x \times y = 12 \times 2 = 24m^2$$

ដោយដឹងថា ផ្ទៃដី $1m^2$ មានដើមផ្កា 4 ដើម

នោះ ផ្ទៃដី $24m^2$ មានដើមផ្កាចំនួន $4 \times 24 = 96$ ដើម

ដូចនេះ ចំនួនដើមផ្កាក្នុងសួនមាន 96 ដើម

IV. ១. ដៅចំណុច A, B, C ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេតែមួយ

រកសមីការបន្ទាត់ AB

បន្ទាត់ AB មានសមីការ $y = ax + b$

ដោយ បន្ទាត់ AB កាត់តាមចំណុច $A(-1, 1)$ និង $B(3, 2)$ គេបាន ៖

$$\begin{cases} 1 = a(-1) + b \\ 2 = a \cdot 3 + b \end{cases} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} -a + b = 1 & (1) \\ 3a + b = 2 & (2) \end{cases}$$

យក $(1) - (2)$ គេបាន $-4a = -1 \Rightarrow a = \frac{1}{4}$

តាម $(1) \Rightarrow b = 1 + a = 1 + \frac{1}{4} = \frac{5}{4}$

ដូចនេះ: $AB: y = \frac{1}{4}x + \frac{5}{4}$

២. រកកូអរដោនេនៃចំណុច M

CM ជាមេដ្យាននៃត្រីកោណ ABC នោះ M ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ AB

គេបាន $x_M = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{-1 + 3}{2} = 1, y_M = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{1 + 2}{2} = \frac{3}{2}$

ដូចនេះ: $M\left(1, \frac{3}{2}\right)$

៣. រកសមីការបន្ទាត់ CH

តាង $y = mx + n$ ជាសមីការបន្ទាត់ CH

ដោយបន្ទាត់ CH កាត់តាមចំណុច $C(0, 4)$ គេបាន $4 = m \cdot 0 + n \Rightarrow n = 4$

ម្យ៉ាងទៀត CH ជាកម្ពស់នៃត្រីកោណ ABC

នោះ $CH \perp AB: y = \frac{1}{4}x + \frac{5}{4}$

គេបាន $m \cdot \frac{1}{4} = -1 \Rightarrow m = -4$

ដូចនេះ: $CH: y = -4x + 4$

៤. រកកូអរដោនេនៃចំណុច H

គេមាន CH ជាកម្ពស់នៃត្រីកោណ ABC នោះ H ជាចំណុចប្រសព្វ

រវាងបន្ទាត់ AB និងបន្ទាត់ CH

នោះ កូអរដោនេនៃចំណុច H ជាចម្លើយនៃប្រព័ន្ធសមីការ

$$\begin{cases} y = \frac{1}{4}x + \frac{5}{4} & (i) \\ y = -4x + 4 & (ii) \end{cases}$$

ផ្អែម (i) និង (ii) គេបាន $\frac{1}{4}x + \frac{5}{4} = -4x + 4$

$$\frac{17}{4}x = \frac{11}{4} \Rightarrow x = \frac{11}{17}$$

តាម (ii) គេបាន $y = -4 \cdot \frac{11}{17} + 4 = \frac{24}{17}$

ដូចនេះ: $H\left(\frac{11}{17}, \frac{24}{17}\right)$

V.9. រកប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ណាចាប់បានឃ្លីពណ៌លឿងទាំង 3 គ្រាប់ គេមាន ឃ្លីពណ៌លឿង 6 គ្រាប់ និងឃ្លីពណ៌ខៀវ 5 គ្រាប់ សរុប 11 គ្រាប់

គេបាន $P(\text{លឿង}) = \frac{6}{11} \times \frac{5}{10} \times \frac{4}{9} = \frac{4}{33} \approx 0.1212$

ដូចនេះ: $P(\text{លឿង}) = \frac{4}{33} \approx 0.1212$

២. រកប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ចាប់បានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយយ៉ាងតិច តាង P' ជាប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ចាប់បានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយយ៉ាងតិច

គេបាន $P' = 1 - P(\text{លឿង}) = 1 - \frac{4}{33} = \frac{29}{33} \approx 0.8788$

ដូចនេះ: $P' = \frac{29}{33} \approx 0.8788$

៣. រកប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ចាប់បានឃ្លីពណ៌លឿង 2 គ្រាប់ និងឃ្លីខៀវ 1 គ្រាប់ តាង P ជាប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ចាប់បានឃ្លីពណ៌លឿង 2 គ្រាប់ និង ឃ្លីខៀវ 1 គ្រាប់

ឃ្លីពណ៌លឿង 2 គ្រាប់ និង ឃ្លីខៀវ 1 គ្រាប់គឺ (លលខ) ឬ (លខល) ឬ (ខលល)

គេបាន $P = P(\text{លលខ}) + P(\text{លខល}) + P(\text{ខលល})$
 $= 3P(\text{លលខ})$

$= 3 \times \frac{6}{11} \times \frac{5}{10} \times \frac{5}{9} = \frac{5}{11} \approx 0.4545$

ដូចនេះ: $P = \frac{5}{11} \approx 0.4545$

VI.១. ដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណកត្តា

$$\begin{aligned} A &= (x^2 + 2x - 6)^2 - (x^2 - 2x - 2)^2 \\ &= [(x^2 + 2x - 6) - (x^2 - 2x - 2)][(x^2 + 2x - 6) + (x^2 - 2x - 2)] \\ &= (x^2 + 2x - 6 - x^2 + 2x + 2)(x^2 + 2x - 6 + x^2 - 2x - 2) \\ &= (4x - 4)(2x^2 - 8) \\ &= 8(x - 1)(x - 2)(x + 2) \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = 8(x - 1)(x - 2)(x + 2)$

$$B = x^2 - 4 = x^2 - 2^2 = (x - 2)(x + 2)$$

ដូចនេះ: $B = (x - 2)(x + 2)$

២. កំណត់តម្លៃ x ដើម្បីឱ្យប្រភាគ F មានន័យ

$$\text{គេមាន } F = \frac{A}{B} = \frac{8(x - 1)(x - 2)(x + 2)}{(x - 2)(x + 2)}$$

ប្រភាគ F មានន័យកាលណា $(x - 2)(x + 2) \neq 0 \Rightarrow x \neq -2, x \neq 2$

ដូចនេះ: ប្រភាគ F មានន័យកាលណា $x \neq -2$ និង $x \neq 2$

៣. ដោះស្រាយសមីការ $F = 8$

$$\text{គេមាន } F = \frac{A}{B} = \frac{8(x - 1)(x - 2)(x + 2)}{(x - 2)(x + 2)} = 8(x - 1)$$

ចំពោះ $x \neq -2$ និង $x \neq 2$

$$\text{គេបាន } F = 8 \Leftrightarrow 8(x - 1) = 8$$

$$\Leftrightarrow x - 1 = 1$$

$$\Rightarrow x = 2$$

តែ $x \neq 2$

ដូចនេះ: សមីការ $F = 8$ គ្មានឫស

VII. ១. ដោះស្រាយវិសមីការ $\frac{x-2}{2010} + \frac{x-1}{2011} + \frac{x}{2012} + \frac{x+1}{2013} \geq 4$

$$\frac{x-2}{2010} + \frac{x-1}{2011} + \frac{x}{2012} + \frac{x+1}{2013} \geq 4$$

$$\Leftrightarrow \left(\frac{x-2}{2010} - 1\right) + \left(\frac{x-1}{2011} - 1\right) + \left(\frac{x}{2012} - 1\right) + \left(\frac{x+1}{2013} - 1\right) \geq 0$$

$$\Leftrightarrow \frac{x-2012}{2010} + \frac{x-2012}{2011} + \frac{x-2012}{2012} + \frac{x-2012}{2013} \geq 0$$

$$\Leftrightarrow (x-2012) \left(\frac{1}{2010} + \frac{1}{2011} + \frac{1}{2012} + \frac{1}{2013} \right) \geq 0$$

$$\text{ដោយ } \left(\frac{1}{2010} + \frac{1}{2011} + \frac{1}{2012} + \frac{1}{2013} \right) > 0$$

$$\text{គេបាន } x-2012 \geq 0 \Rightarrow x \geq 2012$$

ដូចនេះ វិសមីការមានចម្លើយ $x \geq 2012$

២. ដោះស្រាយសមីការ $\frac{29-x}{1984} + \frac{25-x}{1988} + \frac{21-x}{1992} + \frac{17-x}{1996} = -4$

$$\frac{29-x}{1984} + \frac{25-x}{1988} + \frac{21-x}{1992} + \frac{17-x}{1996} = -4$$

$$\left(\frac{29-x}{1984} + 1\right) + \left(\frac{25-x}{1988} + 1\right) + \left(\frac{21-x}{1992} + 1\right) + \left(\frac{17-x}{1996} + 1\right) = 0$$

$$\frac{2013-x}{1984} + \frac{2013-x}{1988} + \frac{2013-x}{1992} + \frac{2013-x}{1996} = 0$$

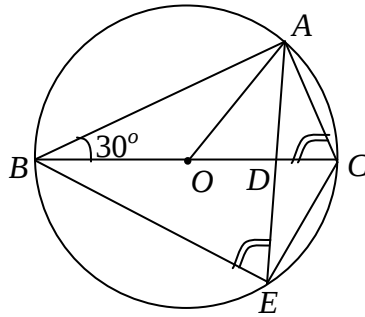
$$(2013-x) \left(\frac{1}{1984} + \frac{1}{1988} + \frac{1}{1992} + \frac{1}{1996} \right) = 0$$

$$\text{ដោយ } \left(\frac{1}{1984} + \frac{1}{1988} + \frac{1}{1992} + \frac{1}{1996} \right) \neq 0 \text{ គេបាន}$$

$$2013-x=0 \Rightarrow x=2013$$

ដូចនេះ សមីការមានឫស $x=2013$

VIII.

១. កំណត់ប្រភេទនៃត្រីកោណ ABC និង $\triangle AOC$

គេមាន BC ជាអង្កត់ផ្ចិតរង្វង់ផ្ចិត O

នោះ $\angle BAC = 90^\circ$ (មុំបារីកកន្លះរង្វង់)

នោះ $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណកែងត្រង់ A

តែ $\angle ABC = 30^\circ$ (សម្មតិកម្ម)

ដូចនេះ $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណកន្លះសម័ង្ស

វិបាក $\angle ACB = 60^\circ$

ត្រីកោណ AOC មាន $OA = OC$ (កាំរង្វង់)

នោះ $\triangle AOC$ ជាត្រីកោណសមបាត

តែ $\angle ACB = 60^\circ$ (វិបាកខាងលើ)

នោះ $\angle ACO = \angle ACB = 60^\circ$ (មុំរួម)

ដូចនេះ $\triangle AOC$ ជាត្រីកោណសម័ង្ស

វិបាក ៖ $AC = OA = OC = \frac{AC}{2} = \frac{4}{2} = 2 \text{ cm}$ និង

$$\angle AOC = \angle OAC = 60^\circ$$

២. គណនាប្រវែងជ្រុង AB , AC និង រង្វាស់មុំ $\angle AEB$

តាមសម្រាយខាងលើ គេមាន $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណកន្លះសម័ង្ស

$$\text{គេបាន } AB = \frac{BC\sqrt{3}}{2} = \frac{4\sqrt{3}}{3} = 2\sqrt{3} \text{ cm}$$

$$\text{ហើយ } AC = \frac{BC}{2} = \frac{4}{2} = 2 \text{ cm}$$

ម្យ៉ាងទៀត $\angle AEB = \angle ACB = 60^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មាត់ធ្នូ AB រួម)

ដូចនេះ $AB = 2\sqrt{3} \text{ cm}$, $AC = 2 \text{ cm}$ និង $\angle AEB = 60^\circ$

៣. ប្រៀបធៀប $\triangle ACD$ និង $\triangle BED$

$\triangle ACD$ និង $\triangle BED$ មាន ៖

$\angle BED = \angle ACD$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មាត់ធ្នូ AB រួម)

$\angle ADC = \angle BDE$ (មុំទល់កំពូល)

ដូចនេះ $\triangle ACD \sim \triangle BED$ តាមករណីដំណូចទី១ (ម.ម)

ទាញបញ្ជាក់ថា $DA \times DE = DB \times DC$

គេមាន $\triangle ACD \sim \triangle BED$

$$\left. \begin{array}{l} \triangle ACD \\ \sim \\ \triangle BED \end{array} \right| \Rightarrow \frac{DA}{DB} = \frac{DC}{DE}$$

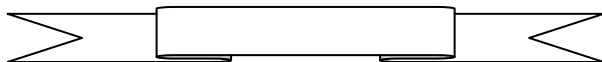
$$\Rightarrow DA \times DE = DB \times DC$$

ដូចនេះ $DA \times DE = DB \times DC$

ចំណាំ : ➢ កម្ពស់ត្រីកោណសម័ង្សគឺ $h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$ ដែល a ជារង្វាស់ជ្រុងនៃ

ត្រីកោណសម័ង្ស

➢ ត្រីកោណកែងដែលមុំស្រួចមានរង្វាស់ 30° ឬ 60° ជាត្រីកោណកន្លះសម័ង្ស

វិញ្ញាសាទី៧

ត្រៀមប្រឡងឆមាស និង សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ

I. ចូរគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ខាងមុខចម្លើយត្រឹមត្រូវដែលមានតែមួយគត់:

១. សិស្សមួយក្រុមមានកម្ពស់រៀងគ្នា $11dm, 12dm, 15dm, 14dm, 13dm, 14dm, 16dm, 15dm, 16dm$ ។ រកមធ្យមនៃទិន្នន័យ :

☐ ក. $\bar{x} = 12dm$

☐ ខ. $\bar{x} = 13dm$

☐ គ. $\bar{x} = 14dm$

☐ ឃ. $\bar{x} = 15dm$

២. ត្រីកោណ EFG មានអ៊ីប៉ូតេនុស $FG = 5$ និង $\angle EFG = 60^\circ$ ។

ជ្រុង EF មានប្រវែង :

☐ ក. $EF = \frac{5\sqrt{3}}{3}$

☐ ខ. $EF = \frac{5\sqrt{3}}{2}$

☐ គ. $EF = \frac{5}{2}$

☐ ឃ. $EF = 5\sqrt{3}$

II. គណនា : $A = \frac{1006}{\sqrt{2012} + \sqrt{2013}} - \frac{1006}{\sqrt{2012} - \sqrt{2013}}$

$$B = \sqrt[3]{3}(\sqrt[3]{9} - \sqrt{8}) + \sqrt{2}(\sqrt[3]{24} - \sqrt{32}) + \sqrt[3]{125}$$

III. ១. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} x^2 - y^2 = 13 \\ x + y = 13 \end{cases}$

២. ដោះស្រាយសមីការ $\frac{3x+2m-2013}{4} = \frac{x+m}{2}$ មាន x

ជាអញ្ញាត ។

IV. ក្នុងតម្រុយអរតូណូមេយ៉ង់មានចំណុច $A(x, 2), B(9, 2)$ និង $C(3, y)$ ។

១. រកអាប់ស៊ីសនៃចំណុច A ដោយដឹងថា $AB = 12$ និងរកអរដោនេនៃចំណុច C ដោយដឹងថា $BC = 10$ ។

២. រកសមីការបន្ទាត់ Δ ដែលកាត់តាមចំណុច $B(9,2)$ និង $D(3,10)$ ។

V. ថ្នាក់រៀនមួយមានសិស្សស្រីចំនួន 17 នាក់ និងសិស្សប្រុសចំនួន 23 នាក់។ គ្រូបានហៅសិស្ស 2 នាក់ជាបន្តបន្ទាប់ដោយចៃដន្យដើម្បីឲ្យឡើង ដោះស្រាយលំហាត់ប្រូបាបប្រឡងប្រណាំងគ្នា ។

១. រកប្រូបាបដែលគ្រូហៅបានសិស្សស្រីទាំង 2 នាក់ ។

២. រកប្រូបាបគ្រូហៅបានសិស្សប្រុស 1 នាក់យ៉ាងតិច ។

៣. រកប្រូបាបដែលគ្រូហៅបានសិស្សទាំងពីរភេទ ។

VI. នៅក្នុងកាបូបមួយមានក្រដាសប្រាក់ 14 សន្លឹក ។ ក្រដាសទាំងនេះ មានពីរប្រភេទគឺ ក្រដាស 5000៛ និង ក្រដាស 10000៛ ។ សរុប ទឹកប្រាក់ទាំងអស់មាន 100000៛ ។

ចូររកចំនួនក្រដាសប្រាក់ប្រភេទនីមួយៗ ។

VII. រង្វង់មួយមានផ្ចិត O និង អង្កត់ផ្ចិត AB ដែល $AB=8cm$ ។ M ជា ចំណុចមួយនៃរង្វង់ផ្ចិត O ហើយដែល $BM=3cm$ ។ គេបន្លាយអង្កត់ AB ខាង B ឲ្យបាន $BE=3cm$ ។ បន្ទាត់ L មួយកែងនឹងបន្ទាត់ AE ត្រង់ E ហើយបន្ទាត់ L ជួបបន្ទាត់ AM ត្រង់ N ។

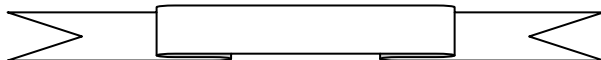
១. គណនា AE និង AM ។

២. បង្ហាញថា ΔMAB និង ΔEAN ដូចគ្នា។ ទាញរក AN និង EN ។

៣. បង្ហាញថាចតុកោណ $BENM$ ចារឹកក្នុងរង្វង់ដែលគេនឹងត្រូវ បញ្ជាក់ទីតាំងផ្ចិត និងគណនាប្រវែងកាំរបស់វា ។

ចំណាំ: ➢ ចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់តាមលក្ខណៈ ផលបូករង្វាស់មុំពីរឈមគ្នាស្មើនឹង 180° ។

➢ ចតុកោណ $ABCD$ ចារឹកក្នុងរង្វង់តាមលក្ខណៈ $\angle A + \angle C = \angle B + \angle D = 180^\circ$

បង្កើយវិញ្ញាសាទី៧

I.១. រកមធ្យមនៃទិន្នន័យ

គេមានទិន្នន័យ

11dm, 12dm, 15dm, 14dm, 13dm, 14dm, 16dm, 15dm, 16dm

គេបាន

$$\begin{aligned}\bar{x} &= \frac{11dm+12dm+15dm+14dm+13dm+14dm+16dm+15dm+16dm}{9} \\ &= \frac{126dm}{9} = 14dm\end{aligned}$$

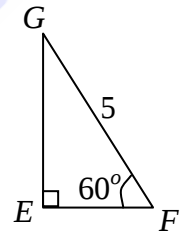
ដូចនេះ: ☒ ក. $\bar{x} = 14dm$

២. គណនាប្រវែងជ្រុង EF

ត្រីកោណកែង EFG មាន $\angle EFG = 60^\circ$

នោះវាជាត្រីកោណកន្លះសម័ង្ស មានកម្ពស់ EG

$$\text{គេបាន } EF = \frac{FG}{2} = \frac{5}{2}$$

ដូចនេះ: ☒ ក. $EF = \frac{5}{2}$

II. គណនា ៖

$$\begin{aligned}A &= \frac{1006}{\sqrt{2012} + \sqrt{2013}} - \frac{1006}{\sqrt{2012} - \sqrt{2013}} \\ &= \frac{1006\sqrt{2012} - 1006\sqrt{2013} - 1006\sqrt{2012} - 1006\sqrt{2013}}{(\sqrt{2012} - \sqrt{2013})(\sqrt{2012} + \sqrt{2013})} \\ &= \frac{-2012\sqrt{2013}}{2012 - 2013} \\ &= 2012\sqrt{2013}\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = 2012\sqrt{2013}$

$$\begin{aligned}
 B &= \sqrt[3]{3}(\sqrt[3]{9} - \sqrt{8}) + \sqrt{2}(\sqrt[3]{24} - \sqrt{32}) + \sqrt[3]{125} \\
 &= \sqrt[3]{27} - 2\sqrt{2} \cdot \sqrt[3]{3} + 2\sqrt{2} \cdot \sqrt[3]{3} - \sqrt{64} + 5 \\
 &= 3 - 8 + 5 \\
 &= 0
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $B = 0$

III. ១. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} x^2 - y^2 = 13 & (1) \\ x + y = 13 & (2) \end{cases}$

តាម (2) ទាញបាន $y = 13 - x$ (3)

យកតម្លៃ y ទៅជំនួសក្នុង (1) គេបាន $x^2 - (13 - x)^2 = 13$

$$x^2 - (169 - 26x + x^2) = 13$$

$$x^2 - 169 + 26x - x^2 = 13$$

$$26x = 182$$

$$\Rightarrow x = \frac{182}{26} = 7$$

តាម (3) $\Rightarrow y = 13 - 7 = 6$

ដូចនេះ: ប្រព័ន្ធសមីការមានគូចម្លើយ ($x = 7, y = 6$)

២. ដោះស្រាយសមីការ $\frac{3x + 2m - 2013}{4} = \frac{x + m}{2}$

$$\frac{3x + 2m - 2013}{4} = \frac{x + m}{2}$$

$$\frac{3x + 2m - 2013}{4} = \frac{2x + 2m}{4}$$

$$3x + 2m - 2013 = 2x + 2m$$

$$\Rightarrow x = 2013$$

ដូចនេះ: សមីការមានឫស $x = 2013$

IV.១. រកអាប់ស៊ីសនៃចំណុច A

គេមាន $A(x, 2)$ និង $B(9, 2)$ នោះ $AB = \sqrt{(9-x)^2 + (2-2)^2} = |x-9|$

តែ $AB=12$ គេបាន $|x-9|=12$

$$x-9=\pm 12$$

$$x-9=12 \text{ ឬ } x-9=-12$$

$$x=21 \text{ ឬ } x=-3$$

ដូចនេះ អាប់ស៊ីសនៃចំណុច A គឺ $x=-3$ ឬ $x=21$

រកអរដោនេនៃចំណុច C

គេមាន $B(9, 2)$ និង $C(3, y)$

$$\text{នោះ } BC = \sqrt{(3-9)^2 + (y-2)^2} = \sqrt{36+(y-2)^2}$$

$$\text{តែ } BC=10 \text{ គេបាន } \sqrt{36+(y-2)^2}=10$$

$$36+(y-2)^2=10^2=100$$

$$(y-2)^2=100-36=64$$

$$y-2=\pm\sqrt{64}=\pm 8$$

$$y-2=-8 \text{ ឬ } y-2=8$$

$$y=-6 \text{ ឬ } y=10$$

ដូចនេះ អរដោនេនៃចំណុច C គឺ $y=-6$ ឬ $y=10$

២. រកសមីការបន្ទាត់ Δ

តាង $y=ax+b$ ជាសមីការបន្ទាត់ D

ដោយ បន្ទាត់ D កាត់តាមចំណុច $B(9, 2)$ និង $D(3, 10)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} 2=a \cdot 9+b \\ 10=a \cdot 3+b \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} 9a+b=2 & (1) \\ 3a+b=10 & (2) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1)-(2) \text{ គេបាន } 6a=-8 \Rightarrow a=-\frac{4}{3}$$

$$\text{តាម (1)} \Rightarrow b = 2 - 9a = 2 - 9\left(-\frac{4}{3}\right) = 14$$

$$\text{ដូចនេះ: } \Delta: y = -\frac{4}{3}x + 14$$

V.9. រកប្រូបាបដែលគ្រូហៅបានសិស្សស្រីទាំង 2 នាក់

គេមាន សិស្សស្រីចំនួន 17 នាក់ និង សិស្សប្រុសចំនួន 23 នាក់
សរុប 40 នាក់

$$\text{គេបាន } P(\text{សស}) = \frac{17}{40} \times \frac{16}{39} = \frac{34}{195} = 0.1744$$

$$\text{ដូចនេះ: } P(\text{សស}) = \frac{34}{195} = 0.1744$$

២. រកប្រូបាបដែលគ្រូហៅបានសិស្សប្រុស 1 នាក់យ៉ាងតិច

តាង P' ជាប្រូបាបដែលគ្រូហៅបានសិស្សប្រុសមួយនាក់យ៉ាងតិច

$$\text{គេបាន } P' = 1 - P(\text{សស}) = 1 - \frac{34}{195} = \frac{161}{195} = 0.8256$$

$$\text{ដូចនេះ: } P' = \frac{161}{195} = 0.8256$$

៣. រកប្រូបាបដែលគ្រូហៅបានសិស្សទាំងពីរភេទ

សិស្សទាំងពីរភេទគឺ (សប) ឬ (បស)

តាង P ជាប្រូបាបដែលគ្រូហៅបានសិស្សទាំងពីរភេទ

$$\text{គេបាន } P = P(\text{សប}) + P(\text{បស})$$

$$\begin{aligned} &= 2P(\text{សប}) \\ &= 2 \times \frac{17}{40} \times \frac{23}{39} \\ &= \frac{391}{780} = 0.5013 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } P = \frac{391}{780} = 0.5013$$

VI. រកចំនួនក្រដាសប្រាក់ប្រភេទនីមួយ

តាង x ជាចំនួនក្រដាសប្រាក់ប្រភេទ 5000៛ y ជាចំនួនក្រដាសប្រាក់ប្រភេទ 10000៛

$$\text{តាមបម្រាប់គេបាន } \begin{cases} x + y = 14 \\ 5000x + 10000y = 100000 \end{cases}$$

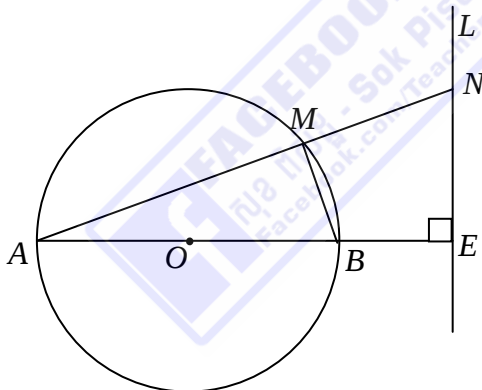
$$\text{យើងអាចសរសេរប្រព័ន្ធសមីការទៅជា } \begin{cases} x + y = 14 & (1) \\ x + 2y = 20 & (2) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1) - (2) \text{ គេបាន } -y = -6 \Rightarrow y = 6$$

$$\text{តាម } (1) \Rightarrow x = 14 - y = 14 - 6 = 8$$

ដូចនេះ: ក្រដាសប្រាក់ប្រភេទ 5000៛ មានចំនួន 8 សន្លឹក
 ក្រដាសប្រាក់ប្រភេទ 10000៛ មានចំនួន 6 សន្លឹក

VII.

១. គណនា AE និង AM គេមាន $AB = 8\text{cm}$ និង $BE = BM = 3\text{cm}$ គេបាន $AE = AB + BE = 8\text{cm} + 3\text{cm} = 11\text{cm}$ ដូចនេះ: $AE = 11\text{cm}$ គេមាន $\angle ABM = 90^\circ$ (មុំចារឹកកន្លះរង្វង់)នោះ: $\triangle ABM$ ជាត្រីកោណត្រង់កំពូល M

តាមទ្រឹស្តីបទពីតាក្រី គេបាន $AB^2 = AM^2 + BM^2$

$$8^2 = AM^2 + 3^2$$

$$AM^2 = 8^2 - 3^2 = 64 - 9 = 55$$

$$\Rightarrow AM = \sqrt{55}$$

ដូចនេះ: $AM = \sqrt{55} \text{ cm}$

២. បង្ហាញថា $\triangle MAB$ និង $\triangle EAN$ ដូចគ្នា

គេមាន $AE \perp EN$ នោះ $\angle AEN = 90^\circ$ (មុំកែង)

ហើយ $\angle AMB = 90^\circ$ (មុំបារីកកន្លះរង្វង់)

នោះ $\angle AMB = \angle AEN = 90^\circ$

* $\triangle MAB$ និង $\triangle EAN$ មាន ៖

$\angle AMB = \angle AEN = 90^\circ$ (សម្រាយខាងលើ)

$\angle MAB = \angle EAN$ ($\angle A$ ជាមុំរួម)

ដូចនេះ: $\triangle MAB \sim \triangle EAN$ តាមករណីដំណូចទី១ (ម.ម)

$$\left. \begin{array}{l} \triangle MAB \\ \sim \\ \triangle EAN \end{array} \right| \Rightarrow \frac{AN}{AB} = \frac{EN}{MB} = \frac{AE}{AM}$$

ទាញរក AN និង EN

តាមវិបាកខាងលើ គេមាន $\frac{AN}{AB} = \frac{EN}{MB} = \frac{AE}{AM}$

$$\text{គេបាន } \frac{AN}{8} = \frac{EN}{3} = \frac{11}{\sqrt{55}}$$

$$\bullet \frac{AN}{8} = \frac{11}{\sqrt{55}} \Rightarrow AN = \frac{8 \times 11}{\sqrt{55}} = \frac{8\sqrt{55}}{5}$$

$$\bullet \frac{EN}{3} = \frac{11}{\sqrt{55}} \Rightarrow EN = \frac{3 \times 11}{\sqrt{55}} = \frac{3\sqrt{55}}{5}$$

ដូចនេះ: $AN = \frac{8\sqrt{55}}{5} \text{ cm} , EN = \frac{3\sqrt{55}}{5} \text{ cm}$

៣. បង្ហាញថាចតុកោណ $BENM$ ចារឹកក្នុងរង្វង់តែមួយ

គេមាន $\angle AMB = 90^\circ$ (មុំចារឹកកន្លះរង្វង់)

នោះ: $\angle BMN = 90^\circ$ (មុំជាប់បន្ថែម)

ម្យ៉ាងទៀត $\angle BEN = 90^\circ$ (មុំកែង)

គេបាន $\angle BMN + \angle BEN = 90^\circ + 90^\circ = 180^\circ$

ដូចនេះ: ចតុកោណ $BENM$ ចារឹកក្នុងរង្វង់តែមួយដែលមានផ្ចិត

ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ BN និងកាំ $r = \frac{BN}{2}$

គណនាប្រវែងកាំរបស់វា

ក្នុងត្រីកោណ BEN គេបាន $BN^2 = BE^2 + EN^2$

$$= 3^2 + \left(\frac{3\sqrt{55}}{5}\right)^2$$

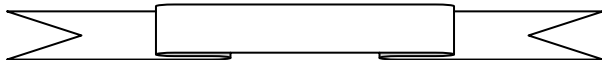
$$= 9 + \frac{99}{5}$$

$$= \frac{144}{5}$$

$$\Rightarrow BN = \sqrt{\frac{144}{5}} = \frac{12\sqrt{5}}{5}$$

នោះ: $r = \frac{BN}{2} = \frac{\frac{12\sqrt{5}}{5}}{2} = \frac{6\sqrt{5}}{5}$

ដូចនេះ: $r = \frac{6\sqrt{5}}{5} \text{ cm}$

វិញ្ញាសាទី៨

ត្រៀមប្រឡងឆមាស និង សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាមេមត់រូបិ

- I. ១. គេឱ្យ $m=3\sqrt{8}+\sqrt{5}$ និង $n=3\sqrt{8}-\sqrt{5}$ ។ ចូរគណនា :

$$\frac{mn+m^2}{m}, \quad \frac{m^2-n^2}{m+n}, \quad \frac{n^2-2mn}{n^2}$$

២. សម្រួលកន្សោម $F = \frac{\sqrt[3]{24} + \sqrt{72} - \sqrt{80}}{\sqrt{162} - \sqrt{180} + \sqrt[3]{81}}$

- II. ១. ដោះស្រាយសមីការ $\sqrt{3}(x-2) - 2x\sqrt{2} = 2(x\sqrt{3} - 3 - x\sqrt{2})$

២. នៅតាមវាលស្រែមួយគេឃើញមានហ្នូងក្របី និងហ្នូងកុកនៅ

លាយឡំគ្នា ។ បុរសម្នាក់បានរាប់ជើងសត្វទាំងពីរប្រភេទ

ក្នុងហ្នូងឃើញមាន 132 ជើង ។ តែគាត់រាប់ក្បាលសត្វ

ទាំងពីរប្រភេទវិញនោះ ឃើញ 48 ក្បាល ។

រកចំនួនសត្វនៃប្រភេទនីមួយៗ ។

- III. គេឱ្យកន្សោមពីរជគណិត $A=x^2-x-6$ និង $B=2x^2-10x+12$ ។

១. ដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណកត្តា ។

២. សម្រួលប្រភាគ $E = \frac{A}{B}$ ។

III. គណនាតម្លៃលេខនៃកន្សោម E ចំពោះ $x=\sqrt{2}$ ។

- IV. ប្រអប់មួយមានឃ្លីតណ៍ក្រហម 15 គ្រាប់ និង ឃ្លីតណ៍ខៀវចំនួន 21

គ្រាប់ ។ គេចាប់យកឃ្លីមួយចំនួនពីរគ្រាប់ ដោយចៃដន្យ និង

មិនដាក់ចូលវិញ ។

១. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីតណ៍ក្រហមទាំងពីរគ្រាប់ ។

២. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយគ្រាប់យ៉ាងតិច ។

៣. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីទាំងពីរពណ៌ ។

៤. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីទាំងពីរគ្រាប់មានពណ៌ដូចគ្នា ។

V. ពិន្ទុធ្វើតែសលើសិស្សមួយក្រុមបានលទ្ធផលដូចខាងក្រោម :

ពិន្ទុ	3	4	5	6	7
ចំនួនសិស្ស	2	4	1	x	3

១. រកតម្លៃ x បើមេដ្យានគឺពិន្ទុ 5 រួចរកចំនួនសិស្សដែលបានធ្វើតែស ។

២. គណនា មធ្យមនៃពិន្ទុសិស្ស ។

៣. សង់តារាងប្រេកង់កើន រួចរកចំនួនសិស្សដែលបានពិន្ទុយ៉ាងតិច 6

៤. សង់ក្រាបសសរប្រេកង់កើន ។

VI. ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេ គេឱ្យបីចំណុច $A(2,5)$ និង $B(-1,1)$ និង $C(2,0)$ ។

១. សង់ត្រីកោណ ABC ។ គណនាប្រវែងជ្រុងនៃត្រីកោណ ABC រួចបង្ហាញថាត្រីកោណ ABC ជាត្រីកោណសមបាត ។

២. សរសេរសមីការ ជ្រុង AB , BC និង AC ។

៣. តាង H ជាចំណោលកែងនៃកំពូល A លើជ្រុង BC ។

ចូរសរសេរ

សមីការ កម្ពស់ AH ។ គណនាប្រវែង AH ។

៤. គណនាផ្ទៃក្រឡា $\triangle ABC$ រួចទាញរកចម្ងាយពីចំណុច C ទៅបន្ទាត់ AB ។

VII. គេមានរង្វង់ O មួយមានអង្កត់ផ្ចិត $CD=5cm$ ។ បន្ទាត់ L

មួយប៉ះរង្វង់នេះត្រង់ E ដែល $CE=4cm$ ។ បន្ទាត់ CF ជួបរង្វង់

ម្តងទៀតត្រង់ F ហើយកែងនឹងបន្ទាត់ L ត្រង់ G ។ M ជាចំណុច ប្រសព្វ

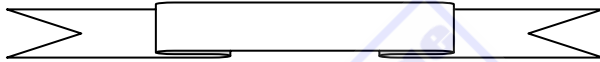
រវាង បន្ទាត់ CE និង DF ។ N ជាចំណុចកណ្តាលនៃជ្រុង CF ។

១. កំណត់ប្រភេទនៃ $\triangle CDE$ និង $\triangle CDF$ ។ គណនាបរិមាត្រនៃ $\triangle CDE$ ។

២. បង្ហាញថា ចតុកោណ $EGNO$ ជាចតុកោណកែង ។

៣. ប្រៀបធៀប ត្រីកោណ MDC និង ត្រីកោណ MFE ។

ទាញបញ្ជាក់ថា $MC \times ME = MD \times MF$ ។

បម្លើយវិញ្ញាសាទី៨

I. ១. គណនា $\frac{mn+m^2}{m}$, $\frac{m^2-n^2}{m+n}$ និង $\frac{n^2-2mn}{n^2}$

គេមាន $m=3\sqrt{8}+\sqrt{5}$ និង $n=3\sqrt{8}-\sqrt{5}$

$$\begin{aligned}\text{គេបាន } \frac{mn+m^2}{m} &= \frac{m(n+m)}{m} = n+m \\ &= (3\sqrt{8}-\sqrt{5}) + (3\sqrt{8}+\sqrt{5}) \\ &= 6\sqrt{8} = 12\sqrt{2}\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{\frac{mn+m^2}{m} = 12\sqrt{2}}$

$$\begin{aligned}\frac{m^2-n^2}{m+n} &= \frac{(m+n)(m-n)}{m+n} = m-n \\ &= (3\sqrt{8}+\sqrt{5}) - (3\sqrt{8}-\sqrt{5}) \\ &= 2\sqrt{5}\end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{\frac{m^2-n^2}{m+n} = 2\sqrt{5}}$

$$\begin{aligned}
\frac{n^2 - 2mn}{n^2} &= \frac{n^2}{n^2} - \frac{2mn}{n^2} = 1 - \frac{2m}{n} \\
&= 1 - \frac{2(3\sqrt{8} + \sqrt{5})}{3\sqrt{8} - \sqrt{5}} \\
&= 1 - \frac{2(3\sqrt{8} + \sqrt{5})^2}{(3\sqrt{8} - \sqrt{5})(3\sqrt{8} + \sqrt{5})} \\
&= 1 - \frac{2(72 + 6\sqrt{40} + 5)}{72 - 5} \\
&= 1 - \frac{2(77 + 12\sqrt{10})}{67} \\
&= \frac{67 - 154 - 24\sqrt{10}}{67} \\
&= \frac{-87 - 24\sqrt{10}}{67}
\end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$\frac{n^2 - 2mn}{n^2} = \frac{-87 - 24\sqrt{10}}{67}$$

២. សម្រួលកន្សោម F

$$\begin{aligned}
F &= \frac{\sqrt[3]{24} + \sqrt{72} - \sqrt{80}}{\sqrt{162} - \sqrt{180} + \sqrt[3]{81}} \\
&= \frac{\sqrt[3]{2^3 \times 3} + \sqrt{6^2 \times 2} - \sqrt{4^2 \times 5}}{\sqrt{9^2 \times 2} - \sqrt{6^2 \times 5} + \sqrt[3]{3^3 \times 3}} \\
&= \frac{2\sqrt[3]{3} + 6\sqrt{2} - 4\sqrt{5}}{9\sqrt{2} - 6\sqrt{5} + 3\sqrt[3]{3}} \\
&= \frac{2(\sqrt[3]{3} + 3\sqrt{2} - 2\sqrt{5})}{3(3\sqrt{2} - 2\sqrt{5} + \sqrt[3]{3})} = \frac{2}{3}
\end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$F = \frac{2}{3}$$

II. ១. ដោះស្រាយសមីការ $\sqrt{3}(x-2) - 2x\sqrt{2} = 2(x\sqrt{3} - 3 - x\sqrt{2})$

$$\sqrt{3}(x-2) - 2x\sqrt{2} = 2(x\sqrt{3} - 3 - x\sqrt{2})$$

$$\sqrt{3}x - 2\sqrt{3} - 2\sqrt{2}x = 2\sqrt{3}x - 6 - 2\sqrt{2}x$$

$$\sqrt{3}x - 2\sqrt{2}x - 2\sqrt{3}x + 2\sqrt{3}x = 2\sqrt{3} - 6$$

$$-\sqrt{3}x = 2\sqrt{3} - 6$$

$$x = \frac{2\sqrt{3}-6}{-\sqrt{3}} = \frac{2\sqrt{3}-6}{-\sqrt{3}} = 2\sqrt{3}-2$$

ដូចនេះ សមីការមានឫស $x = 2\sqrt{3}-2$

២. រកចំនួនសត្វនៃប្រភេទនីមួយ

តាង x ជាចំនួនកុក និង y ជាចំនួនក្របី

$$\begin{cases} x+y=48 & (1) \\ 2x+4y=132 & (2) \end{cases}$$

តាម (1) ទាញបាន $y = 48 - x$ (3)

យកតម្លៃ y ជំនួសក្នុង (2) គេបាន $2x + 4(48 - x) = 132$

$$2x + 192 - 4x = 132$$

$$-2x = -60$$

$$x = 30$$

យកតម្លៃ x ទៅជំនួសក្នុង (3) គេបាន $y = 48 - 30 = 18$

ដូចនេះ កុកមានចំនួន 30 ក្បាល និង ក្របីមានចំនួន 18 ក្បាល

III. ១. ដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណកត្តា

$$A = x^2 - x - 6$$

$$= x^2 - 3x + 2x - 6$$

$$= x(x-3) + 2(x-3)$$

$$= (x-3)(x+2)$$

ដូចនេះ $A = (x-3)(x+2)$

$$\begin{aligned}
 B &= 2x^2 - 10x + 12 \\
 &= 2(x^2 - 5x + 6) \\
 &= 2(x^2 - 2x - 3x + 6) \\
 &= 2[x(x-2) - 3(x-2)] \\
 &= 2(x-2)(x-3)
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $B = 2(x-2)(x-3)$

២. សម្រួលប្រភាគ $E = \frac{A}{B}$

ដោយ $A = (x-3)(x+2)$ និង $B = 2(x-2)(x-3)$

គេបាន $E = \frac{(x-3)(x+2)}{2(x-2)(x-3)} = \frac{x+2}{2(x-2)}$, ($x \neq 3$)

ដូចនេះ: $E = \frac{x+2}{2(x-2)}$, ($x \neq 3$)

៣. គណនាតម្លៃលេខនៃកន្សោម E ចំពោះ $x = \sqrt{2}$

គេមាន $E = \frac{x+2}{2(x-2)}$

ចំពោះ $x = \sqrt{2}$ គេបាន $E = \frac{\sqrt{2}+2}{2(\sqrt{2}-2)}$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{(\sqrt{2}+2)^2}{2(\sqrt{2}-2)(\sqrt{2}+2)} \\
 &= \frac{2+4\sqrt{2}+4}{2(2-4)} \\
 &= \frac{2(3-2\sqrt{2})}{-4} = -\frac{3-2\sqrt{2}}{2}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $E = -\frac{3-2\sqrt{2}}{2}$

IV.១. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ក្រហមទាំងពីរគ្រាប់
មាន ឃ្លីពណ៌ក្រហមចំនួន 15 គ្រាប់ និង ឃ្លីពណ៌ខៀវចំនួន 21 គ្រាប់
សរុប 36 គ្រាប់

$$\text{គេបាន } P(\text{កក}) = \frac{15}{36} \times \frac{14}{35} = \frac{1}{6} = 0.1667$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ក្រហមទាំងពីរគ្រាប់គឺ

$$P(\text{កក}) = \frac{1}{6} = 0.1667$$

២. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយគ្រាប់យ៉ាងតិច
តាង P' ជាប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយគ្រាប់យ៉ាងតិច

$$\text{គេបាន } P' = 1 - P(\text{កក}) = 1 - \frac{1}{6} = \frac{5}{6} = 0.8333$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយគ្រាប់យ៉ាងតិចគឺ

$$P' = \frac{5}{6} = 0.8333$$

៣. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីទាំងពីរពណ៌

តាង P ជាប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីទាំងពីរពណ៌
ឃ្លីទាំងពីរពណ៌គឺ (កខ) ឬ (ខក)

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } P &= P(\text{កខ}) + P(\text{ខក}) = 2P(\text{កខ}) \\ &= 2 \times \frac{15}{36} \times \frac{21}{35} = \frac{1}{2} = 0.5 \end{aligned}$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីទាំងពីរពណ៌គឺ

$$P = \frac{1}{2} = 0.5$$

៤. រកប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីទាំងពីរគ្រាប់មានពណ៌ដូចគ្នា
ឃ្លីទាំងពីរគ្រាប់មានពណ៌ដូចគ្នាគឺ (កក) ឬ (ខខ)

$$\begin{aligned}
 \text{គេបាន } P(\text{ដូចគ្នា}) &= P(\text{កក}) + P(\text{ខខ}) \\
 &= \frac{15}{36} \times \frac{14}{35} + \frac{21}{36} \times \frac{20}{35} \\
 &= \frac{1}{2} = 0.5
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលគេចាប់បានឃ្លីទាំងពីរគ្រាប់មានពណ៌ដូចគ្នាគឺ

$$P(\text{ដូចគ្នា}) = \frac{1}{2} = 0.5$$

V. ១. រកតម្លៃ x

គេមានតារាងទិន្នន័យ

ពិន្ទុ	3	4	5	6	7
ចំនួនសិស្ស(ប្រកង់)	2	4	1	x	3

ដោយពិន្ទុ 5 មានប្រកង់ស្មើនឹង 1 នោះ វាជាមេដ្យាន

$$\text{កាលណា } 2+4 = x+3 \Rightarrow x=3$$

ដូចនេះ $x=3$

របៀបម្យ៉ាងទៀត

$$\text{គេមានប្រកង់សរុប } n = 2+4+1+x+3 = x+10$$

$$\text{មេដ្យានមានទីតាំងនៅក្នុងទី } \frac{n+1}{2} = \frac{(x+10)+1}{2} = \frac{x+11}{2}$$

ដោយ ពិន្ទុ 5 មានប្រកង់ស្មើនឹង 1

$$\text{នោះ មេដ្យានស្ថិតនៅក្នុងទី } 2+4+1=7$$

$$\text{គេបាន } \frac{x+11}{2} = 7 \Rightarrow x = 2 \cdot 7 - 11 = 3$$

ដូចនេះ $x=3$

រកចំនួនសិស្សដែលបានធ្វើតេស្ត

ដោយ $x=3$ នោះ ចំនួនសិស្សដែលបានធ្វើតេស្តគឺ

$$2+4+1+3+3=13 \text{ នាក់}$$

២. គណនាមធ្យមនៃពិន្ទុសិស្ស

$$\bar{x} = \frac{(3 \times 2) + (4 \times 4) + (5 \times 1) + (6 \times 3) + (7 \times 3)}{13} = \frac{66}{13} = 5.08$$

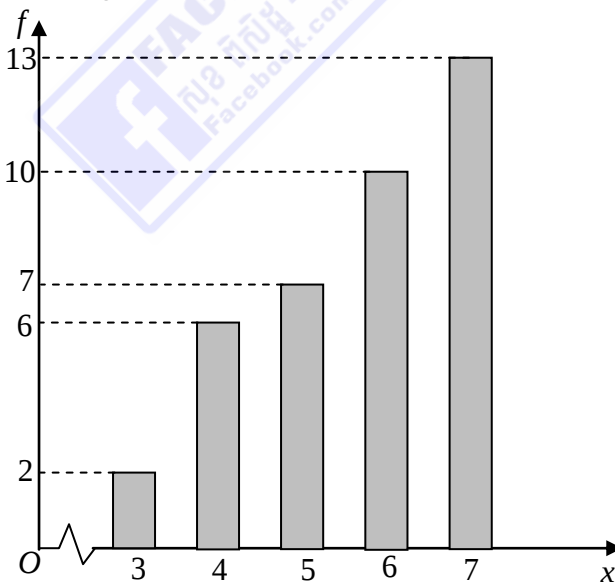
ដូចនេះ មធ្យមនៃពិន្ទុសិស្សគឺ $\bar{x} = 5.08$

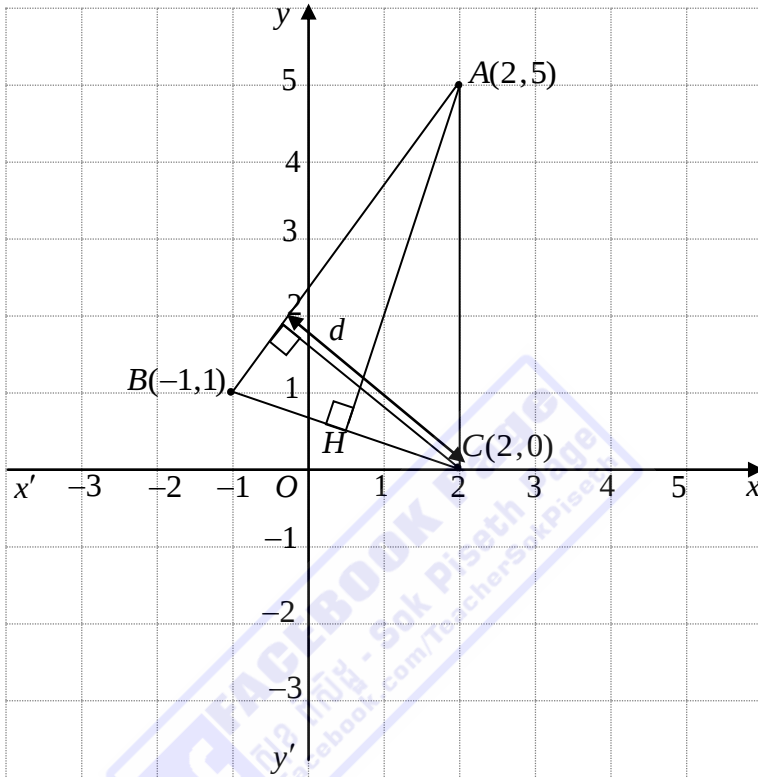
៣. សង់តារាងប្រេកង់កើន

ពិន្ទុ	ប្រេកង់ (f)	ប្រេកង់កើន $f^{\uparrow}$
3	2	2
4	4	6
5	1	7
6	3	10
7	3	13
សរុប	13	

ចំនួនសិស្សដែលបានពិន្ទុយ៉ាងតិច 6 មាន $3+3=6$ នាក់

សង់ក្រាបសសប្រេកង់កើន

VI. ១. សង់ត្រីកោណ ABC គណនាប្រវែងជ្រុងនៃត្រីកោណ ABC

- $AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2}$
 $= \sqrt{(-1 - 2)^2 + (1 - 5)^2}$
 $= \sqrt{9 + 16}$
 $= 5$
- $BC = \sqrt{(x_C - x_B)^2 + (y_C - y_B)^2}$
 $= \sqrt{(2 + 1)^2 + (0 - 1)^2}$
 $= \sqrt{9 + 1} = \sqrt{10}$
- $AC = \sqrt{(x_C - x_A)^2 + (y_C - y_A)^2}$

$$= \sqrt{(2-2)^2 + (0-5)^2}$$

$$= 5$$

ដូចនេះ: $\boxed{AB=5, BC=\sqrt{10}, AC=5}$ (ឯកតាប្រវែង)

បង្ហាញថាត្រីកោណ ABC ជាត្រីកោណសមបាត

$$\text{ដោយ } AB=AC=5 \neq BC=\sqrt{10}$$

ដូចនេះ: ត្រីកោណ ABC ជាត្រីកោណសមបាតកំពូល A

២. សរសេរសមីការជ្រុង AB, BC និង AC

រកសមីការជ្រុង AB

តាង $y=ax+b$ ជាសមីការជ្រុង AB

ដោយ បន្ទាត់ AB កាត់តាមចំណុច $A(2,5)$ និង $B(-1,1)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} 2a+b=5 & (1) \\ -a+b=1 & (2) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1)-(2) \text{ គេបាន } 3a=4 \Rightarrow a=\frac{4}{3}$$

$$\text{តាម } (2) \Rightarrow b=1+a=1+\frac{4}{3}=\frac{7}{3}$$

ដូចនេះ: $\boxed{AB: y=\frac{4}{3}x+\frac{7}{3}}$

រកសមីការជ្រុង BC

តាង $y=a'x+b'$ ជាសមីការជ្រុង BC

ដោយ បន្ទាត់ BC កាត់តាមចំណុច $B(-1,1)$ និង $C(2,0)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} -a+b=1 & (i) \\ 2a+b=0 & (ii) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1)-(2) \text{ គេបាន } -3a=1 \Rightarrow a=-\frac{1}{3}$$

$$\text{តាម } (ii) \Rightarrow b=-2a=\frac{2}{3}$$

ដូចនេះ: $BC: y = -\frac{1}{3}x + \frac{2}{3}$

រកសមីការជ្រុង AC

គេមាន $x_A = x_C = 2$ ហើយ $y_A = 5 \neq y_C = 0$

ដូចនេះ: $AC: x = 2$

៣. រកសមីការកម្ពស់ AH

តាង $y = mx + n$ ជាសមីការកម្ពស់ AH

ដោយ បន្ទាត់ AH កាត់តាមចំណុច $A(2,5)$ គេបាន $2m + n = 5$ (*)

ម្យ៉ាងទៀត $AH \perp BC: y = -\frac{1}{3}x + \frac{2}{3}$ គេបាន

$$m \times \left(-\frac{1}{3}\right) = -1 \Rightarrow m = 3$$

$$\text{តាម (*)} \Rightarrow n = 5 - 2 \cdot 3 = -1$$

ដូចនេះ: $AH: y = 3x - 1$

គណនាប្រវែង AH

ដោយ $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណសមបាតកំពូល A នោះ H ជាចំណុច
កណ្តាលនៃជ្រុង BC

$$\text{គេបាន } HB = HC = \frac{BC}{2} = \frac{\sqrt{10}}{2}$$

តាមទ្រឹស្តីបទពីតាក្រុងត្រីកោណកែង AHB គេបាន

$$AB^2 = AH^2 + BH^2$$

$$5^2 = AH^2 + \left(\frac{\sqrt{10}}{2}\right)^2$$

$$25 = AH^2 + \frac{5}{2}$$

$$AH^2 = \frac{45}{2}$$

$$\Rightarrow AH = \sqrt{\frac{45}{2}} = \frac{3\sqrt{10}}{2}$$

ដូចនេះ: $AH = \frac{3\sqrt{10}}{2}$ (ឯកតាប្រវែង)

៣. គណនាផ្ទៃក្រឡា $\triangle ABC$

$$S_{ABC} = \frac{BC \times AH}{2}$$

$$= \frac{\sqrt{10} \times \frac{3\sqrt{10}}{2}}{2}$$

$$= \frac{15}{2}$$

ដូចនេះ: $S_{ABC} = \frac{15}{2} = 7.5$ (ឯកតាផ្ទៃក្រឡា)

ទាញរកចម្ងាយពី ចំណុច C ទៅបន្ទាត់ AB

តាង d ជាចម្ងាយពី ចំណុច C ទៅបន្ទាត់ AB

គេបាន ផ្ទៃក្រឡាត្រីកោណ ABC គឺ

$$S_{ABC} = \frac{AB \times d}{2} = \frac{5 \times d}{2}$$

តែ $S_{ABC} = \frac{15}{2}$ (ឯកតាប្រវែង)

គេបាន $\frac{5 \times d}{2} = \frac{15}{2} \Rightarrow d = \frac{15}{5} = 3$

ដូចនេះ: ចម្ងាយពី ចំណុច C ទៅបន្ទាត់ AB គឺ $d = 3$ (ឯកតាប្រវែង)

វិញ្ញាសាទី៩

ត្រៀមប្រឡងឆមាស និង សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាមជ្ឈមណ្ឌល

I. ចូរគូសសញ្ញា $\checkmark$ ក្នុងប្រអប់ខាងមុខចម្លើយត្រឹមត្រូវដែលមានតែមួយគត់:

១. បន្ទាត់ $D: y = mx + 2m + 4$ កាត់តាមគល់ O នៃតម្រុយកាលណា :

☐ ក. $m = -2$

☐ ខ. $m = -1$

☐ គ. $m = 0$

☐ ឃ. $m = 2$

២. ត្រីកោណកែង ABC មានអ៊ីប៉ូតេនុស $BC = 6cm$ និង $\angle ACB = 60^\circ$ ។

ជ្រុង AB មានប្រវែង :

☐ ក. $3cm$

☐ ខ. $3\sqrt{2}cm$

☐ គ. $2\sqrt{3}cm$

☐ ឃ. $3\sqrt{3}cm$

II. គណនា ៖ $A = \frac{\sqrt[3]{24} \times \sqrt{72} \times \sqrt{80}}{\sqrt{162} \times \sqrt{180} \times \sqrt[3]{81}}$

$$B = \frac{(\sqrt{2} + \sqrt{5})^2 + (\sqrt{8} - \sqrt{20})^2}{(\sqrt{2} + \sqrt{5})(\sqrt{8} - \sqrt{20})}$$

III. ១. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ :
$$\begin{cases} \frac{x}{2} = \frac{y}{3} = \frac{z}{4} \\ 2x - 3y - 4z = -42 \end{cases}$$

២. គេឱ្យត្រីកោណ ABC មានបរិមាត្រ $62m$ ។ គណនាប្រវែងជ្រុង AB , BC និង AC ដោយដឹងថាវង់ចារឹកក្នុងត្រីកោណនោះ ប្រាសសមាមាត្រនឹងចំនួន 2 , 5 និង 3 រៀងគ្នា ។

IV. ១. សម្រួលប្រភាគ $A = \frac{3x^2 - 6x}{2x^2 - 8}$ និង $B = \frac{9(2x+1)^2 - (4x-1)^2}{4(x^2 + 4x + 4)}$

២. គណនា $A - B$ រួចរកតម្លៃ x បើ $A - B = 0$ ។

V. គ្រូដាក់សំណួរមេរៀន 6 តាងដោយអក្សរ A, B, C, D, E និង F ហើយគ្រូនឹងដកស្រង់យក 3 សំណួរដើម្បីដាក់ឱ្យសិស្សប្រឡងយកពិន្ទុ។ បើសិស្សម្នាក់បានតែ 4 សំណួរ :

១. រកប្រូបាបដែលសិស្សនោះត្រូវបានពីរសំណួរគត់ ។

២. រកប្រូបាបដែលសិស្សនោះត្រូវបានពីរសំណួរយ៉ាងតិច ។

VI. ក្នុងតម្រុយអរតូណូមេ (xOy) ដៅចំណុច $A(1,1), B(3,5)$ និង $C(0,4)$ ។

១. សរសេរសមីការបន្ទាត់ AB ។ បង្ហាញថាចំណុច $E(-1,-3)$ ស្ថិតនៅលើបន្ទាត់ AB ។

២. រកកូអរដោនេនៃចំណុច I កណ្តាលអង្កត់ AB រួចសរសេរសមីការបន្ទាត់ CI ។

៣. បង្ហាញថាបន្ទាត់ CI និងបន្ទាត់ AB កែងគ្នា រួចទាញបញ្ជាក់ថា $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណសមបាត ។

VII. M ជាចំណុចមួយនៅលើរង្វង់ C ដែលមានផ្ចិត O និងកាំ R ។ រង្វង់ C' ដែលមានផ្ចិត M និងកាំ r (ដែល $r < R$) ជួបរង្វង់ C ត្រង់ A និង B ។ បន្ទាត់ OM ជួបរង្វង់ C ត្រង់ D ហើយជួបរង្វង់ C' ត្រង់ E និង F ដែល E នៅលើអង្កត់ DM ។ បន្ទាត់ Δ កែងនឹងបន្ទាត់ DM ត្រង់ F ហើយជួបបន្ទាត់ DA និង DB រៀងគ្នាត្រង់ I និង J ។

១. គណនារង្វាស់មុំ $\angle DAM$ និង $\angle DBM$ ។ ទាញបញ្ជាក់ថា បន្ទាត់ DI និង បន្ទាត់ DJ ប៉ះនឹងរង្វង់ C' ត្រង់ A និង B ។

២. បង្ហាញថាចតុកោណ $AMFI$ ចារឹកក្នុងរង្វង់មួយ ។

៣. ប្រៀបធៀប $\triangle ADM$ និង $\triangle FDI$ ។

៤. ទាញបញ្ជាក់ថា $\frac{AD}{FD} = \frac{DM}{DI} = \frac{AM}{FI}$ ហើយ

$$AD \times DI = 2R(2R+r) \quad \text{។}$$

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី៩

I. ១. រកតម្លៃ m

បន្ទាត់ $D: y = mx + 2m + 4$ កាត់តាមគល់ O នៃតម្រុយកាលណា ៖

$$2m + 4 = 0 \Rightarrow m = -2$$

ដូចនេះ: ☒ ក. $m = -2$

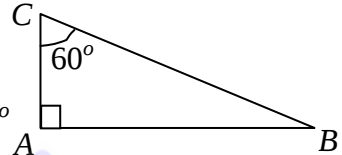
២. គណនាប្រវែងជ្រុង AB

ត្រីកោណ ABC មាន $\angle ACB = 60^\circ$

ជាត្រីកោណកន្លះសម័ង្សដែលមានកម្ពស់ AB

$$\text{គេបាន } AB = \frac{BC\sqrt{3}}{2} = \frac{6\sqrt{3}}{2} = 3\sqrt{3} \text{ cm}$$

ដូចនេះ: ☒ ឃ. $AB = 3\sqrt{3} \text{ cm}$

II. ១. សម្រួលប្រភាគ $F = \frac{\sqrt[3]{24} \times \sqrt{72} \times \sqrt{80}}{\sqrt{162} \times \sqrt{180} \times \sqrt[3]{81}}$

$$\begin{aligned} F &= \frac{\sqrt[3]{24} \times \sqrt{72} \times \sqrt{80}}{\sqrt{162} \times \sqrt{180} \times \sqrt[3]{81}} \\ &= \frac{2\sqrt[3]{3} \times 6\sqrt{2} \times 4\sqrt{5}}{9\sqrt{2} \times 6\sqrt{5} \times 3\sqrt[3]{3}} \\ &= \frac{2 \times 6 \times 4}{9 \times 6 \times 3} = \frac{8}{27} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $F = \frac{8}{27}$

២. គណនា $A = \frac{(\sqrt{2} + \sqrt{5})^2 + (\sqrt{8} - \sqrt{20})^2}{(\sqrt{2} + \sqrt{5})(\sqrt{8} - \sqrt{20})}$

$$A = \frac{(\sqrt{2} + \sqrt{5})^2 + (\sqrt{8} - \sqrt{20})^2}{(\sqrt{2} + \sqrt{5})(\sqrt{8} - \sqrt{20})}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{(2+2\sqrt{10}+5)+(8-2\sqrt{160}+20)}{2(\sqrt{2}+\sqrt{5})(\sqrt{2}-\sqrt{5})} \\
 &= \frac{(2+2\sqrt{10}+5)+(8-8\sqrt{10}+20)}{2(2-5)} \\
 &= \frac{35-6\sqrt{10}}{-6} \\
 &= \frac{6\sqrt{10}-35}{6}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$A = \frac{6\sqrt{10}-35}{6}$$

III.១. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} \frac{x}{2} = \frac{y}{3} = \frac{z}{4} & (1) \\ 2x-3y-4z=-42 & (2) \end{cases}$

តាង $\frac{x}{2} = \frac{y}{3} = \frac{z}{4} = t$ នោះ $\begin{cases} x=2t \\ y=3t \\ z=4t \end{cases} \quad (3)$

យក x, y, z ជំនួសក្នុង (2) គេបាន $2(2t)-3(3t)-4(4t)=-42$

$$\begin{aligned}
 4t-9t-16t &= -42 \\
 -21t &= -42 \\
 \Rightarrow t &= 2
 \end{aligned}$$

យកតម្លៃ t ជំនួសក្នុង (3) គេបាន $\begin{cases} x=2 \cdot 2 = 4 \\ y=3 \cdot 2 = 6 \\ z=4 \cdot 2 = 8 \end{cases}$

ដូចនេះ ប្រព័ន្ធសមីការមានចម្លើយ ($x=4, y=6, z=8$)២. គណនាប្រវែងជ្រុង AB, BC និង AC

តាង $x=AB, y=BC, z=AC$ (x, y, z គិតជា m)

តាមបម្រាប់គេបាន $\begin{cases} x+y+z=62 & (i) \\ 2x=5y=3z & (ii) \end{cases}$

តាង $2x=5y=3z=t \Rightarrow x=\frac{t}{2}, y=\frac{t}{5}, z=\frac{t}{3} \quad (iii)$

យក x, y, z ជំនួសក្នុង (i) គេបាន $\frac{t}{2} + \frac{t}{5} + \frac{t}{3} = 62$

$$\frac{15t + 6t + 10t}{30} = 62$$

$$31t = 62 \times 30$$

$$\Rightarrow t = \frac{62 \times 30}{31} = 60$$

យកតម្លៃ $t=60$ ជំនួសក្នុង (iii) គេបាន

$$x = \frac{60}{2} = 30, \quad y = \frac{60}{5} = 12, \quad z = \frac{60}{3} = 20$$

ដូចនេះ ប្រវែងជ្រុង AB, BC និង AC គឺ

$$AB = 30m, \quad BC = 12m, \quad AC = 20m$$

IV.9. សម្រួលប្រភាគ ៖

$$\begin{aligned} A &= \frac{3x^2 - 6x}{2x^2 - 8} \\ &= \frac{3x(x-2)}{2(x^2 - 4)} \\ &= \frac{3x(x-2)}{2(x-2)(x+2)} \\ &= \frac{3x}{2(x+2)}, \quad (x \neq -2) \end{aligned}$$

ដូចនេះ $A = \frac{3x}{2(x+2)}, \quad (x \neq -2)$

$$\begin{aligned}
 B &= \frac{9(2x+1)^2 - (4x-1)^2}{4(x^2 + 4x + 4)} \\
 &= \frac{[3(2x+1)]^2 - (4x-1)^2}{4(x+2)^2} \\
 &= \frac{[3(2x+1) - (4x-1)][3(2x+1) + (4x-1)]}{4(x+2)^2} \\
 &= \frac{(6x+3-4x+1)(6x+3+4x-1)}{4(x+2)^2} \\
 &= \frac{(2x+4)(10x+2)}{4(x+2)^2} \\
 &= \frac{4(x+2)(5x+1)}{4(x+2)^2} \\
 &= \frac{5x+1}{x+2}, \quad x \neq -2
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $B = \frac{5x+1}{x+2}, \quad x \neq -2$

២. គណនា $A-B$

$$\begin{aligned}
 A-B &= \frac{3x}{2(x+2)} - \frac{5x+1}{x+2} \\
 &= \frac{3x - 2(5x+1)}{2(x+2)} \\
 &= \frac{3x - 10x - 2}{2(x+2)} \\
 &= \frac{-7x - 2}{2(x+2)}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A-B = \frac{-7x-2}{2(x+2)}$

រកតម្លៃ x

$$\begin{aligned}
 A - B = 0 &\Leftrightarrow \frac{-7x-2}{2(x+2)} = 0 \\
 &\Leftrightarrow -7x-2 = 0 \\
 &\Rightarrow x = -\frac{2}{7}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $x = -\frac{2}{7}$

V. ១. រកប្រូបាបដែលសិស្សនោះត្រូវបានពីរសំណួរគត់

តាង P ជាប្រូបាបដែលសិស្សនោះត្រូវបានពីរសំណួរគត់គេមាន 6 សំណួរ តាងដោយ A, B, C, D, E និង F ឧបមាថា សិស្សនោះរៀនបាន 4 សំណួរ A, B, C និង D

គ្រូដកស្រង់ 3 សំណួរអាចជា៖

$$\left\{ \begin{array}{l} ABC, ABD, ABE, ABF, ACD, ACE, ACF, ADE, ADF, AEF, \\ BCD, BCE, BCF, BDE, BDF, BEF, CDE, CDF, CEF, DEF \end{array} \right\}$$

នោះ ចំនួនករណីអាចស្មើនឹង 20 ករណី

ចំនួនករណីស្របស្មើនឹង 12 ករណី គឺ ៖

 $ABE, AB, ACE, ACF, ADE, ADF, BCE, BCF, BDE, BDF, \\ CDE, CDF$

$$\text{គេបាន } P = \frac{12}{20} = \frac{3}{5} = 0.6$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលសិស្សនោះត្រូវបានពីរសំណួរគត់គឺ $P = \frac{3}{5} = 0.6$

២. រកប្រូបាបដែលសិស្សនោះត្រូវបានពីរសំណួរយ៉ាងតិច

តាង P' ជាប្រូបាបដែលសិស្សនោះត្រូវបានពីរសំណួរយ៉ាងតិច

សិស្សត្រូវបានពីរសំណួរយ៉ាងតិចគឺ៖

$$\left\{ ABE, ABF, ACE, ACF, ADE, ADF, BCE, BCF, \right. \\ \left. BDE, BDF, CDE, CDF, ABC, ABD, ACD, BCD \right\}$$

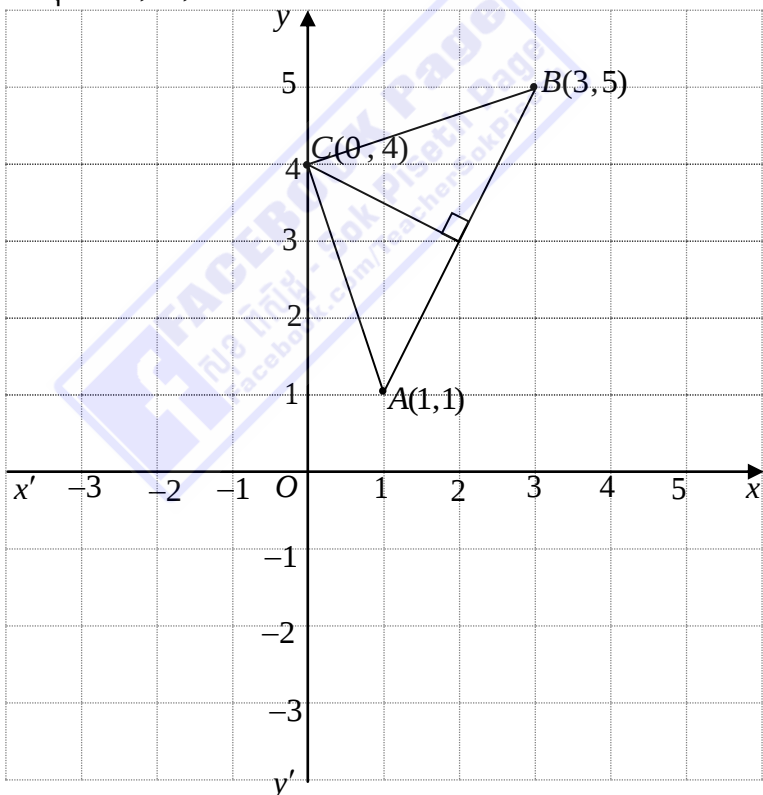
នោះចំនួនករណីស្របស្មើនឹង 16

ហើយចំនួនករណីអាចស្មើនឹង 20

$$\text{គេបាន } P' = \frac{16}{20} = \frac{4}{5} = 0.8$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលសិស្សនោះត្រូវបានពីរសំណួរយ៉ាងតិច $P' = \frac{4}{5} = 0.8$

VI. ដៅចំណុច A, B, C

១. សរសេរសមីការបន្ទាត់ AB

តាង $y = ax + b$ ជាសមីការបន្ទាត់ AB ដែលត្រូវរក

ដោយ បន្ទាត់ AB កាត់តាមចំណុច $A(1,1)$ និង $B(3,5)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} a+b=1 & (1) \\ 3a+b=5 & (2) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1)-(2) \text{ គេបាន } -2a=-4 \Rightarrow a=2$$

$$\text{តាម } (1) \Rightarrow a=1-a=1-2=-1$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{AB: y=2x-1}$$

បង្ហាញថាចំណុច $E(-1,-3)$ ស្ថិតនៅលើបន្ទាត់ AB

បើ $E(-1,-3)$ ស្ថិតនៅលើបន្ទាត់ AB នោះ វាផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងបន្ទាត់

$$AB: y=2x-1$$

$$\text{គេបាន } -3=2(-1)-1 \text{ ផ្ទៀងផ្ទាត់}$$

$$-3=-3 \text{ ផ្ទៀងផ្ទាត់}$$

ដូចនេះ: ចំណុច $E(-1,-3)$ ស្ថិតនៅលើបន្ទាត់ AB

២. រកកូអរដោនេនៃចំណុច I

$I(x_I, y_I)$ ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ AB

$$\text{គេបាន } x_I = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1+3}{2} = 2, y_I = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{1+5}{2} = 3$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{I(2,3)}$$

សរសេរសមីការបន្ទាត់ CI

តាង $y=a'x+b'$ ជាសមីការបន្ទាត់ CI ដែលត្រូវរក

ដោយ បន្ទាត់ CI កាត់តាមចំណុច $C(0,4)$ និង $I(2,3)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} 4=a'(0)+b' \\ 3=a'(2)+b' \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b'=4 & (1) \\ 2a'+b'=3 & (2) \end{cases}$$

$$\text{តាម } (2) \Rightarrow a' = \frac{3-b'}{2} = \frac{3-4}{2} = -\frac{1}{2}$$

ដូចនេះ

$$CI: y = -\frac{1}{2}x + 4$$

៣. បង្ហាញថាបន្ទាត់ CI និង បន្ទាត់ AB កែងគ្នា

គេមាន $AB: y = 2x - 1$ មានមេគុណប្រាប់ទិស $a = 2$

$CI: y = -\frac{1}{2}x + 4$ មានមេគុណប្រាប់ទិស $a' = -\frac{1}{2}$

គេបាន $a \times a' = 2 \times \left(-\frac{1}{2}\right) = -1$

ដោយផលគុណនៃមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ទាំងពីរ ស្មើនឹង -1

ដូចនេះ បន្ទាត់ CI និង បន្ទាត់ AB កែងគ្នា

ទាញបញ្ជាក់ថា $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណសមបាត

តាមសម្រាយខាងលើ គេបាន $CI \perp AB$

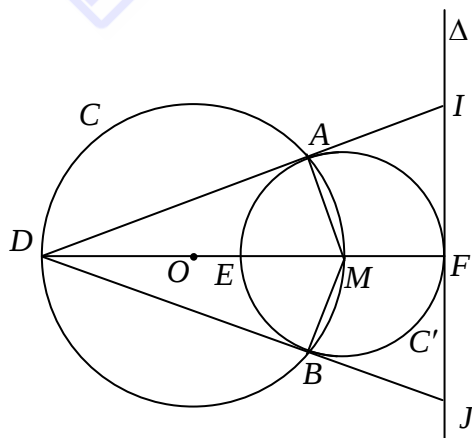
នោះ អង្កត់ CI ជាកម្ពស់នៃត្រីកោណ ABC

តែ I ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ AB នោះ $IA = IB$

$\Rightarrow CI$ ក៏ជាមេដ្យាន និង ជាមេដ្យាទ័រនៃអង្កត់ AB

ដូចនេះ $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណសមបាតកំពូល C

VII.

១. គណនារង្វាស់មុំ $\angle DAM$ និង $\angle DBM$

តាមសមតិកម្ម គេបាន អង្កត់ DM ជាអង្កត់ផ្ចិតនៃរង្វង់ផ្ចិត O

គេបាន $\angle DAM = 90^\circ$ (មុំចារឹកកន្លះរង្វង់ផ្ចិត O)

$\angle DBM = 90^\circ$ (មុំចារឹកកន្លះរង្វង់ផ្ចិត O)

ដូចនេះ: $\angle DAM = 90^\circ$, $\angle DBM = 90^\circ$

ទាញបញ្ជាក់ថា បន្ទាត់ DI និង បន្ទាត់ DJ ប៉ះរង្វង់ C' ត្រង់ A និង B

គេមាន $\angle DAM = 90^\circ$ នោះ: $DA \perp AM$

នោះ បន្ទាត់ DA ប៉ះរង្វង់ C ត្រង់ A

តែ បន្ទាត់ DA កាត់តាម I

ដូចនេះ: បន្ទាត់ DI ប៉ះរង្វង់ប៉ះរង្វង់ C ត្រង់ A

ម្យ៉ាងទៀត $\angle DDM = 90^\circ$ នោះ: $DB \perp BM$

នោះ បន្ទាត់ DB ប៉ះរង្វង់ C ត្រង់ B

តែ បន្ទាត់ DB កាត់តាម J

ដូចនេះ: បន្ទាត់ DJ ប៉ះរង្វង់ប៉ះរង្វង់ C ត្រង់ B

២. បង្ហាញថាចតុកោណ $AMFI$ ចារឹកក្នុងរង្វង់មួយ

គេមាន $\angle DAM = 90^\circ$ (មុំចារឹកកន្លះរង្វង់)

នោះ: $\angle MAI = 90^\circ$ (មុំជាប់បន្ថែម)

ម្យ៉ាងទៀត $DF \perp \Delta$ នោះ: $\angle MFI = 90^\circ$ (មុំកែង)

គេបាន $\angle MAI + \angle MFI = 90^\circ + 90^\circ = 180^\circ$

ដូចនេះ: ចតុកោណ $AMFI$ ចារឹកក្នុងរង្វង់មួយ

៣. ប្រៀបធៀប $\triangle ADM$ និង $\triangle FDI$

$\triangle ADM$ និង $\triangle FDI$ មាន:

$$\angle DAM = \angle DFI = 90^\circ \text{ (សម្រាយខាងលើ)}$$

$$\angle ADM = \angle FDI \text{ (}\angle D \text{ ជាមុំរួម)}$$

ដូចនេះ: $\triangle ADM \sim \triangle FDI$ តាមករណីដំណូចទី១ (ម.ម)

៤. ទាញបញ្ជាក់ថា $\frac{AD}{FD} = \frac{DM}{DI} = \frac{AM}{FI}$

គេមាន $\triangle ADM \sim \triangle FDI$ តាមករណីដំណូចទី១ (ម.ម)

វិបាក ៖

$$\left. \begin{array}{l} \triangle ADM \\ \sim \\ \triangle FDI \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{AD}{FD} = \frac{DM}{DI} = \frac{AM}{FI}$$

ដូចនេះ: $\boxed{\frac{AD}{FD} = \frac{DM}{DI} = \frac{AM}{FI}}$

ទាញបញ្ជាក់ថា $AD \times DI = 2R(2R+r)$

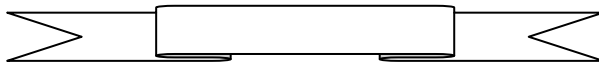
គេមាន $\frac{AD}{FD} = \frac{DM}{DI} \Rightarrow AD \times DI = DM \times FD$

ដោយ $DM = 2R$ (DM ជាអង្កត់ផ្ចិតរង្វង់ C)

ហើយ $FD = DM + MF = 2R + r$ (ព្រោះ $MF = r$ ជាកាំរង្វង់ C')

គេបាន $AD \times DI = 2R(2R+r)$

ដូចនេះ: $\boxed{AD \times DI = 2R(2R+r)}$

វិញ្ញាសាទី១០

ត្រៀមប្រឡងឆមាស និង សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ

I. ចូរគូសសញ្ញា $\checkmark$ ក្នុងប្រអប់ខាងមុខចម្លើយត្រឹមត្រូវដែលមានតែមួយគត់:

១. បន្ទាត់ $D: y = -2mx - 1$ និង $y = -2x + 3$ កែងគ្នាកាលណា :

☐ ក. $m = -2$

☐ ខ. $m = -1$

☐ គ. $m = -\frac{1}{4}$

☐ ឃ. $m = 4$

២. ត្រីកោណ ABC កែងត្រង់ A និងមានកម្ពស់ $AH = x$ ។ បើ $HB = 2$ និង $HC = 8$ ចូរគណនាតម្លៃ x

☐ ក. $x = 10$

☐ ខ. $x = 4$

☐ គ. $x = \pm 4$

☐ ឃ. $x = 16$

II. ចូរបំពេញចន្លោះក្នុងតារាងខាងក្រោមដោយគណនា ៖

$\sqrt{x^2}$, $\sqrt[3]{x}$, $\sqrt{x+17}$ ចំពោះ $x = 8$ និង $x = -8$

x	-8	8
$\sqrt{x^2}$		
$\sqrt[3]{x}$		
$\sqrt{x+17}$		

III. ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេគេឱ្យចំណុច $A(-2,1)$, $B(4,1)$ និង $C(x,4)$ ។

ចូរកំណត់តម្លៃ x ដើម្បីឱ្យ $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណសមបាតដែលមានបាត AB ។

IV. ១. គណនា $A = \frac{(\sqrt{3} + \sqrt{7})^2 + (\sqrt{12} - \sqrt{28})^2}{(\sqrt{3} + \sqrt{7})(\sqrt{12} - \sqrt{28})}$

២. សម្រួលកន្សោម $E = \sqrt{7 - 4\sqrt{3}}$

V. ក្នុងចំងាយមានប៉ូលក្រហមពីរ តាងដោយ R_1, R_2 និង ប៉ូលសប៊ី តាងដោយ W_1, W_2, W_3 ។ គេទាញយកប៉ូលពីរចេញក្នុងពេលតែមួយ។ រកប្រូបាបដែលគេទាញយកបាន ប៉ូលសមួយ និង ក្រហមមួយ ។

VI. ដោះស្រាយសមីការខាងក្រោម :

$$១. \frac{1}{3x-1} + \frac{9}{9x^2-3x} = \frac{7}{x} \quad ២. \frac{4}{x^2-1} + \frac{x}{x+1} = \frac{x+1}{x-1}$$

VII. នៅក្នុងតម្រុយអរតូណរមេ (xOy) គេមានចំណុច $A(1,4), B(3,2)$ និង $C(4,5)$ ។

១. ដៅចំណុច A, B, C រួចរកសមីការបន្ទាត់ AB ។

២. M ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ AB ។ ចូរកំណត់កូអរដោនេ នៃចំណុច M ។

៣. បន្ទាត់ Δ ជាមេដ្យទ័រនៃអង្កត់ AB ។ ចូរសរសេរសមីការបន្ទាត់ Δ ។

៤. គណនាប្រវែងជ្រុងនៃត្រីកោណ ABC រួចប្រាប់ប្រភេទនៃ ΔABC ។

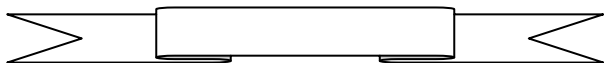
VIII. គេមានកន្លះរង្វង់ផ្ចិត O ដែលមានកាំ R និងអង្កត់ផ្ចិត AB ។ C ជា ចំណុចមួយនៅលើកន្លះរង្វង់នេះដែល $BC = 60^\circ$ ។ I ជាចំណុចមួយ នៅលើអង្កត់ BC ដែល $BI = \frac{R}{2}$ ។ បន្ទាត់ AI កាត់កន្លះរង្វង់នេះត្រង់ F ហើយបន្ទាត់ AC កាត់បន្ទាត់ BF ត្រង់ K ។

១. ប្រាប់ប្រភេទត្រីកោណ OBC ។

២. ប្រៀបធៀប ΔACI និង ΔBCK រួចទាញវិបាក ។

៣. បង្ហាញថាចតុកោណ $CIEK$ ចារឹកក្នុងរង្វង់មួយដែលអាច បញ្ជាក់ផ្ចិតវាបាន ។

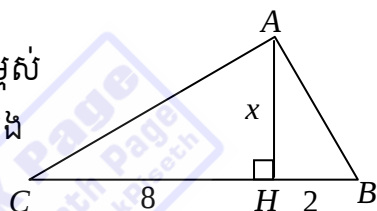
៤. គណនាប្រវែង AC ជាអនុគមន៍នៃ R ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី១០

I.១. រកតម្លៃ m បន្ទាត់ $D: -2mx-1$ និង $D': y=-2x+3$ កែងគ្នាកាលណា

$$(-2m) \times (-2) = -1 \Rightarrow m = -\frac{1}{4}$$

ដូចនេះ: ☒ ខ. $m = -\frac{1}{4}$ ២. គណនាតម្លៃ x ក្នុងត្រីកោណ ABC មាន AH ជាកម្ពស់
តាមទំនាក់ទំនងមាត្រក្នុងត្រីកោណកែងគេបាន $AH^2 = HB \times HC$

$$x^2 = 2 \times 8 = 16$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{16} = 4 \quad (x > 0 \text{ ព្រោះ } AH \text{ ជាប្រវែងជ្រុង})$$

ដូចនេះ: ☒ ខ. $x = 4$ II. គណនា $\sqrt{x^2}$, $\sqrt[3]{x}$, $\sqrt{x+17}$ ចំពោះ $x=8$ និង $x=-8$ ចំពោះ $x=8$ គេបាន ៖

$$\sqrt{x^2} = \sqrt{8^2} = 8$$

$$\sqrt[3]{x} = \sqrt[3]{8} = \sqrt[3]{2^3} = 2$$

$$\sqrt{x+17} = \sqrt{8+17} = \sqrt{25} = 5$$

ចំពោះ $x=-8$ គេបាន ៖

$$\sqrt{x^2} = \sqrt{(-8)^2} = |-8| = 8$$

$$\sqrt[3]{x} = \sqrt[3]{-8} = -\sqrt[3]{2^3} = -2$$

$$\sqrt{x+17} = \sqrt{-8+17} = \sqrt{9} = 3$$

ដូចនេះ ក្នុងតារាងគឺ ៖

x	-8	8
$\sqrt{x^2}$	8	8
$\sqrt[3]{x}$	-2	2
$\sqrt{x+17}$	3	5

III. កំណត់តម្លៃ x

គេមាន $A(-2,1)$, $B(4,1)$ និង $C(x,4)$

$$\text{នោះ: } AC = \sqrt{(x+2)^2 + (4-1)^2} = \sqrt{(x+2)^2 + 9}$$

$$BC = \sqrt{(x-4)^2 + (4-1)^2} = \sqrt{(x-4)^2 + 9}$$

$\triangle ABC$ ជាត្រីកោណសមបាតដែលមានបាត AB កាលណា $AC = BC$

$$\text{គេបាន } \sqrt{(x+2)^2 + 9} = \sqrt{(x-4)^2 + 9}$$

$$(x+2)^2 + 9 = (x-4)^2 + 9$$

$$(x+2)^2 - (x-4)^2 = 0$$

$$x^2 + 4x + 4 - x^2 + 8x - 16 = 0$$

$$12x = 12$$

$$\Rightarrow x = 1$$

ដូចនេះ: $x = 1$

$$\text{IV.9. គណនា } A = \frac{(\sqrt{3} + \sqrt{7})^2 + (\sqrt{12} - \sqrt{28})^2}{(\sqrt{3} - \sqrt{7})(\sqrt{12} - \sqrt{28})}$$

$$A = \frac{(\sqrt{3} + \sqrt{7})^2 + (\sqrt{12} - \sqrt{28})^2}{(\sqrt{3} - \sqrt{7})(\sqrt{12} - \sqrt{28})}$$

$$= \frac{(3 + 2\sqrt{21} + 7) + (12 - 2\sqrt{4 \times 3} \times \sqrt{4 \times 7} + 28)}{2(\sqrt{3} + \sqrt{7})(\sqrt{3} - \sqrt{7})}$$

$$= \frac{(3+2\sqrt{21}+7)+(12-8\sqrt{21}+28)}{2(3-7)}$$

$$= \frac{50-6\sqrt{21}}{-8}$$

$$= \frac{3\sqrt{21}-25}{4}$$

ដូចនេះ: $A = \frac{3\sqrt{21}-25}{4}$

២. សម្រួលលក្ខន្តិកា $E = \sqrt{7-4\sqrt{3}}$

$$\begin{aligned} E &= \sqrt{7-4\sqrt{3}} \\ &= \sqrt{4-4\sqrt{3}+3} \\ &= \sqrt{(2-\sqrt{3})^2} \\ &= 2-\sqrt{3} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $E = 2-\sqrt{3}$

V. រកប្រូបាបដែលគេទាញបានប៊ូលសមួយ និង ប៊ូលលក្រហមមួយ

គេមានប៊ូលក្រហមពីរតាងដោយ R_1, R_2 និងប៊ូលសប៊ី តាងដោយ

$$W_1, W_2, W_3$$

នោះ ការទាញយកប៊ូលពីរអាចជា ៖

$$R_1R_2, R_1W_1, R_1W_2, R_1W_3$$

$$R_2W_1, R_2W_2, R_2W_3$$

$$W_1W_2, W_1W_3$$

$$W_2W_3$$

នោះចំនួនករណីអាចស្មើនឹង 10 ករណី

ចំនួនករណីស្របស្មើនឹង 6 ករណី គឺ៖

$$R_1W_1, R_1W_2, R_1W_3, R_2W_1, R_2W_2, R_2W_3$$

$$\text{គេបាន } P = \frac{6}{10} = \frac{3}{5} = 0.6$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលគេទាញបានប៊ូលសមួយ និង ប៊ូលលក្រហមមួយគឺ

$$P = \frac{3}{5} = 0.6$$

VI. ដោះស្រាយសមីការ៖

$$9. \frac{1}{3x-1} + \frac{9}{9x^2-3x} = \frac{7}{x} \quad \text{ឬ} \quad \frac{1}{3x-1} + \frac{9}{3x(3x-1)} = \frac{7}{x}$$

$$\text{លក្ខខណ្ឌ : សមីការមានឫសកាណា} \begin{cases} 3x \neq 0 \\ 3x-1 \neq 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x \neq 0 \\ x \neq \frac{1}{3} \end{cases}$$

ដោយយកភាគបែងរួម $3x(3x-1)$ គេបានសមីការទៅជា៖

$$\frac{3x+9}{3x(3x-1)} = \frac{7 \cdot 3(3x-1)}{3x(3x-1)}$$

$$3x+9 = 63x-21$$

$$-60x = -30$$

$$\Rightarrow x = \frac{1}{2}$$

ដូចនេះ សមីការមានឫស

$$x = \frac{1}{2}$$

$$10. \frac{4}{x^2-1} + \frac{x}{x+1} = \frac{x+1}{x-1} \quad \text{ឬ} \quad \frac{4}{(x-1)(x+1)} + \frac{x}{x+1} = \frac{x+1}{x-1}$$

$$\text{សមីការមានឫសកាណា} \begin{cases} x+1 \neq 0 \\ x-1 \neq 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x \neq -1 \\ x \neq 1 \end{cases}$$

ដោយយកភាគបែងរួម $(x-1)(x+1)$ គេបានសមីការទៅជា៖

$$\frac{4+x(x-1)}{(x-1)(x+1)} = \frac{(x+1)^2}{(x-1)(x+1)}$$

$$4 + x^2 - x = x^2 + 2x + 1$$

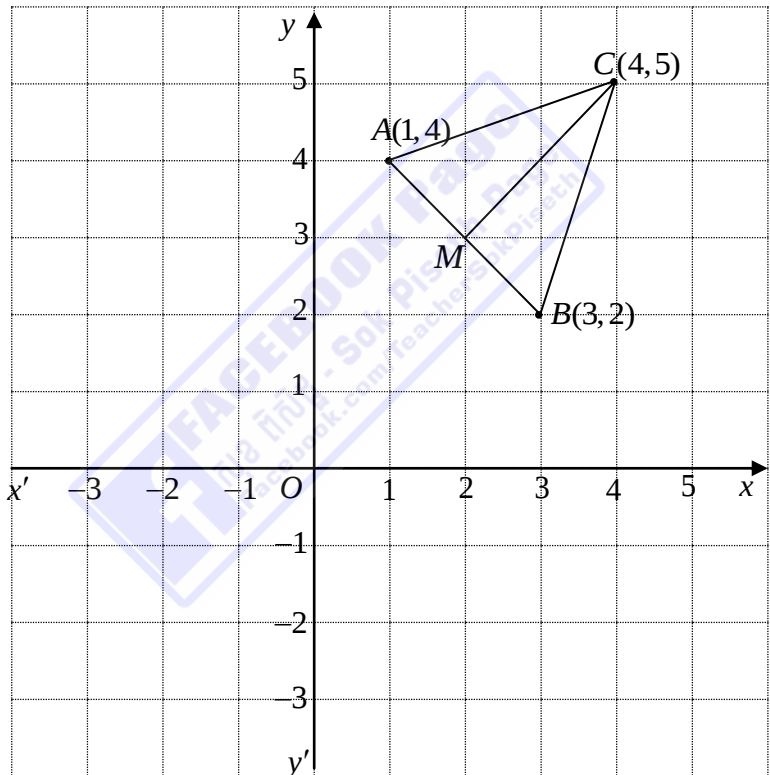
$$-3x = -3$$

$$\Rightarrow x = -1$$

$$\text{តែ } x \neq 1$$

ដូចនេះ សមីការគ្មានឫស

VII.១. ដៅចំណុច A, B, C

កំណត់សមីការបន្ទាត់ AB

តាង $y = ax + b$ ជាសមីការបន្ទាត់ AB ដែលត្រូវរក

ដោយបន្ទាត់ AB កាត់តាមចំណុច $A(1, 4)$ និង $B(3, 2)$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} 4a+b=1 & (1) \\ 3a+b=2 & (2) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1)-(2) \text{ គេបាន } a=-1$$

$$\text{តាម } (2) \Rightarrow b=2-3 \cdot (-1)=5$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{AB: y = -x + 5}$$

២. កំណត់កូអរដោនេនៃចំណុច M

$M(x_M, y_M)$ ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ AB គេបាន ៖

$$x_M = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1+3}{2} = 2$$

$$y_M = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{4+2}{2} = 3$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{M(2, 3)}$$

៣. សរសេរសមីការបន្ទាត់ Δ

តាង $y = a'x + b'$ ជាសមីការបន្ទាត់ Δ ដែលត្រូវរក

ដោយ Δ ជាមេដ្យូទ័រនៃអង្កត់ AB នោះ បន្ទាត់ Δ កែងនឹងអង្កត់ AB
ត្រង់ចំណុចកណ្តាល M

$$\text{នោះ: } \Delta \perp AB: y = -x + 5 \Rightarrow a' \times (-1) = -1 \Rightarrow a' = 1$$

ហើយ បន្ទាត់ Δ កាត់តាមចំណុច $M(2, 3)$

$$\text{គេបាន } 3 = 1 \cdot 2 + b' \Rightarrow b' = 1$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\Delta: y = x + 1}$$

៤. គណនាប្រវែងជ្រុងនៃត្រីកោណ ABC

$$\begin{aligned} \bullet AB &= \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2} \\ &= \sqrt{(3-1)^2 + (2-4)^2} \end{aligned}$$

នោះ $\triangle OBC$ ជាត្រីកោណសមបាត

តែ $BC = 60^\circ$ នោះ $\angle BOC = \angle OCB = 60^\circ$ (មុំធ្វិត និង ជួរស្មាត់)

ដូចនេះ ត្រីកោណ BOC ជាត្រីកោណសម័ង្ស

វិបាក $OB = OC = BC = R$ និង $\angle OBC = \angle OCB = 60^\circ$

២. ប្រៀបធៀប $\triangle ACI$ និង $\triangle BCK$ រួចទាញវិបាក

$\angle ACB = 90^\circ$ (មុំចារឹកកន្លះរង្វង់)

$\Rightarrow \angle BCK = 90^\circ$ (មុំជាប់បន្ថែម)

នោះ $\triangle ACI$ និង $\triangle BCK$ មាន៖

$\angle ACI = \angle BCK = 90^\circ$ (សម្រាយខាងលើ)

$\angle CAI = \angle CBK$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មាត់ជួរ CF រួម)

ដូចនេះ $\triangle ACI \sim \triangle BCK$ តាមករណីដំណូចទី១ (ម.ម)

$$\text{វិបាក៖ } \left. \begin{array}{l} \triangle ACI \\ \triangle BCK \end{array} \right| \sim \Rightarrow \frac{AC}{BC} = \frac{CI}{CK} = \frac{AI}{BK} \text{ និង } \angle AIC = \angle BKC$$

៣. បង្ហាញថាចតុកោណ $CIFK$ ចារឹកក្នុងរង្វង់មួយដែលអាចបញ្ជាក់ផ្ចិតវាបាន

គេមាន $\angle AFB = 90^\circ$ (មុំចារឹកកន្លះរង្វង់)

នោះ $\angle IFK = 90^\circ$ (មុំជាប់បន្ថែម)

ហើយ $\angle ICK = \angle BCK = 90^\circ$ (មុំរួម)

គេបាន $\angle IFK + \angle ICK = 90^\circ + 90^\circ = 180^\circ$

ដោយ ចតុកោណ $CIFK$ មានផលបូកមុំពីរឈមគ្នាស្មើនឹង 180°

ដូចនេះ ចតុកោណ $CIFK$ ចារឹកក្នុងរង្វង់មួយ ដែលមានផ្ចិតជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ IK

៤. គណនាប្រវែង AC ជាអនុគមន៍នៃ R

ត្រីកោណ ABC មាន $\angle ACB = 90^\circ$ (មុំបារីកកន្លះរង្វង់)

នោះវាជាត្រីកោណកែងត្រង់ C

តាមទ្រឹស្តីបទពីតាកែរបាន $AB^2 = AC^2 + BC^2$

ដោយ $AB = 2R$ (អង្កត់ផ្ចិតនៃរង្វង់) និង $BC = R$

គេបាន $(2R)^2 = AC^2 + R^2$

$$AC^2 = 4R^2 - R^2 = 3R^2$$

$$\Rightarrow AC = R\sqrt{3}$$

ដូចនេះ

$$AC = R\sqrt{3}$$

វិញ្ញាសាទី១១

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមវិទ្យាល័យ

សម័យប្រឡង ៖ ១៩ កញ្ញា ២០០៨

I. ចូរគូសសញ្ញា $\checkmark$ ក្នុងប្រអប់ខាងមុខចម្លើយត្រឹមត្រូវដែលមានតែមួយគត់:

១. តើសមីការមួយណាដែលមានឫសពីរផ្សេងគ្នា ?

☐ ក. $x^2 - 2x + 1 = 0$

☐ ខ. $x^2 + 9 = 0$

☐ គ. $5x^2 + 7x + 1 = 0$

☐ ឃ. $-x^2 + 5x - 8 = 0$

២. ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់កំពូល A ដែលមានអ៊ីប៉ូតេនុស $BC = a$ និង $\angle ACB = 60^\circ$ ។ ជ្រុង AB មានប្រវែង ៖

☐ ក. $AB = \frac{a}{2}$

☐ ខ. $AB = \frac{a\sqrt{2}}{2}$

☐ គ. $AB = \frac{a\sqrt{3}}{3}$

☐ ឃ. $AB = \frac{a\sqrt{3}}{2}$

II. គេប្តឹងអង្ករ 7 ថង់ជាបន្តបន្ទាប់ហើយបានលទ្ធផល: $3kg, 5kg, 4kg, 9kg, 10kg, 4kg$ និង $7kg$ ។

ចូរផ្គូផ្គងផ្នែក A និង B រួចសរសេរចម្លើយក្នុងផ្នែក C ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ:

A	B	C (ចម្លើយ)
១. ម៉ូតនៃទិន្នន័យខាងលើ	ក. $5kg$	១. $\longrightarrow$
២. មធ្យមនៃទិន្នន័យខាងលើ	ខ. $7kg$	២. $\longrightarrow$
៣. មេដ្យាននៃទិន្នន័យខាងលើ	គ. $6kg$	៣. $\longrightarrow$
	ឃ. $4kg$	

III. ១. គណនា $A = \sqrt{(-2)^2} + \sqrt{8}$ និង $B = \sqrt{12} - \sqrt{3} - 1$

២. គណនា $C = \frac{2+2\sqrt{2}}{\sqrt{3}-1} - (\sqrt{6}+1)$

IV. ក្នុប្រអប់មួយមានសៀវភៅលំហាត់ធរណីមាត្រចំនួន 5 ក្បាល និង សៀវភៅលំហាត់ពីជគណិតចំនួន 7 ក្បាល។ សុភាពចាប់យកសៀវភៅ 2 ក្បាលចេញពីប្រអប់នោះដោយចៃដន្យ។

១. រកប្រូបាបដែលសុភាពចាប់បានសៀវភៅលំហាត់ធរណីមាត្រ ទាំងពីរក្បាល។

២. រកប្រូបាបដែលសុភាពចាប់បានសៀវភៅលំហាត់ពីជគណិត យ៉ាងតិចមួយក្បាល។

V. ១. ចូរសង់ចំណុច $A(-1, 2)$ និង $B(2, 0)$ នៅក្នុងតម្រុយអរតូណរមេ

២. រកសមីការបន្ទាត់ AB

៣. សង់បន្ទាត់ D ដែលមានសមីការ $y = \frac{3}{2}x$ ក្នុងតម្រុយខាងលើ។

បង្ហាញថា បន្ទាត់ D និង AB កែងគ្នា ។

VI. បុណ្យមានអាយុច្រើនជាងចិន្តា។ ផលបូកអាយុអ្នកទាំងពីរស្មើ 33 ឆ្នាំ

ហើយផលដកអាយុអ្នកទាំងពីរស្មើ 3 ឆ្នាំ ។

ចូររកអាយុរបស់បុណ្យ និង អាយុរបស់ចិន្តា ។

VII. គេឱ្យត្រីកោណសម័ង្ស ABC ដែលមានជ្រុងប្រវែង $4cm$ ។ គេគូស កន្លះបន្ទាត់ $[At]$ ស្របនឹងជ្រុង $[BC]$ ។ H ជាចំណោលកែងនៃ C លើកន្លះបន្ទាត់ $[At]$ ។

១. គណនា CH និង AH ។

២. គណនា BH ។

៣. គណនាផ្ទៃក្រឡានៃត្រីកោណ ABH ។

ចម្លើយវិញ្ញាសាទី១១

I. ១. ក. $x^2 - 2x + 1 = 0$

$$(x-1)^2 = 0$$

$$x_1 = x_2 = 1$$

នោះ សមីការ $x^2 - 2x + 1 = 0$ មានឫសឌុប

ខ. $x^2 + 9 = 0$

$$x^2 = -9 < 0 \text{ នោះសមីការគ្មានឫស (ក្នុងចំនួនពិត)}$$

គ. $5x^2 + 7x + 1 = 0$

$$x^2 + \frac{7}{5}x + \frac{1}{5} = 0$$

$$x^2 + \frac{7}{5}x + \left(\frac{7}{10}\right)^2 = \left(\frac{7}{10}\right)^2 - \frac{1}{5}$$

$$\left(x + \frac{7}{10}\right)^2 = \frac{29}{100}$$

$$\Rightarrow x = \frac{-7 \pm \sqrt{29}}{10}$$

នោះ សមីការ $5x^2 + 7x + 1 = 0$ មានឫសពីរផ្សេងគ្នា

ឃ. $-x^2 + 5x - 8 = 0$

$$x^2 - 5x = -8$$

$$x^2 - 5x + \left(\frac{5}{2}\right)^2 = \left(\frac{5}{2}\right)^2 - 8$$

$$\left(x - \frac{5}{2}\right)^2 = -\frac{7}{4} < 0$$

នោះ សមីការ $-x^2 + 5x - 8 = 0$ គ្មានឫស (ក្នុងចំនួនពិត)

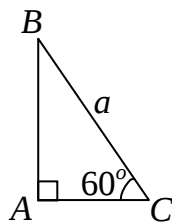
ដូចនេះ ចម្លើយត្រឹមត្រូវគឺ ☒ គ. $x^2 + 7x + 1 = 0$

២. គណនាប្រវែង AB

ក្នុងត្រីកោណកែង ABC កែងត្រង់ A មាន $\angle ACB = 60^\circ$

នោះវាជាត្រីកោណកន្លះសម័ង្ស ដែល ជ្រុង $BC = a$

និង AB ជាកម្ពស់ យើងបាន $AB = \frac{BC\sqrt{3}}{2} = \frac{a\sqrt{3}}{2}$

ដូចនេះ ចម្លើយត្រឹមត្រូវគឺ $\square$ យ. $AB = \frac{a\sqrt{3}}{2}$

II. គេបង្កើតអង្ករ 7 ថង់ជាបន្តបន្ទាប់ហើយបានលទ្ធផល: $3kg, 5kg, 4kg, 9kg, 10kg, 4kg$ និង $7kg$ ។

យើងបាន ៖ ម៉ូត $Mo = 4kg$

$$\text{មធ្យម } \bar{x} = \frac{3+5+4+9+10+4+7}{7} = \frac{42}{7} = 6kg$$

មេដ្យាន ៖ រៀបតាមលំដាប់កើនគឺ $3kg, 4kg, 4kg, 5kg, 7kg, 9kg, 10kg$

មេដ្យាន មានទីតាំងនៅក្នុងទី $\frac{7+1}{2} = 4$

យើងបាន មេដ្យានគឺ $Me = 5kg$

ដូចនេះ ចម្លើយផ្ទុផ្ទង់គឺ

A	B	C (ចម្លើយ)
១. ម៉ូតនៃទិន្នន័យខាងលើ	ក. $5kg$	១. $\longrightarrow$ យ
២. មធ្យមនៃទិន្នន័យខាងលើ	ខ. $7kg$	២. $\longrightarrow$ គ
៣. មេដ្យាននៃទិន្នន័យខាងលើ	គ. $6kg$	៣. $\longrightarrow$ ក
	ឃ. $4kg$	

IV. យើងមាន សៀវភៅលំហាត់ពីជគណិតចំនួន 5 ក្បាល និង សៀវភៅ
លំហាត់ធរណីមាត្រចំនួន 7 ក្បាល សរុប 12 ក្បាល

១. រកប្រូបាបដែលសុភាពចាប់បានសៀវភៅលំហាត់ធរណីមាត្រទាំងពីរក្បាល
តាង P (ធាត) ជាប្រូបាបដែលសុភាពចាប់បានសៀវភៅលំហាត់ធរណីមាត្រ
ទាំងពីរក្បាល

$$\text{យើងបាន } P(\text{ធាត}) = \frac{5}{12} \times \frac{4}{11} = \frac{5}{33}$$

ដូចនេះ

ប្រូបាបដែលសុភាពចាប់បានសៀវភៅលំហាត់ធរណីមាត្រទាំងពីរក្បាលគឺ

$$P(\text{ធាត}) = \frac{5}{33} = 0.1515$$

២. រកប្រូបាបដែលសុភាពចាប់បានសៀវភៅលំហាត់ពីជគណិត
យ៉ាងតិចមួយក្បាល

តាង P' ជាប្រូបាបដែលសុភាពចាប់បានសៀវភៅលំហាត់ពីជគណិត
យ៉ាងតិចមួយក្បាល

$$\text{យើងបាន } P(\text{ធាត}) + P' = 1$$

$$\Rightarrow P' = 1 - P(\text{ធាត})$$

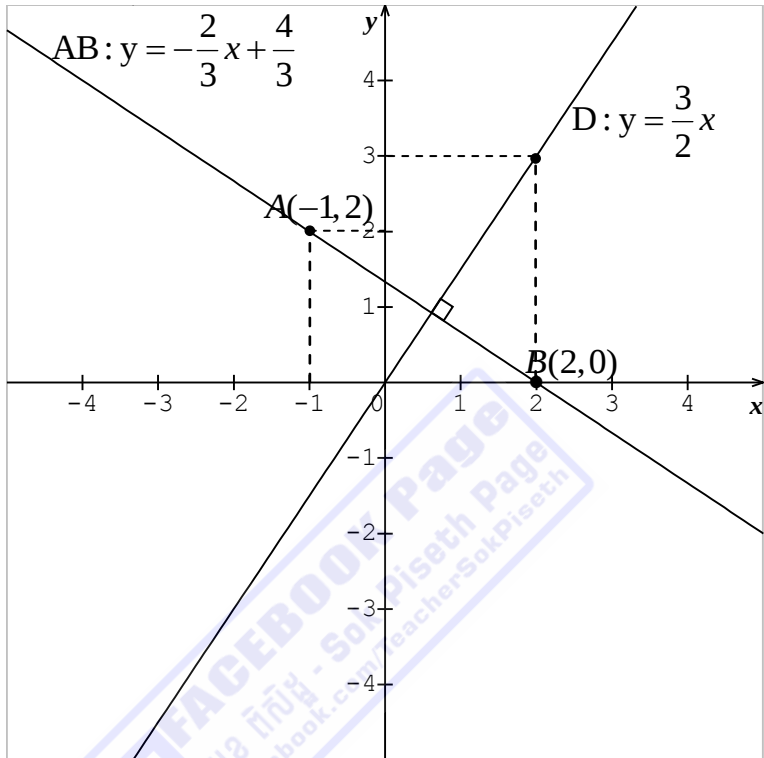
$$= 1 - \frac{5}{33}$$

$$= \frac{28}{33} = 0.8485$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលសុភាពចាប់បានសៀវភៅលំហាត់ពីជគណិត

$$\text{យ៉ាងតិចមួយក្បាល គឺ } P' = \frac{28}{33} = 0.8485$$

V. ១. សង់ចំណុច $A(-1,2)$ និង $B(2,0)$

២. រកសមីការបន្ទាត់ AB

មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ AB គឺ $a = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{0 - 2}{2 + 1} = -\frac{2}{3}$

យើងបានសមីការ $y = ax + b = -\frac{2}{3}x + b$

ដោយបន្ទាត់ AB កាត់មធ្យមចំណុច $B(2,0)$ យើងបាន $0 = -\frac{2}{3} \cdot 2 + b$

$$\Rightarrow b = \frac{4}{3}$$

ដូចនេះ សមីការបន្ទាត់ AB គឺ

$$AB: y = -\frac{2}{3}x + \frac{4}{3}$$

២. សង់បន្ទាត់ D ដែលមានសមីការ $y = \frac{3}{2}x$ ក្នុងតម្រុយជាមួយបន្ទាត់
ខាងលើ (ក្នុងតម្រុយជាមួយបន្ទាត់ AB)

x	0	2
y	0	3

បង្ហាញថា បន្ទាត់ D និង បន្ទាត់ AB កែងគ្នា

យើងមាន បន្ទាត់ $AB: y = -\frac{2}{3}x + \frac{4}{3}$ មានមេគុណប្រាប់ទិស $a = -\frac{2}{3}$

បន្ទាត់ $D: y = \frac{3}{2}x$ មានមេគុណប្រាប់ទិស $a' = \frac{3}{2}$

យើងបាន $a \times a' = -\frac{2}{3} \times \frac{3}{2} = -1$

ដោយ ផលគុណនៃមេគុណប្រាប់ទិសបន្ទាត់ទាំងពីរស្មើនឹង -1

ដូចនេះ បន្ទាត់ D និង បន្ទាត់ AB កែងគ្នា

VI. រកអាយុរបស់បូណា និង អាយុរបស់ចិន្តា

តាង x ជាអាយុរបស់បូណា

y ជាអាយុរបស់ចិន្តា

ដែល $x > y > 0$

តាមបម្រាប់យើងបាន $\begin{cases} x + y = 33 & (1) \\ x - y = 3 & (2) \end{cases}$

យក (1) បូក (2) យើងបាន $2x = 36 \Rightarrow x = 18$

តាម (1) យើងបាន $y = 33 - x = 33 - 18 = 15$

ដូចនេះ បូណាមានអាយុ 18 ឆ្នាំ

ចិន្តាមានអាយុ 15 ឆ្នាំ

$$\begin{aligned}
 \text{តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករយើងបាន } BH^2 &= BC^2 + CH^2 \\
 &= 4^2 + (2\sqrt{3})^2 \\
 &= 28 \\
 \Rightarrow BH &= \sqrt{28} = 2\sqrt{7}cm
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $BH = 2\sqrt{7}cm$

៣. គណនាផ្ទៃក្រឡានៃត្រីកោណ ABH

របៀបទី១

យើងមាន $AH \parallel BC$ និង $BC \perp CH$

នោះ CH ជាកម្ពស់នៃត្រីកោណ ABH

$$\begin{aligned}
 \text{យើងបាន } S_{\triangle ABH} &= \frac{1}{2} AH \times CH \\
 &= \frac{1}{2} \times 2 \times 2\sqrt{3} \\
 &= 2\sqrt{3}cm^2
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: ក្រឡានៃត្រីកោណ ABH $S_{\triangle ABH} = 2\sqrt{3}cm^2$

របៀបទី២

$$S_{\triangle ABH} = S_{ABCH} - S_{\triangle BCH}$$

$$\text{ដោយ } S_{ABCH} = \frac{(AH + BC) \times CH}{2} = \frac{(2 + 4) \times 2\sqrt{3}}{2} = 6\sqrt{3}cm^2$$

$$S_{\triangle BCH} = \frac{1}{2} BC \times CH = \frac{1}{2} \times 4 \times 2\sqrt{3} = 4\sqrt{3}cm^2$$

$$\text{យើងបាន } S_{\triangle ABH} = 6\sqrt{3}cm^2 - 4\sqrt{3}cm^2 = 2\sqrt{3}cm^2$$

ដូចនេះ: ក្រឡានៃត្រីកោណ ABH $S_{\triangle ABH} = 2\sqrt{3}cm^2$

វិញ្ញាសាទី១២

ប្រឡងសញ្ញាមត្រមឡមសិក្សាមធ្យម

សម័យប្រឡង ៖ ០៩ កក្កដា ២០១១

- I. (១០ពិន្ទុ) ត្រីកោណ ABC មួយមានជ្រុង $AB = x - 3$, $AC = x + 1$ និង $BC = x + 3$ ដែល $x > 3$ ។ រកតម្លៃ x ដើម្បីឱ្យត្រីកោណ ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់កំពូល A ។
- II. (១៥ពិន្ទុ) ដោះស្រាយប្រព័ន្ធវិសមីការតាមក្រាហ្វិច:
$$\begin{cases} y \geq 2 - x \\ y \leq 2 \end{cases}$$
- III. (១៥ពិន្ទុ) ក្នុងស្ពោងមួយមានឃ្លីពណ៌ក្រហម ៤ គ្រាប់ ពណ៌ខៀវ ៣ គ្រាប់ និង ពណ៌ខ្មៅ ៥ គ្រាប់។ សិស្សពីរនាក់បានយកឃ្លីម្នាក់មួយគ្រាប់ៗ ជាបន្តបន្ទាប់ចេញពីក្នុងស្ពោងដោយចៃដន្យហើយមិនដាក់ចូលវិញ។
១. រកប្រូបាបដែល «សិស្សទី១ យកបានឃ្លីក្រហម ហើយសិស្សទី២ យកបានឃ្លីពណ៌ខ្មៅ»
 ២. រកប្រូបាបដែលសិស្សទាំងពីរនាក់យកបានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយគ្រាប់ម្នាក់ៗ»
- IV. (១៥ពិន្ទុ) ពិន្ទុធ្វើតែសលើសិស្សមួយក្រុមបានលទ្ធផលដូចតារាងខាងក្រោម៖

ពិន្ទុ	0	1	2	3	4
ចំនួនសិស្ស	1	2	5	1	x

រកតម្លៃ x បើមេដ្យានគឺពិន្ទុ 3 ។ រកចំនួនសិស្សបានធ្វើតែស។
រកចំនួនសិស្សដែលបានពិន្ទុតិចជាង ឬស្មើ 3 ។

V.(២០ពិន្ទុ) គេមានត្រីកោណ EFG កែងត្រង់ E ហើយរង្វាស់មុំ
 $\angle EGF = 30^\circ$ ។ K ជាចំណុចមួយនៅលើជ្រុង EG ដែល
 $\angle EKF = 45^\circ$ និង រង្វាស់ $EK = 4\text{cm}$ ។

១. គណនារង្វាស់មុំ $\angle GFK$ ប្រវែង EF និង FG ។

២. គណនាផ្ទៃក្រឡារបស់ត្រីកោណ EFG ។

VI.(២៥ពិន្ទុ) ក្នុងតម្រុយអរតូណរមេ (xOy) មួយគេមានចំណុច $A(1,0)$,
 និង $B(3,-2)$ ។

១. រកសមីការនៃបន្ទាត់ AB ។

២. រកសមីការនៃបន្ទាត់ D ដែលកែងនឹងអង្កត់ AB ត្រង់ចំណុច
 កណ្តាល E របស់អង្កត់នោះ ។

បង្ហាញទិព្វសាទី១២

I. កេតិក្ខណៈ x

ត្រីកោណ ABC ជាត្រីកោណកែង
តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករយើងបាន

$$BC^2 = AB^2 + AC^2$$

$$(x+3)^2 = (x-3)^2 + (x+1)^2$$

$$x^2 + 6x + 9 = x^2 - 6x + 9 + x^2 + 2x + 1$$

$$x^2 - 10x + 1 = 0$$

$$x^2 - 10x = -1$$

$$x^2 - 10x + 5^2 = 5^2 - 1$$

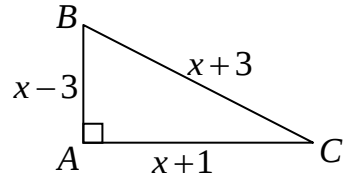
$$(x-5)^2 = 24$$

$$x-5 = \pm\sqrt{24} = \pm 2\sqrt{6}$$

$$\Rightarrow x = 5 \pm 2\sqrt{6}$$

តែ $x > 3$ នោះ $x = 5 + 2\sqrt{6}$

ដូចនេះ: $x = 5 + 2\sqrt{6}$

II. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធវិសមីការតាមក្រាតិច $\begin{cases} y \geq 2-x \\ y \leq 2 \end{cases}$

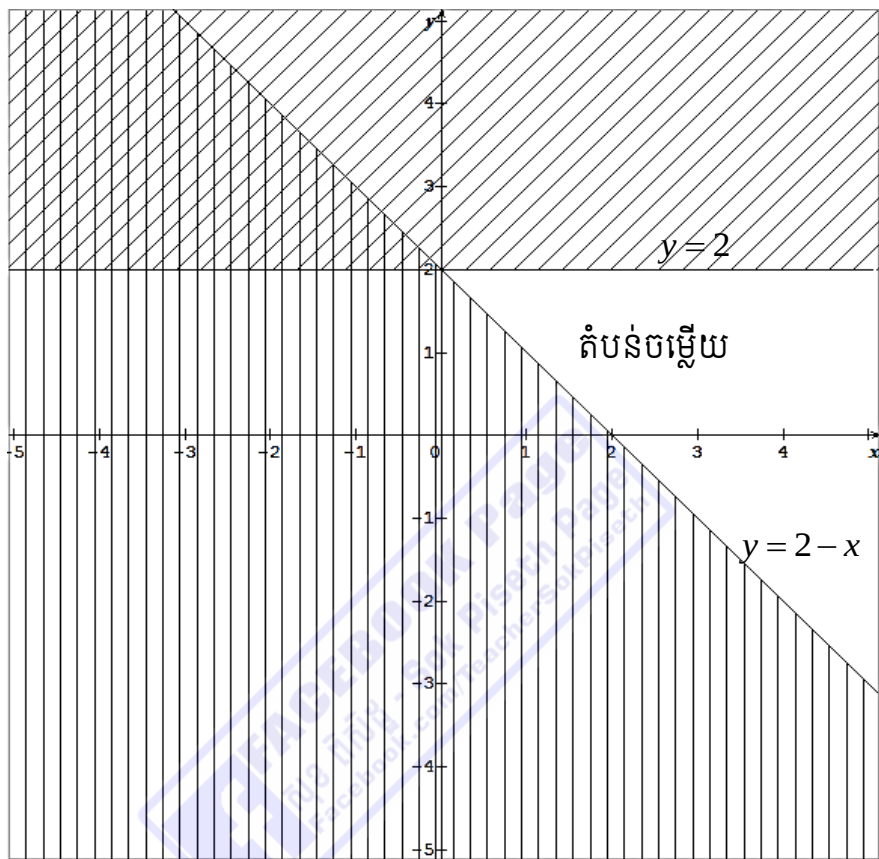
តាង $d_1: y = 2 - x$ ជាបន្ទាត់ព្រំដែនទី១

$d_2: y = 2$ ជាបន្ទាត់ព្រំដែនទី២

$$d_1: y = 2 - x$$

x	0	2
y	2	0

$d_2: y = 2$ ជាបន្ទាត់ស្របនឹងអ័ក្សអាប់ស៊ីស

ដូចនេះ តំបន់មិនឆ្លុះជាចម្លើយនៃប្រព័ន្ធវិសមីការ

III. តាង A ជាព្រឹត្តិកាណាដែលចាប់បានឃ្លីតណាមួយ

B ជាព្រឹត្តិកាណាដែលចាប់បានឃ្លីតណាខៀវ

C ជាព្រឹត្តិកាណាដែលចាប់បានឃ្លីតណាខ្មៅ

ឃ្លីតណាមួយមាន 4 គ្រាប់ ឃ្លីតណាខៀវមាន 3 គ្រាប់ និង ឃ្លីតណាខ្មៅ
មាន 5 គ្រាប់ សរុប 12 គ្រាប់

១. រកប្រូបាបដែល «សិស្សទី១ យកបានឃ្លីពណ៌ក្រហម ហើយសិស្សទី២យកបានឃ្លីពណ៌ខៀវ»

$$\begin{aligned} P(AC) &= P(A) \times P(C / A) \\ &= \frac{4}{12} \times \frac{5}{11} \\ &= \frac{5}{33} = 0.1515 \end{aligned}$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែល «សិស្សទី១ យកបានឃ្លីពណ៌ក្រហម ហើយសិស្ស

ទី២យកបានឃ្លីពណ៌ខៀវ» គឺ

$$P(AC) = \frac{5}{33} = 0.1515$$

២. រកប្រូបាបដែល «សិស្សទាំងពីរនាក់យកបានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយគ្រាប់ម្នាក់»

$$\begin{aligned} P(BB) &= P(B) \times P(B / B) \\ &= \frac{3}{12} \times \frac{2}{11} \\ &= \frac{1}{22} = 0.0454 \end{aligned}$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែល «សិស្សទាំងពីរនាក់យកបានឃ្លីពណ៌ខៀវមួយគ្រាប់ម្នាក់»

គឺ

$$P(BB) = \frac{1}{22} = 0.0454$$

IV. រកតម្លៃ x

ឃើមានតារាង

ពិន្ទុ	0	1	2	3	4
ចំនួនសិស្ស	1	2	5	1	x

ពិន្ទុ 3 ជាមេដ្យាន កាលណា $1+2+5=x \Rightarrow x=8$

ដូចនេះ $x=8$ (នាក់)

របៀបម្យ៉ាងទៀត

ប្រេកង់សរុបគឺ $n=1+2+5+1+x=9+x$

មេដ្យានត្រូវស្ថិតនៅក្នុងទី $\frac{n+1}{2} = \frac{9+x+1}{2} = \frac{10+x}{2}$

តែពិន្ទុ 3 ជាមេដ្យាន ($Me=3$) ស្ថិតនៅក្នុងទី $1+2+5+1=9$

យើងបាន $\frac{10+x}{2} = 9$

$$10+x=18$$

$$x=18-10=8$$

ដូចនេះ $x=8$ (នាក់)

រកចំនួនសិស្សដែលបានធ្វើតែស

ដោយ $x=8$ នោះចំនួនសិស្សបានធ្វើតែសគឺ $1+2+5+1+8=17$

នាក់

រកចំនួនសិស្សដែលបានពិន្ទុតិចជាង ឬស្មើ 3

សិស្សបានពិន្ទុតិចជាង ឬ ស្មើ 3 គឺ ពិន្ទុ 0 ឬ ពិន្ទុ 1 ឬ ពិន្ទុ 2 ឬ ពិន្ទុ 3

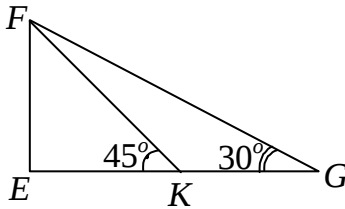
យើងបាន ចំនួនសិស្សបានពិន្ទុតិចជាង ឬស្មើ 3 គឺ $1+2+5+1=9$ នាក់

របៀបម្យ៉ាងទៀត

ពិន្ទុ	ប្រេកង់ f	ប្រេកង់កើន $f^{\uparrow}$
0	1	1
1	2	3
2	5	8
3	1	9
4	8	17
សរុប	17	

តាមតារាងប្រេកង់កើន សិស្សដែលបានពិន្ទុតិចជាង ឬស្មើ 3 មានចំនួន 9 នាក់

V.

១. គណនា $\angle GFK$, EF និង FG យើងមាន $\angle EKF = \angle GFK + \angle KGF$ (មុំក្រៅត្រីកោណ EFK)នោះ $\angle GFK = \angle EKF - \angle KGF$

$$= 45^\circ - 30^\circ$$

$$= 15^\circ$$

ដូចនេះ: $\angle GFK = 15^\circ$ គណនា EF ក្នុងត្រីកោណកែង EFK មាន $\angle EKF = 45^\circ$ នោះវាជាកន្លះការេដែលមាន ជ្រុង $EF = EK = 4cm$ ម្យ៉ាងទៀត ត្រីកោណកែង EFG មាន $\angle EGF = 30^\circ$

នោះវាជាត្រីកោណកន្លះសម័ង្ស ដែលមានជ្រុង

$$FG = 2EF = 2 \times 4 = 8cm$$

$$\text{ហើយ កម្ពស់ } EG = \frac{FG\sqrt{3}}{2} = \frac{8\sqrt{3}}{2} = 4\sqrt{3}cm$$

ដូចនេះ: $EF = 4cm$, $FG = 8cm$

២. គណនាផ្ទៃក្រឡារបស់ត្រីកោណ EFG

$$\begin{aligned} S_{\triangle EFG} &= \frac{1}{2} EG \times EF \\ &= \frac{1}{2} \times 4\sqrt{3} \times 4 = 8\sqrt{3} \text{ cm}^2 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $S_{\triangle EFG} = 8\sqrt{3} \text{ cm}^2$

VI. ១. សរសេរសមីការបន្ទាត់ AB

យើងមាន $A(1,0)$ និង $B(3,-2)$

នោះ មេគុណប្រាប់ទិស $a = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{-2-0}{3-1} = -1$

យើងបានសមីការ $y = ax + b = -x + b$

ដោយបន្ទាត់ AB កាត់តាមចំណុច $A(1,0)$ យើងបាន

$$0 = -1 + b \Rightarrow b = 1$$

ដូចនេះ សមីការបន្ទាត់ AB គឺ $AB: y = -x + 1$

២. សរសេរសមីការបន្ទាត់ D

យើងមាន $E(x_E, y_E)$ ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ AB

$$\text{នោះ: } x_E = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1+3}{2} = 2$$

$$y_E = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{0-2}{2} = -1$$

យើងបាន $E(2,-1)$

តាង $y = a'x + b'$ ជាសមីការបន្ទាត់ D

ដោយ បន្ទាត់ D កែងនឹងបន្ទាត់ $AB: y = -x + 1$ យើងបាន $a \times a' = -1$

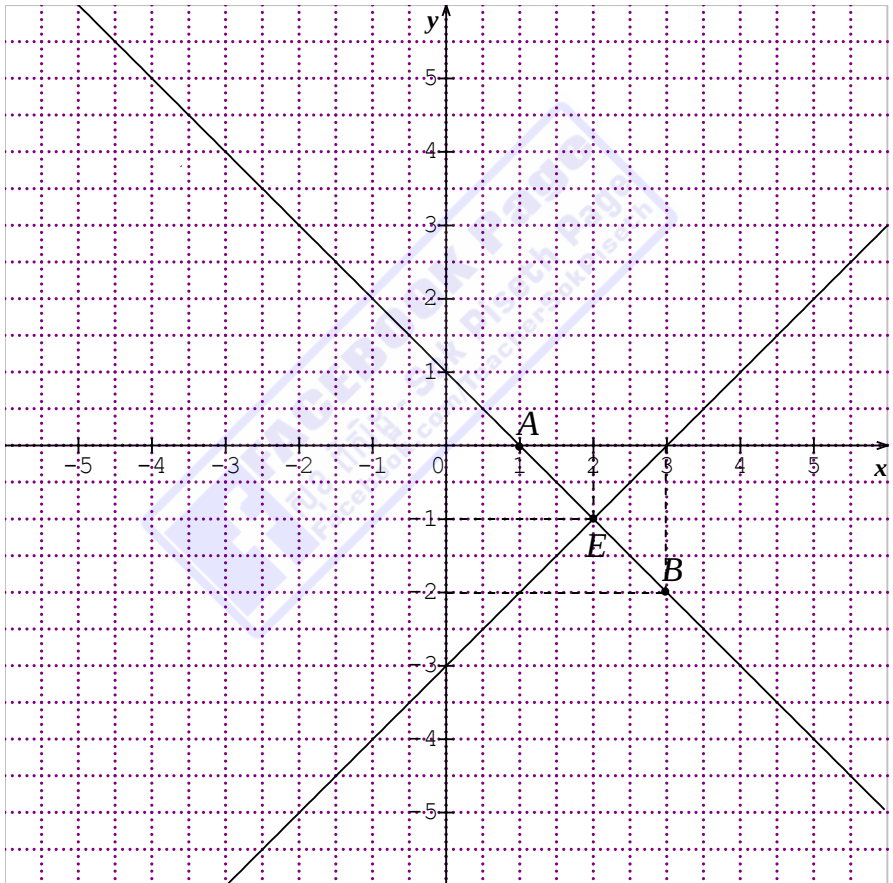
$$-1 \times a' = -1 \Rightarrow a' = 1$$

ម្យ៉ាងទៀត បន្ទាត់ D កាត់តាមចំណុច $E(2, -1)$

យើងបាន $-1 = 1 \cdot 2 + b'$

$$\Rightarrow b' = -1 - 2 = -3$$

ដូចនេះ សមីការបន្ទាត់ D គឺ $D: y = x - 3$

វិញ្ញាសាទី១៣

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាបឋមវិទ្យាល័យ

សម័យប្រឡង : ១៦ កក្កដា ២០១២

- I. (៥ពិន្ទុ) ចូរគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ខាងមុខចម្លើយត្រឹមត្រូវដែលមានតែមួយគត់ :

ត្រីកោណ ABC មួយមាន $BAC = 90^\circ$, $AB = 3$, $AC = a$ និង $BC = 4$ ។ រកតម្លៃ a ។

☐ $a = 5$ ☐ $a = 7$ ☐ $a = \sqrt{7}$ ☐ $a = 1$

- II. (១០ពិន្ទុ) ចម្ការោងចតុកោណកែងមានវិមាត្រ $2x+1$ និង 20 គិតជាម៉ែត្រ។ គេដាំពោតនៅលើផ្ទៃដី $160m^2$ ហើយគេដាំលូលើផ្នែកដីនៅសល់ដែលមានរាងជាចតុកោណកែងមានវិមាត្រ x និង 5 គិតជាម៉ែត្រ ។ រកតម្លៃ x ។

- III. (១៥ពិន្ទុ) សព្វថ្ងៃនេះសុខមានអាយុ ៣៥ ឆ្នាំ ហើយសៅមានអាយុ ១៤ ឆ្នាំ។ គេដឹងថា t ឆ្នាំទៅមុខទៀតសុខនឹងមានអាយុតូចជាង ៣ ដង តែធំជាង ២ ដងនៃអាយុរបស់សៅ ។ រកគ្រប់តម្លៃគត់វិជ្ជមាននៃ t ដែលអាចមាន។

- IV. (១៥ពិន្ទុ) ក្នុងចងមួយមានឃ្លីពណ៌ស ឃ្លីខ្មៅ និងឃ្លីពណ៌ក្រហម ទាំងអស់ចំនួន ២៤ គ្រាប់ ។

១. គេចាប់យកឃ្លី ១ គ្រាប់ដោយចៃដន្យ ។ គេដឹងថាប្រូបាបដែល

គេចាប់បានឃ្លីស ស្មើនឹង $\frac{1}{3}$ និងប្រូបាបដែលគេចាប់បាន

ឃ្លីក្រហមស្មើនឹង $\frac{1}{4}$ ។ រកចំនួនឃ្លីខ្មៅ ។

២. គេចាប់យកឃ្លីម្តង ៣ គ្រាប់ដោយចៃដន្យ ។ រកប្រូបាបដែលគេចាប់យកបានឃ្លីទាំងបីមានពណ៌ដូចគ្នា ។

V.(២៥ពិន្ទុ) ចំណុច $M(-1,1)$ និង $N(3,1)$ នៅក្នុងតម្រុយអរតូនរមេ xOy មួយ ។

១. រកប្រវែង MN និងកូអរដោនេចំណុចកណ្តាល P នៃអង្កត់ MN ។

២. រកសមីការបន្ទាត់ d ដែលកាត់តាមចំណុច P និង $R(2,-2)$ ។

សង់អង្កត់ MN និង បន្ទាត់ d ក្នុងតម្រុយ xOy តែមួយ ។

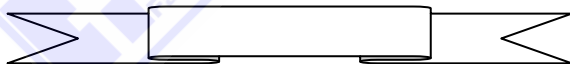
VI.(៣០ពិន្ទុ) រង្វង់ផ្ចិត O មួយចារឹកក្រៅត្រីកោណ ABC មួយដែលមានកម្ពស់ AH និង មុំក្នុងទាំងបីជាមុំស្រួច ។ D ជាចំណុចឆ្លុះនៃ A ចំពោះផ្ចិត O ។

១. បង្ហាញថា $ABC = ADC$ និង $ACB = ADB$ ។

២. ប្រៀបធៀប $\triangle HAB$ និង $\triangle CAD$ រួចហើយ $\triangle HAC$ និង $\triangle BAD$

។

៣. បង្ហាញថា $AB \times AC = AD \times AH$ ហើយ $BAD = HAC$ ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី១៣

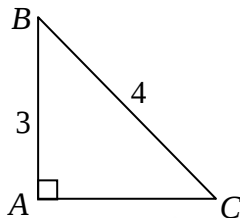
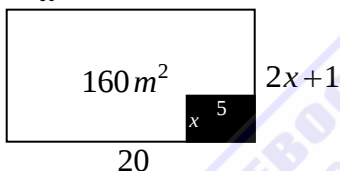
I. រកតម្លៃ a ក្នុងត្រីកោណកែង ABC កែងត្រង់ A តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករេបាន :

$$BC^2 = AB^2 + AC^2$$

$$4^2 = 3^2 + a^2$$

$$a^2 = 16 - 9 = 7$$

$$\Rightarrow a = \sqrt{7}$$

ដូចនេះ: $\boxed{a = \sqrt{7}}$ II. រកតម្លៃ x ដោយចម្លាក់ចតុកោណកែងមានវិមាត្រ $2x+1$ និង 20 នោះ ផ្ទៃក្រឡាទាំងអស់ $S = ប \times ទ = 20(2x+1)$ (គិតជា m^2)ហើយ ផ្ទៃដីដាំល្ង $S_1 = 5 \times x = 5x$ និង ផ្ទៃដីដាំពោត $S_2 = 160m^2$ គេបាន $5x + 160 = 20(2x+1)$

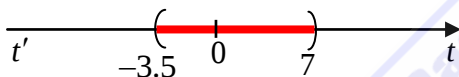
$$5x + 160 = 40x + 20$$

$$-35x = -140$$

$$x = \frac{-140}{-35} = 4$$

ដូចនេះ: $\boxed{x = 4m}$ III. រកគ្រប់តម្លៃគត់វិជ្ជមាននៃ t សព្វថ្ងៃ សុខមានអាយុ 35 ឆ្នាំ នោះ t ឆ្នាំទៀត សុខមានអាយុ $35+t$ ហើយសៅមានអាយុ 14 ឆ្នាំ នោះ t ឆ្នាំទៀត សៅមានអាយុ $14+t$

$$\begin{aligned} \text{តាមបម្រាប់គេបាន} \quad & \begin{cases} 35+t < 3(14+t) \\ 35+t > 2(14+t) \end{cases} \\ & \begin{cases} 35+t < 42+3t \\ 35+t > 28+2t \end{cases} \\ & \begin{cases} -2t < 7 \\ -t > -7 \end{cases} \\ & \begin{cases} t > -\frac{7}{2} = -3.5 \\ t < 7 \end{cases} \end{aligned}$$

គេបាន $-3.5 < t < 7$

តែ t ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន នោះ $t=1, 2, 3, 4, 5, 6$

ដូចនេះ: $t=1, 2, 3, 4, 5, 6$ ឬ $t \in \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$

IV. ១. រកចំនួនឃ្លីខ្មៅ

តាង n ជាចំនួនឃ្លីខ្មៅ នោះ $P(ខ) = \frac{x}{24}$

(ព្រោះឃ្លីសរុបមាន 24 គ្រាប់)

តាមផលបូកប្រូបាបក្នុងវិញ្ញាសាតែមួយគេបាន :

$$P(ស) + P(ខ) + P(ក) = 1$$

$$\frac{1}{3} + \frac{x}{24} + \frac{1}{4} = 1$$

$$\frac{8+x+6}{24} = \frac{24}{24}$$

$$x+14=24$$

$$x=10$$

ដូចនេះ ចំនួនឃ្លីពណ៌ខ្មៅមាន 10 គ្រាប់

២. រកប្រូបាបដែលគេចាប់យកបានឃ្លីទាំងបីមានពណ៌ដូចគ្នា

គេមានឃ្លីសរុបមាន 24 គ្រាប់ នោះ :

ឃ្លីពណ៌ស មាន $\frac{1}{3} \times 24 = 8$ គ្រាប់

ឃ្លីពណ៌ក្រហម មាន $\frac{1}{4} \times 24 = 6$ គ្រាប់

ឃ្លីពណ៌ដូចគ្នាគឺ (សសស) ឬ (កកក) ឬ (ខខខ)

គេបាន $P(\text{ដូចគ្នា}) = P(\text{សសស}) + P(\text{កកក}) + P(\text{ខខខ})$

$$\begin{aligned} &= \frac{8}{24} \times \frac{7}{23} \times \frac{6}{22} + \frac{6}{24} \times \frac{5}{23} \times \frac{4}{22} + \frac{10}{24} \times \frac{9}{23} \times \frac{8}{22} \\ &= \frac{5}{506} + \frac{30}{506} + \frac{14}{506} \\ &= \frac{49}{506} \approx 0.0968 \end{aligned}$$

ដូចនេះ ប្រូបាបដែលគេចាប់យកបានឃ្លីទាំងបីមានពណ៌ដូចគ្នាគឺ

$$P(\text{ដូចគ្នា}) = \frac{49}{506} \approx 0.0968$$

V. ១. រកប្រវែង MN

គេមាន $M(-1,1)$ និង $N(3,1)$

គេបាន $MN = \sqrt{(3+1)^2 + (1-1)^2} = \sqrt{4^2} = 4$

ដូចនេះ $MN = 4$ (ឯកតាប្រវែង)

រកកូអរដោនេចំណុចកណ្តាល P នៃអង្កត់ MN

P ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ MN គេបាន:

$$x_P = \frac{x_M + x_N}{2} = \frac{-1+3}{2} = 1$$

$$y_P = \frac{y_M + y_N}{2} = \frac{1+1}{2} = 1$$

ដូចនេះ: $P(1,1)$

២. រកសមីការបន្ទាត់ d

បន្ទាត់ d មានសមីការ $y = ax + b$

ដោយបន្ទាត់ d កាត់តាមចំណុច $P(1,1)$ និង $R(2,-2)$ គេបាន :

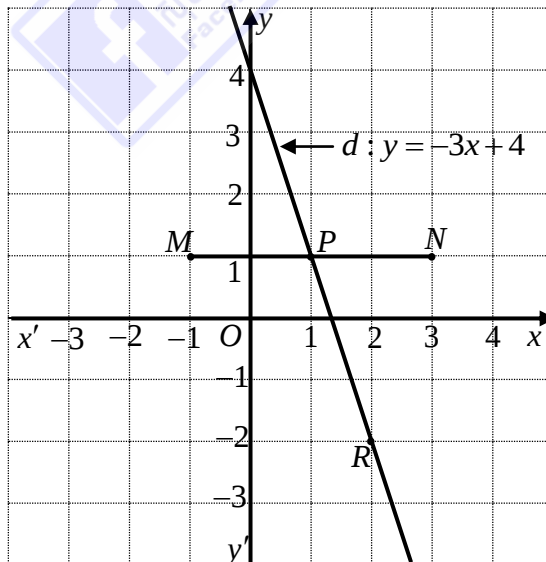
$$\begin{cases} 1 = a \cdot 1 + b \\ -2 = a \cdot 2 + b \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} a + b = 1 & (1) \\ 2a + b = -2 & (2) \end{cases}$$

$$(1) - (2) \text{ គេបាន } -a = 3 \Rightarrow a = -3$$

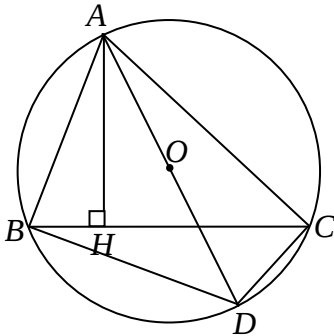
$$\text{តាម (1)} \Rightarrow b = 1 - a = 1 + 3 = 4$$

ដូចនេះ: សមីការបន្ទាត់ d គឺ $y = -3x + 4$

សង់អង្កត់ MN និង បន្ទាត់ d

VI.

១. បង្ហាញថា $ABC = ADC$ និង $ACB = ADB$

គេមាន D ជាចំណុចឆ្លុះនៃ A ចំពោះផ្ចិត O

នោះ AD ជាអង្កត់ផ្ចិតនៃរង្វង់ផ្ចិត O (D ស្ថិតនៅលើរង្វង់ផ្ចិត O)

គេបាន $\angle ABC$ និង $\angle ADC$ ជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ AC រួម

ដូចនេះ: $ABC = ADC$

ដូចគ្នាដែរ $\angle ACB$ និង $\angle ADB$ ជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ AB រួម

ដូចនេះ: $ACB = ADB$

២. ប្រៀបធៀប $\triangle HAB$ និង $\triangle CAD$ រួចហើយ $\triangle HAC$ និង $\triangle BAD$ ។

គេមាន $AHB = 90^\circ$ (H ជាជើងកម្ពស់នៃ $\triangle ABC$)

$ACD = 90^\circ$ (មុំចារឹកកន្លះរង្វង់)

$\triangle HAB$ និង $\triangle CAD$ មាន :

$AHB = ACD = 90^\circ$ (សម្រាយខាងលើ)

$ABC = ADC$ (សម្រាយខាងលើ)

ដូចនេះ: $\triangle HAB \sim \triangle CAD$ តាមករណីដំណូចទី១ ម.ម

$\triangle HAC$ និង $\triangle BAD$ មាន :

$AHC = 90^\circ$ (H ជាជើងកម្ពស់នៃ $\triangle ABC$)

$ABD = 90^\circ$ (មុំបារីកកន្លះរង្វង់)

នោះ $AHC = ABD = 90^\circ$

ហើយ $ACB = ADB$ (សម្រាយខាងលើ)

ដូចនេះ: $\triangle HAC \sim \triangle BAD$ តាមករណីដំណូចទី១ ម.ម

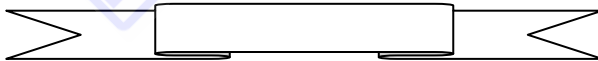
៣. បង្ហាញថា $AB \times AC = AD \times AH$ ហើយ $BAD = HAC$

តាមសម្រាយខាងលើ $\triangle HAC \sim \triangle BAD$

$$\left. \begin{array}{l} \triangle HAC \\ \sim \\ \triangle BAD \end{array} \right| \Rightarrow \frac{AH}{AB} = \frac{AC}{AD} \quad \text{និង} \quad BAD = HAC$$

$$\Rightarrow AB \times AC = AD \times AH$$

ដូចនេះ: $AB \times AC = AD \times AH$ ហើយ $BAD = HAC$

វិញ្ញាសាទី១៤

ប្រឡងជ្រើសរើសគ្រូបឋមសិក្សា និងមតេយ្យសិក្សា ៩+២

សម័យប្រឡង ៖ ១៨ វិច្ឆិកា ២០០៦

សុខ ពិសិដ្ឋ

ប្រធាន៖

I. ពិជគណិត

១. ដាក់កន្សោម A ខាងក្រោម ជាផលគុណកត្តាដ៏ក្រីក្រទី១ នៃ x

$$A = 9(2x-1)^2 - 4(x+1)^2$$

២. គេមានប្រភាគ $I = \frac{25x^2 - 20x + 4}{25x^2 - 4}$

ក. ចូរសម្រួលប្រភាគ I ។

ខ. គណនាតម្លៃប្រភាគ I ចំពោះ $x = -1$ ។

III. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} 4x - y = -5 \\ 8x + 5y = 32 \end{cases}$

៤. កុមារបីនាក់ អំ អាំ និង អិន មានខ្មៅដៃមួយចំនួន។ គេដឹងថា បើអំ

ឱ្យខ្មៅដៃ 1 ដើមទៅអំ នោះអំមានខ្មៅដៃស្មើ 2 ដងនៃខ្មៅដៃអំ ។

ប៉ុន្តែបើ អំឱ្យខ្មៅដៃ 3 ដើមទៅ អាំ វិញនោះ អាំមានខ្មៅដៃស្មើ 4 ដងនៃខ្មៅដៃអំ។

ក. តើអំ និង អាំម្នាក់ៗមានខ្មៅដៃប៉ុន្មានដើម ?

ខ. តើ អិនមានខ្មៅដៃប៉ុន្មានដើម បើគេដឹងថា វាមានខ្មៅដៃស្មើ $\frac{1}{4}$

នៃចំនួនខ្មៅដៃទាំងអស់ ?

II. ធរណីមាត្រ

គេមានរង្វង់ O ដែលមានកាំស្មើ R ។ P ជាចំណុចមួយនៅក្រៅរង្វង់ O ដែល $OP = 3R$ ។ គេគូសអង្កត់ផ្ចិត MN របស់រង្វង់ O ដោយធ្វើយ៉ាងណាឱ្យ $\triangle PMN$ កែងត្រង់ M ។

ក. គណនាជ្រុង និងផ្ទៃក្រឡារបស់ $\triangle PMN$ ជាអនុគមន៍នៃ R ។

ខ. អង្កត់ PN កាត់រង្វង់ O ត្រង់ K ។ បង្ហាញថាបន្ទាត់ MK កែងនឹងបន្ទាត់ NP ។

គ. គណនាប្រវែងអង្កត់ PK ជាអនុគមន៍នៃ R ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី១៤

I. ពិជគណិត

១. ដាក់កន្សោម A ជាផលគុណកត្តាដ៏ក្រៃទី១ នៃ x

$$\begin{aligned}
 A &= 9(2x-1)^2 - 4(x+1)^2 \\
 &= [3(2x-1)]^2 - [2(x+1)]^2 \\
 &= [3(2x-1) - 2(x+1)][3(2x-1) + 2(x+1)] \\
 &= (6x-3-2x-2)(6x-3+2x+2) \\
 &= (4x-5)(8x-1)
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $A = (4x-5)(8x-1)$

២. គេមានប្រភាគ

ក. សម្រួលប្រភាគ I

$$\begin{aligned}
 I &= \frac{25x^2 - 20x + 4}{25x^2 - 4} \\
 &= \frac{(5x)^2 - 2 \cdot 5x \cdot 2 + 2^2}{(5x)^2 - 2^2} \\
 &= \frac{(5x-2)^2}{(5x-2)(5x+2)} \\
 &= \frac{5x-2}{5x+2}, (5x-2 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq \frac{2}{5})
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $I = \frac{5x-2}{5x+2}, (5x-2 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq \frac{2}{5})$

ខ. គណនាតម្លៃប្រភាគ I ចំពោះ $x = -1$

យើងមាន $I = \frac{5x-2}{5x+2}, (5x-2 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq \frac{2}{5})$

ចំពោះ $x = -1$ យើងបាន $I = \frac{5 \cdot (-1) - 2}{5 \cdot (-1) + 2} = \frac{-7}{-3} = \frac{7}{3}$

ដូចនេះ: $I = \frac{7}{3}$ ចំពោះ $x = -1$

៣. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} 4x - y = -5 & (1) \\ 8x + 5y = 32 & (2) \end{cases}$

គុណ សមីការ (1) នឹង 5 យើងបាន $\begin{cases} 20x - 5y = -25 \\ 8x + 5y = 32 \end{cases}$

$$\begin{array}{r} 20x - 5y = -25 \\ 8x + 5y = 32 \\ \hline 28x = 7 \Rightarrow x = \frac{7}{28} = \frac{1}{4} \end{array}$$

តាម (2) យើងបាន $8 \cdot \frac{1}{4} + 5y = 32$

$$5y = 32 - 2 = 30$$

$$\Rightarrow y = \frac{30}{5} = 6$$

ដូចនេះ: ប្រព័ន្ធសមីការមានគូចម្លើយ $\left(x = \frac{1}{4}, y = 6 \right)$

៣. ក. រកចំនួនខ្មៅដែលបស់អំ និង អាំ

តាង x ជាចំនួនខ្មៅដែលបស់អំ

y ជាខ្មៅដែលបស់អាំ

តាមបម្រាប់ បើអាំឱ្យខ្មៅដៃ 1 ដើមទៅអំ នោះអាំមានខ្មៅដៃស្មើ 2 ដងនៃខ្មៅដៃអំ យើងបាន សមីការ $y - 1 = 2(x + 1) \Leftrightarrow y = 2x + 3$ (1)

ប៉ុន្តែបើ អំឱ្យខ្មៅដៃ 3 ដើមទៅ អាំ វិញនោះ អាំមានខ្មៅដៃស្មើ 4 ដងនៃខ្មៅដៃអំ យើងបាន $y + 3 = 4(x - 3) \Leftrightarrow y = 4x - 15$ (2)

ផ្អែម (1) & (2) យើងបាន $2x + 3 = 4x - 15$

$$-2x = -18$$

$$\Rightarrow x = 9$$

តាម (1) យើងបាន $y = 2 \cdot 9 + 3 = 21$

ដូចនេះ អំមានខ្មៅដៃចំនួន 9 ដើម

អំមានខ្មៅដៃចំនួន 21 ដើម

គ. រកចំនួនខ្មៅដៃរបស់អិន

តាង z ជាចំនួនខ្មៅដៃរបស់អិន

នោះចំនួនខ្មៅដៃទាំងអស់គឺ $x + y + z = 9 + 21 + z = 30 + z$

តាមបម្រាប់ អិនមានខ្មៅដៃស្មើ $\frac{1}{4}$ នៃចំនួនខ្មៅដៃទាំងអស់

យើងបានសមីការ $z = \frac{1}{4}(30 + z)$

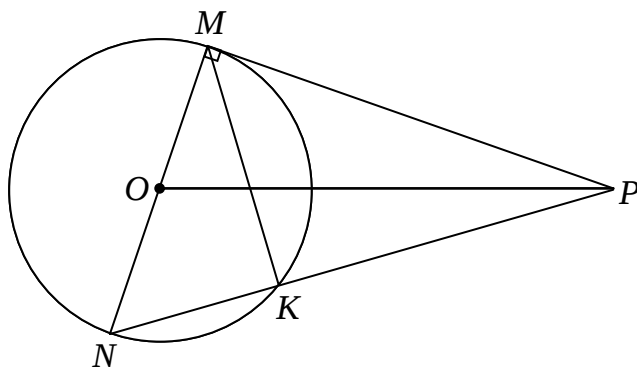
$$4z = 30 + z$$

$$3z = 30$$

$$\Rightarrow z = 10$$

ដូចនេះ អិនមានខ្មៅដៃចំនួន 10 ដើម

II. ធរណីមាត្រ

ក. គណនាជ្រុង និង ផ្ទៃក្រឡារបស់ $\triangle PMN$ ជាអនុគមន៍នៃ R

យើងមាន MN ជាអង្កត់ធ្នឹតរង្វង់ នោះ $MN = 2R$

ក្នុងត្រីកោណកែ OMP តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករយើងបាន

$$OP^2 = OM^2 + MP^2$$

$$(3R)^2 = R^2 + MP^2$$

$$MP^2 = 9R^2 - R^2 = 8R^2$$

$$\Rightarrow MP = \sqrt{8R^2} = 2R\sqrt{2}$$

ក្នុងត្រីកោណកែង PMN កែងត្រង់ M តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករ

$$\text{យើងបាន } PN^2 = MN^2 + MP^2$$

$$= (2R)^2 + (2R\sqrt{2})^2$$

$$= 4R^2 + 8R^2$$

$$= 12R^2$$

$$\Rightarrow PN = \sqrt{12R^2} = 2R\sqrt{3}$$

ដូចនេះ ជ្រុង $\triangle PMN$ គឺ $MN = 2R, MP = 2R\sqrt{2}, PN = 2R\sqrt{3}$

គណនាផ្ទៃក្រឡា $\triangle PMN$

$$S_{PMN} = \frac{1}{2} MN \times MP$$

$$= \frac{1}{2} 2R \times 2R\sqrt{2}$$

$$= 2R^2\sqrt{2}$$

ដូចនេះ គណនាផ្ទៃក្រឡា $\triangle PMN$ គឺ $S_{PMN} = 2R^2\sqrt{2}$

ខ. បង្ហាញថាបន្ទាត់ MK កែងនឹងបន្ទាត់ NP

តាមសមតិកម្មយើងមាន MN ជាអង្កត់ធ្នឹតរង្វង់

នោះ $\angle MKN = 90^\circ$ (មុំចារឹកកន្លះរង្វង់)

$\Rightarrow MK \perp NK$ នោះ $MK \perp NP$ (ព្រោះ N, K, P
នៅលើបន្ទាត់តែមួយ)

ដូចនេះ $MK \perp NP$

គ. គណនាប្រវែងអង្កត់ PK ជាអនុគមន៍នៃ R

ក្នុងត្រីកោណកែង PMN មាន MK ជាកម្ពស់
តាមទំនាក់ទំនងមាត្រក្នុងត្រីកោណកែងយើងបាន

$$PM^2 = PN \times PK$$

$$(2R\sqrt{2})^2 = 2R\sqrt{3} \times PK$$

$$\Rightarrow PK = \frac{8R^2}{2R\sqrt{3}} = \frac{4R\sqrt{3}}{3}$$

ដូចនេះ

$$PK = \frac{4R\sqrt{3}}{3}$$

វិញ្ញាសាទី១៥

ប្រឡងជ្រើសរើសគ្រូបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា ៩+២

សម័យប្រឡង ៖ ១២ វិច្ឆិកា ២០១០

I. ពិជគណិត

១) គេមានកន្សោម $A=6x^3+2-4x^2$, $B=-7x+5x^2-3$ និង $C=-x-5-3x^3$ ។

ក. គណនាកន្សោម F ដែល $F=A-B+C$ ។

ខ. សម្រួលប្រភាគ E ដែល $E=\frac{F}{x-1}$ ។ រួចគណនាតម្លៃនៃ E

ចំពោះ $x=3$ ។

២) ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ
$$\begin{cases} \frac{3}{2x+1} + \frac{2}{y-1} = 16 \\ \frac{5}{2x+1} - \frac{3}{y-1} = -5 \end{cases}$$

៣) គេសរសេរមួយចំនួន ដោយពីរលេខដែលលេខទាំងនោះ មានផលបូកស្មើ 10 ។ បើគេត្រឡប់លេខខ្ទង់រាយមកដាក់ខ្ទង់ដប់ និងខ្ទង់ដប់មកដាក់ខ្ទង់រាយវិញនោះគេបានចំនួនថ្មីស្មើបីដងចំនួននោះដក 2 ។ ចូររកចំនួននោះ។

៤) គេឱ្យសមីការបន្ទាត់ $D: y=2x$ និង $D': y=-\frac{x}{2}+5$ ។

ក. បង្ហាញថាបន្ទាត់ $D \perp D'$ ។

ខ. បន្ទាត់ D' កាត់អ័ក្សអដ្ឋាន និងអ័ក្សអាប់ស៊ីសត្រង់ចំណុច H និង K រៀងគ្នា។ រកកូអរដោនេនៃចំណុច H និង K ។

គ. ចូរកកូអរដោនេនៃចំណុច A ដែល A ជាចំណុចប្រសព្វរវាង
បន្ទាត់ D និង D' ។

ឃ. ចូរសរសេរសមីការបន្ទាត់ D_1 ដែលកាត់តាមចំណុច H ហើយ
ស្របនឹងបន្ទាត់ D ។

II. ធរណីមាត្រ

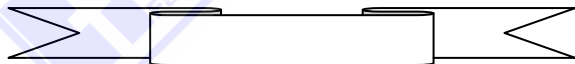
គេមានរង្វង់ផ្ចិត O កាំ R និងអង្កត់ផ្ចិត AB ។ គេបន្លាយអង្កត់ផ្ចិត
 AB ឱ្យបាន $BC = R$ ។ តាមចំណុច C គេគូសបន្ទាត់ប៉ះនឹងរង្វង់ផ្ចិត O
ត្រង់ M ។ គេភ្ជាប់អង្កត់ MA, MO និង MB ។

ក. បង្ហាញថាត្រីកោណ OMB ជាត្រីកោណសម័ង្ស។

ខ. រកប្រភេទនៃត្រីកោណ AMC ។

គ. គណនាប្រវែងអង្កត់ BM និង AM ជាអនុគមន៍នៃ R ។

ឃ. គណនាផ្ទៃក្រឡានៃត្រីកោណ ACM ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី១៥

I. ពិជគណិត

១. ក. គណនាកន្សោម F ដែល $F = A - B + C$ យើងមាន $A = 6x^3 + 2 - 4x^2$, $B = -7x + 5x^2 - 3$ និង

$$C = -x - 5 - 3x^3$$

យើងបាន $F = A - B + C$

$$= (6x^3 + 2 - 4x^2) - (-7x + 5x^2 - 3) + (-x - 5 - 3x^3)$$

$$= 6x^3 + 2 - 4x^2 + 7x - 5x^2 + 3 - x - 5 - 3x^3$$

$$= 3x^3 - 9x^2 + 6x$$

$$\text{ដូចនេះ: } F = 3x^3 - 9x^2 + 6x$$

២. សម្រួលប្រភាគ E

$$E = \frac{F}{x-1} = \frac{3x^3 - 9x^2 + 6x}{x-1}$$

$$= \frac{3x(x^2 - 3x + 2)}{x-1}$$

$$= \frac{3x(x^2 - 2x - x + 2)}{x-1}$$

$$= \frac{3x[x(x-2) - (x-2)]}{x-1}$$

$$= \frac{3x(x-2)(x-1)}{x-1}$$

$$= 3x(x-2) , x \neq 1$$

$$\text{ដូចនេះ: } E = 3x(x-2) \quad (x \neq 1)$$

គណនាតម្លៃនៃ E ចំពោះ $x=3$

យើងមាន $E=3x(x-2)$

ចំពោះ $x=3$ យើងបាន $E=3 \cdot 3(3-2)=9$

ដូចនេះ $E=9$ ចំពោះ $x=3$

$$2) \text{ ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ } \begin{cases} \frac{3}{2x+1} + \frac{2}{y-1} = 16 \\ \frac{5}{2x+1} - \frac{3}{y-1} = -5 \end{cases}$$

$$\text{តាង } X = \frac{1}{2x+1} \text{ និង } Y = \frac{1}{y-1}$$

$$\text{យើងបានសមីការទៅជា } \begin{cases} 3X + 2Y = 16 & (1) \\ 5X - 3Y = -5 & (2) \end{cases}$$

គុណសមីការ(1) នឹង 3

គុណសមីការ(2) នឹង 2 យើងបាន

$$\begin{cases} 9X + 6Y = 48 \\ 10X - 6Y = -10 \end{cases}$$

$$19X = 38 \Rightarrow X = 2$$

$$\text{តាម (1) យើងបាន } Y = \frac{16 - 3 \cdot 2}{2} = 5$$

$$\text{តែ } X = \frac{1}{2x+1} \text{ និង } Y = \frac{1}{y-1} \text{ យើងបាន } :$$

$$\bullet X = \frac{1}{2x+1} \Leftrightarrow 2 = \frac{1}{2x+1}$$

$$\Leftrightarrow 4x + 2 = 1$$

$$\Leftrightarrow 4x = -1$$

$$\Rightarrow x = -\frac{1}{4}$$

$$\begin{aligned} \bullet Y = \frac{1}{y-1} &\Leftrightarrow 5 = \frac{1}{y-1} \\ &\Leftrightarrow 5y - 5 = 1 \\ &\Leftrightarrow 5y = 6 \\ &\Rightarrow y = \frac{6}{5} \end{aligned}$$

ដូចនេះ ប្រព័ន្ធសមីការមានគូចឆ្លើយ $\left(x = -\frac{1}{4}, y = \frac{6}{5}\right)$

៣. រកចំនួននោះ:

តាង $N = \overline{ab}$ ជាចំនួននោះ ដែល a, b ជាចំនួនគត់ និង $0 \leq a, b \leq 9$

ដោយផលបូកលេខទាំងពីរស្មើនឹង 10 យើងបាន $a + b = 10$ (i)

ម្យ៉ាងទៀត បើគេត្រឡប់លេខខ្ទង់រាយមកដាក់ខ្ទង់ដប់ និងខ្ទង់ដប់មកដាក់ខ្ទង់រាយវិញនោះគេបានចំនួនថ្មីស្មើបីដងចំនួននោះដក 2

យើងបាន $\overline{ab} = 3\overline{ba} - 2$ (ii)

$$\begin{aligned} \text{តាម (i) \& (ii) យើងបាន } &\begin{cases} a + b = 10 \\ \overline{ab} = 3\overline{ba} - 2 \end{cases} \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} a + b = 10 \\ 10b + a = 3(10a + b) - 2 \end{cases} \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} a + b = 10 & (1) \\ 29a - 7b = 2 & (2) \end{cases} \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} 7a + 7b = 70 \\ 29a - 7b = 2 \end{cases} \end{aligned}$$

$$36a = 72 \Rightarrow a = 2$$

តាម (1) យើងបាន $b = 10 - 2 = 8$

យើងបាន ចំនួននោះគឺ $N = 28$

ផ្ទៀងផ្ទាត់ $82 = 3 \cdot 28 - 2$ ពិត

ដូចនេះ ចំនួននោះគឺ 28

៤. ក. បង្ហាញថាបន្ទាត់ $D \perp D'$

យើងមាន បន្ទាត់ $D: y = 2x$ មានមេគុណប្រាប់ទិស $a = 2$

បន្ទាត់ $D': y = -\frac{x}{2} + 5$ មានមេគុណប្រាប់ទិស $a' = -\frac{1}{2}$

នោះ $a \times a' = 2 \times \left(-\frac{1}{2}\right) = -1$

ដោយផលគុណនៃមេគុណប្រាប់ទិសបន្ទាត់ទាំងពីរស្មើនឹង -1

ដូចនេះ $D \perp D'$

ខ. រកកូអរដោនេនៃចំណុច H និង K

ដោយ បន្ទាត់ D' កាត់អ័ក្សអរដោនេ និងអ័ក្សអាបស៊ីសត្រង់ចំណុច H និង K រៀងគ្នា នោះ ៖

H ជាចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ D' និងអ័ក្ស $y'Oy$

នោះ $x_H = 0$, $y_H = 5$ យើងបាន $H(0,5)$

K ជាចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ D' និងអ័ក្ស $x'Ox$

នោះ $y_K = 0$ និង $y_K = 2 \times 5 = 10$ យើងបាន $K(10,0)$

ដូចនេះ $H(0,5)$, $K(10,0)$

គ. រកកូអរដោនេនៃចំណុច A

A ជាចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ $D: y = 2x$ និង $D': y = -\frac{x}{2} + 5$

ក.បង្ហាញថាត្រីកោណ OMB ជាត្រីកោណសម័ង្ស

យើងមាន $OM = OB = R$ (កាំរង្វង់) (1)

ម្យ៉ាងទៀត បន្ទាត់ CM ប៉ះនឹងរង្វង់ផ្ចិត O ត្រង់ M នោះ $CM \perp OM$

នោះត្រីកោណ OMC ជាត្រីកោណកែងត្រង់ M

ដោយ $BO = BC = R$ នោះ MB ជាមេដ្យាននៃ $\triangle OMC$ ត្រូវនឹង

$$\text{អ៊ីប៉ូតេនុស } OC \text{ យើងបាន } MB = OB = BC = \frac{OC}{2} = R \quad (2)$$

តាម (1) & (2) យើងបាន $\triangle OBM$ មាន $OM = OB = MB = R$

ដូចនេះ ត្រីកោណ OMB ជាត្រីកោណសម័ង្ស

វិបាក ៖ $\angle OMB = \angle OBM = \angle MOB$

ខ. រកប្រភេទនៃត្រីកោណ AMC

យើងមាន $\angle AMB = 90^\circ$ (មុំបារីកកន្លះរង្វង់)

នោះ $\triangle AMB$ ជាត្រីកោណកែងត្រង់ M

យើងបាន $\angle A + \angle ABM = 90^\circ$ (ផលបូកមុំស្រួចក្នុងត្រីកោណកែង)

តែ $\angle ABM = 60^\circ$ (វិបាកខាងលើ)

$$\text{យើងបាន } \angle A + 60^\circ = 90^\circ \Rightarrow \angle A = 30^\circ \quad (*)$$

ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងត្រីកោណកែង OMC កែងត្រង់ M

យើងបាន $\angle C + \angle MOC = 90^\circ$ (ផលបូកមុំស្រួចក្នុងត្រីកោណកែង)

តែ $\angle MOC = 60^\circ$ (វិបាកខាងលើ)

$$\text{យើងបាន } \angle C + 60^\circ = 90^\circ \Rightarrow \angle C = 30^\circ \quad (**)$$

តាម (8) & (**) យើងបាន $\angle A = \angle C = 30^\circ$

ក្នុងត្រីកោណ AMC មាន $\angle A = \angle C = 30^\circ$ (សម្រាយខាងលើ)

ដូចនេះ ត្រីកោណ AMC ជាត្រីកោណសមបាតកំពូល M

គ. គណនាប្រវែងអង្កត់ BM និង AM ជាអនុគមន៍នៃ R

តាមសម្រាយខាងលើ $\triangle OBM$ ជាត្រីកោណសម័ង្ស

នោះ $BM = OB = R$ (កាំរង្វង់)

ក្នុងត្រីកោណកែង AMB យើងបាន $AM^2 + BM^2 = AB^2$ (ទ្រឹស្តីបទពីតាករ)

$$AM^2 + R^2 = (2R)^2$$

$$AM^2 = 4R^2 - R^2 = 3R^2 \Rightarrow AM = R\sqrt{3}$$

ដូចនេះ: $BM = R, AM = R\sqrt{3}$

ឃ. គណនាផ្ទៃក្រឡានៃត្រីកោណ ACM

តាង MI ជាកម្ពស់នៃត្រីកោណសមបាត ACM

នោះ I ជាចំណុចកណ្តាលនៃជ្រុង AC

យើងបាន $AI = \frac{AC}{2} = \frac{2R + R}{2} = \frac{3R}{2}$ នោះ:

តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករក្នុងត្រីកោណកែង AMI យើងបាន

$$AM^2 = AI^2 + MI^2$$

$$(R\sqrt{3})^2 = \left(\frac{3R}{2}\right)^2 + MI^2$$

$$MI^2 = 3R^2 - \frac{9R^2}{4} = \frac{3R^2}{4}$$

$$\Rightarrow MI = \frac{R\sqrt{3}}{2}$$

យើងបានផ្ទៃក្រឡា $\triangle ACM$ គឺ $S_{ACM} = \frac{1}{2} AC \times MI$

$$= \frac{1}{2} \times 3R \times \frac{R\sqrt{3}}{2} = \frac{3R^2\sqrt{3}}{4}$$

ដូចនេះ: $S_{ACM} = \frac{3R^2\sqrt{3}}{4}$

វិញ្ញាសាទី១៦

ប្រឡងប្រើសេសសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេស

សម័យប្រឡង ៖ ០១ មេសា ២០១១

វិញ្ញាសាទី១៖ សម្រាប់ថ្ងៃទី៖ ០១ - ៤ - ២០១១

រយៈពេល ១៨០ នាទី ពិន្ទុ ១០០

I. (១៥ពិន្ទុ) ១. គេមានបន្ទះលោហៈមួយសន្លឹកដែលមានកម្រាស់ $3mm$ ហើយមានទម្ងន់ $264kg$ ។ ចូររកផ្ទៃក្រឡានៃបន្ទះនេះគិតជា m^2 ដោយដឹងថាម៉ាស់មាឌនៃលោហៈ $8kg / dm^3$ ។

២. គេមានចំនួនគត់តាង $91, 92, 93, 94, 95, 97, 98$ និង 99 ។
ចូរដាក់ចំនួនគត់ខាងលើក្នុងការេតូចៗនៃរូបខាងស្តាំនេះ
ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យបាន៖ ផលបូកជួរដេកនីមួយៗស្មើនឹង
ផលបូកជួរឈរនីមួយៗស្មើនឹងផលបូកអង្កត់ទ្រូងនីមួយៗស្មើនឹង 285 ។
(សម្គាល់៖ ចំនួននីមួយៗប្រើបានតែម្តង)

II. (២០ពិន្ទុ)

១. ចូរគណនាកន្សោម $D = (234)^{0.2} + (81)^{0.25} + (4)^{0.50} - (16)^{0.75}$

២. x_1 និង x_2 ជាឫសនៃសមីការ $x^2 - 2(m+1)x + m^2 + 2m = 0$ ។
បង្ហាញថា $x_1 - x_2$ ជាចំនួនថេរ ។

៣. ចូររកតម្លៃ m ដើម្បីឱ្យប្រព័ន្ធសមីការ៖
$$\begin{cases} 3x + 7y = m \\ 2x + 5y = 20 \end{cases}$$

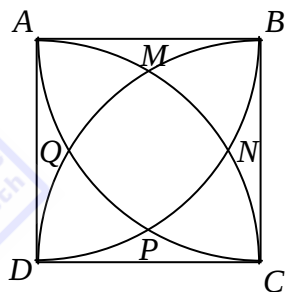
មានគូចម្លើយវិជ្ជមាន។

III. (១៥ពិន្ទុ) ក្រុមសាមគ្គីមួយមានដីស្រែពីរកន្លែងមានរាងការេដូចគ្នា ដែលមានផ្ទៃក្រឡាខុសគ្នា $75m^2$ ហើយផលបូកបរិមាត្រដីស្រែទាំងពីរ កន្លែងមានរង្វាស់ស្មើ $100m$ ។ ចូរគណនាផលស្រូវតាមកន្លែងនីមួយៗ ដោយដឹងថាស្រែទាំងពីរកន្លែងទទួល ផលបាន $0.35kg / m^2$ ។

IV. (១៥ពិន្ទុ) ចូររកគូនៃចំនួនគត់ឡឺទីប (x, y) ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់

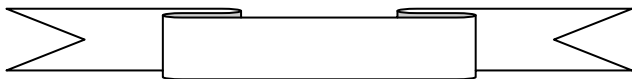
$$x^2 - 249xy - 250y^2 = 6033$$

V. (១៥ពិន្ទុ) គេឱ្យការេ $ABCD$ ដែលជ្រុងមាន រង្វាស់ស្មើ a ។ នៅក្នុងការេនេះគេសង់ មួយភាគបួននៃរង្វង់ដែលកាំមានរង្វាស់ស្មើ a ហើយផ្ចិតរបស់វាជាកំពូលទាំងបួនរបស់ការេ $ABCD$ ។ ចូរគណនាបរិមាត្ររូបផ្កាកូលាប $AMBNCPDQA$ ដែលសង់បាននេះ។

(ដូចរូប)

VI. (២០ពិន្ទុ) អង្កត់ទ្រូងចតុកោណព្នាយ $ABCD$ ចែកចតុកោណព្នាយ ជាត្រីកោណ 4 ។ s_1 និង s_2 ជាផ្ទៃក្រឡានៃត្រីកោណដែលមាន ជ្រុងមួយជាបាតរបស់ចតុកោណព្នាយ។ ចូរគណនាផ្ទៃក្រឡា S នៃ ចតុកោណព្នាយអនុគមន៍ទៅនឹង s_1 និង s_2 ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី១៦

១. រកផ្ទៃក្រឡានៃបន្ទះនេះគិតជា m^2

របៀបទី១៖

ទម្ងន់បន្ទះលោហៈក្នុង $1m^2$

$$10 \times 10 \times 0.03 \times 8 = 24 kg$$

$$\text{គេបានផ្ទៃក្រឡានៃបន្ទះលោហៈគឺ } S = \frac{264}{24} = 11m^2$$

របៀបទី២៖

បើលោហៈ $8kg$ មានមាឌ $1dm^3 = 0.001m^3$

បើលោហៈ $264kg$ មានមាឌ $V m^3$

$$\text{គេបាន } \frac{8}{264} = \frac{0.001}{V} \Rightarrow V = \frac{264 \times 0.001}{8} = 0.033m^3$$

$$\text{គេបានផ្ទៃក្រឡានៃបន្ទះលោហៈគឺ } \frac{33 \times 10^{-3}}{3 \times 10^{-3}} = 11m^2$$

របៀបទី៣៖

រកមាឌនៃបន្ទះលោហៈ

$$\text{តាមរូបមន្ត } \mu = \frac{m}{V} \Rightarrow V = \frac{m}{\mu}$$

ដោយ $m = 264kg$ និង $\mu = 8kg / dm^3$

$$\text{គេបាន } V = \frac{264}{8} = 33dm^3 = 33 \times 10^{-3} m^3$$

រកផ្ទៃក្រឡានៃបន្ទះ

តាង e ជាកម្រាស់នៃបន្ទះលោហៈ និង S ជាក្រឡានៃបន្ទះ

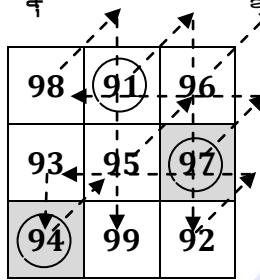
$$\text{គេបាន } V = S \times e \Rightarrow S = \frac{V}{e}$$

ដោយ $V = 0.033m^3$, $e = 3mm = 3 \times 10^{-3}m$

$$\text{គេបាន } S = \frac{33 \times 10^{-3}}{3 \times 10^{-3}} = 11m^2$$

ដូចនេះ ផ្ទៃក្រឡានៃបន្ទះនេះគឺ $S = 11m^2$

២. បំពេញចំនួនគត់ក្នុងការទៅតាមលក្ខខណ្ឌ

II.១. គណនាកន្សោម $D = (243)^{0.2} + (81)^{0.25} + (4)^{0.50} - (16)^{0.75}$

$$\begin{aligned} D &= (243)^{0.2} + (81)^{0.25} + (4)^{0.50} - (16)^{0.75} \\ &= (243)^{\frac{1}{5}} + (81)^{\frac{1}{4}} + (4)^{\frac{1}{2}} - (16)^{\frac{3}{4}} \\ &= 3^{\frac{5 \cdot \frac{1}{5}}{5}} + 3^{\frac{4 \cdot \frac{1}{4}}{4}} + 2^{\frac{2 \cdot \frac{1}{2}}{2}} - 2^{\frac{4 \cdot \frac{3}{4}}{4}} \\ &= 3 + 3 + 2 - 2^3 \\ &= 0 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $D = 0$

២. បង្ហាញថា $x_1 - x_2$ ជាចំនួនថេរ

$$\text{គេមានសមីការ } x^2 - 2(m+1)x + m^2 + 2m = 0$$

$$\Delta' = [-(m+1)]^2 - 1 \cdot (m^2 + 2m)$$

$$= m^2 + 2m + 1 - m^2 - 2m$$

$$= 1 \Rightarrow \sqrt{\Delta'} = \sqrt{1} = 1$$

$$x_1 = \frac{(m+1)-1}{1} = m, \quad x_2 = \frac{(m+1)+1}{1} = m+2$$

គេបាន $x_1 - x_2 = m - (m + 2) = -2$ ជាចំនួនប៉េរ

ដូចនេះ $x_1 - x_2$ ជាចំនួនប៉េរ

៣. រកតម្លៃ m

$$\text{គេមានប្រព័ន្ធសមីការ} \begin{cases} 3x + 7y = m \\ 2x + 5y = 20 \end{cases}$$

$$D = \begin{vmatrix} 3 & 7 \\ 2 & 5 \end{vmatrix} = 15 - 14 = 1$$

$$D_x = \begin{vmatrix} m & 7 \\ 20 & 5 \end{vmatrix} = 5m - 140$$

$$D_y = \begin{vmatrix} 3 & 3 \\ 2 & 20 \end{vmatrix} = 60 - 6 = 54$$

$$\text{គេបាន } x = \frac{D_x}{D} = \frac{5m - 14}{1} = 5m - 14$$

$$y = \frac{D_y}{D} = \frac{60 - 2m}{1} = 60 - 2m$$

នោះប្រព័ន្ធសមីការមានគូបឡើយ ($x = 5m - 140$, $y = 60 - 2m$)

$$\text{ប្រព័ន្ធសមីការមានគូបឡើយវិជ្ជមានកាលណា} \begin{cases} 5m - 140 > 0 \\ 60 - 2m > 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m > 28 \\ m < 30 \end{cases}$$

ដូចនេះ $28 < m < 30$

III. គណនាផលបូកស្រូវតាមកន្លែងនីមួយៗ

តាង x និង y ជាអង្វាស់ជ្រុងការទាំងពីរ ($x > y > 0$)

$$\text{គេបាន} \begin{cases} x^2 - y^2 = 75 \\ 4x + 4y = 100 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} (x - y)(x + y) = 75 \\ x + y = 25 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} (x-y) \cdot 25 = 75 \\ x+y = 25 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x-y = 3 & (1) \\ x+y = 25 & (2) \end{cases}$$

យក (1)+(2) គេបាន $2x = 28 \Rightarrow x = 14$

តាម (2) $\Rightarrow y = 25 - x = 25 - 14 = 11$

គេបានផលស្រូវដែលទទួលបានតាមកន្លែងនីមួយៗ ៖

កន្លែងទី១ ៖ $M = 14^2 \times 0.35 = 68.6 \text{ kg}$

កន្លែងទី២ ៖ $N = 11^2 \times 0.35 = 42.35 \text{ kg}$

ដូចនេះ ផលស្រូវតាមកន្លែងនីមួយៗគឺ 68.6 kg និង 42.35 kg

IV. រកគូនៃចំនួនគត់វិជ្ជាទីប (x, y)

គេមាន $x^2 - 249xy - 250y^2 = 6033$

$$\Leftrightarrow x^2 - y^2 - 249xy - 249y^2 = 6033$$

$$\Leftrightarrow (x-y)(x+y) - 249y(x+y) = 6033$$

$$\Leftrightarrow (x+y)(x-y-249y) = 6033$$

$$\Leftrightarrow (x+y)(x-250y) = 3 \times 2011$$

$$= 2011 \times 3$$

$$= (-2011) \cdot (-3)$$

$$= (-3) \cdot (2011)$$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} x+y = 3 & (1) \\ x-250y = 2011 & (2) \end{cases} \quad (I)$$

$$\text{ឬ } \begin{cases} x+y = 2011 & (3) \\ x-250y = 3 & (4) \end{cases} \quad (II)$$

$$\text{ឬ } \begin{cases} x+y = -3 & (5) \\ x-250y = -2011 & (6) \end{cases} \quad (III)$$

$$\text{ឬ } \begin{cases} x+y = -2011 & (7) \\ x-250y = -3 & (8) \end{cases} \quad (IV)$$

ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ (I)

$$\text{យក (1)-(2) គេបាន } 251y = -2008 \Rightarrow y = \frac{-2008}{251} = -8$$

$$\text{តាម (1)} \Rightarrow x = 3 - y = 3 + 8 = 11$$

ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ (II)

$$\text{យក (3)-(4) គេបាន } 251y = 2008 \Rightarrow y = \frac{2008}{251} = 8$$

$$\text{តាម (3)} \Rightarrow x = 2011 - y = 2011 - 8 = 2003$$

ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ (III)

$$\text{យក (5)-(6) គេបាន } 251y = 2008 \Rightarrow y = \frac{2008}{251} = 8$$

$$\text{តាម (5)} \Rightarrow x = -3 - y = -3 - 8 = -11$$

ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ (IV)

$$\text{យក (7)-(8) គេបាន } 251y = -2008 \Rightarrow y = \frac{-2008}{251} = -8$$

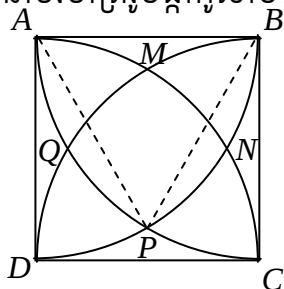
$$\text{តាម (5)} \Rightarrow x = -2011 - y = -2011 + 8 = -2003$$

ដូចនេះ គូនៃចំនួនគត់វិជ្ជាទីប (x, y) គឺ

$$(x = 11, y = 8), (x = 2003, y = 8)$$

$$(x = -11, y = 8), (x = -2003, y = -8)$$

V. ចូរគណនាបរិមាត្ររូបផ្កាកូលាប $AMBNCPDQA$ ដែលសង់បាននេះ

តាង ℓ ជាបរិមាត្រផ្កាកូឡាប

គេមាន $AB = AP = AD = AN$ (កាំរង្វង់ផ្ចិត A)

ហើយ $BA = BQ = BP = BC$ (កាំរង្វង់ផ្ចិត B)

នោះ $AB = AP = PB$

គេបាន $\triangle ABP$ ជាត្រីកោណសម័ង្សដែលមានរង្វាស់ជ្រុង a

វិបាក៖ $\angle PAB = \angle PBA = \angle APB = 60^\circ$

នោះ $\angle PAD = \angle BAD - \angle PAB = 90^\circ - 60^\circ = 30^\circ$

គេទាញបាន $\angle PAB = DP = 30^\circ$ (មុំផ្ចិតនៃរង្វង់ផ្ចិត A និងឆ្នូស្តាត់)

គេបាន បរិមាត្រ $\ell = 8 \cdot DP = 8 \cdot 30^\circ = 240^\circ$

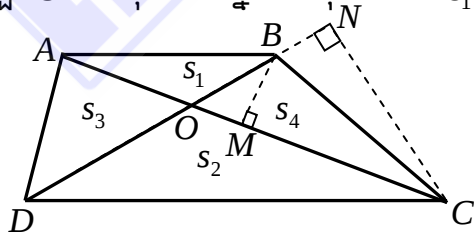
ដោយ $360^\circ = 2\pi a$ (មួយជុំរង្វង់ = បរិមាត្ររង្វង់កាំ a)

$$\text{បើ } 240^\circ = \ell \Rightarrow \ell = \frac{240^\circ \times 2\pi a}{360^\circ} = \frac{4\pi a}{3}$$

ដូចនេះ បរិមាត្ររូបផ្កាកូឡាប $AMBNCPDQA$ ដែលសង់បាននេះគឺ

$$\ell = \frac{4\pi a}{3}$$

VI. រកផ្ទៃក្រឡា S នៃចតុកោណព្នាយអនុគមន៍នៃ s_1 និង s_2

គេមាន s_1 និង s_2 ជាផ្ទៃក្រឡានៃត្រីកោណដែលមានជ្រុងមួយ
ជាបាតរបស់ចតុកោណព្នាយ

តាង s_3 និង s_4 ជាផ្ទៃក្រឡានៃត្រីកោណពីរទៀត

នោះ $S = s_1 + s_2 + s_3 + s_4$

$$\text{គេបាន } s_1 = \frac{1}{2}AO \times BM \text{ និង } s_4 = \frac{1}{2}OC \times BM$$

$$\text{នោះ } \frac{s_1}{s_4} = \frac{\frac{1}{2}AO \times BM}{\frac{1}{2}OC \times BM} = \frac{AO}{CO} \quad (1)$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } s_4 = \frac{1}{2}BO \times CN \text{ ហើយ } s_2 = \frac{1}{2}DO \times CN$$

$$\text{នោះ } \frac{s_4}{s_2} = \frac{\frac{1}{2}BO \times CN}{\frac{1}{2}DO \times CN} = \frac{BO}{DO} \quad (2)$$

ក្នុងត្រីកោណ AOB និង COD មាន៖

$$\angle AOB = \angle COD \text{ (មុំទល់កំពូល)}$$

$$\angle OCD = \angle OAB \text{ (មុំឆ្លាស់ក្នុង)}$$

នោះ $\triangle AOB \sim \triangle COD$ តាមករណី ម.ម

$$\text{វិបាក ៖ } \frac{AO}{CO} = \frac{BO}{DO} \quad (3)$$

$$\text{តាម (1), (2) និង (3) គេបាន } \frac{s_1}{s_4} = \frac{s_4}{s_2}$$

$$\Leftrightarrow s_4^2 = s_1 \times s_2 \Rightarrow s_4 = \sqrt{s_1 \times s_2} \quad (4)$$

$$\text{សម្រាយដូចគ្នាដែរ ៖ } s_3 = \sqrt{s_1 \times s_2} \quad (5)$$

$$\begin{aligned} \text{តាម (4) និង (5) គេបាន } S &= s_1 + s_2 + \sqrt{s_1 \cdot s_2} + \sqrt{s_2 \cdot s_1} \\ &= \sqrt{s_1}^2 + 2\sqrt{s_1 \cdot s_2} + \sqrt{s_2}^2 \\ &= (\sqrt{s_1} + \sqrt{s_2})^2 \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$S = (\sqrt{s_1} + \sqrt{s_2})^2$$

វិញ្ញាសាទី១៧

ប្រឡងជ្រើសរើសសិស្សពូកែទូរាំងប្រទេស

សម័យប្រឡង ៖ ០១ មេសា ២០១១

វិញ្ញាសាទី១៖ សម្រាប់ថ្ងៃទី៖ ០៣-៤ - ២០១១

រយៈពេល ១៨០ នាទី ពិន្ទុ ១០០

I. (២០ពិន្ទុ)

១. ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា: $3^{\sqrt{2}} > 2^{\sqrt{3}}$ ។

២. ចូរដោះស្រាយសមីការ $\frac{x-4}{2008} + \frac{x-3}{2009} - \frac{x-2}{2010} - \frac{x-1}{2011} = 0$

៣. ចូរដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} \sqrt{\frac{x}{y}} - \sqrt{\frac{y}{x}} = \frac{5}{6} \\ x - y = 5 \end{cases}$

ចំពោះ $x > y > 0$ ។

II. (១៥ពិន្ទុ) ចូររកចំនួនមួយដែលមានលេខ 4 ខ្ទង់: $\overline{abca}$ ដោយដឹងថា

$$\overline{abca} = (5c+1)^2 \quad \text{។}$$

III. (១៥ពិន្ទុ) គេឱ្យកន្សោម $M = x^2 + y^2 + 2z^2 + t^2$ ចំពោះ

និង t ជាចំនួនគត់មិនអវិជ្ជមាន ។ ចូររកតម្លៃតូចបំផុតនៃ M

និងបណ្តាតម្លៃត្រូវគ្នានៃ x, y, z និង t ដោយដឹងថា

$$x^2 - y^2 + t^2 = 21 \quad \text{និង} \quad x^2 + 3y^2 + 4z^2 = 101 \quad \text{។}$$

IV. (១៥ពិន្ទុ) a, b និង c ជាវង្វាស់ជ្រុងរបស់ត្រីកោណ ។ ចូរស្រាយ

បញ្ជាក់ថា $3(ab + bc + ac) \leq (a + b + c)^2 < 4(ab + bc + ac)$ ។

- V.(១៥ពិន្ទុ) ការប្រែប្រួលមានរង្វាស់ស្មើ 1 ឯកតាប្រវែង ។ តាមចំណុចប្រសព្វនៃអង្កត់ទ្រូងការគេគូសបន្ទាត់ចល័តមួយ ។ ចូរគណនាផលបូកការនៃចម្ងាយពីកំពូលទាំង 4 របស់ការទៅបន្ទាត់ចល័ត ។
- VI.(២០ពិន្ទុ) គេឱ្យត្រីកោណសមបាត ABC កំពូល A មានផ្ទៃក្រឡាស្មើ S ។ MN ជាបាតមធ្យមត្រូវនឹងបាត BC ហើយ O ជាចំណុចប្រសព្វនៃ MN និងកម្ពស់គូសចេញពីកំពូល A ។ គេបន្លាយ $[CO)$ កាត់ AB ត្រង់ D និងបន្លាយ $[BO)$ កាត់ AC ត្រង់ E ។ ចូរគណនាផ្ទៃក្រឡានៃចតុកោណ $ADOE$ អនុគមន៍ទៅនឹង S ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី១៧

I. ១. ស្រាយបញ្ជាក់ថា $3^{\sqrt{2}} > 2^{\sqrt{3}}$

$$\text{គេមាន } 3^2 > 2^3 \quad (1)$$

$$\text{ដោយ } 2 = \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \Rightarrow 3^2 = 3^{\sqrt{2} \cdot \sqrt{2}} = (3^{\sqrt{2}})^{\sqrt{2}}$$

$$\text{ហើយ } 3 = \sqrt{3} \cdot \sqrt{3} \Rightarrow 2^3 = 2^{\sqrt{3} \cdot \sqrt{3}} = (2^{\sqrt{3}})^{\sqrt{3}}$$

$$\text{តាម (1) គេបាន } (3^{\sqrt{2}})^{\sqrt{2}} > (2^{\sqrt{3}})^{\sqrt{3}} \quad (2)$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } 9 > 6 \Rightarrow 2^{\sqrt{9}} > 2^{\sqrt{6}}$$

$$\Rightarrow 2^{\sqrt{3} \cdot \sqrt{3}} > 2^{\sqrt{2} \cdot \sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow (2^{\sqrt{3}})^{\sqrt{3}} > (2^{\sqrt{2}})^{\sqrt{2}} \quad (4)$$

$$\text{តាម (2) និង (3) គេបាន } (3^{\sqrt{2}})^{\sqrt{2}} > (2^{\sqrt{3}})^{\sqrt{3}} > (2^{\sqrt{3}})^{\sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow 3^{\sqrt{2}} > 2^{\sqrt{3}}$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{3^{\sqrt{2}} > 2^{\sqrt{3}}}$$

២. ដោះស្រាយសមីការ: $\frac{x-4}{2008} + \frac{x-3}{2009} - \frac{x-2}{2010} - \frac{x-1}{2011} = 0$

$$\frac{x-4}{2008} + \frac{x-3}{2009} - \frac{x-2}{2010} - \frac{x-1}{2011} = 0$$

$$\left(\frac{x-4}{2008} - 1\right) + \left(\frac{x-3}{2009} - 1\right) - \left(\frac{x-2}{2010} - 1\right) - \left(\frac{x-1}{2011} - 1\right) = 0$$

$$\left(\frac{x-4-2008}{2008}\right) + \left(\frac{x-3-2009}{2009}\right) - \left(\frac{x-2-2010}{2010}\right) - \left(\frac{x-1-2011}{2011}\right) = 0$$

$$\frac{x-2012}{2008} + \frac{x-2012}{2009} - \frac{x-2012}{2010} - \frac{x-2012}{2011} = 0$$

$$(x-2012)\left(\frac{1}{2008}+\frac{1}{2009}-\frac{1}{2010}-\frac{1}{2011}\right)=0$$

$$x-2012=0 \Rightarrow x=2012$$

ដូចនេះ សមីការមានឫស $x=2012$

៣. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ
$$\begin{cases} \sqrt{\frac{x}{y}} - \sqrt{\frac{y}{x}} = \frac{5}{6} \\ x - y = 5 \end{cases}$$

$$\begin{cases} \sqrt{\frac{x}{y}} - \sqrt{\frac{y}{x}} = \frac{5}{6} \\ x - y = 5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \frac{x}{y} - 2 + \frac{y}{x} = \frac{25}{36} \\ x - y = 5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \frac{x^2 + y^2}{xy} = \frac{97}{36} \\ x - y = 5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 + y^2 = \frac{97}{36}xy \\ x - y = 5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x^2 - 2xy + y^2 = \frac{97}{36}xy - 2xy \\ x - y = 5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} (x - y)^2 = \frac{25}{36}xy \\ x - y = 5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 5^2 = \frac{25}{36}xy \\ x - y = 5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} xy = 36 \\ x - y = 5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \cdot (-y) = -36 \\ x + (-y) = 5 \end{cases}$$

នោះ x និង $(-y)$ ជាឫសនៃសមីការ $t^2 - 5t - 36 = 0$

$$\Delta = 25 + 4 \cdot 36 = 169 = 13^2$$

$$t_1 = \frac{5-13}{2} = -4$$

$$t_2 = \frac{5+13}{2} = 9$$

គេបាន $x = -4, -y = 9$ ឬ $x = 9, y = -4$

នោះ $x = -4, y = -9$ ឬ $x = 9, y = 4$

តែ $x > y > 0$ គេបាន $x = 9, y = 4$

ដូចនេះ ប្រព័ន្ធសមីការមានចម្លើយ $(x = 9, y = 4)$

II. រកចំនួនមួយដែលមានលេខ 4 ខ្ទង់

គេមាន $\overline{abca} = (5c+1)^2$

$$a \cdot 10^3 + b \cdot 10^2 + c \cdot 10 + a = 25c^2 + 10c + 1$$

$$1000a + 100b + 10c + a = 25c^2 + 10c + 1$$

$$100(10a + b) + a = 25c^2 + 1$$

$$(10\sqrt{10a+b})^2 + a = (5c)^2 + 1$$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} 10\sqrt{10a+b} = 5c \\ a = 1 \end{cases}$$

$$\text{នាំឱ្យ } c = 2\sqrt{10+b} \text{ ឬ } c^2 = 40 + 4b$$

មានន័យថា c ជាការប្រាកដ

$$\text{នោះ } 10 + b \text{ ជាការប្រាកដ } \Rightarrow 10 + b = k^2 \Rightarrow b = 6$$

(ព្រោះ $0 \leq b \leq 9$)

$$\text{គេបាន } c = 2\sqrt{10+6} = 8$$

ដូចនេះ $\overline{abca} = 1681$

III. រកតម្លៃតូចបំផុតនៃ M និងបណ្តាតម្លៃត្រូវគ្នានៃ x, y, z និង t

$$\text{គេមាន } M = x^2 + y^2 + 2z^2 + t^2$$

$$\text{ដោយ } x^2 - y^2 + t^2 = 21 \text{ (1) និង } x^2 + 3y^2 + 4z^2 = 101 \text{ (2)}$$

$$\text{យក (1)+(2) គេបាន } 2x^2 + 2y^2 + 4z^2 + t^2 = 122$$

$$\Rightarrow x^2 + y^2 + 2z^2 = 61 - \frac{t^2}{2}$$

$$\text{គេបាន } M = 61 - \frac{t^2}{2} + t^2 = 61 + \frac{t^2}{2}$$

$$\text{ដោយ } \frac{t^2}{2} \geq 0 \text{ ចំពោះគ្រប់តម្លៃ } t \Rightarrow 61 + \frac{t^2}{2} \geq 61 \Rightarrow M \geq 61$$

$$\text{នោះ } M \text{ មានតម្លៃតូចបំផុតកាលណា } \frac{t^2}{2} = 0 \Rightarrow t = 0$$

ដូចនេះ តម្លៃតូចបំផុតនៃ M គឺ $M = 61$ ចំពោះ $t = 0$

រកបណ្តាតម្លៃនៃ x, y, z និង t

$$\text{បើ } t = 0 \text{ នោះ (1) ទៅជា } x^2 - y^2 = 21$$

$$\Leftrightarrow (x-y)(x+y) = 3 \cdot 7$$

$$\text{គេបាន } \begin{cases} x-y=3 \\ x+y=7 \end{cases} \Rightarrow x=5, y=2$$

$$\text{តាម (2) គេបាន } 5^2 + 3 \cdot 2^2 + 4z^2 = 101$$

$$4z^2 = 101 - 25 - 12 = 64$$

$$\Rightarrow z = \sqrt{\frac{64}{4}} = 4 \quad (z \geq 0)$$

ដូចនេះ $x=5, y=2, z=4$ និង $t=0$

IV. ស្រាយបញ្ជាក់ថា $3(ab+bc+ac) \leq (a+b+c)^2 < 4(ab+bc+ac)$

$$\text{គេមាន } (a-b)^2 \geq 0 \Rightarrow a^2 + b^2 \geq 2ab \quad (1)$$

$$(b-c)^2 \geq 0 \Rightarrow b^2 + c^2 \geq 2bc \quad (2)$$

$$(a-c)^2 \geq 0 \Rightarrow a^2 + c^2 \geq 2ac \quad (3)$$

បូក (1), (2) និង (3) គេបាន $2(a^2 + b^2 + c^2) \geq 2(ab+bc+ac)$

$$a^2 + b^2 + c^2 \geq ab+bc+ac \quad (4)$$

បូកអង្គទាំងពីរនៃវិសមភាព (4) នឹង $2ab+2bc+2ac$ គេបាន :

$$a^2 + b^2 + c^2 + 2ab + 2bc + 2ac \geq ab+bc+ac + (2ab+2bc+2ac)$$

$$\Rightarrow (a+b+c)^2 \geq 3(ab+bc+ac)$$

$$\text{ឬ } 3(ab+bc+ac) \leq (a+b+c)^2 \quad (5)$$

ម្យ៉ាងទៀត a, b និង c ជាជ្រុងរបស់ត្រីកោណ

តាមវិសមភាពក្នុងត្រីកោណ គេបាន :

$$b+c > a \Rightarrow ab+ac > a^2 \quad (6)$$

(គុណអង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពនឹង a)

$$a+c > b \Rightarrow ab+bc > b^2 \quad (7)$$

(គុណអង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពនឹង b)

$$a+b > c \Rightarrow ac+bc > c^2 \quad (8)$$

(គុណអង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពនឹង c)

បូក (6), (7) និង (8) គេបាន :

$$2ab+2bc+2ac > a^2 + b^2 + c^2 \quad (9)$$

បូកអង្គទាំងពីរនៃ (9) នឹង $2ab+2bc+2ac$ គេបាន

$$2ab+2bc+2ac + 2ab+2bc+2ac > a^2 + b^2 + c^2 + 2ab+2bc+2ac$$

$$\Rightarrow 4(ab+bc+ac) > (a+b+c)^2$$

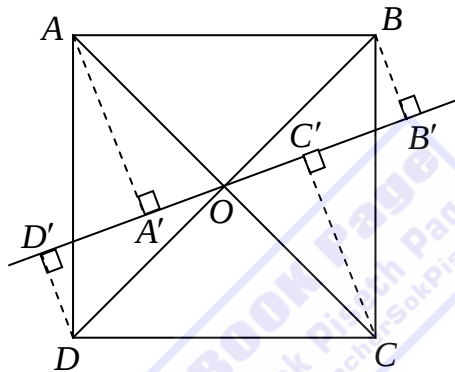
$$\text{ឬ } (a+b+c)^2 < 4(ab+bc+ac) \quad (10)$$

តាម (5) និង (10) គេបាន:

$$3(ab + bc + ac) \leq (a + b + c)^2 < 4(ab + bc + ac)$$

ដូចនេះ: $3(ab + bc + ac) \leq (a + b + c)^2 < 4(ab + bc + ac)$

V. គណនាផលបូកការនៃចម្ងាយរវាងកំពូលទាំង 4 របស់ការទៅបន្ទាត់ចល័ត

តាង A, B, C និង D ជាកំពូលទាំង 4 នៃការ

O ជាចំណុចប្រសព្វនៃអង្កត់ទ្រូងការ

A', B', C' និង D' ជាចំណោលកែងនៃ A, B, C និង D លើបន្ទាត់ចល័ត

គេបាន ផលបូកការនៃចម្ងាយពីកំពូលទាំង 4 របស់ការទៅបន្ទាត់

ចល័តគឺ $M = A'A^2 + B'B^2 + C'C^2 + D'D^2$

ត្រីកោណកែង $A'AO$ និង $C'CO$ មាន:

$$\angle A'OA = \angle C'CO \text{ (មុំទល់កំពូល)}$$

$$OA = OC \text{ (} O \text{ ជាចំណុចប្រសព្វនៃអង្កត់ទ្រូង)}$$

នោះ: $\triangle A'AO \cong \triangle C'CO$ តាមករណីប៉ូនត្លា អ.ម

$$\text{វិបាក: } A'A = C'C$$

ត្រីកោណកែង $B'BO$ និង $D'DO$ មាន:

$$\angle B'OB = \angle D'DO \text{ (មុំទល់កំពូល)}$$

$$OB = OD \text{ (} O \text{ ជាចំណុចប្រសព្វនៃអង្កត់ទ្រូង)}$$

នោះ $\triangle B'BO \cong \triangle D'DO$ តាមករណីប៉ុនគ្នា អ.ម

$$\text{វិបាក: } B'B = D'D$$

$$\begin{aligned} \text{នោះគេបាន } M &= A'A^2 + B'B^2 + A'A^2 + B'B^2 \\ &= 2(A'A^2 + B'B^2) \end{aligned}$$

$$\text{ម្យ៉ាងទៀត } \triangle A'AO \cong \triangle B'BO \text{ នោះ } A'O = B'O$$

$$\text{គេបាន } M = 2(A'A^2 + A'O^2)$$

$$\triangle A'AO \text{ កែងត្រង់ } A' \text{ គេបាន } A'A^2 + A'O^2 = AO^2$$

$$\text{នោះ } M = 2AO^2$$

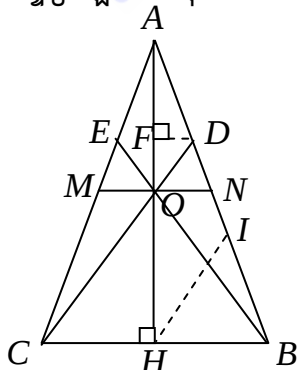
$$\text{តែ } (2 \cdot AO)^2 = AC^2 = (1 \cdot \sqrt{2})^2 \Rightarrow AO^2 = \frac{1}{2}$$

$$\text{គេបាន } M = 2 \cdot \frac{1}{2} = 1 \text{ ឯកតាប្រវែង}$$

ដូចនេះ ផលបូកការនែចម្ងាយពីកំពូលទាំង 4 របស់ការទៅបន្ទាត់ចល័តគឺ

$$M = 1 \text{ ឯកតាប្រវែង}$$

VI. គណនាផ្ទៃក្រឡានៃចតុកោណ $ADOE$ អនុគមន៍ទៅនឹង S

តាម H សង់ $HI \parallel CD$

ដោយ $HB = HC$ (H ជាជើងកម្ពស់ត្រីកោណសមបាត ABC)

$\Rightarrow HI$ ជាបាតមធ្យមនៃ $\triangle BCD$ ត្រូវនឹងបាត CD

$\Rightarrow DI = IB$ (1)

ដូចគ្នាដែរ O ជាចំណុចកណ្តាលនៃ AH ហើយ $OD \parallel HI$

$\Rightarrow OD$ ជាបាតមធ្យមនៃ $\triangle AHI$ ត្រូវនឹងបាត HI

$\Rightarrow AD = DI$ (2)

តាម (1) និង (2) គេបាន $AD = DI = IB = \frac{AB}{3}$

តាង F ជាចំណោលកែងនៃ D លើ AH គេបាន

$$\triangle AFD \sim \triangle AHB \Rightarrow \frac{FD}{HB} = \frac{AD}{AB} = \frac{1}{3}$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow \frac{S_{ADOE}}{S} &= \frac{2S_{ADO}}{2S_{AHB}} \\ &= \frac{\frac{1}{2} FD \cdot AO}{\frac{1}{2} HB \cdot AH} = \frac{FD}{HB} \cdot \frac{AO}{AH} \\ &= \frac{1}{3} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6} \\ \Rightarrow S_{ADOE} &= \frac{1}{6} S \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$S_{ADOE} = \frac{1}{6} S$$

វិញ្ញាសាទី១៨

ប្រឡងជ្រើសរើសសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេស

សម័យប្រឡង ៖ ០២ មេសា ២០១២

វិញ្ញាសាទី១: សម្រាប់ថ្ងៃទី: ០២ - ៤ - ២០១២

រយៈពេល ១៨០ នាទី ពិន្ទុ ១០០

I. (១០ពិន្ទុ) គណនាផលបូក:

$$១. A = \frac{1}{a(a+1)} + \frac{1}{(a+1)(a+2)} + \dots + \frac{1}{(a+2011)(a+2012)} \quad (a \neq 0)$$

$$២. B = 2011(2012^9 + 2012^8 + 2012^7 + \dots + 2012^2 + 2013 + 1) + 1$$

II. (១០ពិន្ទុ)

១. ចូររកតម្លៃនៃប្រសការ

$$\sqrt{2012 + 2011\sqrt{2012 + 2011\sqrt{2012 + 2011\sqrt{\dots}}}}$$

២. M និង N ជាពីរចំនួននៃការប្រាកដតូចជាង 100 ។

បើ $M - N = 27$ ចូរគណនាតម្លៃនៃ $\sqrt{M} + \sqrt{N}$ ។

III. (១០ពិន្ទុ) ចូរប្រៀបធៀបពីរចំនួនខាងក្រោម:

$$១. A = 2013^4 \text{ និង } B = 2010 \times 2012 \times 2014 \times 2016$$

$$២. P = 2^{30} + 3^{30} + 4^{30} \text{ និង } Q = 3 \times 24^{10}$$

IV. (១០ពិន្ទុ) ហាងលក់សម្ភារកីឡាមួយបានធ្វើកម្មវិធីលក់ពិសេសដូច

តទៅ៖ រាល់អតិថិជនទី 25 ត្រូវទទួលបានរង្វាន់បាល់មួយ និងរាល់

អតិថិជនទី 35 ត្រូវទទួលបានរង្វាន់អាវយឺតមួយ ។ រឺ៖ ជាអតិថិជន

ទី១ ដែលទទួលបានរង្វាន់ទាំងបាល់ និងអាវយីត ។

១. តើមានអតិថិជនចំនួនប៉ុន្មាននាក់ដែលបានចលទិញក្នុងហាងនេះមុនរ៉ៃ ?

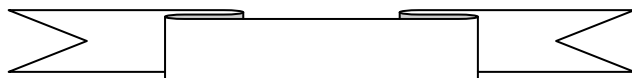
២. ដាក់ជាអតិថិជនដែលទទួលបានរង្វាន់មុនរ៉ៃ ហើយបន្ទាប់មកគឺរ៉ៃ ។ តើដាក់ជាអតិថិជនទីប៉ុន្មាន ? ហើយទទួលបានរង្វាន់អ្វី ?

V.(១០ពិន្ទុ) ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើសិស្សចំនួន 8000 នាក់បានឱ្យដឹងថា សិស្សដែលចូលចិត្តរៀនគណិតវិទ្យាមានចំនួនស្មើនឹងបីដងនៃចំនួនសិស្សដែលចូលចិត្តរៀនរូបវិទ្យា និងមានសិស្ស 48 នាក់ចូលចិត្តរៀនទាំងពីរមុខវិជ្ជា។ ចូររកចំនួនសិស្សដែលចូលចិត្តរៀនរូបវិទ្យា និងចំនួនសិស្សដែលចូលចិត្តរៀនគណិតវិទ្យា ។

VI.(១០ពិន្ទុ) ខួបកំណើតលើកទី n របស់ដាវីដ នឹងប្រព្រឹត្តទៅនៅឆ្នាំ n^2 នៃសតវត្សទី 21 នេះ ។
តើខួបកំណើតលើកទី 32 របស់ដាវីដធ្វើនៅឆ្នាំណា ?

VII.(២០ពិន្ទុ) $ABCD$ ជាចតុកោណកែងមួយដែលមាន $AB = a$ និង $AD = b$, E ជាចំណុចមួយស្ថិតនៅលើជ្រុង CD ។ ត្រីកោណ AED មានផ្ទៃក្រឡាស្មើនឹង $\frac{1}{5}$ នៃផ្ទៃក្រឡាចតុកោណប៉ោង $ABCE$ ។
ចូរគណនាប្រវែងអង្កត់ DE ឱ្យជាប់ទាក់ទងទៅនឹង a ។

VIII.(២០ពិន្ទុ) $PQRS$ ជាចតុកោណប៉ោងដែលមានចំណុច A, B, C និង D ជាចំណុចកណ្តាលរៀងគ្នានៃអង្កត់ PQ, QR, RS និង SP ហើយ M ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ CD និង H ជាចំណុចមួយនៅលើអង្កត់ AM ដែល $HC = BC$ ។ បង្ហាញថា $\angle BHM = 90^\circ$ ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី១៨

I. គណនាផលបូក:

$$A = \frac{1}{a(a+1)} + \frac{1}{(a+1)(a+2)} + \dots + \frac{1}{(a+2011)(a+2012)} \quad (a \neq 0)$$

$$\text{តើមាន} \quad \frac{1}{a(a+1)} = \frac{1}{a} - \frac{1}{a+1}$$

$$\frac{1}{(a+1)(a+2)} = \frac{1}{a+1} - \frac{1}{a+2}$$

$$\frac{1}{(a+2)(a+3)} = \frac{1}{a+2} - \frac{1}{a+3}$$

$$\vdots \quad \quad \quad \vdots \quad \quad \quad \vdots$$

$$\frac{1}{(a+2011)(a+2012)} = \frac{1}{a+2011} - \frac{1}{a+2012}$$

បូកអង្គ និង អង្គនៃសមភាពខាងលើគេបាន

$$A = \frac{1}{a} - \frac{1}{a+2012} = \frac{2012}{a+2012}$$

ដូចនេះ:

$$A = \frac{2012}{a+2012}$$

$$\text{NOTE : } \frac{1}{a \cdot b} = \frac{1}{b-a} \left(\frac{1}{b} - \frac{1}{a} \right)$$

$$\begin{aligned} B &= 2011(2012^9 + 2012^8 + 2012^7 + \dots + 2012^2 + 2012 + 1) + 1 \\ &= 2011(2012^9 + 2012^8 + 2012^7 + \dots + 2012^2 + 2012 + 1 + 1) + 1 \\ &= 2011(2012^9 + 2012^8 + 2012^7 + \dots + 2012^2 + 2012 + 1) + 2011 + 1 \\ &= (2012 - 1)(2012^9 + 2012^8 + 2012^7 + \dots + 2012^2 + 2012 + 1) + 2012 \\ &= 2012^{2010} - 1 + 2012 \\ &= 2012^{2010} + 2011 \end{aligned}$$

ដូចនេះ:

$$B = 2012^{2010} + 2011$$

NOTE : $(a-1)(a^{n-1} + a^{n-2} + \dots + 1) = a^n - 1$

II.១.រកតម្លៃនៃឫសការេ $\sqrt{2012+2011}\sqrt{2012+2011}\sqrt{2012+2011}\sqrt{\dots}$

តាង $x = \sqrt{2012+2011}\sqrt{2012+2011}\sqrt{2012+2011}\sqrt{\dots} \quad (x > 0)$

លើកអង្គទាំងពីរជាការេ គេបាន៖

$$x^2 = 2012 + 2011\sqrt{2012+2011}\sqrt{2012+2011}\sqrt{\dots} \quad (*)$$

$$\text{តែ } \sqrt{2012+2011}\sqrt{2012+2011}\sqrt{\dots} = x$$

$$\text{នោះ } (*) \text{ គេបាន } x^2 = 2012 + 2011x$$

$$\text{ឬ } x^2 - 2011x - 2012 = 0$$

$$(x+1)(x-2012) = 0$$

$$x+1=0 \text{ ឬ } x-2012=0$$

$$\text{នោះ } x=-1 \text{ ឬ } x=2012$$

$$\text{តែ } x=-1 < 0 \text{ (មិនយក ព្រោះ } x > 0 \text{)}$$

$$\text{នោះ គេបាន } x=2012$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\sqrt{2012+2011}\sqrt{2012+2011}\sqrt{2012+2011}\sqrt{\dots} = 2012}$$

២. រកតម្លៃនៃ $\sqrt{M} + \sqrt{N}$

ចំនួនការប្រាកដតូចជាង 100 គឺ 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49, 64, 81

$$\text{គេមាន } M - N = 27 \Rightarrow M = 27 + N \quad (i)$$

យកតម្លៃនៃការប្រាកដតូចជាង 100 ខាងលើជំនួសក្នុង (i)

គេបានតម្លៃ M គឺ 28, 31, 36, 43, 52, 63, 76, 91, 108

តែ 28, 31, 43, 52, 63, 76, 91, 108 មិនមែនជាការប្រាកដ

ហើយមានតែ 36 ជាការប្រាកដ នោះ $M = 36$

$$\text{នាំឱ្យ } N = M - 27 = 36 - 27 = 9$$

$$\text{គេបាន } \sqrt{M} + \sqrt{N} = \sqrt{36} + \sqrt{9} = 6 + 3 = 9$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\sqrt{M} + \sqrt{N} = 9}$$

III. ប្រៀបធៀបពីរចំនួន

$$១. A = 2013^4 \text{ និង } B = 2010 \times 2012 \times 2014 \times 2016$$

$$\text{គេបាន } B = 2010 \times 2012 \times 2014 \times 2016$$

$$= (2012 \times 2014) \times (2010 \times 2016)$$

$$= (2013 - 1)(2013 + 1)(2013 - 3)(2013 + 3)$$

$$= (2013^2 - 1)(2013^2 - 9)$$

$$= 2013^4 - 9 \cdot 2013^2 - 2013^2 + 9$$

$$= 2013^4 - 10 \cdot 2013^2 + 9$$

$$\text{ដោយ } -10 \cdot 2013^2 + 9 < 0$$

$$\Rightarrow 2013^4 - 10 \cdot 2013^2 + 9 < 2013^4$$

$$\text{ឬ } B = 2013^4 - 10 \cdot 2013^2 + 9 < A = 2013^4$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{A > B}$$

$$២. P = 2^{30} + 3^{30} + 4^{30} \text{ និង } Q = 3 \times 24^{10}$$

$$\text{គេមាន } 4^{30} = 2^{2 \cdot 30} = 2^{30+30} = 2^{30} \times 2^{30} = 2^{3 \cdot 10} \times 2^{2 \cdot 15} = 8^{10} \times 4^{15}$$

$$\text{ដោយ } 8 \times 4 > 8 \times 3 \quad \text{នោះ: } 8^{10} \times 4^{15} > 8^{10} \times 3^{15}$$

$$\text{ឬ } (8 \times 4)^{10} \times 4^5 > (8 \times 3)^{10} \times 3^5$$

$$\text{ឬ } (8 \times 4)^{10} \times 4^5 > 3^5 \times (8 \times 3)^{10} > 3 \times 24^{10}$$

$$\text{តែ } P = 2^{30} + 3^{30} + 4^{30} = 2^{30} + 3^{30} + (8 \times 4)^{10} \times 4^5 > (8 \times 4)^{10} \times 4^5$$

$$\text{ហើយ } Q = 3 \times 24^{10}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{P > Q}$$

IV.១. រកចំនួនអតិបិជនដែលបានចូលទិញក្នុងហាងលក់សម្ភារកីឡាមុនរ៉ៃ៖
តាមបម្រាប់ ៖ រាល់អតិបិជនទី 25 ត្រូវទទួលបានរង្វាន់បាល់មួយ

និងរាល់អតិបិជនទី 35 ត្រូវទទួលបានរង្វាន់អាវយឺតមួយ

នោះ ចំនួនអតិបិជនរួមទាំងរ៉ៃជា $PPCM$ (ឬ ជា LCM) នៃ 25 និង 35

$$\text{ដោយ } 25 = 5 \times 5 \text{ និង } 35 = 7 \times 5$$

$$\text{គេបាន } PPCM(25, 35) = 5 \times 5 \times 7 = 175 \text{ នាក់}$$

អតិបិជនដែលបានចូលទិញក្នុងហាងលក់សម្ភារកីឡាមុនរ៉ៃមាន ចំនួន
 $175 - 1 = 174$ នាក់

ដូចនេះ មានអតិបិជនចំនួន 174 នាក់ដែលបានចូលទិញក្នុងហាងលក់
សម្ភារកីឡាមុនរ៉ៃ៖

២. ដាក់អាចជាអតិបិជនដែលជាពហុគុណនៃ 25 ឬជាពហុគុណនៃ 35

ហើយតូចជាង 175 គេបាន

ពហុគុណនៃ 25 គឺ 25, 50, 75, 100, 125, 150

ពហុគុណនៃ 35 គឺ 35, 70, 105, 140

ដោយដឹងថា ដាក់ជាអតិបិជនដែលទទួលបានរង្វាន់មុនរ៉ៃ៖

ហើយបន្ទាប់មកគឺរ៉ៃ៖

ដូចនេះ ដាក់ជាអតិបិជនទី 150 ហើយទទួលបានរង្វាន់បាល់មួយ

V. រកចំនួនសិស្សដែលចូលចិត្តរៀនរូបវិទ្យា និងចំនួនសិស្សដែលចូលចិត្ត
រៀនគណិតវិទ្យា

តាង x ជាចំនួនសិស្សចូលចិត្តរៀនរូបវិទ្យា

នោះ $3x$ ជាចំនួនសិស្សចូលចិត្តរៀនគណិតវិទ្យា

$$\text{គេបាន សមីការ } x + 3x - 48 = 8000$$

$$(x - 48) \quad 48 \quad (3x - 48)$$

$$4x = 8048$$

$$\Rightarrow x = 2012 \Rightarrow 3 \times 2012 = 6036$$

ដូចនេះ ចំនួនសិស្សដែលចូលចិត្តរៀនរូបវិទ្យាមាន 2012 នាក់
ចំនួនសិស្សដែលចូលចិត្តរៀនគណិតវិទ្យាមាន 6036 នាក់

VI. រកឆ្នាំខួបកំណើតលើកទី 32 របស់ដាវីដ

យើងដឹងថាឆ្នាំនៅក្នុងសតវត្សទី 21 ស្ថិតនៅក្នុងចន្លោះ 2000 និង 2100
ដោយខួបកំណើតលើកទី n របស់ដាវីដ នឹងប្រព្រឹត្តទៅនៅឆ្នាំ n^2 នៃ
សតវត្សទី 21

$$\text{នោះគេបាន } 2000 < n^2 < 2100$$

$$\sqrt{2000} < n < \sqrt{2100}$$

$$44.72 < n < 45.82$$

$$\Rightarrow n = 45$$

នោះមានន័យថា ខួបកំណើតលើកទី 45 របស់ដាវីដប្រព្រឹត្តទៅនៅឆ្នាំ

$$n^2 = 45^2 = 2025$$

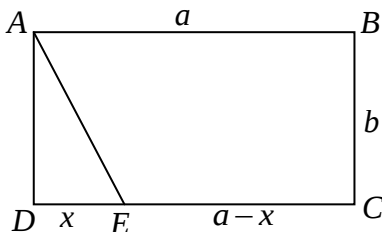
ឬ ដាវីដ មានអាយុ 45 ឆ្នាំ នៅឆ្នាំ 2025

$$\text{នោះ ឆ្នាំកំណើតរបស់ដាវីដគឺ } 2025 - 45 = 1980$$

$$\text{គេបាន ខួបកំណើតលើកទី 32 របស់ដាវីដគឺនៅឆ្នាំ } 1980 + 32 = 2012$$

ដូចនេះ ខួបកំណើតលើកទី 32 របស់ដាវីដធ្វើនៅឆ្នាំ 2012

VII. គណនាប្រវែងអង្កត់ DE ឱ្យជាប់ទាក់ទងទៅនឹង a

ដូចគ្នាដែរ C ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ RS

D ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ SP

នោះ CD ជាបាតមធ្យមនៃត្រីកោណ PBR

$$\text{នាំឱ្យ } CD \parallel PR \text{ និង } CD = \frac{PR}{2} \quad (2)$$

តាម (1) និង (2) គេបាន $AB \parallel CD$ និង $AB = CD$

នោះ ចតុកោណ $ABCD$ ជាប្រលេឡូក្រាម

វិបាក៖ $AD \parallel BC$ និង $AD = BC$

តាង N ជាចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ AM និងបន្ទាត់ BC

ក្នុងត្រីកោណ AMD និង NMC មាន៖

$$\angle AMD = \angle NMC \quad (\text{មុំទល់កំពូល})$$

$$\angle MDA = \angle MCN \quad (\text{មុំឆ្លាស់ក្នុង})$$

$$MC = MD \quad (M \text{ ជាចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ } CD)$$

នោះ $\triangle AMD \cong \triangle NMC$ តាមករណី ម.ជ.ម

$$\text{វិបាក ៖ } AD = CN, \quad MA = MN$$

$$\text{តែ } AD = BC \quad (\text{ជ្រុងប្រលេឡូក្រាម})$$

$$\text{និង } BC = HC \quad (\text{សមតិកម្ម})$$

$$\Rightarrow AD = CN = BC = HC$$

នោះ C មានចម្ងាយស្មើទៅនឹងចំណុច N, B, H

មានន័យថា C ជាផ្ចិតនៃរង្វង់អង្កត់ផ្ចិត BN

ហើយ H ស្ថិតនៅលើរង្វង់ផ្ចិត C អង្កត់ផ្ចិត BN

គេបាន $\angle BHM = 90^\circ$ ជាមុំចារឹកកន្លះរង្វង់

ដូចនេះ $\angle BHM = 90^\circ$

វិញ្ញាសាទី១៩

ប្រឡងជ្រើសរើសសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេស

សម័យប្រឡង ៖ ០២ មេសា ២០១២

វិញ្ញាសាទី២៖ សម្រាប់ថ្ងៃទី៖ ០៤ - ៤ - ២០១២

រយៈពេល ១៨០ នាទី ពិន្ទុ ១០០

I. (១០ពិន្ទុ) ១. គេឱ្យ $x = \sqrt{3+\sqrt{5}}$, $y = \sqrt{3-\sqrt{5}}$ គណនា $\frac{\sqrt{x}+\sqrt{y}}{\sqrt{x}-\sqrt{y}}$ ។

២. ប្រៀបធៀបចំនួន $\sqrt{n+1}-\sqrt{n}$ និង $\sqrt{n}-\sqrt{n-1}$ ចំពោះ $n \geq 1$ ។

II. (១៥ពិន្ទុ) ១. រកសំណុំនៃចំនួនគត់វិជ្ជមាន (x, y, z) ដែលបំពេញ

$$\text{លក្ខខណ្ឌ } \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1, x \leq y \leq z$$

២. រកគ្រប់សំណុំចម្លើយនៃចំនួនគត់វិជ្ជមាន (x, y, z) ដែល

$$\text{បំពេញលក្ខខណ្ឌឱ្យប្រព័ន្ធសមីការ} \begin{cases} 3x+8y-z=27 \\ 6x-3y+z=33 \end{cases}$$

III. (១៥ពិន្ទុ) ១. គេឱ្យ $x = \frac{1}{2}(3^{\frac{1}{n}} - 3^{-\frac{1}{n}})$ គណនាកន្សោម $(x + \sqrt{1+x^2})^n$ ។

២. គេមាន $x^{\frac{1}{2}} + x^{-\frac{1}{2}} = 3$ គណនា $P = \frac{x^2 + x^{-2}}{\frac{3}{x^2} + \frac{3}{x^2}}$

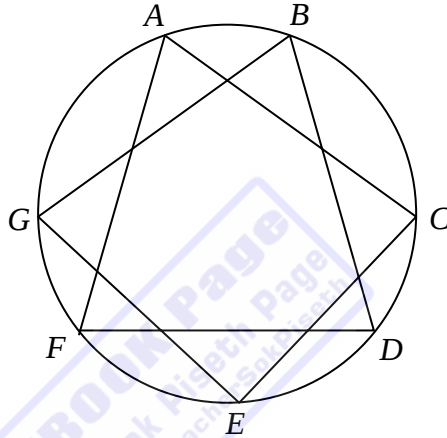
IV. (១៥ពិន្ទុ) ដោះស្រាយសមីការ និង វិសមីការខាងក្រោម

១. $\sqrt[3]{1+\sqrt{x}} + \sqrt[3]{1-\sqrt{x}} = \sqrt[3]{5}$

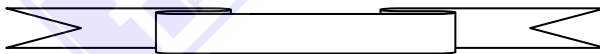
២. $\sqrt{\frac{x^3+8}{x}} > x-2$

V.(១០ពិន្ទុ) កំណត់តម្លៃ m ដើម្បីឱ្យបន្ទាត់ $y=mx$ ប្រសព្វនឹង
អនុគមន៍ $y=|x-1|-|x-2|$ ត្រង់បីចំណុច ។

VI.(១០ពិន្ទុ) តាមរូបខាងក្រោម គណនាផលបូកមុំ
 $\angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G$ ។

VII.(២០ពិន្ទុ) ចតុកោណ $ABCD$ ចារឹកក្នុងរង្វង់ផ្ចិត O ។ បង្ហាញថា
 $AC \times BD = AB \times CD + AD \times BC$ ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី១៩

I.១. គណនា $\frac{\sqrt{x} + \sqrt{y}}{\sqrt{x} - \sqrt{y}}$

គេមាន $x = \sqrt{3 + \sqrt{5}}$

$$= \sqrt{\frac{6 + 2\sqrt{5}}{2}} = \frac{\sqrt{6 + 2\sqrt{5}}}{\sqrt{2}}$$

$$= \frac{\sqrt{(\sqrt{5} + 1)^2}}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{5} + 1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{10} + \sqrt{2}}{2}$$

$$\begin{aligned}
 \text{និង } y &= \sqrt{3-\sqrt{5}} \\
 &= \sqrt{\frac{6-2\sqrt{5}}{2}} = \frac{\sqrt{6-2\sqrt{5}}}{\sqrt{2}} \\
 &= \frac{\sqrt{(\sqrt{5}-1)^2}}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{5}-1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{10}-\sqrt{2}}{2} \\
 xy &= \sqrt{3+\sqrt{5}} \cdot \sqrt{3-\sqrt{5}} \\
 &= \sqrt{(3+\sqrt{5})(3-\sqrt{5})} \\
 &= \sqrt{9-5} \\
 &= 2
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{គេបាន } \frac{\sqrt{x}+\sqrt{y}}{\sqrt{x}-\sqrt{y}} &= \frac{(\sqrt{x}+\sqrt{y})^2}{(\sqrt{x}-\sqrt{y})(\sqrt{x}+\sqrt{y})} = \frac{x+y+2\sqrt{xy}}{x-y} \\
 &= \frac{\frac{\sqrt{10}+\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{10}-\sqrt{2}}{2} + 2\sqrt{2}}{\frac{\sqrt{10}+\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{10}-\sqrt{2}}{2}} \\
 &= \frac{\sqrt{10}+2\sqrt{2}}{\sqrt{2}} \\
 &= \sqrt{5}+2
 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\frac{\sqrt{x}+\sqrt{y}}{\sqrt{x}-\sqrt{y}} = \sqrt{5}+2}$$

២. ប្រៀបធៀបចំនួន $\sqrt{n+1}-\sqrt{n}$ និង $\sqrt{n}-\sqrt{n-1}$

$$\text{គេមាន } \sqrt{n+1}-\sqrt{n} = \frac{(\sqrt{n+1}-\sqrt{n})(\sqrt{n+1}+\sqrt{n})}{\sqrt{n+1}+\sqrt{n}} = \frac{1}{\sqrt{n+1}+\sqrt{n}}$$

$$\text{និង } \sqrt{n}-\sqrt{n-1} = \frac{(\sqrt{n}-\sqrt{n-1})(\sqrt{n}+\sqrt{n-1})}{\sqrt{n}+\sqrt{n-1}} = \frac{1}{\sqrt{n}+\sqrt{n-1}}$$

$$\text{ដោយ } \sqrt{n+1} > \sqrt{n-1} \Rightarrow \sqrt{n+1}+\sqrt{n} > \sqrt{n}+\sqrt{n-1}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{\sqrt{n+1}+\sqrt{n}} < \frac{1}{\sqrt{n}+\sqrt{n-1}}$$

$$\Rightarrow \sqrt{n+1}-\sqrt{n} < \sqrt{n}-\sqrt{n-1}$$

ដូចនេះ: $\boxed{\sqrt{n+1}-\sqrt{n} < \sqrt{n}-\sqrt{n-1}}$

II.១. រកសំណុំចំនួនគត់វិជ្ជមាន (x, y, z)

គេមាន $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1$, $x \leq y \leq z$

លក្ខខណ្ឌ៖ ដោយ x, y, z ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន

និង $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1$, $x \leq y \leq z$ នោះ $x, y, z \neq 1$

ដោយ $x \leq y \leq z \Rightarrow \frac{1}{z} \leq \frac{1}{y} \leq \frac{1}{x}$

គេបាន $1 = \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \leq \frac{1}{x} + \frac{1}{x} + \frac{1}{x} = \frac{3}{x}$

$$1 \leq \frac{3}{x} \Rightarrow x \leq 3$$

$$\Rightarrow x = 2, 3 \text{ (ព្រោះ } x=1 \text{ មិនយក)}$$

☞ ចំពោះ $x=2$ គេបាន $\frac{1}{2} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1$

$$\frac{1}{y} + \frac{1}{z} = \frac{1}{2}$$

ឬ $\frac{1}{2} = \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \leq \frac{1}{y} + \frac{1}{y} = \frac{2}{y}$

$$\Rightarrow y \leq 4$$

$$\Rightarrow y = 2, 3, 4 \text{ (ព្រោះ } y=1 \text{ មិនយក)}$$

* ចំពោះ $y=2$ គេបាន $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{z} = 1 \Leftrightarrow \frac{1}{z} = 0$

មិនបំពេញលក្ខខណ្ឌ $\Rightarrow y=2$ មិនយក

$$\begin{aligned} * \text{ ចំពោះ } y=3 \text{ គេបាន } \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{z} &= 1 \\ \frac{1}{z} &= 1 - \frac{5}{6} = \frac{1}{6} \\ \Rightarrow z &= 6 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} * \text{ ចំពោះ } y=4 \text{ គេបាន } \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{z} &= 1 \\ \frac{1}{z} &= 1 - \frac{3}{4} = \frac{1}{4} \\ \Rightarrow z &= 4 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $(y, z) = (3, 6), (4, 4)$ ចំពោះ $x=2$

$$\text{ឬ } (x, y, z) = (2, 3, 6), (2, 4, 4)$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow \text{ ចំពោះ } x=3 \text{ គេបាន } \frac{1}{3} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} &= 1 \\ \frac{1}{y} + \frac{1}{z} &= 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3} \\ \text{ឬ } \frac{2}{3} &= \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \leq \frac{1}{y} + \frac{1}{y} = \frac{2}{y} \\ \frac{2}{3} &\leq \frac{2}{y} \\ \Rightarrow y &\leq 3 \Rightarrow y = 2, 3 \end{aligned}$$

តែ $y=2$ មិនយក (សម្រាយខាងលើ)

គេបាន $y=3$

នោះ $(y, z) = (3, 3)$ ចំពោះ $x=3$ ឬ $(x, y, z) = (3, 3, 3)$

ដូចនេះ: សរុបមកគេបាន $(x, y, z) = (2, 3, 6), (2, 4, 4)$ និង $(3, 3, 3)$

២. រកគ្រប់សំណុំចម្លើយនៃចំនួនគត់វិជ្ជមាន (x, y, z)

$$\text{គេមានប្រព័ន្ធសមីការ} \begin{cases} 3x + 8y - z = 27 & (1) \\ 6x - 3y + z = 33 & (2) \end{cases}$$

បូក (1) និង (2) គេបាន $9x+5y=60 \Rightarrow y=\frac{60-9x}{5}=12-\frac{9x}{5}$ (3)

ដោយ x, y, z ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន

នោះតម្រូវឱ្យ $12-\frac{9x}{5}$ ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន ហើយ $9x$ ជាពហុគុណនៃ 5

ដោយ $PGCD(5,9)=1$ នោះ $9x$ ជាពហុគុណនៃ 5 កាលណា x ជាពហុគុណនៃ 5

គេបាន $x=5$ (ព្រោះ $12-\frac{9x}{5}>0 \Rightarrow 0<x<\frac{20}{3}$)

តាម (3) គេបាន $y=12-\frac{9 \times 5}{5}=3$

តាម (2) គេបាន $6 \cdot 5 - 3 \cdot 3 + z = 33 \Rightarrow z = 33 - 30 + 9 = 12$

ដូចនេះ សំណុំចម្លើយនៃចំនួនគត់វិជ្ជមាន (x, y, z) គឺ

$$(x, y, z) = (5, 3, 12)$$

III.9. គណនាកន្សោម $(x+\sqrt{1+x^2})^n$

គេមាន $x=\frac{1}{2}(3^{\frac{1}{n}}-3^{-\frac{1}{n}})$

$$\Rightarrow 1+x^2=1+\left[\frac{1}{2}(3^{\frac{1}{n}}-3^{-\frac{1}{n}})\right]^2=1+\frac{1}{4}(3^{\frac{2}{n}}-2 \cdot 3^0+3^{-\frac{2}{n}})$$

$$=\frac{4+3^{\frac{2}{n}}-2+3^{-\frac{2}{n}}}{4}$$

$$=\frac{3^{\frac{2}{n}}+2+3^{-\frac{2}{n}}}{4}=\left[\frac{1}{2}(3^{\frac{1}{n}}+3^{-\frac{1}{n}})\right]^2$$

នោះ $x+\sqrt{1+x^2}=\frac{1}{2}(3^{\frac{1}{n}}-3^{-\frac{1}{n}})+\sqrt{\left[\frac{1}{2}(3^{\frac{1}{n}}+3^{-\frac{1}{n}})\right]^2}$

$$= \frac{1}{2}(3^{\frac{1}{n}} - 3^{-\frac{1}{n}}) + \frac{1}{2}(3^{\frac{1}{n}} + 3^{-\frac{1}{n}}) = \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot 3^{\frac{1}{n}} = 3^{\frac{1}{n}}$$

$$\text{គេបាន } (x + \sqrt{1+x^2})^n = \left(3^{\frac{1}{n}}\right)^n = 3$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{(x + \sqrt{1+x^2})^n = 3}$$

IV. ដោះស្រាយសមីការ និង វិសមីការ

$$១. \sqrt[3]{1+\sqrt{x}} + \sqrt[3]{1-\sqrt{x}} = \sqrt[3]{5} \quad (*)$$

$$\text{ដោយ } (a+b)^3 = a^3 + b^3 + 3ab(a+b)$$

លើកអង្គទាំងពីរនៃ (8) ជាគូបគេបាន

$$(\sqrt[3]{1+\sqrt{x}} + \sqrt[3]{1-\sqrt{x}})^3 = (\sqrt[3]{5})^3 \quad (*)$$

$$(1+\sqrt{x}) + (1-\sqrt{x}) + 3\sqrt[3]{(1+\sqrt{x})(1-\sqrt{x})}(\sqrt[3]{1+\sqrt{x}} + \sqrt[3]{1-\sqrt{x}}) = 5$$

$$2 + 3\sqrt[3]{1-x} \cdot \sqrt[3]{5} = 5$$

$$3 \cdot \sqrt[3]{5} \sqrt[3]{1-x} = 3$$

$$\sqrt[3]{1-x} = \frac{1}{\sqrt[3]{5}}$$

$$1-x = \frac{1}{5}$$

$$\Rightarrow x = 1 - \frac{1}{5} = \frac{4}{5}$$

$$\text{ដូចនេះ: សមីការមានឫស } \boxed{x = \frac{4}{5}}$$

$$២. \sqrt{\frac{x^3+8}{x}} > x-2$$

$$\text{វិសមីការមានចម្លើយកាលណា } \frac{x^3+8}{x} \geq 0$$

ហើយ $\frac{x^3+8}{x} \geq 0$ កាលណា $\begin{cases} x^3+8 \geq 0 \\ x > 0 \end{cases}$ ឬ $\begin{cases} x^3+8 \leq 0 \\ x < 0 \end{cases}$

• $\begin{cases} x^3+8 \geq 0 \\ x > 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \geq -2 \\ x > 0 \end{cases} \Rightarrow x > 0$

• $\begin{cases} x^3+8 \leq 0 \\ x < 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq -2 \\ x < 0 \end{cases} \Rightarrow x \leq -2$

គេបានលក្ខខណ្ឌ $x > 0$ ឬ $x \leq -2$ ឬ $x \in (-\infty, -2] \cup (0, +\infty)$

* បើ $x-2 < 0 \Leftrightarrow x < 2$ នោះវិសមីការមានចម្លើយគ្រប់ x ក្នុង
លក្ខខណ្ឌខាងលើ

(ព្រោះ $\frac{x^3+8}{x} \geq 0$ និង $x-2 < 0 \Rightarrow \frac{x^3+8}{x} > x-2$ ពិត)

* បើ $x-2 > 0 \Leftrightarrow x > 2$

លើកអង្គទាំងពីរនៃវិសមីការខាងលើជាការគេបាន

$$\frac{x^3+8}{x} > (x-2)^2 = x^2 - 4x + 4$$

$$x^3+8 > x^3-4x^2+4x$$

$$4x^2-4x+8 > 0$$

$$(2x-1)^2+7 > 0 \text{ ពិតគ្រប់ } x \text{ ចំពោះលក្ខខណ្ឌខាងលើ}$$

ដូចនេះ វិសមីការមានចម្លើយ $x > 0$ ឬ $x \leq -2$

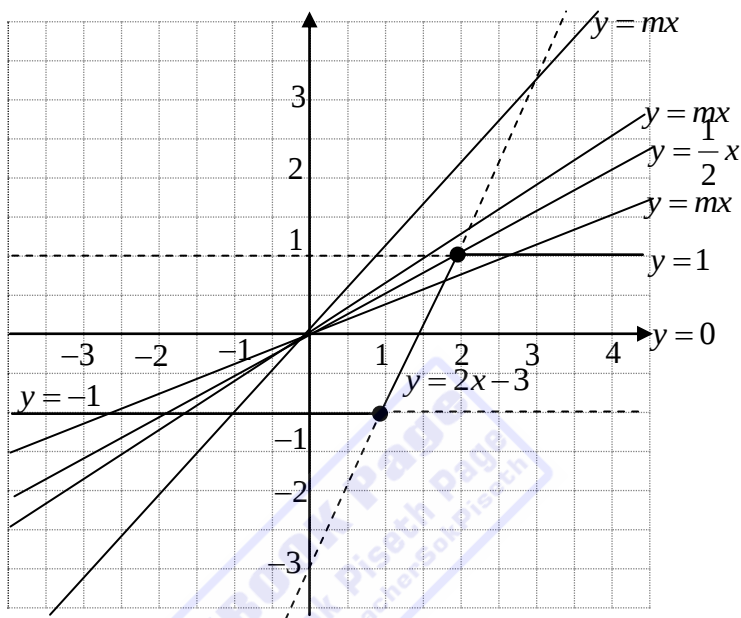
$$\text{ឬ } x \in (-\infty, -2] \cup (0, +\infty)$$

V. កំណត់តម្លៃ m

គេមាន បន្ទាត់ $y = mx$ និង អនុគមន៍ $y = |x-1| - |x-2|$

$$\bullet y = |x-1| - |x-2| = \begin{cases} -(x-1) + (-x-2) = -1 & \text{បើ } x \leq 1 \\ (x-1) + (x-2) = 2x-3 & \text{បើ } 1 < x < 2 \\ (x-1) - (x-2) = 1 & \text{បើ } x > 2 \end{cases}$$

- $y = mx$ ជាបន្ទាត់កាត់តាមគល់នៃតម្រុយ

តាមក្រាប បន្ទាត់ $y = mx$ កាត់ក្រាបនៃអនុគមន៍ $y = |x-1| - |x-2|$

ត្រង់បីចំណុច នោះ បន្ទាត់ $y = mx$ ត្រូវកាត់ បន្ទាត់ ៖

$y = -1$ ចំពោះ $x \leq 1$

$y = 2x - 3$ ចំពោះ $1 < x < 2$ និង $y = 1$ ចំពោះ $x \geq 2$

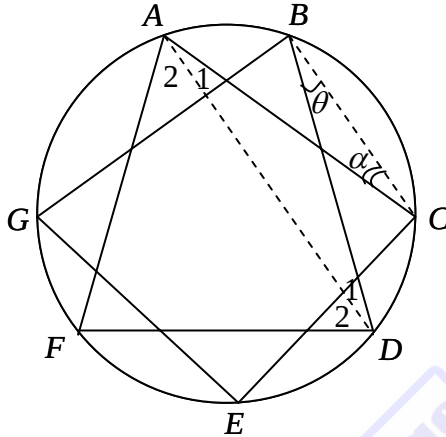
មានន័យថា បន្ទាត់ $y = mx$ ត្រូវកាត់តាមចំណុចដែលមាន
អាបស៊ីសធំជាង 2 ។

✱ ត្រង់ $(x=2, y=1)$ នោះ បន្ទាត់ $y = mx$ មានសមីការ $y = \frac{1}{2}x$

គឺ បន្ទាត់ $y = mx$ ត្រូវនៅចន្លោះបន្ទាត់ $y = \frac{1}{2}x$ និង បន្ទាត់ $y = 0$

ដូចនេះ យើងបាន $0 < m < \frac{1}{2}$

VI. គណនាផលបូកមុំ $\angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G$

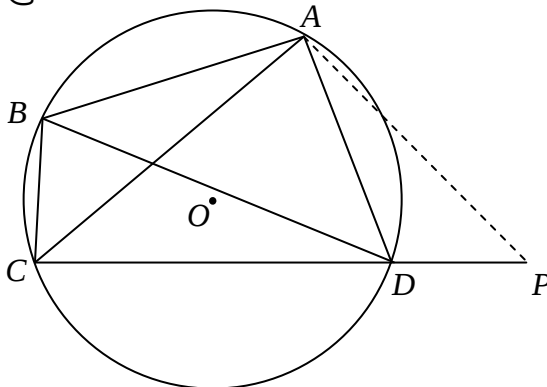
តាម A និង B គូសភ្ជាប់ AD និង BC រៀងគ្នា យើងបាន:

$$\begin{aligned} & \angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G \\ &= \angle A_1 + \angle A_2 + \angle B + \angle C + \angle D_1 + \angle D_2 + \angle E + \angle F + \angle G \\ &= \angle A_2 + \angle B + \angle C + (\angle D_1 + \angle A_1) + \angle D_2 + \angle E + \angle F + \angle G \\ &= \angle A_2 + \angle B + \angle C + (\theta + \alpha) + \angle D_2 + \angle E + \angle F + \angle G \\ &= (\angle A_2 + \angle D_2 + \angle F) + (\angle E + \angle G + \angle B + \alpha + \theta + \angle C) \\ &= 180^\circ + 360^\circ = 540^\circ \end{aligned}$$

ដូចនេះ:

$$\angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G = 540^\circ$$

VII. បង្ហាញថា $AC \times BD = AB \times CD + AD \times BC$

តាម A គូសបន្ទាត់មួយដែលកាត់បន្ទាត់ CD ត្រង់ P ដើម្បីឱ្យ

$$\angle BAC = \angle DAP \quad (1)$$

- $\angle ABC + \angle ADC = 180^\circ$ (ផលបូកមុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់)
- $\angle ADP + \angle ADC = 180^\circ$ (ផលបូកមុំបន្ថែម)

$$\Rightarrow \angle ADP = \angle ABC \quad (2)$$

តាម (1) និង (2) គេបាន $\triangle BAC \sim \triangle DAP$ តាមករណីដំណូចទី១ (ម.ម)

$$\text{វិបាក៖ } \frac{AC}{AP} = \frac{AB}{AD} = \frac{BC}{DP} \Rightarrow DP = \frac{AD \times BC}{AB} \quad (3)$$

ហើយក្នុង $\triangle ABD$ និង $\triangle ACP$ មាន៖

$$\angle BAC = \angle DAP \quad (\text{តាមសម្រាយ (1)})$$

$$\frac{AC}{AP} = \frac{AB}{AD} \quad (\text{តាមសម្រាយ តាម (3)})$$

នាំឱ្យ $\triangle ABD \sim \triangle ACP$ តាមករណីដំណូចទី២ (ជ.ម.ជ)

$$\text{វិបាក៖ } \frac{BD}{CP} = \frac{AB}{AC} \Rightarrow CP = \frac{AC \times BD}{AB} \quad (4)$$

$$\text{ហើយ } CP = CD + DP \quad (5)$$

$$\text{តាម (2), (4) និង (5) គេបាន } \frac{AC \times BD}{AB} = CD + \frac{AD \times BC}{AB}$$

$$\Rightarrow AC \times BD = AB \times CD + AD \times BC$$

ដូចនេះ: $AC \times BD = AB \times CD + AD \times BC$

វិញ្ញាសាទី២០

ប្រឡងប្រើសរសើសសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេស

សម័យប្រឡង ៖ ០១ មេសា ២០១៣

វិញ្ញាសាទី២៖ សម្រាប់ថ្ងៃទី៖ ០១ - ៤ - ២០១៣

រយៈពេល ១៨០ នាទី ពិន្ទុ ១០០

I. (១៥ពិន្ទុ)

១. រកតម្លៃនៃ $A = \left| \frac{1}{2012} - \frac{1}{2011} \right| + \left| \frac{1}{2013} - \frac{1}{2012} \right| - \left| \frac{1}{2013} - \frac{1}{2011} \right|$

២. រកតម្លៃនៃ $\frac{a}{b-c}$ ដោយដឹងថា: $\frac{a}{b} = 2012$ និង $\frac{b}{c} = 2013$

៣. រកតម្លៃនៃ d ដោយដឹងថា $a+b+c+d=11$, $2a+3c=19$,
 $b+4d=22$, $4a+d=14$ និង $5b+3c=5$

II. (១៥ពិន្ទុ)

១. ចូរប្រៀបធៀបពីរចំនួន: $A = \sqrt{19}$ និង $B = 6 - \sqrt{3}$

២. ចូរតំរៀបចំនួនខាងក្រោមតាមលំដាប់ពីតូចទៅធំ:

$$a = 2^{88}, b = 3^{55}, c = 5^{44} \text{ និង } d = 7^{33}$$

III. (១០ពិន្ទុ) ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃចន្ទ កណ្តិកាមានអាយុ 2013 ថ្ងៃ ។

តើកណ្តិកាកើតនៅថ្ងៃណាមួយនៃសប្តាហ៍ ?

IV. (១០ពិន្ទុ) គេឱ្យចំនួនវិជ្ជមានមួយ ដែលចំនួនគត់នោះបូកនឹង 168

បានចំនួនមួយជាការប្រាកដ ។ បើគេយកចំនួនគត់នោះបូកនឹង

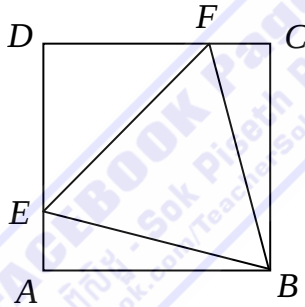
100 វិញ នោះគេបានចំនួនថ្មីមួយជាការប្រាកដមួយផ្សេងទៀត។

ចូររកចំនួនគត់នោះ ?

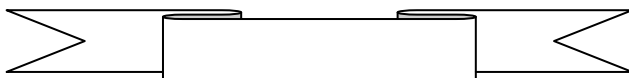
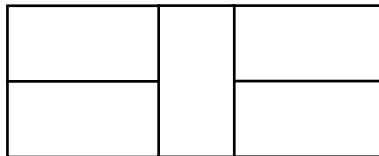
V. (២០ពិន្ទុ) បច្ចុប្បន្ន ម៉កមានអាយុស្មើនឹងពីរដងនៃអាយុម៉ៅ និងមានអាយុលើសម៉ែន ៦ឆ្នាំ ។

តើប៉ុន្មានឆ្នាំទៀតទើបម៉កមានអាយុស្មើនឹង $\frac{2}{3}$ នៃផលបូកអាយុម៉ៅ និងម៉ែន ?

VI. (១៥ពិន្ទុ) ត្រីកោណ BEF ជ្រុងមានរង្វាស់ a ចារឹកក្នុងការេ $ABCD$ ដែលជ្រុងមានរង្វាស់ ២ ឯកតាប្រវែង(ដូចរូប) ។ ចូរគណនា a រង្វាស់ជ្រុងនៃត្រីកោណសម័ង្ស ។

VII. (១៥ពិន្ទុ) ចតុកោណកែងតូចៗចំនួន ៥ ប៉ុន្មានដែលផ្ទៃក្រឡានីមួយៗមានរង្វាស់ $8cm^2$ ត្រូវបានគេដាក់តម្រៀបចូលទៅក្នុងចតុកោណកែងធំមួយ(ដូចរូប) ។ រកបរិមាត្ររបស់ចតុកោណកែងធំ។

បង្ហាញវិញ្ញាសាទី២០

I.

$$១. \text{ រកតម្លៃនៃ } A = \left| \frac{1}{2012} - \frac{1}{2011} \right| + \left| \frac{1}{2013} - \frac{1}{2012} \right| - \left| \frac{1}{2013} - \frac{1}{2011} \right|$$

$$\text{ដោយ } \frac{1}{2012} - \frac{1}{2011} < 0, \frac{1}{2013} - \frac{1}{2012} < 0, \frac{1}{2013} - \frac{1}{2011} < 0$$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } A &= -\left(\frac{1}{2012} - \frac{1}{2011}\right) - \left(\frac{1}{2013} - \frac{1}{2012}\right) + \left(\frac{1}{2013} - \frac{1}{2011}\right) \\ &= -\frac{1}{2012} + \frac{1}{2011} - \frac{1}{2013} + \frac{1}{2012} + \frac{1}{2013} - \frac{1}{2011} \\ &= 0 \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{A = 0}$$

$$២. \text{ រកតម្លៃនៃ } \frac{a}{b-c}$$

$$\text{យើងមាន } \frac{b}{c} = 2013 \Leftrightarrow b = 2013c \Leftrightarrow b - c = 2012c$$

$$\text{និង } \frac{a}{b} = 2012 \Leftrightarrow a = 2012b = 2012 \times 2013c$$

$$\text{យើងបាន } \frac{a}{b-c} = \frac{2012 \times 2013c}{2012c} = 2013$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\frac{a}{b-c} = 2013}$$

របៀបម្យ៉ាងទៀត

$$\frac{a}{b-c} = \frac{a}{b\left(1-\frac{c}{b}\right)}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{a}{b} \cdot \frac{1}{1 - \frac{1}{\frac{b}{c}}} \\
 &= 2012 \cdot \frac{1}{1 - \frac{1}{2013}} \\
 &= 2012 \cdot \frac{2013}{2013} = 2013
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{\frac{a}{b-c} = 2013}$

៣. រកតម្លៃនៃ d

យើងមាន $a+b+c+d=11$, $2a+3c=19$, $b+4d=22$,

$$4a+d=14 \quad \text{និង} \quad 5b+3c=5$$

បូកសមភាពទាំងប្រាំបញ្ចូលគ្នាយើងបាន $7a+7b+7c+6d=71$

$$\Leftrightarrow 7(a+b+c+d)-d=71$$

$$\Leftrightarrow 7 \cdot 11 - d = 71$$

$$\Rightarrow d = 77 - 71 = 6$$

ដូចនេះ: $\boxed{d=6}$

របៀបម្យ៉ាងទៀត

យើងមាន $2a+3c=19$, $b+4d=22$, $4a+d=14$ និង $5b+3c=5$

យើងទាញបាន $b=22-4d$, $a=\frac{14-d}{4}$,

$$c = \frac{5-5b}{3} = \frac{5-5(22-4d)}{3} = \frac{20d-105}{3}$$

យើងបាន $a+b+c+d=11$

$$\Leftrightarrow \frac{14-d}{4} + (22-4d) + \frac{20d-105}{3} + d = 11$$

$$\Leftrightarrow \frac{42-3d+264-48d+80d-420+12d}{12} = 11$$

$$\Leftrightarrow 41d - 114 = 12 \times 11 = 132$$

$$\Leftrightarrow 41d = 246$$

$$\Rightarrow d = \frac{246}{41} = 6$$

ដូចនេះ: $d = 6$

II. ១. ប្រៀបធៀបពីរចំនួន $A = \sqrt{19}$ និង $B = 6 - \sqrt{3}$

យើងមាន $A = \sqrt{19} > 0 \Rightarrow A^2 = 19$ (1)

ហើយ $B = 6 - \sqrt{3} > 0 \Rightarrow B^2 = 36 - 12\sqrt{3} + 3 = 39 - 12\sqrt{3}$ (2)

យក (1) - (2) យើងបាន $A^2 - B^2 = 19 - (39 - 12\sqrt{3})$

$$= 12\sqrt{3} - 20 = \sqrt{432} - \sqrt{400} > 0$$

$$\Leftrightarrow A^2 > B^2$$

$$\Rightarrow A > B$$

ដូចនេះ: $A > B$

របៀបម្យ៉ាងទៀត

ឧបមាថា $A > B$ នោះ: $\sqrt{19} > 6 - \sqrt{3} \Leftrightarrow \sqrt{19} + \sqrt{3} > 6$

$$\Leftrightarrow (\sqrt{19} + \sqrt{3})^2 > 6^2$$

$$\Leftrightarrow 19 + 2\sqrt{57} + 3 > 36$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{57} > 7$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{57} > \sqrt{49} \text{ (ពិត)}$$

ដូចនេះ: $A > B$

២. តំរៀបចំនួនតាមលំដាប់ពីតូចទៅធំ

យើងមាន $a = 2^{88} = 2^{8 \cdot 11} = 256^{11}$

$$b = 3^{55} = 3^{5 \cdot 11} = 243^{11}$$

$$c = 5^{44} = 5^{4 \cdot 11} = 625^{11}$$

$$d = 7^{33} = 7^{3 \cdot 11} = 343^{11}$$

$$\text{ដោយ } 243 < 256 < 343 < 625 \Rightarrow 243^{11} < 256^{11} < 343^{11} < 625^{11}$$

ដូចនេះ: $b < a < d < c$

III. រកថ្ងៃកំណើតរបស់កណិកា

យើងដឹងថា មួយសប្តាហ៍មាន 7 ថ្ងៃ

$$\text{ហើយកណិកាមានអាយុ 2013 ថ្ងៃ នោះមាន } \frac{2013}{7} = 287 + \frac{4}{7} \text{ សប្តាហ៍}$$

ឬ 287 សប្តាហ៍ និង 4 ថ្ងៃ

ដោយថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃចន្ទ នោះកណិកាកើតនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍។

ដូចនេះ: កណិកាកើតនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍

IV. រកចំនួនគត់នោះ:

តាង x ជាចំនួនគត់នោះ: ($x > 0$)

$$\text{យើងបាន } 168 + x = m^2 \quad (1) \text{ និង } 100 + x = n^2 \quad (2) \text{ ដែល } n$$

ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន ($m > n$)

$$\text{យក (1) - (2) យើងបាន } m^2 - n^2 = 68$$

$$\Leftrightarrow (m - n)(m + n) = 4 \times 17 = 2 \times 34 = 1 \times 68$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m-n=4 & (1) \\ m+n=17 & (2) \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} m-n=2 & (3) \\ m+n=34 & (4) \end{cases} \text{ ឬ } \begin{cases} m-n=1 & (5) \\ m+n=68 & (6) \end{cases}$$

★ (1)+(2) យើងបាន $2m=21 \Rightarrow m=\frac{21}{2}$ មិនមែនជាចំនួនគត់

★ (3)+(4) យើងបាន $2m=36 \Rightarrow m=18$

$$\text{នោះ } n=34-18=16$$

★ (5)+(6) យើងបាន $2m=69 \Rightarrow m=\frac{69}{2}$ មិនមែនជាចំនួនគត់

នោះ $m=18, n=16$ យើងបាន $x=n^2-100=16^2-100=156$

$$(\text{ ឬ } x=m^2-168=18^2-168=156)$$

ដូចនេះ ចំនួនគត់នោះគឺ 156

v. រកចំនួនឆ្នាំដែលម៉កមានអាយុស្មើនឹង $\frac{2}{3}$ នៃផលបូកអាយុម៉ៅ និងម៉ែន

តាង x ជាអាយុរបស់ ម៉ៅបច្ចុប្បន្ន នោះអាយុម៉កគឺ $2x$ និង អាយុម៉ែនគឺ

$2x-6$ និង តាង t ជាចំនួនឆ្នាំដែលម៉កមានអាយុស្មើនឹង $\frac{2}{3}$ នៃ

ផលបូកអាយុម៉ៅ និងម៉ែន

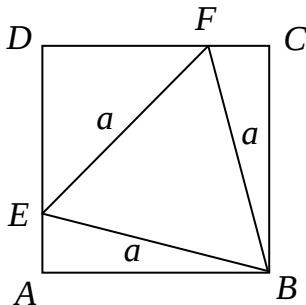
តាមបម្រាប់ យើងបាន $2x+t=\frac{2}{3}[(x+t)+(2x-6+t)]$

$$\Leftrightarrow 6x+3t=6x+4t-12$$

$$\Leftrightarrow t=12$$

ដូចនេះ រយៈពេល 12 ឆ្នាំទៀតទើបម៉កមានអាយុស្មើនឹង $\frac{2}{3}$ នៃផលបូក

អាយុម៉ៅ និងម៉ែន

VI. គណនា a

ត្រីកោណកែង ABE និង CBF មាន

$$AB = CB \quad (\text{ជ្រុងកាត់ } ABCD)$$

$$BE = BF = a \quad (\text{ជ្រុងត្រីកោណសម័ង្ស } ABC)$$

នោះ $\triangle ABE \cong \triangle CBF$ (តាមករណីដំណូច អ.ជ)

វិបាក $AE = CF$

តាង $AE = DF = x$ នោះ $DE = DF = 2 - x$ ដែល $0 < x < 2$

ក្នុងត្រីកោណកែងសមបាត DEF

$$\text{យើងបាន } a^2 = (2-x)^2 + (2-x)^2 = 8 - 8x + 2x^2 \quad (1)$$

$$\text{ក្នុងត្រីកោណកែង } ABE \text{ យើងបាន } a^2 = 2^2 + x^2 = 4 + x^2 \quad (2)$$

$$\text{តាម (1) និង (2) យើងបាន } 4 + x^2 = 8 - 8x + 2x^2$$

$$\Leftrightarrow x^2 - 8x + 4 = 0$$

$$\Delta' = 16 - 4 = 12$$

$$\sqrt{\Delta'} = \sqrt{12} = 2\sqrt{3}$$

$$x_1 = 4 - 2\sqrt{3}$$

$$x_2 = 4 + 2\sqrt{3} > 2 \quad (\text{មិនយក})$$

$$\text{តាម (2) យើងបាន } a^2 = 4 + (4 - 2\sqrt{3})^2$$

$$= 4 + 16 - 16\sqrt{3} + 12$$

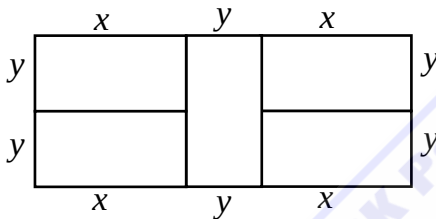
$$= 32 - 16\sqrt{3}$$

$$\Leftrightarrow a^2 = 4(8 - 4\sqrt{3}) = 4(\sqrt{6} - \sqrt{2})^2$$

$$\Rightarrow a = \sqrt{4(\sqrt{6} - \sqrt{2})^2} = 2(\sqrt{6} - \sqrt{2})$$

ដូចនេះ $a = 2(\sqrt{6} - \sqrt{2})$ ឯកតាប្រវែង

VII. រកបរិមាត្ររបស់ចតុកោណកែងធំ

តាង x និង y ជាបណ្តោយ និង ទទឹងនៃចតុកោណកែងតូចរៀងគ្នា
(x, y គិតជា cm)

នោះ បណ្តោយចតុកោណធំគឺ $2x + y$ និង ទទឹងគឺ $2y$

តាមបម្រាប់យើងបាន $x \times y = 8$

នោះផ្ទៃក្រឡាចតុកោណកែងធំគឺ $5xy = 5 \times 8 = 40$ (1)

ម្យ៉ាងទៀត ផ្ទៃក្រឡាចតុកោណកែងធំ : $5xy = (2y) \times (2x + y)$

$$\Leftrightarrow x = 2y \quad (2)$$

តាម (1) និង (2) យើងបាន $10y^2 = 40 \Leftrightarrow y^2 = 4 \Rightarrow y = 2 \text{ cm}$

(ព្រោះ $x > 0$)

តាម (2) យើងបាន $x = 2 \times 2 = 4 \text{ cm}$

យើងបាន បរិមាត្រចតុកោណកែងធំគឺ

$$P = 2[2y + (2x + y)] = 2(3y + 2x) = 2(3 \cdot 2 + 2 \cdot 4) = 28 \text{ cm}$$

ដូចនេះ បរិមាត្ររបស់ចតុកោណកែងធំគឺ $P = 28 \text{ cm}$

វិញ្ញាសាទី២១

ប្រឡងជ្រើសរើសសិស្សពូកែទូទាំងប្រទេស

សម័យប្រឡង ៖ ០១ មេសា ២០១៣

វិញ្ញាសាទី២៖ សម្រាប់ថ្ងៃទី៖ ០៣ - ៤ - ២០១៣

រយៈពេល ១៨០ នាទី ពិន្ទុ ១០០

សុខ ពិសិដ្ឋ

មិនអនុញ្ញាតឱ្យបេក្ខជនប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខ !!!

I. (១៥ពិន្ទុ) ដោយមិនប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខចូរប្រៀបធៀបតម្លៃលេខ
ខាងក្រោម ៖

១. 2 , $\sqrt[3]{4}$, $\sqrt[5]{64}$

២. 2^{30} , 3^{20} , 10^{10}

៣. $\sqrt[3]{5}$, $\sqrt{3}$, $\sqrt[4]{8}$

II. (១៥ពិន្ទុ) គេឱ្យ $2^x - 2^{-x} = 1$ ។ គណនា ៖

១. $4^x + 4^{-x}$

២. $2^x + 2^{-x}$

៣. $8^x - 8^{-x}$

III. (២០ពិន្ទុ)

១. ឧបមាថាចំនួនគត់ a និង b បំពេញលក្ខខណ្ឌ $a^2 + b^2 = 13$
និង $a^3 + b^3 = 19$ ។ រកតម្លៃ $a + b$ ។

២. រកគូបឆ្លើយទាំងអស់នៃ (x, y) ដែលជាចំនួនគត់វិជ្ជមានហើយ
បំពេញលក្ខខណ្ឌឱ្យសមីការ $3xy - 6x - 4y + 5 = 0$ ។

៣. រកគូបឆ្លើយទាំងអស់នៃ (x, y) ដែលជាចំនួនគត់វិជ្ជមានហើយ
បំពេញលក្ខខណ្ឌឱ្យសមីការ $x^2 - 2x - y^2 - 4y - 8 = 0$ ។

IV. (២០ពិន្ទុ) ឧបមាថា $0 < a < b$ និង $a + b = 1$ ។ តើ

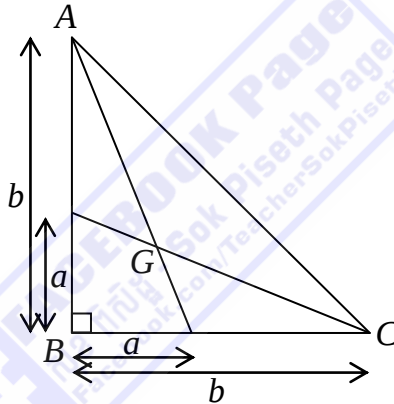
១. $\frac{1}{2}$ ធំជាង ឬក៏តូចជាង $2ab$

២. $2ab$ ធំជាង ឬក៏តូចជាង $a^2 + b^2$

៣. b ធំជាង ឬក៏តូចជាង $a^2 + b^2$

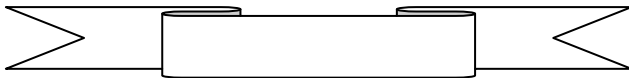
៤. $a^2 + b^2$ ធំជាង ឬក៏តូចជាង $a^3 + b^3$

V. (១៥ពិន្ទុ) តាមរូបខាងក្រោម គណនាផ្ទៃក្រឡាត្រីកោណ AGC ជាអនុគមន៍នៃ a និង b ។

VI. (១៥ពិន្ទុ) គេឱ្យត្រីកោណ ABC មានមេដ្យាន AD , BE និង CF ។

បង្ហាញថា $AB + BC + CA < \frac{4}{3}(AD + BE + CF)$ ។

បង្ហាញវិធីសាស្ត្រសាទី២១

I. ប្រៀបធៀបតម្លៃលេខ

១. $2, \sqrt[3]{4}, \sqrt[5]{64}$

យើងមាន $\bullet \sqrt[5]{64} = 2^{\frac{6}{5}}$

$\bullet \sqrt[3]{4} = 2^{\frac{2}{3}}$

$\bullet 2 = 2^1$

ដោយ $\frac{2}{3} < 1 < \frac{6}{5} \Rightarrow 2^{\frac{2}{3}} < 2^1 < 2^{\frac{6}{5}} \Rightarrow \sqrt[3]{4} < 2 < \sqrt[5]{64}$

ដូចនេះ: $\boxed{\sqrt[3]{4} < 2 < \sqrt[5]{64}}$

២. $2^{30}, 3^{20}, 10^{10}$

យើងមាន $2^{30} = 2^{3 \times 10} = 8^{10}$ និង $3^{20} = 3^{2 \times 10} = 9^{10}$

ដោយ $8 < 9 < 10 \Rightarrow 8^{10} < 9^{10} < 10^{10} \Rightarrow 2^{30} < 3^{20} < 10^{10}$

ដូចនេះ: $\boxed{2^{30} < 3^{20} < 10^{10}}$

៣. $\sqrt[3]{5}, \sqrt{3}, \sqrt[4]{8}$

យើងមាន $\bullet \sqrt[3]{5} = \sqrt[12]{5^4} = \sqrt[12]{625}$

$\bullet \sqrt{3} = \sqrt[12]{3^6} = \sqrt[12]{729}$

$\bullet \sqrt[4]{8} = \sqrt[12]{8^3} = \sqrt[12]{512}$

ដោយ $\sqrt[12]{512} < \sqrt[12]{625} < \sqrt[12]{729}$ នោះ: $\sqrt[4]{8} < \sqrt[3]{5} < \sqrt{3}$

ដូចនេះ: $\boxed{\sqrt[4]{8} < \sqrt[3]{5} < \sqrt{3}}$

II.

១. គណនា $4^x + 4^{-x}$

យើងមាន $2^x - 2^{-x} = 1$

$$(2^x - 2^{-x})^2 = 1^2$$

$$(2^x)^2 - 2 \cdot 2^x \cdot 2^{-x} + (2^{-x})^2 = 1$$

$$2^{2x} - 2 \cdot 2^0 + 2^{-2x} = 1$$

$$2^{2x} + 2^{-2x} = 1 + 2 = 3$$

$$4^x + 4^{-x} = 3$$

ដូចនេះ: $4^x + 4^{-x} = 3$

២. គណនា $2^x + 2^{-x}$

$$\begin{aligned} \text{យើងមាន } (2^x + 2^{-x})^2 &= 2^{2x} + 2 + 2^{-2x} \\ &= (4^x + 4^{-x}) + 2 = 3 + 2 = 5 \\ \Rightarrow 2^x + 2^{-x} &= \sqrt{5} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $2^x + 2^{-x} = \sqrt{5}$

III. គណនា $8^x - 8^{-x}$

$$\begin{aligned} 8^x - 8^{-x} &= (2^x)^3 - (2^{-x})^3 \\ &= (2^x - 2^{-x})(2^{2x} + 2^x \cdot 2^{-x} + 2^{-2x}) \\ &= (2^x - 2^{-x})(4^x + 4^{-x} + 1) \\ &= 1 \cdot (3 + 1) \\ &= 4 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $8^x - 8^{-x} = 4$

III. ១. រកតម្លៃ $a+b$

$$\text{យើងមាន } a^2 + b^2 = 13 \Leftrightarrow (a+b)^2 - 2ab = 13$$

$$\text{និង } a^3 + b^3 = 19 \Leftrightarrow (a+b)^3 - 3ab(a+b) = 19$$

$$\text{តាង } x = a+b \text{ និង } y = ab$$

$$\text{យើងបាន } \begin{cases} x^2 - 2y = 13 & (1) \\ x^3 - 3xy = 19 & (2) \end{cases}$$

$$\text{តាម (1)} \Rightarrow y = \frac{x^2 - 13}{2}$$

$$\text{នោះ (2) យើងបាន } x^3 - 3x \frac{x^2 - 13}{2} = 19$$

$$\Leftrightarrow 2x^3 - 3x^3 + 39x = 38$$

$$\Leftrightarrow x^3 - 39x + 38 = 0$$

$$\Leftrightarrow (x-1)(x^2 + x - 38) = 0$$

$$\bullet x-1=0 \Rightarrow x=1$$

$$\bullet x^2 + x - 38 = 0$$

$$\Delta = 1 + 152 = 153$$

$$\Rightarrow x = \frac{-1 \pm \sqrt{153}}{2}$$

តែ $a+b=x$ ហើយ a, b ជាចំនួនគត់ នោះ $a+b$ ក៏ជាចំនួនគត់ដែរ

$$\Rightarrow a+b=x = \frac{-1 \pm \sqrt{153}}{2} \text{ មិនយក}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{a+b=1}$$

២. រកគូបឆ្នើយទាំងអស់នៃ (x, y)

$$\text{យើងមានសមីការ } 3xy - 6x - 4y + 5 = 0$$

$$\Leftrightarrow 3x(y-2) - 4(y-2) - 3 = 0$$

$$\Leftrightarrow (y-2)(3x-4)=3$$

ដោយ x, y ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន នោះ $y-2$ និង $3x-4$ ក៏ជាចំនួនគត់វិជ្ជមានដែរ

$$\text{យើងបាន } (y-2)(3x-4)=3=1 \times 3=3 \times 1$$

$$= (-1) \times (-3) = (-3) \times (-1)$$

$$\text{នោះ } \begin{cases} y-2=1 \\ 3x-4=3 \end{cases} \text{ (I)} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} y-2=3 \\ 3x-4=1 \end{cases} \text{ (II)}$$

$$\text{ឬ} \quad \begin{cases} y-2=-1 \\ 3x-4=-3 \end{cases} \text{ (III)} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} y-2=-3 \\ 3x-4=-1 \end{cases} \text{ (IV)}$$

(I) យើងបាន $y=3, x=\frac{7}{3}$ មិនយកព្រោះ មិនមែនជាចំនួនគត់

នោះ (I) គ្មានគូចម្លើយ

(II) យើងបាន $y=5, x=\frac{5}{3}$ មិនយកព្រោះមិនមែនជាចំនួនគត់

នោះ (II) គ្មានគូចម្លើយ

ម្យ៉ាងទៀត y ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន នោះ $y-2 \geq 1-2=-1$

$$\text{នោះ } \begin{cases} y-2=-1 \\ 3x-4=-3 \end{cases} \text{ (III)} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} y-2=-3 \\ 3x-4=-1 \end{cases} \text{ (IV)} \quad \text{គ្មានគូចម្លើយ}$$

ដូចនេះ សមីការ $3xy-6x-4y+5=0$ គ្មានគូចម្លើយ

៣. រកគូចម្លើយទាំងអស់នៃ (x, y)

$$\text{យើងមានសមីការ } x^2-2x-y^2-4y-8=0$$

$$\Leftrightarrow (x^2-2x+1)-(y^2+4y+4)=5$$

$$\Leftrightarrow (x-1)^2-(y+2)^2=5$$

$$\Leftrightarrow (x-y-3)(x+y+1)=1 \times 5=5 \times 1=(-1) \times (-5)=(-5) \times (-1)$$

តែ x, y ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន នោះ $x+y+1 \geq 3$

$$\text{យើងបាន } \begin{cases} x-y-3=1 & (1) \\ x+y+1=5 & (2) \end{cases}$$

$$\text{យក } (1)+(2) \text{ យើងបាន } 2x-2=6 \Rightarrow x=4$$

$$\text{តាម } (2) \Rightarrow y=5-4-1=0$$

ដូចនេះ គូចម្លើយទាំងអស់នៃ (x, y) គឺ $(x=4, y=0)$

IV. ប្រៀបធៀប (តើធំជាង ឬ តូចជាង)

$$១. \frac{1}{2} \text{ និង } 2ab$$

$$\text{យើងមាន } 0 < a < b \text{ និង } a+b=1$$

$$\text{ដោយ } a+b > 2\sqrt{ab} \text{ ចំពោះគ្រប់ } 0 < a < b$$

$$\text{នោះ } (a+b)^2 > 4ab \Rightarrow 2ab < \frac{(a+b)^2}{2}$$

$$\text{តែ } a+b=1 \text{ យើងបាន } 2ab < \frac{1^2}{2} = \frac{1}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } \frac{1}{2} \text{ ធំជាង } 2ab$$

$$២. 2ab \text{ ធំជាង ឬក៏តូចជាង } a^2 + b^2$$

$$\text{យើងមាន } (a-b)^2 > 0 \text{ ចំពោះគ្រប់តម្លៃ } a < b$$

$$\text{យើងបាន } a^2 - 2ab + b^2 > 0 \Rightarrow 2ab < a^2 + b^2$$

$$\text{ដូចនេះ } 2ab \text{ តូចជាង } a^2 + b^2$$

$$៣. b \text{ ធំជាង ឬក៏តូចជាង } a^2 + b^2$$

$$\text{យើងមាន } a+b=1 \Rightarrow a=1-b$$

$$\text{យើងបាន } a^2 + b^2 - b = (1-b)^2 + b^2 - b$$

$$\begin{aligned}
 &= 1 - 3b + 2b^2 \\
 &= 2(b-1)\left(b - \frac{1}{2}\right)
 \end{aligned}$$

តែ $0 < a < b$ និង $a + b = 1$ នោះ $0 < a < \frac{1}{2} < b < 1$

$$\Rightarrow b - 1 < 0 \text{ \& } b - \frac{1}{2} > 0$$

$$\Rightarrow (b-1)\left(b - \frac{1}{2}\right) < 0$$

យើងបាន $a^2 + b^2 - b < 0 \Rightarrow b > a^2 + b^2$

ដូចនេះ b ធំជាង $a^2 + b^2$

៤. $a^2 + b^2$ ធំជាង ឬក៏តូចជាង $a^3 + b^3$

ដោយ $0 < a < \frac{1}{2} < b < 1$ នោះ $a^2 > a^3$ (1) និង $b^2 > b^3$ (2)

បូក (1) និង (2) យើងបាន $a^2 + b^2 > a^3 + b^3$

ដូចនេះ $a^2 + b^2$ ធំជាង $a^3 + b^3$

របៀបម្យ៉ាងទៀត

យើងមាន $a^2 + b^3 = (a+b)(a^2 - ab + b^2) = 1 \cdot (a^2 + b^2 - ab)$

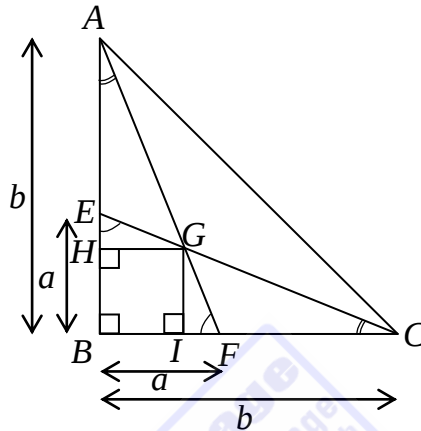
ដោយ $0 < a < b \Rightarrow ab > 0 \Rightarrow -ab < 0$

$$\text{នោះ: } a^2 + b^2 - ab < a^2 + b^2$$

យើងបាន $a^3 + b^3 = a^2 + b^2 - ab < a^2 + b^2$

ដូចនេះ $a^2 + b^2$ ធំជាង $a^3 + b^3$

V. គណនាផ្ទៃក្រឡាត្រីកោណ AGC ជាអនុគមន៍នៃ a និង b

តាង E និង F ជាចំណុចនៅលើជ្រុង BA និង BC រៀងគ្នាដែល
 $BE = BF = a$

ក្នុងត្រីកោណ BAF និង BCE មាន

$$BA = BC = b \quad (\text{សម្មតិកម្ម})$$

$$\angle B = 90^\circ \text{ ជាមុំរួម}$$

$$BE = BF = a \quad (\text{សម្មតិកម្ម})$$

នោះ $\triangle BAF \cong \triangle BCE$ តាមករណី ជ.ម.ជ

វិបាក $AF = CE$ $\angle BAF = \angle BCE$ និង

$$\angle AFB = \angle CEB \Leftrightarrow 180^\circ - \angle GFC = 180^\circ - \angle GEA$$

$$\Rightarrow \angle GEA = \angle GFC$$

ក្នុងត្រីកោណ GEA និង GFC មាន៖

$$\angle GCF = \angle GAE \quad (\text{វិបាកខាងលើ})$$

$$AE = CF = b - a$$

$$\angle GEA = \angle GFC \quad (\text{សម្រាយខាងលើ})$$

នោះ $\triangle GAE \cong \triangle GCF$ តាមករណីដំណូច ម.ជ.ម

វិបាក $GE = GF$

តាង H និង I ជាចំណោលកែងនៃ G លើជ្រុង AB និង BC រៀងគ្នា

នោះ ត្រីកោណកែង GIF និង GHE មាន $GE = GF$ និង

$\angle GEH = \angle GFI$ ជាត្រីកោណប៉ុនគ្នា

វិបាក ៖ $GH = GI$

តាង $GH = GI = x$

ត្រីកោណកែង ABF មាន $GI \parallel AB$ យើងបាន $\frac{GI}{AB} = \frac{IF}{BF}$

$$\Leftrightarrow \frac{x}{b} = \frac{a-x}{a}$$

$$\Rightarrow x = \frac{ab}{a+b}$$

នោះ $GH = GI = x = \frac{ab}{a+b}$

យើងបាន $S_{AGC} = S_{AFC} - S_{GFC}$

$$= \frac{1}{2} FC \times AB - \frac{1}{2} FC \times GH$$

$$= \frac{1}{2} (b-a)b - \frac{1}{2} (b-a) \cdot \frac{ab}{a+b}$$

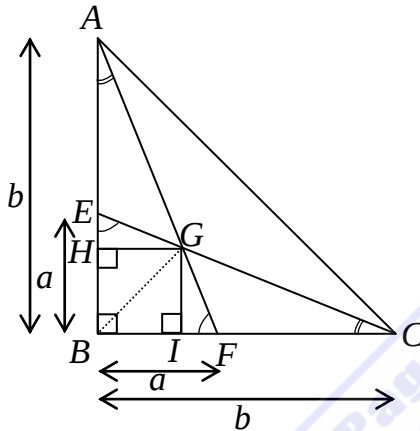
$$= \frac{1}{2} b(b-a) \left(1 - \frac{a}{a+b} \right)$$

$$= \frac{b^2(b-a)}{2(a+b)}$$

ដូចនេះ

$$= \frac{b^2(b-a)}{2(a+b)}$$

របៀបម្យ៉ាងទៀត

តាង E និង F ជាចំណុចនៅលើជ្រុង BA និង BC រៀងគ្នាដែល
 $BE = BF = a$

ត្រីកោណកែង ABC មាន $AB = BC = b$ ជាត្រីកោណកែងសមបាត
 នោះ $\angle BAC = \angle BCA = 45^\circ$

$\triangle BAF$ និង $\triangle BEC$ មាន

$$AB = BC = a \quad (\text{សមតិកម្ម})$$

$$\angle B = 90^\circ \quad \text{ជាមួយរួម}$$

$$BF = BE = a \quad (\text{សមតិកម្ម})$$

នោះ $\triangle BAF \cong \triangle BEC$ តាមករណីជំនួស ជ.ម.ជ

វិបាក ៖ $AF = CE$, $\angle BFA = \angle BEC$ និង $\angle BAF = \angle BCE$ (1)

ម្យ៉ាងទៀត ត្រីកោណកែង ABC មាន $AB = BC = b$

ជាត្រីកោណកែងសមបាត នោះ $\angle BAC = \angle BCA$ (2)

យក (2) – (1) យើងបាន $\angle GAC = \angle GCA \Rightarrow \triangle AGC$ ជាត្រីកោណ
សមបាតកំពូល G

វិបាក ៖ $GA = GC$ តែ $AF = CE$ នាំឱ្យ $GF = GE$

តាម G គូស $GH \perp AB$ និង $GI \perp BC$

នោះ ត្រីកោណកែង GIF និង GHE មាន $GE = GF$ និង
 $\angle GEH = \angle GFI$ ជាត្រីកោណប៉ុនគ្នា

វិបាក ៖ $GH = GI$

តាង $GH = GI = x$

នោះ ត្រីកោណកែង ABF និង មាន $GI \parallel AB$ យើងបាន

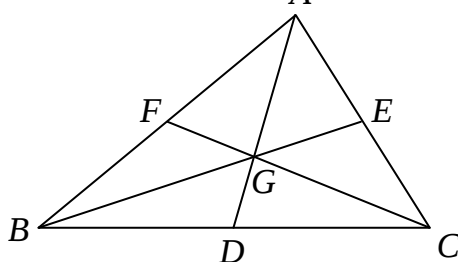
$$\frac{GI}{AB} = \frac{IF}{BF} \Leftrightarrow \frac{x}{b} = \frac{a-x}{a} \Rightarrow x = \frac{ab}{a+b}$$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } S_{AGC} &= S_{ABC} - S_{AGB} - S_{BGC} \\ &= \frac{AB \times AC}{2} - \frac{AB \times GH}{2} - \frac{BC \times GI}{2} \\ &= \frac{b \cdot b}{2} - \frac{b \cdot \frac{ab}{a+b}}{2} - \frac{b \cdot \frac{ab}{a+b}}{2} \\ &= \frac{b^2}{2} \left(1 - \frac{2a}{a+b} \right) \\ &= \frac{b^2}{2} \left(\frac{a-b}{a+b} \right) \end{aligned}$$

ដូចនេះ

$$S_{AGC} = \frac{b^2}{2} \left(\frac{a-b}{a+b} \right)$$

VI. បង្ហាញថា $AB + BC + CA < \frac{4}{3}(AD + BE + CF)$

យើងមាន AD , BE និង CF ជាមេដ្យាននៃត្រីកោណ ABC នោះ

$$DB = DC, EA = EC, FA = FB$$

តាង G ជាចំណុចប្រសព្វនៃមេដ្យានទាំងបី

នោះ G ជាទីប្រជុំទម្ងន់នៃ $\triangle ABC$

$$\text{យើងបាន } GA = \frac{2}{3}AD, GB = \frac{2}{3}BE, GC = \frac{2}{3}CF$$

តាមវិសមភាពពង្សនៃត្រីកោណយើងបាន ៖

- ★ ក្នុងត្រីកោណ AGB យើងបាន $AB < GA + GB$ (1)
- ★ ក្នុងត្រីកោណ BGC យើងបាន $BC < GB + GC$ (2)
- ★ ក្នុងត្រីកោណ AGC យើងបាន $CA < GA + GC$ (3)

បូក (1), (2) និង (3) យើងបាន

$$AB + BC + CA < 2(GA + GB + GC)$$

$$\text{តែ } GA = \frac{2}{3}AD, GB = \frac{2}{3}BE, GC = \frac{2}{3}CF$$

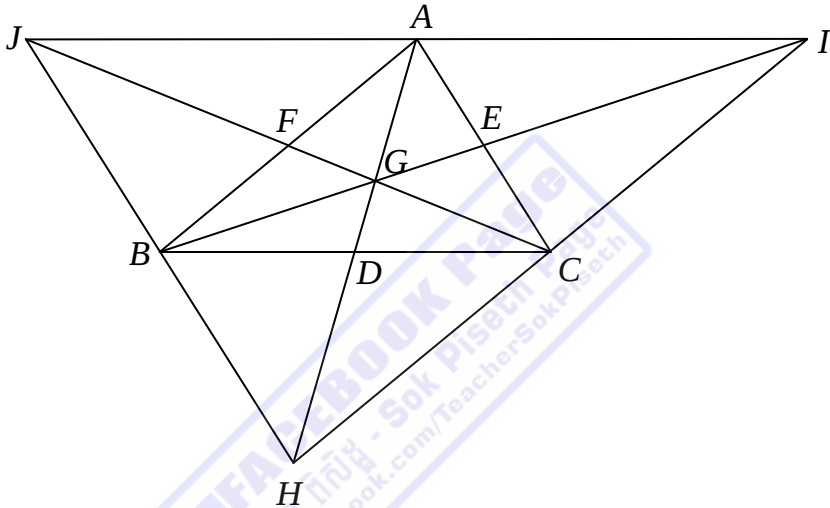
$$\text{យើងបាន } AB + BC + CA < 2\left(\frac{2}{3}AD + \frac{2}{3}BE + \frac{2}{3}CF\right)$$

$$\Rightarrow AB + BC + CA < \frac{4}{3}(AD + BE + CF)$$

ដូចនេះ:
$$AB + BC + CA < \frac{4}{3}(AD + BE + CF)$$

☞ បន្ថែម

បង្ហាញថា $AD + BE + CF < AB + BC + CA < \frac{4}{3}(AD + BE + CF)$

យើងមាន AD , BE និង CF ជាមេដ្យាននៃត្រីកោណ ABC នោះ
 $DB = DC$, $EA = EC$, $FA = FB$

តាង G ជាចំណុចប្រសព្វនៃមេដ្យានទាំងបី

នោះ G ជាទីប្រជុំទម្ងន់នៃ $\triangle ABC$

យើងបាន $GA = \frac{2}{3}AD$, $GB = \frac{2}{3}BE$, $GF = \frac{2}{3}CF$

☞ តាម D បន្លាយជ្រុង AD ខាង D ឱ្យបាន $DH = AD$

នោះចតុកោណ $ABHC$ ជាប្រលេឡូក្រាម $\Rightarrow BH = AC$, $CH = AB$

តាមវិសមភាពក្នុងត្រីកោណ ABH យើងបាន

$$AH < AB + BH \Rightarrow 2AD < AB + AC \quad (1)$$

☞ តាម E បន្លាយជ្រុង BE ខាង E ឱ្យបាន $EI = BE$

នោះចតុកោណ $ABCI$ ជាប្រលេឡូក្រាម នោះ $AI = BC$, $CI = AB$

តាមវិសមភាពក្នុងត្រីកោណ ABI យើងបាន

$$BI < AB + AI \Rightarrow 2BE < AB + AC \quad (2)$$

☞ តាម F បន្លាយជ្រុង CF ខាង F ឱ្យបាន $FJ = CF$

នោះចតុកោណ $ACBJ$ ជាប្រលេឡូក្រាម

$$\text{នោះ } AJ = BC , BJ = AC$$

តាមវិសមភាពក្នុងត្រីកោណ BCJ យើងបាន

$$CJ < BJ + BC \Rightarrow 2CF < AC + BC \quad (3)$$

បូក (1), (2) និង (3) យើងបាន

$$2(AD + BE + CF) < 2(AB + BC + AC)$$

$$\Rightarrow AD + BE + CF < AB + BC + CA \quad (*)$$

ម្យ៉ាងទៀត $GA = \frac{2}{3}AD$, $GB = \frac{2}{3}BE$, $GC = \frac{2}{3}CF$ នោះ ៖

$$\bullet AB < AG + GB = \frac{2}{3}(AD + BE) \quad (i)$$

$$\bullet BC < BG + GC = \frac{2}{3}(BE + CF) \quad (ii)$$

$$\bullet CA < CG + GA = \frac{2}{3}(CF + AD) \quad (iii)$$

បូក (i), (ii) និង (iii) យើងបាន

$$AB + BC + CA < \frac{4}{3}(AD + BE + CF) \quad (**)$$

តាម (*) និង (**) យើងបាន

$$AD + BE + CF < AB + BC + CA < \frac{4}{3}(AD + BE + CF)$$

ដូចនេះ: $AD + BE + CF < AB + BC + CA < \frac{4}{3}(AD + BE + CF)$

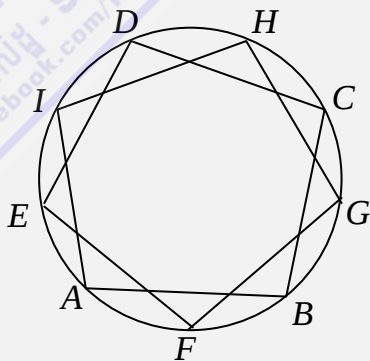

លំហាត់ជ្រើសរើស សម្រាប់សិស្សពូកែថ្នាក់ទី៩

លំហាត់ទី១៖ គណនាផលបូកមុំផ្តោយ៖

$$\angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G + \angle H + \angle I$$

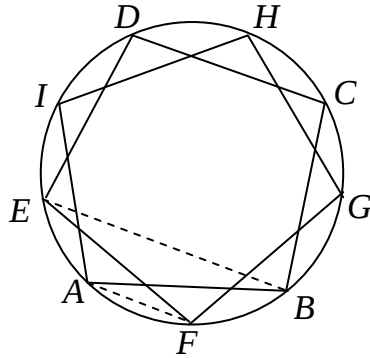
នៃរូបខាងក្រោម៖

ចម្លើយ

គណនាផលបូកមុំផ្តោយ

$$\angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G + \angle H + \angle I$$

គូសភ្ជាប់ AF និង BE គេបាន ៖

$$\angle A = \angle IAF - \angle BAF, \quad \angle F = \angle AFG - \angle EFA$$

$$\angle E = \angle DEB + \angle BEF, \quad \angle B = \angle CBE + \angle EBA$$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } & \angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G + \angle H + \angle I \\ &= (\angle IAF - \angle BAF) + (\angle CBE + \angle EBA) + \angle C + \angle D \\ & \quad + (\angle DEB + \angle BEF) + (\angle AFG - \angle EFA) + \angle G + \angle H + \angle I \\ &= \angle IAF + \angle AFG - (\angle BAF + \angle EFA) + \angle DEB + \angle CBE \\ & \quad + (\angle BEF + \angle EBA) + \angle C + \angle D + \angle G + \angle H + \angle I \end{aligned}$$

តែ $\angle BAF + \angle EFA = \angle BEF + \angle BEA$ គេបាន៖

$$\begin{aligned} & \angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G + \angle H + \angle I \\ &= \angle IAF + \angle AFG + \angle DEB + \angle CBE + \angle C + \angle D + \angle G + \angle H + \angle I \\ &= \angle IAF + \angle AFG + \angle G + \angle H + \angle I + \angle DEB + \angle CBE + \angle C + \angle D \end{aligned}$$

$$\text{ដោយ } \angle IAF + \angle AFG + \angle G + \angle H + \angle I = 540^\circ$$

(ផលបូកមុំក្នុងបញ្ចកោណ)

$$\text{និង } \angle DEB + \angle CBE + \angle C + \angle D = 360^\circ$$

(ផលបូកមុំក្នុងចតុកោណ)

$$\text{គេបាន } \angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G + \angle H + \angle I = 540^\circ + 360^\circ = 900^\circ$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{\angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F + \angle G + \angle H + \angle I = 900^\circ}$$

លំហាត់ទី២៖ គេឱ្យ $f(x) = \frac{a^x}{a^x + \sqrt{a}}$ ចំពោះ $a > 0$ ។

ក. គណនា $f(x) + f(y)$ ដោយដឹងថា $x + y = 1$ ។

ខ. គណនាផលបូក

$$S_{2012} = f\left(\frac{1}{2013}\right) + f\left(\frac{2}{2013}\right) + f\left(\frac{3}{2013}\right) + \cdots + f\left(\frac{2012}{2013}\right)$$

គ. គណនាផលបូក

$$S_{2013} = f\left(\frac{1}{2014}\right) + f\left(\frac{2}{2014}\right) + f\left(\frac{3}{2014}\right) + \cdots + f\left(\frac{2013}{2014}\right)$$

ចម្លើយ

ក. គណនា $f(x) + f(y)$

គេមាន $f(x) = \frac{a^x}{a^x + \sqrt{a}}$ ហើយ $x + y = 1 \Rightarrow y = 1 - x$

$$\text{នោះ } f(y) = \frac{a^y}{a^y + \sqrt{a}} = \frac{a^{1-x}}{a^{1-x} + \sqrt{a}}$$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } f(x) + f(y) &= \frac{a^x}{a^x + \sqrt{a}} + \frac{a^{1-x}}{a^{1-x} + \sqrt{a}} \\ &= \frac{a^x(a^{1-x} + \sqrt{a}) + a^{1-x}(a^x + \sqrt{a})}{(a^x + \sqrt{a})(a^{1-x} + \sqrt{a})} \\ &= \frac{a + a^x \sqrt{a} + a + a^{1-x} \sqrt{a}}{a + a^x \sqrt{a} + a^{1-x} \sqrt{a} + a} = 1 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $f(x) + f(y) = 1$

ខ. គណនា

$$S = f\left(\frac{1}{2013}\right) + f\left(\frac{2}{2013}\right) + f\left(\frac{3}{2013}\right) + \cdots + f\left(\frac{2012}{2013}\right)$$

តាមសម្រាយខាងលើគេមាន $f(x) + f(y) = 1$ ចំពោះ $x + y = 1$

$$\text{ហើយ } \frac{1}{2013} + \frac{2012}{2013} = 1 \Rightarrow f\left(\frac{1}{2013}\right) + f\left(\frac{2012}{2013}\right) = 1$$

$$\frac{2}{2013} + \frac{2011}{2013} = 1 \Rightarrow f\left(\frac{2}{2013}\right) + f\left(\frac{2011}{2013}\right) = 1$$

$$\frac{3}{2013} + \frac{2010}{2013} = 1 \Rightarrow f\left(\frac{3}{2013}\right) + f\left(\frac{2010}{2013}\right) = 1$$

$$\vdots$$

$$\vdots$$

$$\vdots$$

$$\frac{1006}{2013} + \frac{1007}{2013} = 1 \Rightarrow f\left(\frac{1006}{2013}\right) + f\left(\frac{1007}{2013}\right) = 1$$

$$\text{គេបាន } S = \underbrace{1+1+1+\cdots+1}_{1006\text{ដង}} = 1006$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{S_{2012} = 1006}$$

គ. គណនាផលបូក

$$S_{2013} = f\left(\frac{1}{2014}\right) + f\left(\frac{2}{2014}\right) + f\left(\frac{3}{2014}\right) + \cdots + f\left(\frac{2013}{2014}\right)$$

តាមសម្រាយខាងលើគេមាន $f(x) + f(y) = 1$ ចំពោះ $x + y = 1$

$$\text{ហើយ } \frac{1}{2014} + \frac{2013}{2014} = 1 \Rightarrow f\left(\frac{1}{2014}\right) + f\left(\frac{2013}{2014}\right) = 1$$

$$\frac{2}{2014} + \frac{2012}{2014} = 1 \Rightarrow f\left(\frac{2}{2014}\right) + f\left(\frac{2012}{2014}\right) = 1$$

$$\frac{3}{2014} + \frac{2011}{2014} = 1 \Rightarrow f\left(\frac{3}{2014}\right) + f\left(\frac{2011}{2014}\right) = 1$$

$$\vdots \quad \quad \quad \vdots \quad \quad \quad \vdots$$

$$\frac{1006}{2014} + \frac{1008}{2014} = 1 \Rightarrow f\left(\frac{1006}{2014}\right) + f\left(\frac{1008}{2014}\right) = 1$$

$$\text{និង } f\left(\frac{1007}{2014}\right) = f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{a^{\frac{1}{2}}}{a^{\frac{1}{2}} + \sqrt{a}} = \frac{\sqrt{a}}{2\sqrt{a}} = \frac{1}{2}$$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } S_{2013} &= \left[f\left(\frac{1}{2014}\right) + f\left(\frac{2013}{2014}\right) \right] + \left[f\left(\frac{2}{2014}\right) + f\left(\frac{2012}{2014}\right) \right] + \dots \\ &\quad + \left[f\left(\frac{1006}{2014}\right) + f\left(\frac{1008}{2014}\right) \right] + f\left(\frac{1007}{2014}\right) \end{aligned}$$

$$S_{2013} = \underbrace{1+1+1+\dots+1}_{1006 \text{ ដង}} + \frac{1}{2} = 1006 + \frac{1}{2} = \frac{2013}{2}$$

ដូចនេះ

$$S_{2013} = \frac{2013}{2}$$

ជាទូទៅ៖

$$\text{គេមាន } f(x) + f(y) = 1 \text{ ចំពោះ } x + y = 1$$

$$\text{យើងសង្កេតឃើញថា } S_{2012} = 1006 = \frac{2012}{2}, \quad S_{2013} = \frac{2013}{2}$$

$$\text{ហើយ } S_1 = f\left(\frac{1007}{2014}\right) = \frac{1}{2} \text{ នោះយើងទាញបានជាទូទៅ:}$$

$$\boxed{S_n = \frac{n}{2}} \quad \text{ចំពោះ } S_n = f\left(\frac{1}{n+1}\right) + f\left(\frac{2}{n+1}\right) + \dots + f\left(\frac{n}{n+1}\right)$$

$$\text{ដែល } f(x) = \frac{a^x}{a^x + \sqrt{a}} \quad (a > 0) \quad \text{ក្នុងលក្ខខណ្ឌ } x + y = 1$$

លំហាត់ទី៣៖ គេឱ្យ $x^2 + y^2 = 1$ និង $bx^2 = ay^2$ ដែល $a \neq 0, b \neq 0$ ។

ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{x^{2014}}{a^{1007}} + \frac{y^{2014}}{b^{1007}} = \frac{2}{(a+b)^{1007}}$ ។

ចម្លើយ

គេមាន $bx^2 = ay^2 \Leftrightarrow \frac{x^2}{a} = \frac{y^2}{b} = \frac{x^2 + y^2}{a+b}$

ដោយ $x^2 + y^2 = 1$ នោះ $\frac{x^2}{a} = \frac{y^2}{b} = \frac{1}{a+b}$

គេបាន $\frac{x^2}{a} = \frac{1}{a+b} \Rightarrow \frac{x^{2014}}{a^{1007}} = \frac{1}{(a+b)^{1007}} \quad (1)$

$\frac{y^2}{b} = \frac{1}{a+b} \Rightarrow \frac{y^{2014}}{b^{1007}} = \frac{1}{(a+b)^{1007}} \quad (2)$

បូកអង្គទាំងពីរនៃ (1) និង (2)

គេបាន $\frac{x^{2014}}{a^{1007}} + \frac{y^{2014}}{b^{1007}} = \frac{1}{(a+b)^{1007}} + \frac{1}{(a+b)^{1007}} = \frac{2}{(a+b)^{1007}}$

ដូចនេះ

$$\frac{x^{2014}}{a^{1007}} + \frac{y^{2014}}{b^{1007}} = \frac{2}{(a+b)^{1007}}$$

លំហាត់ទី៤៖ គេឱ្យ $\frac{x^4}{a} + \frac{y^4}{b} = \frac{1}{a+b}$ និង $x^2 + y^2 = 1$ ។

ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{x^{2014}}{a^{1007}} + \frac{y^{2014}}{b^{1007}} = \frac{2}{(a+b)^{1007}}$ ។

ចម្លើយ

$$\text{គេមាន } \frac{x^4}{a} + \frac{y^4}{b} = \frac{1}{a+b}$$

$$\frac{bx^4 + ay^4}{ab} = \frac{1}{a+b}$$

$$(a+b)(bx^4 + ay^4) = ab$$

$$abx^4 + a^2y^4 + b^2x^4 + aby^4 = ab$$

$$(ay^2)^2 + (bx^2)^2 - 2abx^2y^2 - ab(x^4 + y^4) = ab - 2abx^2y^2$$

$$(ay^2 - bx^2)^2 - ab[(x^2 + y^2)^2 - 2x^2y^2] = ab - 2abx^2y^2$$

$$(ay^2 - bx^2)^2 - ab(1^2 - 2x^2y^2) = ab - 2abx^2y^2$$

$$(ay^2 - bx^2)^2 - ab + 2abx^2y^2 = ab - 2abx^2y^2$$

$$(ay^2 - bx^2)^2 = 0$$

$$ay^2 - bx^2 = 0$$

$$ay^2 = bx^2$$

$$\frac{x^2}{a} = \frac{y^2}{b} = \frac{x^2 + y^2}{a+b} = \frac{1}{a+b}$$

$$\text{គេបាន } \frac{x^2}{a} = \frac{1}{a+b} \Rightarrow \frac{x^{2014}}{a^{1007}} = \frac{1}{(a+b)^{1007}} \quad (1)$$

$$\frac{y^2}{b} = \frac{1}{a+b} \Rightarrow \frac{y^{2014}}{b^{1007}} = \frac{1}{(a+b)^{1007}} \quad (2)$$

បូកអង្គទាំងពីរនៃ (1) និង (2) គេបាន:

$$\frac{x^{2014}}{a^{1007}} + \frac{y^{2014}}{b^{1007}} = \frac{1}{(a+b)^{1007}} + \frac{1}{(a+b)^{1007}} = \frac{2}{(a+b)^{1007}}$$

ដូចនេះ:

$$\boxed{\frac{x^{2014}}{a^{1007}} + \frac{y^{2014}}{b^{1007}} = \frac{2}{(a+b)^{1007}}}$$

លំហាត់ទី៥៖ គេឱ្យ $ax^{2014} = by^{2014} = cz^{2014}$ និង $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1$ ។

ស្រាយបំភ្លឺថា $\sqrt[2014]{ax^{2013} + by^{2013} + cz^{2013}} = \sqrt[2014]{a} + \sqrt[2014]{b} + \sqrt[2014]{c}$ ។

ចម្លើយ

តាង $ax^{2014} = by^{2014} = cz^{2014} = t$

នោះ $\begin{cases} ax^{2013} = \frac{t}{x} \\ by^{2013} = \frac{t}{y} \\ cz^{2013} = \frac{t}{z} \end{cases}$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } \sqrt[2014]{ax^{2013} + by^{2013} + cz^{2013}} &= \sqrt[2014]{\frac{t}{x} + \frac{t}{y} + \frac{t}{z}} \\ &= \sqrt[2014]{t \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \right)} \\ &= \sqrt[2014]{t \cdot 1} \quad (\text{ព្រោះ } \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1) \\ &= 1 \cdot \sqrt[2014]{t} \\ &= \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \right) \sqrt[2014]{t} \\ &= \frac{\sqrt[2014]{t}}{x} + \frac{\sqrt[2014]{t}}{y} + \frac{\sqrt[2014]{t}}{z} \\ &= \sqrt[2014]{\frac{ax^{2014}}{x^{2014}}} + \sqrt[2014]{\frac{by^{2014}}{y^{2014}}} + \sqrt[2014]{\frac{cz^{2014}}{z^{2014}}} \\ &= \sqrt[2014]{a} + \sqrt[2014]{b} + \sqrt[2014]{c} \quad \text{ពិត} \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \sqrt[2014]{ax^{2013} + by^{2013} + cz^{2013}} = \sqrt[2014]{a} + \sqrt[2014]{b} + \sqrt[2014]{c}$$

របៀបម្យ៉ាងទៀត:

$$\text{តាង } ax^{2014} = by^{2014} = cz^{2014} = t$$

$$\text{នោះ: } \begin{cases} ax^{2013} = \frac{t}{x} \\ by^{2013} = \frac{t}{y} \\ cz^{2013} = \frac{t}{z} \end{cases} \quad \text{និង} \quad \begin{cases} a = \frac{t}{x^{2014}} \\ b = \frac{t}{y^{2014}} \\ c = \frac{t}{z^{2014}} \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } \sqrt[2014]{ax^{2013} + by^{2013} + cz^{2013}} &= \sqrt[2014]{\frac{t}{x} + \frac{t}{y} + \frac{t}{z}} \\ &= \sqrt[2014]{t \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \right)} \\ &= \sqrt[2014]{t} \quad (1) \end{aligned}$$

$$(\text{ព្រោះ: } \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1)$$

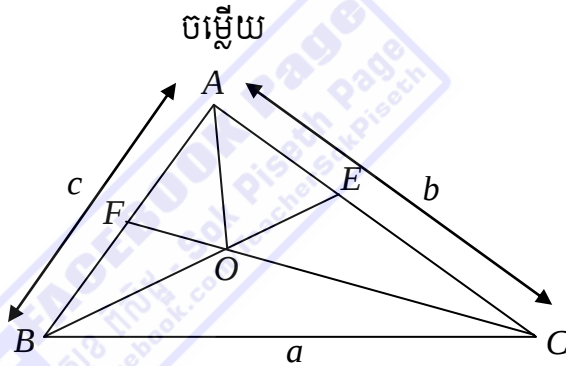
$$\begin{aligned} \text{ហើយ } \sqrt[2014]{a} + \sqrt[2014]{b} + \sqrt[2014]{c} &= \sqrt[2014]{\frac{t}{x^{2014}}} + \sqrt[2014]{\frac{t}{y^{2014}}} + \sqrt[2014]{\frac{t}{z^{2014}}} \\ &= \frac{1}{x} \sqrt[2014]{t} + \frac{1}{y} \sqrt[2014]{t} + \frac{1}{z} \sqrt[2014]{t} \\ &= \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \right) \sqrt[2014]{t} \\ &= \sqrt[2014]{t} \quad (2) \end{aligned}$$

តាម (1) និង (2) គេបាន:

$$\sqrt[2014]{ax^{2013} + by^{2013} + cz^{2013}} = \sqrt[2014]{t} = \sqrt[2014]{a} + \sqrt[2014]{b} + \sqrt[2014]{c}$$

ដូចនេះ: $\sqrt[2014]{ax^{2013} + by^{2013} + cz^{2013}} = \sqrt[2014]{a} + \sqrt[2014]{b} + \sqrt[2014]{c}$

លំហាត់ទី៦ ៖ គេឱ្យត្រីកោណ ABC ដែលមានរង្វាស់ជ្រុង $BC = a$, $AC = b$ និង $AB = c$ ។ កន្លះបន្ទាត់ប៉ះ $[BE)$ និង $[CF)$ កាត់គ្នាត្រង់ O ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថាបើ $2 \cdot BO \cdot CO = BE \cdot CF$ នោះត្រីកោណ ABC គឺជាត្រីកោណកែងត្រង់ A ។

គេមាន $[BE)$ ជាកន្លះបន្ទាត់ពុះនៃមុំ B

$$\text{នោះ: } \frac{EA}{EC} = \frac{BA}{BC} = \frac{c}{a}$$

$$\text{ឬ } \frac{EA}{c} = \frac{EC}{a} = \frac{EA + EC}{c + a} = \frac{AC}{a + c} = \frac{b}{a + c}$$

$$\frac{EA}{c} = \frac{b}{a + c} \Rightarrow EA = \frac{bc}{a + c}$$

$$\frac{EC}{a} = \frac{b}{a + c} \Rightarrow EC = \frac{ab}{a + c}$$

ម្យ៉ាងទៀត កន្លះបន្ទាត់ប៉ះ $[BE)$ និង $[CF)$ កាត់គ្នាត្រង់ O

នោះ $[AO)$ ជាកន្លះបន្ទាត់ពុះនៃមុំ A

ក្នុងត្រីកោណ ABE មាន $[AO)$ ជាកន្លះបន្ទាត់ពុះ

$$\text{គេបាន } \frac{OE}{OB} = \frac{AE}{AB} = \frac{\frac{bc}{a+c}}{c} = \frac{b}{a+c}$$

$$\text{ឬ } \frac{OE}{OB} = \frac{AE}{AB} = \frac{\frac{bc}{a+c}}{c} = \frac{b}{a+c}$$

$$\frac{OE}{b} = \frac{OB}{a+c} = \frac{OE+OB}{b+a+c} = \frac{BE}{a+b+c}$$

$$\text{ឬ } \frac{OB}{BE} = \frac{a+c}{a+b+c} \quad (1)$$

ដោយ $[CF)$ ជាកន្លះបន្ទាត់ពុះនៃ $\angle C$ គេបាន:

$$\frac{FA}{FB} = \frac{CA}{CB} = \frac{b}{a} \quad \text{ឬ} \quad \frac{FA}{b} = \frac{FB}{a} = \frac{FA+AB}{b+a} = \frac{AB}{a+b} = \frac{c}{a+b}$$

$$\Rightarrow FB = \frac{ac}{a+b}$$

ម្យ៉ាងទៀត ក្នុង $\triangle BFC$ មានកន្លះបន្ទាត់ពុះ $[OB)$ គេបាន:

$$\frac{OF}{OC} = \frac{BF}{BC} = \frac{\frac{ac}{a+b}}{a} = \frac{c}{a+b}$$

$$\text{ឬ } \frac{OF}{c} = \frac{OC}{a+b} = \frac{OF+OC}{c+a+b} = \frac{FC}{a+b+c}$$

$$\text{ឬ } \frac{OC}{FC} = \frac{a+b}{a+b+c} \quad (2)$$

$$\text{ដោយ } 2 \cdot BO \cdot CO = BE \cdot CF$$

$$\text{នោះ } 2 \cdot \frac{CO}{CF} \cdot \frac{BO}{BE} = 1$$

$$2 \cdot \frac{a+b}{a+b+c} \cdot \frac{a+c}{a+b+c} = 1$$

$$2(a+b)(a+c) = (a+b+c)^2$$

$$2a^2 + 2ac + 2ab + 2bc = a^2 + b^2 + c^2 + 2ab + 2bc + 2ac$$

$$\Rightarrow a^2 = b^2 + c^2$$

ឬ $BC^2 = AC^2 + AB^2 \Rightarrow \triangle ABC$ ជាត្រីកោណកែងត្រង់កំពូល A

ដូចនេះ $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណកែងត្រង់ A

លំហាត់ទី៧៖ គេឱ្យ a, b, c ជាបីចំនួនដែលផ្ទៀងផ្ទាត់ទំនាក់ទំនង $abc = 1$ ។

ស្រាយបំភ្លឺថា
$$\frac{1}{1+a+ab} + \frac{1}{1+b+bc} + \frac{1}{1+c+ac} = 1$$

ចម្លើយ

គេមាន $abc = 1$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } & \frac{1}{1+a+ab} + \frac{1}{1+b+bc} + \frac{1}{1+c+ac} \\ &= \frac{1}{1+a+ab} + \frac{a}{a+ab+abc} + \frac{ab}{ab+abc+ab \cdot ac} \\ &= \frac{1}{1+a+ab} + \frac{a}{1+a+ab} + \frac{ab}{1+a+ab} \\ &= \frac{1+a+ab}{1+a+ab} = 1 \quad \text{ពិត} \end{aligned}$$

ដូចនេះ
$$\frac{1}{1+a+ab} + \frac{1}{1+b+bc} + \frac{1}{1+c+ac} = 1$$

លំហាត់ទី៨៖ បង្ហាញថា
$$\frac{2+\sqrt{3}}{\sqrt{2}+\sqrt{2+\sqrt{3}}} + \frac{2-\sqrt{3}}{\sqrt{2}-\sqrt{2-\sqrt{3}}} = \sqrt{2}$$

លំហាត់ទី១០៖

ក. កំណត់តម្លៃ x និង y ដើម្បីឱ្យ $x+y=120$ និង

$$PGCD(x, y) = 40 \quad ។$$

ខ. រកតម្លៃលេខនៅខ្ទង់ x និង y ដើម្បីឱ្យ $\overline{135x4y}$ ចែកដាច់នឹង 45 ។

ចម្លើយ

ក. កំណត់តម្លៃ x និង y

$$\text{គេមាន } x+y=120 \quad (1)$$

ដោយ $PGCD(x, y) = 40$ នោះតាង $x=40a$ និង $y=40b$

ដែល a និង b ជាចំនួនបឋមរវាងគ្នា

$$\text{នោះ } (1) \text{ គេបាន } 40a+40b=120$$

$$\text{ឬ } a+b=3$$

$$\text{នោះ } a+b=1+2 \text{ ឬ } a+b=2+1$$

$$\Rightarrow a=1, b=2 \text{ ឬ } a=2, b=1$$

$$\text{➤ បើ } a=1, b=2 \text{ គេបាន } x=40 \cdot 1=40$$

$$\text{និង } y=40 \cdot 2=80$$

$$\text{➤ បើ } a=2, b=1 \text{ គេបាន } x=40 \cdot 2=80$$

$$\text{និង } y=40 \cdot 1=40$$

$$\text{ដូចនេះ } x=40, y=80 \text{ ឬ } x=80, y=40$$

ខ. រកតម្លៃលេខនៅខ្ទង់ x និង y ដើម្បីឱ្យ $\overline{135x4y}$ ចែកដាច់នឹង 45

$$\text{ដោយ } 45=5 \times 9 \text{ ដែល } (5, 9)=1$$

នោះ $\overline{135x4y}$ ចែកដាច់នឹង 45 កាលណា:

$\overline{135x4y}$ ចែកដាច់នឹង 5 ផង និង $\overline{135x4y}$ ចែកដាច់នឹង 9 ផង

➤ $\overline{135x4y}$ ចែកដាច់នឹង 5 កាលណាលេខខាងចុង $y=0$ ឬ $y=5$

☞ បើ $y=0$ គេបាន ៖

★ ចំនួន $\overline{135x4y}$ ចែកដាច់នឹង 9 កាលណា៖

$$1+3+5+x+4+0 \text{ ចែកដាច់នឹង } 9$$

$$9+4+x \text{ ចែកដាច់នឹង } 9$$

$$4+x \text{ ចែកដាច់នឹង } 9$$

$$4+x=9k \Rightarrow x=9k-4$$

$$k=1 \Rightarrow x=9-4=5$$

(ព្រោះ $0 \leq x \leq 9$ និង x ជាចំនួនគត់)

☞ បើ $y=5$ គេបាន ៖

★ ចំនួន $\overline{135x4y}$ ចែកដាច់នឹង 9 កាលណា៖

$$1+3+5+x+4+5 \text{ ចែកដាច់នឹង } 9$$

$$18+x \text{ ចែកដាច់នឹង } 9$$

$$x \text{ ចែកដាច់នឹង } 9$$

$$x=9k$$

$$k=0 \Rightarrow x=9 \cdot 0=0$$

$$k=1 \Rightarrow x=9 \cdot 1=9$$

ដូចនេះ លេខនៅខាង x និង y គឺ $(x=5, y=0)$, $(x=0, y=5)$,

$$(x=9, y=5)$$

ហើយចំនួននោះគឺ 135540 , 135045 , 135945

